

॥ अथ बृहज्ज्योतिषार्णवेधर्मस्कन्धे हनुमदुपासनाऽध्यायः ॥

2

3

॥ श्रीगणेशायनमः ॥ वृषवाहनविघ्नेशोहंसवाहंसरस्वतीम् ॥ स्वेष्टंश्रीवटुकंनत्वापितरंव्यंकटततः ॥ १ ॥
 श्रीगौतमकुलोत्पन्नोज्योतिर्विद्भ्यंकटोत्तमजः ॥ हरिकृष्णःकरोत्यत्रवायुसूनोर्महात्मनः ॥ २ ॥ उपासना
 संप्रहमितिशेषः ॥ एतदुपासनायावैसाधारणमपेक्षितम् ॥ तत्सर्वपूर्वमेवोक्तंविज्ञेयमिहचाद्रात् ॥ ३ ॥ पूर्वो
 कानांपदार्थानामत्रवक्ष्याम्यनुक्रमम् ॥ लक्षणंगुरुशिष्याणांदीक्षाग्रहणनिर्णयः ॥ ४ ॥ पारयणविधानंचामि
 पेकस्यविधानकम् ॥ बीजानालक्षणंचैवपुरश्चर्याविधिस्तथा ॥ ५ ॥ स्थानंस्थानिर्णयश्चैवासन्नस्यचाविनिर्णयः ॥
 मुद्रांलक्षणायामार्त्तनिर्णयएवच ॥ ६ ॥ जपस्यलक्षणंचैवहज्रपाजपलक्षणम् ॥ तीजिकंस्नानसं
 द्यादिनित्यकर्मनिरूपणम् ॥ ७ ॥ भूशुद्धिद्वारपूजादिदेहरक्षांनिरूपणम् ॥ भूतशुद्धिश्चप्राणानांप्रतिष्ठा
 विधिरेवच ॥ ८ ॥ न्यासानांनिर्णयश्चैवमातृकान्यासानिर्णयः ॥ अनेकविधन्यासानांसंप्रमाणानिरूपणम् ॥ ९ ॥
 अर्चनाद्विविधंचैववामदक्षिणभेदतः ॥ वामेनवादक्षिणेनपूजनंतुयथारुचि ॥ १० ॥ पात्रांलक्षणंचैवपात्रस्थान
 नानिर्णयः ॥ शुद्धिःपंचमकराणांयावामेपरिकीर्तिता ॥ ११ ॥ पात्राणांग्रहणंचैवतिरस्करणिपूजनम् ॥ अंतर्ग
 गविधानंचैवदेवानिरूपणम् ॥ १२ ॥ बहिर्योगविधानंचदेवतापीठनिर्णयः ॥ सर्वयंत्रप्रतिष्ठाचसापिभेदद्वया
 तिमिका ॥ १३ ॥ इष्टदेवस्थापनार्थप्रथमंयंत्रपूजनम् ॥ वदथाद्यनेककार्येषुयानियंत्राणि संतिहि ॥ १४ ॥ तेषांचैवप्रति
 ष्ठाचयंत्रांसिद्धिकरंयतः ॥ अनेकविधपूजायामेदलक्षणवर्णनम् ॥ १५ ॥ शंखंघंटामृजंनचतन्माहात्म्यनिरूपणम् ॥

उपासनाप्रभेदेन भस्मं रुद्रैश्च धारणम् ॥ १६ ॥ गोपी चंदनमाहात्म्यं तु लसीकाष्टधारणम् ॥ निर्णयश्चैव संप्रोक्तो ह्यहो
र्वाहनविसर्जने ॥ १७ ॥ आसनैस्तस्य च द्यां न स्य तथा द्यौर्पाद्यानिर्णयः ॥ विधिराचमनीयस्य मधुपर्कस्य निर्णयः ॥ १८ ॥
विधिः स्नानाभिषेकस्य जलाहरणनिर्णयः ॥ वस्त्रस्य चोर्षवीतस्य तथालंकरणस्य च ॥ १९ ॥ गंधाक्षतानां पुष्पा
णां पत्राणां च विनिर्णयः ॥ धूपदीपविधानं च नैवेद्यस्य विनिर्णयः ॥ २० ॥ फलतांबूलयोश्चैव दक्षिणायाश्च निर्णयः ॥
आरातिकमंत्रपुष्पप्रदक्षिणविनिर्णयः ॥ २१ ॥ प्रणामस्य प्रार्थनायास्तोत्रस्य च विनिर्णयः ॥ अंगपूजाऽऽवर्णपू
जावलिदानादिनिर्णयः ॥ २२ ॥ कुमारिकादिपूजायाः शक्तिपूजननिर्णयः ॥ स्तोत्रादिपठनं चैव तार्थग्रहणनि
र्णयः ॥ २३ ॥ होमस्य च विधानं वैकुण्ठमंडपलक्षणम् ॥ तर्पणस्य मार्जनस्य द्विजसंतर्पणस्य च ॥ २४ ॥ विधानं च
पृथक् प्रोक्तं निर्णयश्च पृथक् पृथक् ॥ मंत्रस्य शार्ङ्गसिद्धयर्थं विधिरुक्तो मयानुगाम् ॥ २५ ॥ सर्वसिद्धिकरः साक्षान्मं
त्रसंस्कारपूर्वकः ॥ मूलिकाग्रहणे मंत्रादिशान्तिनियमेष्वच ॥ २६ ॥ ऋतुर्मासश्च वाराणां तिथीनां नियमस्तथा ॥
अंशुलीनिर्णयश्चैव वंदनाग्रहणनिर्णयः ॥ २७ ॥ सिद्धायार्द्रिचक्रमार्गशोधनं साधकेष्टयोः ॥ शापोद्धारोत्कीलने च
सूतकादि विनिर्णयः ॥ २८ ॥ नपुंसकादिभेदाश्च मंत्राणां येषु प्रकीर्तताः ॥ पुरश्चरणतः पूर्वकृत्य यच्चातिमेतथा ॥
॥ २९ ॥ तत्सर्वमपि ग्रंथे हिमन्पूर्वमेव प्रकीर्तितम् ॥ आवर्णदेवतानां च यजनार्थं विशेषतः ॥ ३० ॥ उद्धारश्चैव यंत्रा
णां मंत्रोद्धारस्तथैव च ॥ सर्वेषां चैव देवानां गार्ग्यो मंत्रसंग्रहः ॥ ३१ ॥ चक्रपूजाविधिश्चैव काम्यपूजाविधिस्तथा ॥
नैमित्तिकार्चनविधिर्विशेषेण निरूपितः ॥ ३२ ॥ गार्ग्यानां हि संस्कारास्तानि च काश्चानि निरूपिताः ॥ दीक्षितस्यो

पासकस्य ह्यंयेष्टिकैर्मनिर्णयः ॥ ३३ ॥ कौलमार्गप्रकाशश्चकौलखंडनमेवच ॥ पूजांपराधाःसंप्रोक्ताःस्वस्तिका
दिनिरूपणम् ॥ ३४ ॥ देवाल्यस्यमर्यादासेवनंचनिरूपितम् ॥ निर्णयश्चाधिकारस्यशब्दस्यैष्टिनिरूपणम् ॥ ३५ ॥
षडभ्यामस्यचोत्पत्तिःपवित्रदमनार्चनम् ॥ मूर्त्तीनालक्षणंचैवतपोमार्गनिदर्शनम् ॥ ३६ ॥ जातिस्मरस्यचोपायाः
प्रशंसाचनिरूपिता ॥ दुष्कर्मप्रायश्चित्तानिनित्याशिक्षानिरूपणम् ॥ ३७ ॥ शैरिरस्यस्वरूपंचकामनाभेदनिर्णयः ॥
पृथक्पृथक्त्वाभ्यायैःसर्वेषांनिर्णयःस्फुटः ॥ ३८ ॥ परिभाषाभिधेयप्रायश्चित्तविर्णयस्तथा ॥ कृतस्तदनु
रोधेनप्रयोगःसिद्धिदोषाणाम् ॥ ३९ ॥ अद्वैतविधानंतु कृतश्चैवसेत्स्यति ॥ एषांसर्वापासनेषुष्टुपयोगोभव
तिकल ॥ ४० ॥ तेषांसर्वपदार्थानांपूर्वमेवनिरूपणम् ॥ कृततरमाद्विशेषेणद्वोपासनमारभेत् ॥ ४१ ॥ सर्वशा
क्ताद्विजाःप्रोक्तानशैवानचवैष्णवाः ॥ आदिदेवीमुपासतेगायत्रीवेदमातरम् ॥ ४२ ॥ तस्मादादौप्रयत्नेनगाय
त्रीप्रयुतंजपेत् ॥ पटलपद्धतीवर्मतथानामसहस्रकम् ॥ ४३ ॥ स्तोत्राणिचतिपंचांगदेवतोपासनेस्मृतम् ॥ कवचंदे
वतागात्रपटलंदेवताशिरः ॥ ४४ ॥ पद्धतिर्देवहस्तांतुमुखंसाहस्रकंस्मृतम् ॥ स्तोत्राणिदेवतापादौपंचांगपंचभिः
स्मृतम् ॥ ४५ ॥ जपोहोमस्तर्पणंचमार्जनंविप्रभोजनम् ॥ आराधनंपंचविधंदेवतानांप्रकीर्तितम् ॥ ४६ ॥ पंचांगैस्स
हितंत्वेतदशांगंकथ्यतेबुधैः ॥ हृदयंदीपदानंचस्तवराजादिकंतथा ॥ ४७ ॥ मालामंत्रस्तथाकल्पःसर्वमेतद्वर्गस्य
हम् ॥ उपासनाशरांगेषुयाप्रोक्तापद्धतिःपुरा ॥ ४८ ॥ इष्टदेवार्चनाथैर्विद्वितीयगंचतस्मृतम् ॥ तस्योपयोगिकहेत
वत्सर्वपूर्वमयोदितम् ॥ ४९ ॥ सविस्तरंचतद्व्याकार्यापद्धतिरुत्तमा ॥ सुनिर्णयंचसर्वत्रलिखामियदिपद्धतिम् ॥ ५० ॥

तदाग्रंथो महानेव भवेत्तस्माच्च पूर्वतः ॥ लिखितवानिर्णयं पश्चात्कवचादिकमत्रैव ॥ ५१ ॥ प्रवक्ष्यामि विशेषेण
ग्रंथानालोक्ययत्नतः ॥ तस्माच्च तनपरो भूयात्स्वस्य सिद्धयै न संशयः ॥ ५२ ॥ इति श्री उज्योतिर्विक्रुलावतं
सुव्यंकटसामात्मजहरे कृष्णविनिर्मिते बृहज्ज्योतिषार्णवधर्मस्कंधे उपसनास्तवके श्रीहनुमदुपासनाध्याये उ
पोद्धातप्रकरणं प्रथमम् ॥ १ ॥ ॥ अथ श्रीहनुमत्कवचम् ॥ ॥ उक्तं चानंदरामायणे ॥ ॥ रामदास उवाच ॥
॥ एकदा सुखमासीनं शंकरं लोकशंकरम् ॥ पप्रच्छ गिरिजाकतं कर्पूरधवलं शिवम् ॥ १ ॥ पार्वत्युवाच ॥ भगवन् देव
देवेश लोकनाथ जगत्प्रभो ॥ शोकाकुलानां लोकानां केन रक्षा भवेद्भवम् ॥ २ ॥ संप्रामेसं कटवोरभूतप्रेतादिके भये ॥
दुःस्वदावाग्निं सतप्तचेतसां दुःस्वभागेनाम् ॥ ३ ॥ श्रीमहादेव उवाच ॥ शृणु देवि प्रवक्ष्यामि लोकानां हितकाम्यया ॥
विभीषणाय रामेण प्रेम्णा दत्तं च यत्पुरा ॥ ४ ॥ कवचं कपिनाथस्य वायुपुत्रस्य धीमतः ॥ गुह्यं तत्ते प्रवक्ष्यामि वि
शेषाच्छृणु सुंदरि ॥ ५ ॥ उद्यदादित्यसंकाशमुदारभुजविक्रमम् ॥ कंदर्पकोटिलावण्यं सर्वविद्याविशा
रदम् ॥ ६ ॥ श्रीरामहृदयानंदं भक्तकल्पमहीरुहम् ॥ अभयं वरदं दोर्भ्यां कलये मारुतात्मजम् ॥ ७ ॥
हनुमानं जनीमूनुर्वायुपुत्रो महाबलः ॥ रामेष्टः फाल्गुनसखा पिंगाक्षोऽमिता विक्रमः ॥ ८ ॥ उदधिक्रमणश्चैव
सीताशोकविनाशनः ॥ लक्ष्मणप्राणदाता च दशग्रीवस्य दर्पहा ॥ ९ ॥ एवं द्वादशनामानि कर्पीद्रस्य महात्मनः ॥
स्वापकाले प्रबोधे च यात्राकाले च यः पठेत् ॥ १० ॥ तस्य सर्वभयं नास्ति रणे च विजयी भवेत् ॥ राजद्वारे गह्वरे
च भयं नास्ति कदाचन ॥ ११ ॥ उल्लंघ्य सिंधोः सलिलं सलीलं यः शोकवह्निं जनकात्मजायाः ॥ आदाय तेनैव ददाहलं

कानंमामितंप्राजलिरोजनेयम् ॥ १२ ॥ ॐ नमो हनुमते सर्वब्रह्मात् भूतभविष्यद्वर्तमानात् समीपस्थान् सर्व
कालद्रुष्टवृद्धानुच्चाटयोच्चाटयपरवलान्क्षोभयक्षोभय ममसर्वकार्याणि साधय साधय ॐ हाँ हाँ हुँ फट् ॥ धेधेधे
ॐ शिवा सिद्धं ॐ हाँ ॐ हाँ ॐ हाँ ॐ हाँ ॐ हाँ स्नाहा ॥ परंकृतयंत्रमंत्रपराहंकारभूतप्रेतपिशाचदृष्टिसर्वावेद्यद्रुज
नचेष्टाङ्गविद्यासर्वाग्रभयाननिवारय निवारय बंधबंधलुठलुठ विलुंच विलुंच किलिकिलिकिलि सर्वकुयंत्राणि
द्रुष्टया चम् ॐ हुं फट् स्नाहा ॥ ॐ अस्य श्रीहनुमतकवचस्तोत्रमंत्रस्य ॥ श्रीरामचंद्रऋषिः ॥ श्रीहनुमान्परमात्मा
देवता ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ मारुतात्मज इति बीजम् ॥ अंजनी सुनुरिति शाक्तिः ॥ लक्ष्मण प्राणदा तैत्तिकीलक
म् ॥ राम दूतायेति अब्रम् ॥ हनुमान् देवता इति कवचम् ॥ पिंगाक्षोऽमित विक्रम इति मंत्रः ॥ श्रीरामचंद्र प्रेरणा
रामचंद्रप्रतीत्यर्थमम सकल कामना सिद्ध्यर्थं जपे विनियोगः ॥ अध्यांगुलिन्यासः ॐ हाँ अंजनी सुताय अंगुष्ठाभ्यां
नमः ॥ ॐ हाँ रुद्रमूर्तये तर्जनीभ्यां नमः ॥ ॐ हूं राम दूताय मध्यमाभ्यां नमः ॥ ॐ हों वायु पुत्राय अनामिकाभ्यां
नमः ॥ ॐ हाँ अभिगभाय कनिष्ठिकाभ्यां नमः ॥ ॐ हूं ब्रह्मास्त्रनिवारणाय करतलकरपूष्ठाभ्यां नमः ॥ एवं हृदया
ब्जग्न्या संस्कृत्वा ॥ अध्ययानम् ॥ ध्यायेद्बालदिवाकरश्रुतिनिर्मदेवारिदर्पापहं देवेन्द्रमुखं प्रशस्तयशसं
देदीप्यमानं रक्षा ॥ सुग्नीवादिसमस्तवानरघुतं सुव्यक्ततत्त्वप्रियं संस्कारुणलोचनं पवनजं पीतांबरालं
कृतम् ॥ १३ ॥ उद्यन्मार्तौडकोटिप्रकर्टरुचि युतं चारवीरासनस्थं मौंजीयज्ञोपर्वाताभरणरुचिशिखं शोभितं
कुंडलांकम् ॥ भक्तानामिष्टदंतप्रणतमुनिजनवेदनादप्रमोदं ध्यायेद्देवं विधेयं हृद्वगकुलपतिं गोप्यदीभूतवा

धिम् ॥ १४ ॥ वज्रांगं पिङ्गकेशाद्व्यंस्वर्णकुण्डलमंडितम् ॥ निगूढमुपसंगम्यपारावारपराक्रमम् ॥ १५ ॥ स्फटिकामं
स्वर्णकांतिं द्विभुजं चकृतांजलिम् ॥ कुण्डलद्वयसंशोभिमुखं भोजहरिभजे ॥ १६ ॥ सव्यहस्ते गदायुक्तं वामहस्ते
कमण्डलुम् ॥ उद्यदक्षिणदोर्दण्डं हनुमं तं विचिंतयेत् ॥ १७ ॥ अथ मंत्रः ॥ ॐ नमो भगवते हनुमदाख्य रुद्राय सर्वदुष्ट
जनमुखरतंभनं कुरु २ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ठं ठं ठं फट् स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ नमो हनुमते शोभिताननाय यशोलंकृताय अंजनीगर्भसंभू
ताय रामलक्ष्मणानंदकाय कपि सैन्यप्राकाराय पर्वतोत्पाटनाय सुग्रीवसाह्यकरणाय परोच्चाटनाय कुमारब्रह्मचर्या
यगंभिरशब्दोदयाय ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं सर्वदुष्टप्रहनिवारणाय स्वाहा ॥ २ ॥ ॐ नमो हनुमते सर्वप्रहान्भूतभाविष्यवर्तमान
दूरस्थसमीपस्थानां छिधि २ भिधि २ सर्वकालदुष्टबुद्धिमुच्चाटयोच्चाटय परबलान्क्षोभय क्षोभय मम सर्वकार्याणि
साधय २ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् देहि ॐ शिवांसिद्धिं ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं स्वाहा ॥ ३ ॥ ॐ नमो हनुमते परकृतयंत्रमंत्रपराहंकारभूतप्रेत
पिशुना च परदक्षिणसर्वाविघ्नतर्जनचेतकविद्यासर्वप्रहमयनिवारय निवारय वधवधपचपचदलदलविलय २ सवाणि कु
यंत्राणि कुट्टय २ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा ॥ ४ ॥ ॐ नमो हनुमते पाहि पाहि एहि एहि सर्वप्रहभूतानां शाकिनी डाकिनी
नां विषमदुष्टानां सर्वेषामाकर्षयाकर्षय मर्दय मर्दय छेदय छेदय मृत्युन्मारय मारय शोषय शोषय प्रज्वलप्रज्वल
भूतमण्डलपिशुना च मण्डलनिरसनाय भूतज्वरप्रेतज्वरचातुर्थिकज्वरविष्णुज्वरमहेशज्वर छिधि छिधि भिधि भिधि
धि अक्षिभूलपक्षभूलशिरोभ्यंतरभूलगुल्मभूलपित्तभूलब्रह्मराक्षसकुलपिशुना च कुलछेदनं कुरु प्रबलनागकुलविषं
निविषं कुरु २ झटिति झटिति ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् सर्वप्रहनिवारणाय स्वाहा ॥ ५ ॥ ॐ नमो हनुमते पव

नपुत्राय वै श्वानरमुखाय पापदृष्टिचोरदृष्टिहनुमदाङ्गारफुरः ॐ स्वाहा ॥ ६ ॥ स्वगृहे द्वारे पट्टके तिष्ठति
तितत्र रेगभयं राजकुलभयं नारिततस्योच्चारणमात्रेण सर्वे ज्वरान् द्रयति ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् दधेवे स्वाहा ॥ ७ ॥
॥ श्रीरामचंद्र उवाच ॥ ॥ हनुमान् पूर्वतः पातु दक्षिणे पवनः तमजः ॥ पातु प्रतीच्यां रक्षोघ्नः पातु सागरपारगः ॥
॥ १८ ॥ उदीच्या मूर्ध्वतः पातु केसरि प्रिय नंदनः ॥ अधस्तु विष्णु मत्तस्तु पातु मध्यं च पावनिः ॥ १९ ॥ अवांतर
दिशः पातु सीताशोकविनाशकः ॥ लंकाविदाहकः पातु सर्वापद्भयो निरंतरम् ॥ २० ॥ सुग्रीवसचिवः पातु मस्तकं
वायु नंदनः ॥ भालं पातु महावीरो भुवोर्मध्ये निरंतरम् ॥ २१ ॥ नेत्रच्छायापहारी च पातु नः प्लवगेश्वरः ॥ कपोले
कर्णमूले च पातु श्रीरामकिंकरः ॥ २२ ॥ नासग्रमंजनीसुनुः पातु वक्त्रं हरिश्चरः ॥ वाचं रुद्रप्रियः पातु जिह्वां पिंगल
लोचनः ॥ २३ ॥ पातु दंतान् फाल्गुनेष्टश्चिबुकं दैत्यपादहृत् ॥ पातु कंठं च दैत्यारिः स्कंधौ पातु मुरार्चितः ॥ २४ ॥
भुजौ पातु महातेजाः करौ च चरणयुधः ॥ नखान्नखायुधः पातु कुक्षौ पातु कपोलेश्वरः ॥ २५ ॥ वक्षोमुद्रा पहारी च पातु
पार्श्वभुजायुधः ॥ लंका निभंजनः पातु प्रुष्टदेशे निरंतरम् ॥ २६ ॥ नाभिचरामद्वतस्तु कटिपातवनि लतमजः ॥
गुह्यं पातु महाप्राज्ञो लिङ्गं पातु शिवप्रियः ॥ २७ ॥ ऊरुचजानुनीपातु लंकाप्रासादमंजनः ॥ जंघे पातु कपिश्रेष्ठो गु
ल्फौ पातु महाबलः ॥ २८ ॥ अचलोद्धारकः पातु पादौ भारकरसाग्निभः ॥ अंगान्यमितसत्त्वाढ्यः पातु पादांगुलीस्त
था ॥ २९ ॥ सर्वाङ्गानि महाभूरः पातुरोमाणि चात्मवित् ॥ कुमारः कन्यकां पातु पिङ्गाक्षः पातु वैपश्चन् ॥ ३० ॥
वायुसुनुः सुतान् पातु मार्गं पातु महाबली ॥ द्रोणाचलमुरस्थायी राजद्वारेऽपि रक्ष माम् ॥ ३१ ॥ जानकीशोकमयह

तकुटुवंकपिवल्लभः ॥ रक्षाहीनंतुयत्स्थानंरक्षतांयमकिंकरः ॥ ३२ ॥ हनुमत्कवचंयस्तुपठेद्विद्वान्विचक्षणः ॥
सएवपुरुषश्रेष्ठोभुक्तिमुक्तिंचविंदति ॥ ३३ ॥ त्रिकालमेककालंवापठेन्मासत्रयंनरः ॥ सर्वाग्निपून्क्षणाज्जित्वा
सपुमाञ्छिद्यमाप्नुयात् ॥ ३४ ॥ मध्यरात्रेजलेस्थित्वासप्तवारंपठेद्यादि ॥ क्षयापस्मारकुष्ठादितापत्रयनिवार
णम् ॥ ३५ ॥ अश्वत्थमूलेऽर्कवारस्थित्वापठतियःपुमान् ॥ अचलाश्रियमाप्नोतिसंघ्नामेविजयंतथा ॥ ३६ ॥
रामाग्रेहनुमदश्रेयःपठेच्चनरःसदा ॥ लिखित्वापूजयेद्यस्तुसर्वत्रविजयीभवेत् ॥ ३७ ॥ यःकरेधारयेन्नित्यंसर्वा
नकामानवाप्नुयात् ॥ ३८ ॥ बुद्धिर्वलयशोवीर्यनिर्भयत्वमरोगता ॥ सुदाढ्यर्वाक्स्फुरत्वंचहनुमत्स्मरणान्द्र
वेत् ॥ ३९ ॥ मारणवैरिणांसद्यःशरणंसर्वसंपदाम् ॥ शोकस्यहरणेदक्षवंदंतरणदारुणम् ॥ ४० ॥ लिखित्वापू
जयेद्यस्तुसर्वत्रविजयीभवेत् ॥ यःकरेधारयेन्नित्यंसपुमाञ्छिद्यमाप्नुयात् ॥ ४१ ॥ स्थित्वातुबंधनेयस्तुजपंका
रयतिद्विजैः ॥ तत्क्षणान्मुक्तिमाप्नोतिनिगडात्तुतथैवच ॥ ४२ ॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥ भान्विदुचरणारविंद
युगलंकौपीनमौजीधरंकांचीश्रेणिधरंदुकूलवसनंयज्ञोपवीताजिनम् ॥ हस्ताभ्यांधृतपुस्तकंचविलसद्धारव
लिकुंडलयश्चालंबिशिरस्त्रयसन्नवदनंश्रीवायुपुत्रंभजेत् ॥ ४३ ॥ योगारानिधिमल्लपल्लवलिमिवोच्छ्रयप्रतापान्वि
तोवैदेहीधनशोकतापहरणोवैकुण्ठभक्तिप्रियः ॥ अश्वाद्भूजितराक्षसेश्वरमहादरपिपहारिणेसोयंवानरपुंगवोऽ
वतुसदायोऽस्मान्समीरात्मजः ॥ ४४ ॥ वज्रांगिर्पिगनेत्रकनकमयलसत्कुंडलाक्रांतगण्डदंभोलिस्तंभसारप्रह
रणसुवशीभूतरक्षोधिनाथम् ॥ उद्यच्छांगूलसप्तप्रचलचलधरंभीमभूतिंकर्पाद्रिंह्यायेतंरामचंद्रंभ्रमरदृढकरंम

त्वसारंप्रसन्नम् ॥ ४५ ॥ वज्रांगिपिंगनेत्रकनकमयलसत्कुंडलैःशोभनीयंसर्वापीठ्यादिनाथंकरतलविधृतं
 र्णकुंभदृढांगम् ॥ भक्तानामिष्टकारंविदधतिचमदासुप्रसन्नंहरिशिबैलोक्यंत्रातुकामंसकलमुविगतंरामदूतं
 मामि ॥ ४६ ॥ वामेकरैरभिदंवहंतंशैलंपरंशृंखलहारकंठम् ॥ दधानमाच्छाद्यसुवर्णवर्णमजेज्जलत्कुंडलमांज
 नेयम् ॥ ४७ ॥ पद्मरागमणिकुंडलविषापाटलीकृतकपोलमंडलम् ॥ दिव्यदेहकदलीवनांतरेभावयामिपवमान
 नंदनम् ॥ ४८ ॥ यत्रयत्ररघुनाथकीर्तनंतत्रतत्रकृतमस्तकांजलिम् ॥ बाष्पवारिपरिपूर्णलोचनंमारुतिनमतराक्षसां
 तकम् ॥ ४९ ॥ मनोजवंमारुततुल्यवेगंजितेंद्रियंबुद्धिमतांवरिष्ठम् ॥ वातात्मजंवानरयूथमुख्यंश्रीरामदूतंशिरसा
 नमामि ॥ ५० ॥ विवादेयुद्धकालेचक्षतेराजकुलेरणे ॥ दशवारंपठेद्रात्रौमिताहारोजितेंद्रियः ॥ ५१ ॥ विजयंल
 भतेलोकेमानवेधुनरेषुच ॥ भूतेप्रेतेमहादुर्गैरुण्येसागरसंभव ॥ ५२ ॥ सिंहव्याघ्रभयेचोद्रेशरशस्त्रास्त्रपातने ॥
 शृंखलाबंधनेचैवकारागुहादियंत्रणे ॥ ५३ ॥ कोपस्तंभेवाहिचक्रेक्षेत्रेधोरेमुदारुणे ॥ शोकेमहारणेचैवब्रह्मघ्नह
 निवारणे ॥ ५४ ॥ सर्वदातुपठन्वित्यंजयमामोतिनिश्चितम् ॥ भूर्जैवावसनरेकैक्षौमेवातालपत्रके ॥ ५५ ॥ त्रिगं
 धिनात्रामप्यावाविलिख्यधारयन्नरः ॥ पंचसप्तत्रिलोहैर्वागोपितःसर्वतःशुभम् ॥ ५६ ॥ करेकट्यांबाहुभूलैकंटेशिर
 सिधारितम् ॥ सर्वान्कामानवाप्नोतिस्मृत्यंश्रीरामभाषितम् ॥ ५७ ॥ अपराजितनमस्तेस्तुनमस्तेरामपूजित ॥ प्रस्था
 नंचकरिष्यामिसिद्धिर्भवतुमेसदा ॥ ५८ ॥ इत्युक्त्वायोत्रजेद्रामंदंशंतीर्थांतरंरणम् ॥ आगमिष्यतिसशीघ्रंक्षेमरू
 पोगृहंपुनः ॥ ५९ ॥ इतिवदतिविशेषाद्राधवेराक्षसेन्द्रःप्रमुदितवरचितोरारवणस्यानुजोहि ॥ रघुवरपदपद्मवंदयामा

सभूयःकुलसहितकृतार्थःशर्मदंमन्यमानः॥६०॥तौदशास्त्रपरिनिष्ठितशुद्धिद्विशर्मावरंसुरमुनीन्द्रनुतंकपीन्द्रम्॥
कुण्णत्वचंकनकर्पिगजटाकलापंव्यासंनमामिशिरसातिलकंमुनीनाम्॥६१॥यद्दं प्रातरुत्थायपठतेकवचंसदा
॥ आयुरारोग्यसंतानैस्तस्यस्तन्यस्तवोभवेत् ॥ ६२ ॥ एवंगिरिंद्रजेश्रीमद्धनुमत्कवचंशुभम् ॥ त्वयापुष्टंमय
प्रीत्याविस्तराद्भिनिवेदितम् ॥ ६३ ॥ रामदासउवाच ॥ एवंशिवमुखाच्छ्रुत्वापार्वतीकवचंशुभम् ॥ हनुमतःसदा
भक्त्यापपाठतन्मनाःसदा॥६४॥एवंशिष्यत्वयाप्यत्रयथापुष्टंतथामया॥हनुमत्कवचंचेदंतवाग्रेविनिवेदितम् ॥
॥ ६५ ॥ इदंपूर्वपाठित्वातुरामस्यकवचंततः ॥ पठनीयंनरैर्भक्तयानैकमेवपठेत्कदा ॥ ६६ ॥ हनुमत्कवचंचात्र
श्रीरामकवचंविना ॥ येपठंतिनराश्चात्रपठन्तहृथाभवेत् ॥ ६७ ॥ तस्मात्सर्वैःपठनीयंसर्वदाकवचद्वयम् ॥
रामस्यबाहुपुत्रस्यसद्भक्तैश्चविशेषतः ॥ ६८ ॥ उल्लंघयसिंधोःसलिलंसलीलयःशोकवर्हिजनकात्मजायाः ॥
आदायतेनैवददाहलंकांनमामितंप्रांजलिंजनेयम् ॥ ६९ ॥ इतिश्रीहो०बृ०ध०उपासनास्तवकेश्रीहनुमदु
पासनाध्यायेआनंदरामायणोक्तहनुमत्कवचनिरूपणंनामप्रकरणंद्वितीयम् ॥ २ ॥ ॥ श्लो०१२१ ॥ ॥ अथ
श्रीपंचमुखिहनुमत्कवचम् ॥ ॥ उक्तंचमुदर्शनसंहितायाम् ॥ ॥ ईश्वरउवाच ॥ ॥ अथध्यानम् ॥ ॥ अथ
ध्यानंप्रवक्ष्यामिशृणुसर्वांगसुंदरि ॥ यत्कृतंदेवदेवेशिध्यानंहनुमतःपरम् ॥ १ ॥ पंचवक्त्रंमहाभीमंत्रिपंचनयनैर्यु
तम् ॥ बाहुभिर्दशभिर्युक्तंसर्वकामार्थसिद्धिदम् ॥ २ ॥ पूर्वतुवानरवक्त्रंकोटिसूर्यसमप्रभम् ॥ दंष्ट्राकरालवद
नंभृकुटीकटिक्षणम् ॥ ३ ॥ अस्यैवदक्षिणंवक्त्रंनारसिंहमहाहृतम्॥अत्युग्रतेजवपुर्धूमिपणंभयनाशनम् ॥ ४ ॥

पश्चिमंगारुडं वक्रं जतुं डं महाबलम् ॥ सर्वनागप्रशमनविषभूतादिकुंतनम् ॥ ५ ॥ उत्तरं शौकरं वक्रं कृष्णं दीप्तं नभो
 पमम् ॥ पातालमिद्विवेतालज्वररोगादिकुंतनम् ॥ ६ ॥ उर्ध्वहयाननं वोरंदानवांतकरं परम् ॥ खड्गं त्रिभूलखट्वांगं
 पाशमंकुशपर्वतम् ॥ ७ ॥ मुष्टिहुमगदाभिदिपालज्ञानेन संयुतम् ॥ एतान्यायुधजालानि धारयंतं यजामहे ॥ ८ ॥
 प्रेतासनोपविष्टं सर्वभरणभूषितम् ॥ दिव्यमालाविरधरं दिव्यगंधानुलेपनम् ॥ ९ ॥ सर्वार्थमर्थदेवं हनु
 मद्भिश्च तोमुखम् ॥ १० ॥ पंचारयमच्युतमनेकविचित्रवर्णचक्रं मुखं खविहृतं कपिराजवर्यम् ॥ पीतांबरं दि
 मुकुटैरुपशोभितांगिपिंगाक्षमाद्यमनिशं मनसारमरामि ॥ ११ ॥ मर्कटेशं महोत्साहं सर्वशोकविनाशनम् ॥
 शत्रुसंहारमांशश्चिदंदापयमेहरिम् ॥ १२ ॥ हरिमर्कटमर्कटमंत्रमिदं परिलिख्यतिलिख्यतिभूमित
 ले ॥ यदि नश्यति नश्यति शत्रुकुलं यदि मुंचति मुंचति वामकरः ॥ १३ ॥ ॐ हरिमर्कटमर्कटाय नमः ॥ ॐ न
 मो भगवते पंचवदनाय ॥ पूर्वकपिमुखे सकलशत्रुसंहारणाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते पंचवदनाय दक्षिणमुखे क
 रालवदनाय नरसिंहाय सकलभूतप्रेतप्रमथनाय नमः ॥ ॐ नमो भगवते पंचवदनाय पश्चिममुखे गरुडाय सकल
 विषहराय नमः ॥ ॐ नमो भगवते पंचवदनाय उत्तरमुखे आदिवराहाय सकलसंपत्कराय नमः ॥ ॐ नमो भग
 वते पंचवदनाय उर्ध्वमुखे हयग्रीवाय सकलजनवशीकरणाय नमः ॥ अथ न्यासध्यानादिकम् ॥ दशांशंतर्पणं कृ
 र्यात् ॥ ॐ अस्य श्रीपंचमुखी हनुमत्कवचस्तोत्रमंत्रस्य ॥ रामचंद्रभूषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः ॥ श्रीसीतारामो देव
 ता ॥ मम सकलभयविनाशार्थं जपे विनियोगः ॥ ॐ हं हनुमानि तिवीजम् ॥ ॐ वायुदेवता इति शक्तिः ॥ ॐ अं जनीमृजुरि

तिकीलकम् ॥ श्रीरामचंद्रप्रसादसिद्धयर्थहनुमत्कवचमंत्रजपेविनियोगः॥ ॐ हं हनुमान् अंगुष्ठाभ्यां नमः॥ ॐ वा
युदेवता तर्जनीभ्यां ॥ ॐ अं जनी सुताय मध्यमा ॥ ॐ रामदूताय अनामिका ॥ ॐ श्रीहनुमंताय कनिष्ठि ॥
ॐ रुद्रमूर्तये करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः ॥ एवं हृदयादि ॥ ॐ पंचमुखीहनुमंताय इति दिग्बंधः ॥ अथ ध्यानम् ॥
श्रीरामचंद्रदूताय अं जनेयाय वायुसुताय महाबलयासीतादुःखनिवारणाय लंकोपदहनाय महाबलप्रचंडाय फा
ल्युनसखाय कोलाहलसकलब्रह्मांडविश्वरूपाय सप्तसमुद्रनीरालंघिताय पिंगलनयनामिताविक्रमाय सूर्यार्धवफ
लसेवनाय दृष्टिनिरालंकृताय सजीविनी निरालंकृताय अंगदलक्ष्मणमहाकपिसेन्यप्राणनिर्वाहकाय दशकंठ
विध्वंसनाय रामेष्टाय महाफाल्युनसखाय सीतासमेतश्रीरामचंद्रवरप्रसादकाय पदप्रयोगगमपंचमुखीहनुमंत
मंत्रजपेविनियोगः॥ ॐ ह्रीं हरि मर्कटमर्कटाय वं वं वं वं वं पदम्भाहा ॥ १॥ ॐ ह्रीं हरि मर्कटमर्कटाय फ्रं फ्रं फ्रं फ्रं
म्भाहा ॥ २॥ ॐ ह्रीं हरि मर्कटमर्कटाय हुं हुं हुं हुं हुं द्विपदम्भाहा ॥ ३॥ ॐ ह्रीं हरि मर्कटमर्कटाय खं खं खं खं खं मारणा
यम्भाहा ॥ ४॥ ॐ ह्रीं हरि मर्कटमर्कटाय ठं ठं ठं ठं ठं रुतं भनायम्भाहा ॥ ५॥ ॐ ह्रीं हरि मर्कटमर्कटाय आ कर्पि सक
लसंपत्करायम्भाहा ॥ ६॥ ॐ ह्रीं ऊर्ध्वमुखाय हयग्रीवाय रुरं रुरं रुरं रुरं रुरं मूर्तये पंचमुखीहनुमंताय परयंत्रपरतंत्रपरमंत्र उच्चाटना
करणाय उच्चाटनं कुरुम्भाहा ॥ ७॥ ॐ ह्रीं ठं ठं ठं ठं ठं ठं कूर्ममूर्तये पंचमुखीहनुमंताय परयंत्रपरतंत्रपरमंत्र उच्चाटना
यम्भाहा ॥ ८॥ ॐ ह्रीं कं खं गं वं ङं चं छं जं झं ञं टं डं ढं णं तं थं दं धं नं पं फं बं मं यं रं लं वं शं षं संहं लं क्षं ञं भाहा ॥ ९॥ ॐ दिग्बंधः॥
ॐ ह्रीं पूर्वकपिमुखाय पंचमुखीहनुमते टं टं टं टं टं सकलशत्रुसंहारणायम्भाहा ॥ १०॥ ॐ ह्रीं दक्षिणमुखे पंचमुखीह

नुमंतायकरालवदनायनारसिंहायहांहांहांसकलभूतप्रेतदमनायस्वाहा ॥ ११ ॥ द्वीपश्चिममुखेवीरगरु
 ङायपंचमुखीवीरहनुमंतायममममसकलविषहरणायस्वाहा ॥ १२ ॥ द्वीउत्तरमुखेआदिवराहायललंलंलं
 सिंहनीलकंठमूर्तयेपंचमुखीहनुमंतायअंजनीमुतायवायुपुत्रायमहाबलायरामेष्टायफाल्गुनसखायसीताशोक
 दुःखनिवारणायलक्ष्मणप्राणरक्षकायदशग्रीवहरणायरामचंद्रपादुकायपंचमुखीवीरहनुमंतायनमः ॥ १३ ॥ भूतप्रे
 तपिशाचग्रहाराक्षसशाकिनीडाकिनीअंतरिक्षग्रहपरयंत्रपरतंत्रपरमंत्रसर्वग्रहोच्चाटनायसकलशत्रुसंहारणाय
 पंचमुखीहनुमानसकलवशीकरणायसकललोकोपकारणायपंचमुखीहनुमानवरप्रसादकायमहासर्वरक्षायजं
 जंजंजंस्वाहा ॥ १४ ॥ एवंपठित्वा ॥ यद्दं कवचं नित्यं प्रपठेत्प्रयत्नो नरः ॥ एकवारं पठेत्स्तोत्रं सर्वशत्रुनिवारणम् ॥
 १५ ॥ द्विवारं च पठेन्नित्यं पुत्रपौत्रप्रवर्द्धनम् ॥ त्रिवारं तु पठेन्नित्यं सर्वसंपत्करं प्रभुम् ॥ १६ ॥ चतुर्वारं पठेन्नित्यं
 सर्वरोगनिवारणम् ॥ पंचवारं पठेन्नित्यं पंचाननवशीकरम् ॥ १७ ॥ षड्वारं च पठेन्नित्यं सर्वसौभाग्यदायकम् ॥
 सप्तवारं पठेन्नित्यमिष्टकामार्थसिद्धिदम् ॥ १८ ॥ अष्टवारं पठेन्नित्यं सर्वसौभाग्यदायकम् ॥ नववारं पठेन्नित्यं
 राज्यभोगंसमारभेत् ॥ १९ ॥ दशवारं च प्रजपेन्नैलोक्यज्ञानदर्शनम् ॥ त्रिसप्तनववारं च राजभोगंच संप्रवेत् ॥
 २० ॥ द्विसप्तदशवारं तु त्रैलोक्यज्ञानदर्शनम् ॥ एकादशं जपित्वा तु सर्वसिद्धिकरं नृणाम् ॥ २१ ॥ इति श्रीह
 वृ० ध० उपा० रत्नबेके श्रीहनुमदुपा० ध्यायेत्सुदर्शनसंहितायामोक्तं श्रीपंचमुखीहनुमत्कवचनिरूपणं नाम
 प्रकरणं तृतीयम् ॥ ३ ॥ श्लो० १३३ ॥ अथ श्रीएकादशमुखहनुमत्कवचम् ॥ उक्तं चागस्तिर्संहितायाम् ॥
 ३

॥ लोपामुद्रोवाच ॥ कुंभोद्भवद्यासिंधोश्चतंहनुमतःप्रभो ॥ यंत्रमंत्रादिकंसर्वत्वन्मुखोदीरितंमया ॥ १ ॥
 दयांकुरुमयिप्राणनाथवेदितुमुत्सहे ॥ कवचंचायुषुत्रस्यएकादशमुखात्मनः ॥ २ ॥ इत्येवंवचनंश्रुत्वाप्रियायाः
 प्रशयान्वितम् ॥ वक्तुंप्रचक्रमेतत्रलोपामुद्रांप्रतिप्रभुः ॥ ३ ॥ ॥ अगस्त्यउवाच ॥ नमःकुत्वारामदूतं
 हनुमंतमहामतिम् ॥ ब्रह्मप्रोक्तंतु कवचंशृणुसुंदरिसाद्रात् ॥ ४ ॥ सनंदनायचमहच्चतुराननभाषितम् ॥ क
 वचंकासदिव्यंरक्षःकुलनिबर्हणम् ॥ ५ ॥ सर्वसंपत्प्रदंपुण्यंमर्त्यानांमधुरस्वरे ॥ ॐ अस्यश्रीकवचस्यैकाद
 शवक्त्रस्यधीमतः ॥ ६ ॥ हनुमत्कवचमंत्रस्यसनंदनऋषिःस्मृतः ॥ प्रसन्नात्ममाहनुमांश्चदेवतात्रप्रकीर्तितः ॥
 ७ ॥ छंदोनुष्टुप्समाख्यातंबीजंवायुसुतस्तथा ॥ मुख्यात्रप्राणशक्तिश्चविनियोगःप्रकीर्तितः ॥ ८ ॥ स्फे
 र्बीजशक्तिधृक्पातुशिरोमेपवनात्मजः ॥ इतिअंगुष्ठाभ्यांनमः ॥ क्रौंबीजात्मानयनयोःपातुमांवानरेश्वरः ॥
 ९ ॥ ॥ इतितर्जनीभ्यांनमः ॥ ॐक्षंबीजरूपीकर्णोर्मेसीताशोकविनाशनः ॥ इतिमध्यमाभ्यां० ॥
 ॐ ग्लौंबीजवाच्योनासांमेलक्ष्मणप्राणदायकः ॥ इतिअनामिकाभ्यांनमः ॥ १० ॥ ॐ वंबीजार्थश्चकंठं
 मेअक्षय्याक्षय्यकारकः ॥ इतिकनिष्ठिकाभ्यांनमः ॥ ॐ रंबीजवाच्योहृदयंपातुमेकपिनायकः ॥
 इति करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ॥ ११ ॥ ॐ वंबीजकीर्तितःपातुबाहुभेचांजनीसुतः ॥ ॐ ह्रांबीजंराक्षस्येद्रस्यदं
 र्पहापातुचोदरम् ॥ १२ ॥ सौंबीजमयोमध्यमेपातुलंकाविदाहकः ॥ ह्रींबीजधरोगुह्यंमेपातुदेवेंद्रवदितः
 ॥ १३ ॥ रंबीजात्मासदापातुचोह्रमेवार्धिलंघनः ॥ सुग्रीवसचिवःपातुजाजुनीमेमनोजवः ॥ १४ ॥ आपादम

स्तकंपातुरामद्वतोमहाबलः ॥ पूर्ववानरवक्रोमांचाग्नेयशंश्रियांतकृत् ॥ १५ ॥ दक्षिणेनारसिंहस्तुनैर्ऋत्यांगण
 नायकः ॥ वारुण्यादिशिमामव्यातखगवक्रोहरीश्वरः ॥ १६ ॥ वायव्यांभैरवमुखःकौबेर्यापातुमेसदा ॥
 क्रोडस्यपातुमानित्यमीशान्यांरुद्ररूपधृक् ॥ १७ ॥ रामस्तुपातुमानित्यंसौम्यरूपीमहाभुजः ॥ एकादशमुख
 स्यैतद्व्यं वैकीर्तितंमया ॥ १८ ॥ रक्षोघ्नकामदंसौम्यसर्वसंपद्दिधायकम् ॥ पुत्रदंधनदंचोग्रशत्रुसंपत्तिमर्दन
 म् ॥ १९ ॥ स्वर्गापवर्गदंदिव्यंचितितार्थप्रदंशुभम् ॥ एतत्कवचमज्ञात्वाभंजसिद्धिर्न जायते ॥ २० ॥ चत्वारि
 शतसहस्राणिपठेच्छ्रद्धात्मनानरः ॥ एकवारंपठेन्नित्यंकवचंसिद्धिदंमहत् ॥ २१ ॥ द्विवारंवात्रिवारंवापठेदायु
 ष्यमाप्नुयात् ॥ क्रमादेकादशादेवभावर्तनसपात्सुधीः ॥ २२ ॥ वर्षातेदर्शनंसाक्षाद्भतेनात्रसंशयः ॥
 ययंचितयतेकामंतंतंप्राप्नोतिपूरुषः ॥ २३ ॥ ब्रह्मोदीरितमेतद्धितवाग्नेकथितंमहत् ॥ इत्येवमुक्त्वाकवचं
 महर्षिस्तूष्णीवभूवेदुमुखीनिरीक्ष्य ॥ संहृष्टचित्तापितदातदीयपादौननामातिमुदास्वभर्तुः ॥ २४ ॥
 ॥ इति श्रीह० वृ० ध० उपासनास्त० श्रीहनुमदुपा० ध्या० अग्निसंहितोक्तैकादशमुखहनुमत्कवचनिरूप
 णं नाम प्रकरणंचतुर्थम् ॥ ॥ श्लो० १५७ ॥ ॥ अथ हनुमत्सहस्रनामस्तोत्रम् ॥ ॥ ऋषय ऊचुः ॥ ऋषे
 लोहगिरिप्राप्तःसीताविरहकातरः ॥ भगवान्किंव्यधाद्रामस्तत्सर्वं ब्रूहि सत्वरम् ॥ १ ॥ बालमीकिरुवाच ॥
 मायामानुषदेहोयददर्शयिष्येकपीश्वरम् ॥ हनुमंतं जगत्स्वामी बालार्कसमतेजसम् ॥ २ ॥ ससत्वरं समानम्यसा
 ष्ठांगं प्रणिपत्य च ॥ कृतांजलिपुटो भूत्वा हनुमान् राममब्रवीत् ॥ ३ ॥ हनुमानुवाच ॥ धन्योस्मि कृतकृत्योस्मि

दृष्ट्वा तत्पादपंकजम् ॥ योगिनामप्यगम्यं च संसारमयनाशनम् ॥ ४ ॥ पुरुषोत्तमदेवेश कर्तव्यं तन्निवेद्यताम् ॥ श्रीरा
म उवाच ॥ जनस्थानं कपि श्रेष्ठ कोप्यागत्य विदेहजाम् ॥ ५ ॥ हतवान्विप्रसंवेशो मारीचा जुगते मयि ॥ गवेष्यसां
प्रतवीरजानकीहरणे परः ॥ ६ ॥ त्वया गम्यो न को देशस्तु च ज्ञानवतां वरः ॥ सप्तकोटि महाभंजं च तावयवः प्रभुः
॥ ७ ॥ ऋषय ऊचुः ॥ कोमंजः किंच तद्ध्यानं तन्नो ब्रूहि यथार्थतः ॥ कथामुधारसंपीतवानतुप्यामः परंतप ॥ ८ ॥
वाल्मीकिरुवाच ॥ मंत्रं हनुमतो विद्विभुक्तिमुक्तिप्रदायकम् ॥ महारिष्टमहापापमहादुःखनिवारणम् ॥ ९ ॥
ॐ ऐं ह्रीं श्रीं हनुमतैरामदूताय लंकाविध्वंसनाय अंजनीगर्भसंभूताय शाकिनीड्याकिनीविध्वंसनाय किलिकिलि
बुबुकारेण विभीषणाय हनुमते देवाय ॐ श्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा ॥ अन्यं हनुमतो मंत्रं सहस्रनामसंज्ञितम् ॥ जानं
तु ऋषयः सर्वे महादुरितनाशनम् ॥ १० ॥ यस्य संस्मरणं तस्मात्तां लब्ध्वा राज्यमकं टकम् ॥ विभीषणाय च ददावात्मा
न लब्धवान्यथा ॥ ११ ॥ ऋषय ऊचुः ॥ सहस्रनामसंभंजं दुःखाद्यौघनिवारणम् ॥ वाल्मीके ब्रूहि नस्तूर्णशुश्रूषा
मः कथां पराम् ॥ १२ ॥ वाल्मीकिरुवाच ॥ शृण्वंतु ऋषयः सर्वे सहस्रनामकं स्तवम् ॥ स्तवानामुत्तमां दिव्यं सद
र्थं यप्रकाशकम् ॥ १३ ॥ ॐ अस्य श्रीहनुमत्सहस्रनामस्तोत्रमाला मंत्रस्य ॥ श्रीराम ऋषिः शिरसि ॥ अनु
ष्टुप छंदः मुखे ॥ हनुमान् परमात्मदेवता हृदये ॥ ह्रीं श्रीं ह्रीं ह्रीं वाजीजानिगुह्ये ॥ श्रीरिति शक्तिः पादयोः ॥ लंका
विध्वंसन इति कवचं सर्वांगे ॥ किलिकिलिबुबुकारेण इति कीलकं हृदि ॥ मम सर्वोपद्रवशांत्यर्थं जपे विनियोगः ॥
ॐ ऐं ह्रीं हनुमतैरामदूताय अंगुष्ठाभ्यां नमः ॥ लंकाविध्वंसनाय तर्जनीभ्यां नमः ॥ अंजनीगर्भसंभूताय मध्यमाभ्यां

नमः ॥ शाकिनीडाकिनीविध्वंसनायअनामिकाभ्यांनमः ॥ किलिकिलिबुबुकारेणर्भापणायहनुमतेदेवायक
निष्टिकाभ्यांनमः ॥ ॐह्रींश्रीद्वौह्रींफट्स्वाहाकरतलकरपुष्टाभ्यांनमः ॥ ॐऐंह्रीहनुमतेरामदूतायहृदयायनमः ॥
लंकाविध्वंसनायशिरसेस्ताहा ॥ अंजनीगर्भसंभूतायशिखायैवपद् ॥ शाकिनीडाकिनीविध्वंसनायकवचा
यहृम् ॥ किलिकिलिबुबुकारेणर्भापणायहनुमतेदेवायनेत्रत्रयायवौपद् ॥ ॐह्रींश्रीद्वौह्रीः अस्त्रायफट् ॥
अथध्यानम् ॥ प्रतप्तरत्नवर्णवर्णभिसंस्कारुणलोचनम् ॥ सुग्रीवादिद्युतं ध्यायेत्पीतांबरसमावृतम् ॥ १४ ॥ गोप
दीकृतवारीशंपुच्छमस्तकर्मेश्वरम् ॥ ज्ञानमुद्रांचविभ्राणंसर्वालंकारभूषितम् ॥ १५ ॥ श्रीरामउवाच ॥ हनुमा
नश्रीप्रदोवायुपुत्रोरुद्रानयोजरः ॥ अमृत्युर्वीरवीरश्चभ्रामवासोजनाश्रयः ॥ १६ ॥ धनदोनिर्गुणोकायोर्वीरो
निधिपतिर्मुनिः ॥ पिंगाक्षोवरदोवागर्मासीताशोकनिवारणः ॥ १७ ॥ शिवःशर्वःपरोव्यक्तोव्यक्ताव्यक्तोरुसाधनः ॥
पिंगकेशःपिंगरोमाश्रुतिगम्यःसनातनः ॥ १८ ॥ अनादिर्मगवान्देवोविश्वहेतुर्नराश्रयः ॥ आरोग्यकर्ता
विश्वेशोविश्वनाथोहरीश्वरः ॥ १९ ॥ भर्गोरामोरामभक्तःकल्याणप्रकृतिस्थिरः ॥ विश्वंभरोविश्वम्
तिर्विश्वाकारोथाविश्वदः ॥ २० ॥ विश्वात्माविश्वसेव्योथाविश्वोविश्वहरोरविः ॥ विश्वचेष्टोविश्वगम्योविश्वध्ये
यःकलाधरः ॥ २१ ॥ ह्रवंगमःकपिश्रेष्ठोज्येष्ठोविद्योवनेचरः ॥ बालोहृद्धोयुवातत्वंतत्तन्गम्यःसखाहाजः ॥ २२ ॥
अंजनीसुहृद्व्यग्रोभ्रामस्यांतोधराधरः ॥ भूर्भुवःस्वर्महर्लोकोजनोत्थोऽकस्तपोव्ययः ॥ २३ ॥ सत्यमोकार
गम्यश्चप्रणवोव्यापकोमलः ॥ शिवधर्मप्रतिष्ठातारामेष्टःफाल्गुनप्रियः ॥ २४ ॥ गोवपदीकृतवारीशःपूर्णकामो

धरापतिः ॥ रक्षोघ्नः पुंडरीकाक्षः शरणागतवत्सलः ॥ २५ ॥ जानकीप्राणदाता चरक्षः प्राणापहारकः ॥ पूर्णः स
त्यः पीतवासादिवाकरसमप्रभः ॥ २६ ॥ द्रोणहर्ता शक्तिनेता शक्तिरक्षसमारकः ॥ रक्षोघ्नो रामदूतश्च शाकिनी
जीवहारकः ॥ २७ ॥ बुबुकारहतारातिगर्वः पर्वतमर्दनः ॥ हेतुस्त्वहेतुः प्रांशुश्च विश्वभर्ता जगद्गुरुः ॥ २८ ॥ जग
न्नेता जगन्नाथो जगदीशो जनेश्वरः ॥ जगच्छिद्रो हरिः श्रीशोगरुडस्त्रमयभंजनः ॥ २९ ॥ पार्थद्वजो बायुपुत्रोऽमित
पुच्छोऽमितप्रभः ॥ ब्रह्मपुच्छः परंब्रह्मपुच्छरामेष्ट एव च ॥ ३० ॥ सुग्रीवादिद्युतो ज्ञानी वानरो वानरेश्वरः ॥ कल्प
स्थायी चिरंजीवी प्रसन्नश्च सदाशिवः ॥ ३१ ॥ सन्नतिः सद्गतिर्भुक्तिर्मुक्तिदः कीर्तिनायकः ॥ कीर्तिः कीर्तिप्रदश्चैव
समुद्रः श्रीपदः शिवः ॥ ३२ ॥ उदधिक्रमणो देवः संसारमयनाशनः ॥ वालिवधनकुद्विधनेता विश्वप्रतिष्ठितः ॥
॥ ३३ ॥ लंकारिः कालपुरुषो लंके शगृहभंजनः ॥ भूतावासो वासुदेवो वसुन्निभुवनेश्वरः ॥ ३४ ॥ श्रीरामरूपः
कृष्णस्तुलंकाप्रासादभंजकः ॥ कृष्णः कृष्णस्तुतः शांतः शांतिदो विश्वपावनः ॥ ३५ ॥ विश्वभोक्ता थमारोघ्नो ब्र
ह्मचारी जितेंद्रियः ॥ ऊर्ध्वगोलगुलीमाली गुलाहतराक्षसः ॥ ३६ ॥ समीरतनुजो वीरवोरमारो जयप्रदः ॥
जगन्मंगलदः पुण्यः पुण्यश्रवणकीर्तनः ॥ ३७ ॥ पुण्यकीर्तिः पुण्यगतिर्जगत्पावनपावनः ॥ देवेशोऽमित
मारो धरामभक्तिविधायकः ॥ ३८ ॥ ध्याता ध्येयो भगः साक्षी चैताच्चैतन्यविग्रहः ॥ ज्ञानदः प्राणदः प्राणोजग
त्प्राणः समीरणः ॥ ३९ ॥ विभीषणप्रियः शूरः पिप्पलाश्रयसिद्धिदः ॥ सिद्धः सिद्धाश्रयः कालः कालभक्षक
भंजितः ॥ ४० ॥ लंके शनिधनस्थायी लंकादाहक ईश्वरः ॥ चंद्रसूर्याग्निनेत्रश्च कालाग्निः प्रलयंतातकः ॥ ४१ ॥

कपीनः कपिशः पुण्यराशिर्द्वादशराशिगः ॥ सर्वाश्रयोप्रमेयात्मरेवत्यादिनिवारकः ॥ ४२ ॥ लक्ष्मणप्राणदा
 ताचर्सीताजीवनहेतुकः ॥ रामध्वयोहृषीकेशो विष्णुभक्तोजटीबली ॥ ४३ ॥ देवारिदर्पहा होता धर्ता कर्ता ज
 गत्प्रभुः ॥ नगरग्रामपालश्चक्षुद्धोद्धो निरंतरः ॥ ४४ ॥ निरंजनो निर्विकल्पो गुणातीतो भयंकरः ॥ हनुमंतो
 राराधयस्तपःस्वाध्वो महेश्वरः ॥ ४५ ॥ जानकीवनशोकादितापहर्ता पराशरः ॥ बाह्मयः सदसद्रूपः कारणप्रकृतेः
 परः ॥ ४६ ॥ भाग्यदो निर्मलनेता पुच्छलं काविदाहकः ॥ पुच्छवद्धया तु धानोया तु धानरिपुप्रियः ॥ ४७ ॥ छायापहारी
 भूतेशो लोकेशः सद्गतिप्रदः ॥ प्लवंगमेश्वरः क्रोधः क्रोधस्संक्लेशचनः ॥ ४८ ॥ भक्तानुकंपी विश्वेशो पुरुहूतः पुरंदरः ॥ क्रो
 धहर्ता तापहर्ता भक्ताभयवरप्रदः ॥ ४९ ॥ अग्निर्विभावसुर्भास्वान्यमोनैर्ऋतिरेव च ॥ वरुणो वायुगतिमान्वायुः कुबे
 र्देश्वरः ॥ ५० ॥ रविश्चंद्रः कुजः सौम्यो गुरुः काव्यः शनैश्वरः ॥ राहुः केतुर्भरुद्धो ताधाता हर्ता समीरजः ॥ ५१ ॥ मशकी
 कृतदेवारिदैत्या रिर्मधुसूदनः ॥ कामः कपिः कामपालः कपिलो विश्वजीवनः ॥ ५२ ॥ भागीरथीपदांभोजसेतुबंधवि
 शारदः ॥ स्वाहारवधाहविः कव्यहव्यवाहः प्रकाशकः ॥ ५३ ॥ स्वप्रकाशो महावीरो लघुरमितविक्रमः ॥ उड्डानोड्डानग
 तिमान्सद्गतिः पुरुषोत्तमः ॥ ५४ ॥ जगदात्मा जगद्यो निर्गदंतो ह्यनंतकः ॥ विषाण्मानिष्कलं कोशमहान्महदहं कृ
 तिः ॥ ५५ ॥ खंवायुः पृथिवीचापो वह्निदिवपाल एव च ॥ क्षेत्रज्ञः क्षेत्रकर्ता च पलवलीकृतसागरः ॥ ५६ ॥ हिरण्यमयपु
 राणश्च खेचरो भूचरो मनः ॥ हिरण्यगर्भः सूत्रात्मारजराजो विशांपतिः ॥ ५७ ॥ वेदांतवेद्यउद्गीथो वेदवेदांग
 पारगः ॥ प्रतिग्रामस्थितिः सद्यः स्फूर्तिदाता गुणाकरः ॥ ५८ ॥ नक्षत्रमालीभूतात्मा सुरभिः कल्पपादपः ॥

चिंतामणिर्गुणनिधिःप्रजाद्वारमनुत्तमः ॥ ५९ ॥ पुण्यश्लोकपुराणातिज्योतिष्मान्शर्वरीपतिः ॥ किल्बकिलि
रावसंजस्तभूतप्रेतपिशाचकः ॥ ६० ॥ ऋणज्यहरःसूक्ष्मःस्थूलःसूक्ष्मगतिःपुमान् ॥ अपस्मारहरःस्मर्ताश्रुति
र्गाथारम्भृतिर्मनुः ॥ ६१ ॥ स्वर्गद्वारंप्रजाद्वारंमोक्षद्वारंयतीश्वरः ॥ नादरूपःपरंब्रह्मब्रह्मब्रह्मपुरातनः ॥ ६२ ॥
एकोनेकोजनःशुक्लःस्वयंज्योतिरनाकुलः ॥ ज्योतिर्ज्योतिरनादिश्चसात्तिकोरजसस्तमः ॥ ६३ ॥ तमोहर्त्ता
निरालंबोनिराकारोगुणाकरः ॥ गुणाश्रयोगुणमयोबृहत्कायोबृहद्यथाः ॥ ६४ ॥ बृहद्वनुर्बृहत्पादोबृहन्मूर्धाबृह
त्स्वनः ॥ बृहद्योगिवृहन्नासोर्बृहद्बाहुर्बृहत्तनुः ॥ ६५ ॥ बृहद्यत्नोबृहत्कार्योबृहत्पुच्छोबृहत्करः ॥ बृहद्वतिर्बृह
त्सेव्योबृहद्वल्लोकगतिप्रदः ॥ ६६ ॥ बृहच्छक्तिर्बृहद्ग्रांछाफलदोबृहदीश्वरः ॥ बृहद्वल्लोकनुतोद्रष्टाविद्यादाताजग
द्गुरुः ॥ ६७ ॥ देवाचार्यःसत्यवादीब्रह्मवादीकलाधरः ॥ सप्तपातालगामीचमलयाचलसंश्रयः ॥ ६८ ॥ उत्त
राशास्थितःश्रीदोदिव्यौषधिवशःस्वगः ॥ शास्त्रामृगःकर्पीद्रोश्चपराणःप्राणचंचुरः ॥ ६९ ॥ चतुरोब्राह्मणोयो
गीयोगगम्यःपरावरः ॥ अनादिनिधनोव्यासोवैकुण्ठःपृथिवीपतिः ॥ ७० ॥ अपराजितोजितारतिःसदानंददई
शितः ॥ गोपालोगोपतिर्योद्धाकलिकालःपरात्परः ॥ ७१ ॥ मनोवेगीसदायोगीसंसारभयनाशनः ॥ तत्त्वदा
ताथतत्त्वज्ञस्तत्त्वंतत्त्वप्रकाशकः ॥ ७२ ॥ शुद्धोबुद्धोनिर्त्ययुक्तोभक्तकारोजयद्रथः ॥ प्रलयोमितमायश्चमाया
तीतोविमत्सरः ॥ ७३ ॥ मायानिर्जितरक्षाश्चमायानिर्मितविष्टपः ॥ मायाश्रितश्चनिलंपोमायानिर्वर्त्तकःसु
खी ॥ ७४ ॥ सुखीसुखप्रदोनागोमहेशःकृतसंस्तवं ॥ महेश्वरःसत्यसंधःशरभःकलिपावनः ॥ ७५ ॥ रसो

रसज्ञःसन्मानोरूपंचक्षुःश्रुतीरवः ॥ द्राणंगंधःस्पर्शनंचरुपर्शोर्हंकारमानगः ॥ ७६ ॥ नेतिनेतीतिगम्यश्चैकुं
 ठभजनप्रियः ॥ गिरीशांगिरिजाकांतोदुर्वासाःकविरंगिराः ॥ ७७ ॥ भृगुर्वसिष्ठश्चयवनोनारदस्तुंबरोलः ॥
 विश्वक्षेत्राविश्वबीजोविश्वनेत्रश्चविश्वपः ॥ ७८ ॥ याजकोयजमानश्चपावकःपितरस्तथा ॥ श्रद्धागुहिक्षमा
 तंद्रामंजोमंजयितासुरः ॥ ७९ ॥ राजेंद्रभूपतीरुंडमालीसंसारसारथिः ॥ नित्यःसंपूर्णकामश्चभक्तकामधु
 गुत्तमः ॥ ८० ॥ गणपःकेशवोभ्रातापितामाताधमारुतिः ॥ सहस्रमूर्धासहस्रास्यःसहस्राक्षःसहस्रपात् ॥ ८१ ॥
 कामजितकामदहनःकामःकाम्यफलप्रदः ॥ मुद्रापहाररीरक्षोन्नःक्षितिभारहरोलः ॥ ८२ ॥ नखदंष्ट्रायुधोविष्णुर्भ
 क्ताभयवरप्रदः ॥ दर्पहादर्पदोदंष्ट्राशतमूर्तिरमूर्तिमान् ॥ ८३ ॥ महानिधिर्महाभागोमहाभर्गोमहर्द्धिदः॥महाका
 योमहायोगीमहातेजामहाह्युतिः ॥ ८४ ॥ महाकर्मा महानादोमहामंजोमहामतिः ॥ महाशमोमहोदारोमहा
 देवात्मकोविभुः ॥ ८५ ॥ रुद्रकर्माकृतकर्मारत्ननाभःकृतागमः ॥ अंभोधिखंवनःसिंहःसत्यधर्मप्रमोदनः॥८६॥
 जितामिजोयःसोमोविजयोवायुवाहनः ॥ जीवोधातासहस्रांशुर्मुकुंदोभूरिदक्षिणः ॥ ८७ ॥ सिद्धार्थःसिद्धिदः
 सिद्धःसकलासिद्धिहेतुकः ॥ सप्तपातालचरणःसप्तार्पिणवन्दितः ॥ ८८ ॥ सप्ताब्धिखंवनोवरिःसप्तद्रीपोरुमंडलः॥
 सप्तांगराज्यसुखदःसप्तमातृनिषेवितः ॥ ८९ ॥ सप्तस्वर्लोकमुकुटःसप्तहोत्रस्वराश्रयः॥सप्तसामोपगीतश्चसप्तपा
 तालसंश्रयः ॥ ९० ॥ सप्तच्छंदोनिधिःसप्तच्छंदः सप्तजनाश्रयः ॥ मेधादः कीर्तिदःशोपहारिदौर्भाग्यनाशनः
 ॥ ९१ ॥ सर्ववश्यकरोगभेदोपहापुत्रपौत्रदः ॥ प्रतिवादिमुखस्वस्तंभोरुष्टिचित्तप्रसादनः ॥ ९२ ॥ परामिचारशमनो

दुःखहाबंधमोक्षदः ॥ नवद्वारपुराधारोनवद्वारनिकेतनः ॥ १३ ॥ नरनारायणस्तुत्योनवनाथमहेश्वरः ॥
मेखलीकवचीखट्वाङ्गीभ्राजिष्णुसारथिः ॥ १४ ॥ बहुयोजनविस्तीर्णपुच्छःपुच्छहतासुरः॥दृष्टहंतानियमि
तापिशोचग्रहयातकः ॥ १५ ॥ बालग्रहविनाशीचधर्मनेताकृपाकरः॥उग्रकृत्यउग्रवेगउग्रनेत्रःशतक्रतुः॥१६॥
शतमन्यस्तुतःस्तुत्यःस्तुतस्तोतामहाबलः ॥ समग्रगुणशालीचव्यग्रोरक्षोविनाशनः॥१७॥रक्षोभिदाबोब्रह्मेशः
श्रीधरोभक्तवत्सलः ॥ मेघनादोमेघरूपोमेघवृष्टिनिवारकः ॥ १८ ॥ मेघजीवनहेतुश्चमेघइयामःपरात्मकः ॥
समीरतनयोद्योद्धातत्त्वविद्याविशारदः ॥ १९ ॥ अमोघोमोघवृष्टिश्चदृष्टदोनिष्ठनाशनः॥अर्थोनर्थापहारीचसम
र्थारामसेवकः ॥ १०० ॥ अर्थधन्यासुरारातिःपुंडरीकाक्षआत्मभूः ॥ संकर्षणोविशुद्धात्माविद्याराशिःसुरे
इवरः ॥ १०१ ॥ अचलोद्धारकोनित्यःसेतुकुद्रामसारथिः ॥ आनंदःपरमानंदोमत्स्यःकूर्मोनिधिःशयः॥१०२॥
वराहोनारसिंहश्चवामनोजमदग्निजः ॥ रामःकृष्णःशिवोबुद्धःकल्कीरामाश्रयोहारिः ॥ १०३ ॥ नंदीशृंगीचचंडी
चगणेशोगणसेवितः ॥ कर्मध्यक्षःसुरारामोविश्रामोजगतीपतिः ॥ १०४ ॥ जगन्नाथःकपीशश्चसर्वावासःसदा
श्रयः ॥ सुग्रीवादिस्तुतोदातःसर्वकर्मह्रवंगमः ॥ १०५ ॥ नखदारितरक्षाश्चनखयुद्धविशारदः ॥ कुशलः
सुधनःशेषोवासुकिस्तक्षकस्तथा ॥ १०६ ॥ स्वर्णवर्णोबलाढ्यश्चपुरुजेताधनाशनः ॥ कैवल्यदीपःकैवल्योगरु
डःपद्मगोशुरः ॥ १०७ ॥ क्लिप्किरावहतारातिर्गर्वपर्वतभेदनः ॥ वज्रगोवज्रवज्रश्चभक्तवज्रनिवारकः ॥ १०८ ॥
नखायुधोमणिग्रीवोज्ज्वालामालीचभारकरः ॥ प्रौढप्रतापस्तपनोभक्तापनिवारकः ॥ १०९ ॥ शरणंजीवनो

भोक्तानानाचेष्टोथचंचलः ॥ स्वस्थस्त्वस्वास्थ्यहादुःखशातनःपवनात्मजः ॥ ११० ॥ पावनःपवनःकर्तोभक्ता
 गःसहनोबलः ॥ मेघनादरिपुर्मैघनादसंहतराक्षसः ॥ १११ ॥ क्षरोऽक्षरोविनीतात्मावानरेशःसतांगतिः ॥ श्रीकंठः
 शितिकंठश्चसहायासहनायकः ॥ ११२ ॥ अस्थूलस्त्वनणुर्भर्गोदेवसंस्तुतिनाशनः ॥ अद्यात्मविद्यासारश्चा
 द्यात्मकुशलःसुधीः ॥ ११३ ॥ अकल्मषःसत्यहेतुःसत्यदःसत्यगोचरः ॥ सत्यगर्भःसत्यरूपःसत्यःसत्यपराक्रमः
 ॥ ११४ ॥ अंजनीप्राणलिङ्गंचवायुवंशोद्ग्रहःश्रुतिः ॥ भद्ररूपोरुद्ररूपःसुरूपश्चिन्नरूपवृक्ष ॥ ११५ ॥ मैनाकवं
 दितःसूक्ष्मदशनोविजयोजयः ॥ कर्तादिङ्गडलो रुद्रःप्रकटीकृतविक्रमः ॥ ११६ ॥ कंबुकंठःप्रसन्नात्माह्रस्वनासो
 वृकोदरः ॥ लंबोष्ठःकुंडलीचित्रमालीयोगविदांबरः ॥ ११७ ॥ विपश्चित्कविरानंदोविग्रहो नल्पशासनः ॥ फल्गुर्ना
 सूनु रव्यग्रयोगात्मायोगतत्परः ॥ ११८ ॥ योगविद्योगकर्ताचयोगयोनिर्दिगंबरः ॥ अकारादिक्षकारांतवर्णानिर्म
 तविग्रहः ॥ ११९ ॥ उल्लसलमुखसिद्धःसंस्तुतःप्रमथेश्वरः ॥ श्लिष्टजंघःश्लिष्टजानुःश्लिष्टपाणिःशिखाधरः ॥ १२० ॥ सु
 शर्मामितशर्माचनारायणपरायणः ॥ जिष्णुर्भविष्णुरोचिष्णुर्ग्रसिष्णुःस्थानुरेवच ॥ १२१ ॥ हरिरुद्रानुकृद्दक्षःकं
 पनोभूमिकंपनः ॥ गुणप्रवाहःसूत्रात्मावीतरागःस्तुतिप्रियः ॥ १२२ ॥ नागकन्याभयध्वंसीकृतुपर्णःकपालभृत् ॥
 अनुकूलोक्षयोपायोनपायोवेदपारगः ॥ १२३ ॥ अक्षरःपुरुषोलोकनाथोरुक्षःप्रभुर्दृढः ॥ अष्टांगयोगफलभूःसत्यस
 न्धःपुरुषुतः १२४ ॥ स्मशानस्थानविलयःप्रेतविद्रावणश्रमः ॥ पंचाक्षरपरःपंचमातृकोरंजनध्वजः १२५ ॥ योगिनीवृंद
 वंद्यश्रीःशत्रुघ्नो नंतविक्रमः ॥ ब्रह्मचारिर्द्वियरिपुर्धृतदंडोदशात्मकः ॥ १२६ ॥ अप्रपंचःसदाकारःअूरसेनोविदारकः ॥

वृद्धप्रमोदश्चानंदःससजिह्वःपतिर्धरः ॥ १२७ ॥ नवद्वारपुराधारःप्रत्यग्रःसामगायकः ॥ पट्चक्रधामास्वर्लोक
भयकुन्मानदोमदः ॥ १२८ ॥ सर्ववश्यकरःशक्तिरन्तोन्तमंगलः ॥ अष्टमूर्तिर्नयोनोताविरूपःस्वरसुंदरः ॥
॥ १२९ ॥ धूमकेतुर्महाकेतुःसत्यकेतुर्महारथः ॥ नंदिप्रियःस्वतंत्रश्चमेखलीडमरुप्रियः ॥ १३० ॥ लोहांगः
सर्वविद्धन्वीपङ्गलःशर्वईश्वरः ॥ फलभुक्फलहस्तश्चसर्वकर्मफलप्रदः ॥ १३१ ॥ धर्माध्यक्षोधर्मफलोधर्मोधर्म
प्रदोर्धदः ॥ पंचविंशतितत्त्वज्ञस्तारकब्रह्मतत्परः ॥ १३२ ॥ त्रिमार्गवसतिर्भीमःसर्वदुष्टनिवर्हणः ॥ ऊर्जस्वा
ज्ञिष्कलःशूलीमालीगर्जोनिशाचरः ॥ १३३ ॥ रक्तांबरधरोरक्तमालीविभूषणः ॥ वनमालीशुभांगश्चदेवतः
देवतांबरोग्रवा ॥ १३४ ॥ जयोजेयपरीवारःसहस्रवदनःकविः ॥ शाकिनीडाकिनीयक्षरक्षोभूतप्रभंजकः ॥
॥ १३५ ॥ सद्योजातःकामगतिज्ञानमुक्तिर्यशस्करः ॥ शंभुतेजाःसार्वभौमोविष्णुभक्तःध्वंगमः ॥ १३६ ॥
चतुर्नवतिमंत्रज्ञःपौलस्त्यबलदर्पहा ॥ सर्वलक्ष्मीप्रदःश्रीमानंगदाप्रियदर्तिनुत् ॥ १३७ ॥ स्मृतिर्वीजंमुखेशानः
संसारभयनाशनः ॥ उत्तमश्रीपरीवारःश्रीनरुग्रश्चकामधुक् ॥ १३८ ॥ बालमीकिरुवाच ॥ ॥ इतिना
म्नांसहस्रेणस्तुतोरामेणवातभूः ॥ उवाचतंप्रसन्नात्मासंधायात्मानमव्ययम् ॥ १३९ ॥ ॥ हनुमानुवाच ॥
इयानास्पदमिदंब्रह्ममत्पुरःसमुपस्थितम् ॥ स्वामिन्दयानिधेरामज्ञातोसिकपिनामया ॥ १४० ॥ त्वद्ध्यान
निरतालोकाःकिंनपश्यंतिसादरम् ॥ तवागमनहेतुश्चज्ञातोह्यद्यमयानय ॥ १४१ ॥ कर्तव्यंममकिंरामतथापि
ब्रूहिरावय ॥ इतिप्रचोदितोरामःप्रहृष्टात्मेदमब्रवीत् ॥ १४२ ॥ ॥ रामउवाच ॥ ॥ दुर्जयःस्वलुवैदेहीगृही

त्वाकोपिनिर्गतः ॥ हत्वा तमधृणं वीरमानयत्वं कपीश्वरः ॥ १४३ ॥ ममदारयंकु रसस्वेतवविश्वसुखंकरम् ॥ ओमि
 त्याज्ञां तु शिरसा गृहीत्वा सकपीश्वरः ॥ १४४ ॥ विधेयं विधिवत्तत्र चकार शिरसा स्वयम् ॥ इदं नास्मां सहस्रं तु यो धीति प्र
 त्यहं नरः ॥ १४५ ॥ दुःस्वौघो नश्यते तस्य संपत्तिर्वर्द्धते चिरम् ॥ वश्यश्चतुर्विधस्तस्य भवत्येव न संशयः ॥ १४६ ॥
 राजानो राजपुत्राश्च राजकीयाश्च मंत्रिणः ॥ त्रिकालं पठनादस्य सिद्धिः स्यात्करसंस्थिता ॥ १४७ ॥ ब्राह्मे मुहूर्ते चो
 त्थाय प्रत्यहं यः पठेन्नरः ॥ ऐहिकमुष्मिककान्सोपिलभते नात्र संशयः ॥ १४८ ॥ संभ्रामसंनिविष्टानां वैरिविद्रावणं पर
 म् ॥ उवरापरमारशमनं गुल्मादिह्नीहवारणम् ॥ १४९ ॥ साभ्राज्यसुखसंपत्तिदायकं जपतां नृणाम् ॥ यद्दं पठते नित्यं
 पाठयेद्वासमाहितः ॥ १५० ॥ सर्वान्कामानवाप्नोति वायुपुत्रप्रसादतः ॥ १५१ ॥ इति श्री ह.वृ.ध.उपासनास्त.श्री
 हनुमदुपासनाध्याये हनुमत्सहस्रनामस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं पंचमम् ॥ ५ ॥ श्लो० ३३० ॥ अथ हनुमत्स्तो
 त्रम् ॥ उक्तं च सुदर्शनसंहितायम् ॥ ॐ अस्य श्री हनुमत्स्तोत्रमंत्रस्य विर्भाषणऋषिः शिरसि ॥ अनुष्टुप् छंदः सेनमो
 मुखे ॥ हनुमाच्चुद्रो देवता ॥ ह्रीं विजंदक्षस्तने ॥ स्वाहाशक्तिर्वामस्तने ॥ हा हेति कलकनामौ ॥ देवदत्तरस्य
 मुखस्तंभनार्थं जपे विनियोगायनमः सर्वांगे ॥ ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं अंगु० ह० हनुमते तर्ज० शिरः ॥ ॐ रुद्राय मध्य०
 वषट् ॐ सर्वदुष्टजनमुखस्तंभनं कुरु २ अनामि० हुं ॥ ॐ सर्वकार्यसिद्धिं कुरु २ कनि० वौषट् ॥ ॐ ह्रीं
 ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा करतलक० फट् ॥ ॥ अथ ध्यानम् ॥ ॥ चंद्राभं चरणारविं द्युगलं कौपीनमौजीधरं
 नाभ्यां वैकटिस्तत्र मुक्तवसनं यज्ञोपवीतं प्रभुम् ॥ हस्ताभ्यामवलंब्य चांगुलिपुटं हारावलीकुंडलं विभ्रदीर्घशिरः

प्रसन्नवदनंतं चांजनेयं भजे ॥ इति ध्यात्वा मानसोपचारैरभ्यर्च्य ॐ ह्रीं ह्रीं हनुमते रुद्राय सर्वदुष्टमुखस्तंभनं
कुरु २ मम सर्वकार्यसिद्धिं कुरु २ ह्रीं ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा इत्यष्टोत्तरशतं जप्त्वा स्तोत्रं पठेत् ॥ विभीषण उवाच ॥
आपन्ना खिललोकास्तिहारिणे श्रीहनुमते ॥ अकस्मादगतोत्पातनाशनायनमोऽस्तुते ॥ १ ॥ आधिव्याधिमहा
मारीग्रहपीडायहारिणे ॥ प्राणापहं जैदित्यानां रामप्राणात्मने नमः ॥ २ ॥ संसारसागरावर्तगतोर्भिर्भ्रातृचेतसाम् ॥
शरणागतमर्त्यानां शरणाय नमोऽस्तुते ॥ ३ ॥ राजद्वारे बिलद्वारे प्रवेशे भूतसंकुले ॥ गजसिंहमहाव्याघ्रचौ
रर्भीषणकानने ॥ ४ ॥ शरण्यातिशरण्याय वनात्मजनमोऽस्तुते ॥ प्रदोषे च प्रवासे च ये स्मरन्त्यञ्जनीमु
तम् ॥ ५ ॥ अर्थसिद्धिः यशः कांतिः प्राप्नुवन्ति न संशयः ॥ कारागृहे प्रयाणे च संश्रामे देशे विह्वले ॥ ६ ॥ ये स्मरं
ति हनुमन्तं तेषां नास्ति विपन्नयम् ॥ वज्रदेहाय कालाग्निरुद्राया मिततेजसे ॥ ७ ॥ दुष्टदैत्यमहादर्पदलनाय
महात्मने ॥ ब्रह्मास्त्रस्तं भिनेतुभ्यं नमः श्रीरुद्रभूतये ॥ ८ ॥ सीतावियुक्त श्रीरामशोकदुःखभयापह ॥
तापत्रयोपसंहारित्रांजनेय नमोऽस्तुते ॥ ९ ॥ जप्त्वा स्तोत्रमिदं मंत्रं वसुधारेजपन्नरः ॥ राजद्वारे सभारथाने
प्राप्तवादे जयो भवेत् ॥ १० ॥ विभीषणकृतं स्तोत्रं यः पठेत् स तनयः ॥ सर्वापद्भ्यो विमुच्येत नात्र कार्या विचारणा ॥
११ ॥ सर्वसिद्धिर्भवति सर्वत्र विजयी भवेत् ॥ यः पठेत् परयाभक्त्या स गच्छेद्दृढवपदम् ॥ १२ ॥ लिखित्वा
पूजयेद्यस्तु स पुमाञ्जयमाप्नुयात् ॥ ॐ नमो हनुमते रुद्राय सर्वदुष्टजनमुखस्तंभनं कुरु २ उदंडदोर्दंडवृंदसैन्येन्द्र
वीरप्रतापप्रकटपरिक्रमकृपालुरामदूतांजनेय हरिमर्कटमर्कट आपदोद्धार श्रीवीरहनुमन्मम शत्रुसंहारयसंहा

रयाद्यमरिक्षरक्ष ॥ १४ ॥ इति श्रीह.वृ.ध.उपा.स्त.श्रीहनुमदुपासनाध्यायेमुदर्शनसंहितोक्तश्रीहनुमत्स्तोत्रोनि
 रूपणं नाम प्रकरणं पष्ठम् ॥ ६ ॥ ॥ श्लो० ॥ ३४४ ॥ ॥ अथ विचित्रवीरहनुमानमालामंत्रः ॥ ॐ अस्य श्री
 विचित्रवीरहनुमानमालामंत्रस्य श्रीरामचंद्रभगवानुपिः अनुष्टुप् छंदः श्रीविचित्रवीरहनुमानदेवताममाभीष्टसि
 द्यर्थमालामंत्रजपे विनियोगः ॥ अथ न्यासः ॥ ॐ ह्रां अंगुं हृदं ॥ द्वितर्जं शि० ॥ ॐ हूं म० वपद् ॥ ॐ ह्रैं
 अ० हुं ॥ ॐ ह्रौं कनि० नेत्र० ॥ ॐ ह्रः करत० फट् ॥ अथ ध्यानं ॥ वामे करे वीरिवहं वहतु शैलपरे शृंखलमालया द्यम्
 दधानमाधमातसुवर्णवर्णमजेज्ज्वलत्कुंडलमांजनेयम् ॥ १ ॥ ॐ नमो भगवते विचित्रवीरहनुमते प्रलयकालानलप्र
 भाज्वलप्रतापवज्रदेहाय अंजनीगर्भसंभूताय प्रकटविक्रमवीरदैत्यदानवयक्षराक्षसग्रहबंधनाय ॥ भूतग्रह । प्रेत
 ग्रह । पिशाचग्रह । शाकिनीग्रह । डाकिनीग्रह । काकिनीग्रह । कामिनीग्रह । ब्रह्मग्रह । ब्रह्मराक्षसग्रह ।
 चोरग्रह । बंधनाय एहि एहि आगच्छागच्छ आवेशयावेशय मम हृदयं प्रवेशय २ स्फुर २ प्रस्फुर
 सत्यंकथय २ व्याघ्रमुखं बंधय २ सर्पमुखं बंधय २ राजमुखं बंधय २ समामुखं बंधय २ शत्रुमुखं बंधय २
 सर्वमुखं बंधय २ लंकाप्रासादभंजनसर्वजनमेव शमानय २ ॥ श्रीं ह्रीं क्लीं श्रीं सर्वानाकर्षय २ शत्रून् मर्दय २
 मारय २ चूर्णय २ खेखे खे श्रीरामचंद्राज्ञया प्रज्ञया मम कार्या सिद्धिं कुरु कुरु मम शत्रून् मर्मी कुरु कुरु स्वाहा ॥ प्रतिदिन एकदशवा
 ॐ ह्रां ह्रीं ह्रैं ह्रौं ह्रः फट् श्रीविचित्रवीरहनुमते मम सर्वशत्रूंन् भस्मी कुरु कुरु नहनं हुं फट् स्वाहा ॥ प्रतिदिन एकदशवा
 रंजयेत् ॥ पूर्ववन्त्यासध्यानपूर्वकं निवेदयेत् ॥ इति श्रीह.वृ.ध.उपा.स्त.श्रीहनुमदुपास.ध्याये श्रीवीरविचित्र

हनुमान्मालामंत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं सप्तमम् ॥ ७ ॥ ॥ श्लो० ॥ ३४६ ॥ अथ श्रीसौभाग्यहनुमान्महामंत्रः ॥ ॐ
अस्य श्रीसौभाग्यहनुमान्महामंत्रस्य ॥ श्रीरामचंद्रऋषिः ॥ अतिजगती छंदः ॥ श्रीहनुमान्परमात्मारुद्रो
देवता ॥ हनुमानिति बीजं ॥ वायुर्देवता इति शक्तिः ॥ अजनीमुत इति कीलकं ॥ श्रीहनुमतप्रसादसिद्ध्यर्थं जपे
विनियोगः ॥ ॐ हं हनुमान् अंगुष्ठाभ्यां ॥ ॐ वं वायुदेवता येतर्जनीभ्यां ॥ ॐ अं अजनीमुतायमध्यमाभ्यां
ॐ रं रामदूताय अनामिकाभ्यां ॥ ॐ हं हनुमते कनिष्ठिकाभ्यां ॥ ॐ रं रुद्रमूर्तये करतलकरपु ॥ ॥ एवं
हृदयादिन्यासः ॥ अथ ध्यानं ॥ अथातः संप्रवक्ष्यामि शृणु सर्वांगसुंदरि ॥ अथैवं देवदेवेश ध्यानं श्री
हनुमतपरम् ॥ १ ॥ पंचवक्त्रं महाभीमं त्रिपंचनयनैर्युतम् ॥ बाहुभिर्दशभिः प्रोक्तं सर्वकामार्थसिद्धिदम् ॥ २ ॥ पूर्वचवा
नरं प्रोक्तं कोटि सूर्यसमप्रभम् ॥ दंष्ट्राकरालवदनं भ्रुकुटीकुटिलेश्वरम् ॥ ३ ॥ तथैव दक्षिणं वक्त्रं नारसिंहं महाहृतम् ॥
अत्युग्रतेजसं वक्त्रं भीषणं भयनाशनम् ॥ ४ ॥ पश्चिमं गरुडं वक्त्रं वज्रतुंडं महाबलम् ॥ पवनं प्रशमनं सर्वभूतानि
कृतनम् ॥ ५ ॥ उत्तरे शूकरं वक्त्रं कुण्डीति नभोनिभम् ॥ पातालनिधिभेत्तारं ज्वररोगनिघ्नं कृतनम् ॥ ६ ॥ कुर्व
तु तूष्णं तेषां सर्वशत्रूहरं परम् ॥ इति ध्यात्वा पंचोपचारपूजां कुर्यात् ॥ अथ सप्तमुद्रां प्रदर्शयेत् ॥ खड्गं त्रि
शूलं खट्वाङ्गं पाशं चांकुशमेव च ॥ धृतमुद्गरमुद्राच्च सप्तमुद्राः प्रकीर्तिताः ॥ ७ ॥ अथ मालामंत्रः ॥ ॐ रा
मदूत अजनि वायुसूताय महाबलाय सीताशोकदुःखनिवारणाय लंकोपद्रहनाय बाहुबलप्रचंडाय फाल्गुनसखाय
कोलाहलब्रह्मांडविश्वरूपाय सप्तसमुद्रनीरालंघनाय पिंगलनयनायामि त विक्रमाय सूर्यायैव फलसेविताय दृष्टि

निरालंकृतायसंजीव २ लक्ष्मणांगदमुग्रीवमहाकपिसैन्यप्राणनिर्वाहकायदशकंठविध्वंसनायश्रीसीतासमेत
 श्रीरामचंद्रमूर्तयेस्वाहा ॥ अथमूलमंत्रः ॥ ॐ हनुमान्वायुदेवताय अंजनिमुतरामदूतहनुमंतरुद्रमूर्तयेस्वाहा ॥
 ॥ इतिमंत्रः ॥ यथाशक्तियथाज्ञानंयथासंख्यंमूलमंत्रजपंकुर्यात् ॥ मूलमंत्रजपकाले । मालामंत्रजपस्याद्यंतयोः
 त्रिरावर्तनीयाः । येतन्नामसंपुटितकरणसूचितम् ॥ अथपूर्वोक्तमुद्रांप्रदर्शयेत् । तथापूर्वोक्तं ध्यानं करंगन्यासांश्च
 कुर्यात्तर्गंधादिनमस्करांतं पूजयेदिति ॥ इति श्रीह. वृ. ध. उपा. स्त. श्रीहनुमदुपा. ध्याये श्रीसौभाग्यहनुमान्महा
 मंत्रानिरूपणं नाम प्रकरणमष्टमम् ॥ ८ ॥ श्लो० ॥ ३५३ ॥ अथ श्रीहनुमदीपदानविधिः ॥ उक्तंचमुदर्शनसंहितायाम् ॥
 अथातः संप्रवक्ष्यामि दीपदानं हनुमतः ॥ येन विज्ञानमात्रेणासिद्धो भवति साधकः ॥ १ ॥ दीपदानप्रमाणं तु तैलपात्रक
 मेण तु ॥ प्रमाणं तु वक्ष्यामि पञ्चमानमनुक्रमात् ॥ २ ॥ स्थानं भेदं च मंत्रं च दीपदानमनुष्टुभम् ॥ पुष्पवासितत
 लंच सर्वकामफलप्रदम् ॥ ३ ॥ तिलतैलं श्रियो हेतुः पथिकगमनाय च ॥ अतसी तैलमुद्दिष्टं यशः कर्मणि निश्चितम् ॥ ४ ॥
 सार्पपरो गनाशाय सर्वव्याधिविनाशकम् ॥ मारणे राजिकाज्जातं तथा विभीतिकादिकात् ॥ ५ ॥ उच्चाटचकरं जोत्थं
 विद्विषं मधुवृक्षजम् ॥ अलाभे सर्वतैलं च तिलतैलमनुक्रमम् ॥ ६ ॥ गोधूमं च तिलं माषं मुग्धं वतं दुलं क्रमात् ॥ पंचधान्य
 मिदं प्रोक्तं नित्यं दीपमुदाहृतम् ॥ ७ ॥ पंचधान्यसमुद्भूतं पिष्टपात्रं मुशोभनम् ॥ सर्वकाममिदं प्रोक्तं सर्वदा दीपदापने ८
 वश्ये तं दुलपिष्टं च मारणे माषपिष्टकम् ॥ उच्चाटनं तिलकुण्ठं यवपिष्टं प्रकीर्तितम् ॥ ९ ॥ पांथर्यागमने प्रोक्तं गोधूमो
 त्थं सतंदुलम् ॥ मोहने तंदुलं पिष्टमाकर्षं मुद्गपिष्टकम् ॥ १० ॥ संग्रामे केवलं माषं कृत्वा दीपं च पात्रके ॥ संघौजिपलजं

प्रोक्तं लक्ष्मीकस्तूरिकामता ॥ ११ ॥ एलालवंगकपूरमृगनाभिसमुद्भुता ॥ कन्यकावरणे राजवंश्यं सर्वतथैव च
॥ १२ ॥ अलाभे सर्ववस्तूनां पंचधान्यपरं मतम् ॥ अष्टमुष्टिभवेत्किंचित्किंचित्पिष्टं तु पुष्कलम् ॥ १३ ॥ पंचस
ततथारौद्रप्रमाणं च यथाक्रमम् ॥ सुगंधनैवमानं स्याद्यथास्त्रिचिसमं मतम् ॥ १४ ॥ नित्यदीपः प्रकर्त्तव्यस्तन्नाम्ना
हन्मतः ॥ सोमवारे ततोऽध्यानं जलह्वंचकारयेत् ॥ १५ ॥ पश्चात्प्रमाणतोऽप्राह्वंक्रमशः हस्तघोषणम् ॥ तत्पिष्टं
शुद्धपात्रेण नदीतोयेन पिडितः ॥ १६ ॥ दीपपात्रंततः कुर्याच्छुद्धो नियतमानसः ॥ दीपपात्रे घटमानेन स्रुतं कव
चं पठेत् ॥ १७ ॥ इति पात्रविधिः ॥ मालामनूनां ये वर्णाः साध्यानामसमन्विताः ॥ वर्तिकायाः प्रकर्त्तव्यं ततः वस्त
त्प्रमाणतः ॥ १८ ॥ त्रिंशदंशेनैव ते रम्या गुरुकार्येऽखिले मता ॥ कूटतुल्या स्मृता नित्या सामान्याथ विशेषतः ॥ १९ ॥
रुद्रकूटशुणा प्रोक्तान पात्रे च विमोचना ॥ एकविंशति संख्या कार्त्तवो निर्ममे मताः ॥ २० ॥ रक्तसूत्रं हन्मतदीप
दाने प्रकर्त्तितम् ॥ कृष्णमुच्चाटने प्रोक्तं द्वेषमारणकर्मणि ॥ २१ ॥ कटुतुल्यपलं तैलं गुरुकार्येऽष्टसंशुणम् ॥ नित्ये
पंचपलं प्रोक्तं अथवा मनसोस्त्रिचिः ॥ २२ ॥ हनुमत्प्रतिमायास्तु सन्निधौ दीपदानम् ॥ प्रतिमा दीपसाहिताग्रहभू
तग्रहेषु च ॥ २३ ॥ चतुष्पथे तथा प्रोक्तं दीपदानंतदन्तरम् ॥ सन्निधौ स्फाटिके लिंगे शालिद्रामस्य सन्निधौ ॥ २४ ॥
नानाभोगाः श्रियः प्रोक्तं दीपदानं हन्मतः ॥ गणेशसन्निधौ विष्णोर्महासंकटनाशनम् ॥ २५ ॥ विषव्याधि महा
घोरे हनुमत्सन्निधौ कुरु ॥ दुर्गायाः सन्निधौ प्रोक्तं संप्रामेयोरसंकटे ॥ २६ ॥ द्यूते द्यूष्टिस्थले चैव विशेषान्मारणे तथा
व्याधिनाशे तु डबन्धे दुष्टदष्टौ तथैव च ॥ २७ ॥ राजद्वारे बंधमुक्तौ गुरुकार्ये प्रयत्नतः ॥ गजस्य मस्तके चैव राज्यल

काअप्रतोस्थाप्याकरवीरैश्चपूजयेत् ॥ ४२ ॥ अथमंत्रंप्रवक्ष्यामिमंत्रेणचप्रपूजयेत् ॥ ॐ ऐं श्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं
हनुमन्प्रगतपराक्रमआक्रांतिदिङ्मंडलयशोचितावधवर्लकृतजगजितयवज्रदेहेज्वलदंमूर्यकोटिसमप्रभं ॥
तनुरुद्रावतारलंकापुरदहनउदधिलंघनदशग्रीवशिरकृतातशीतायासन्निवारकबाहुसुतअंजनिगर्भसंभूतश्रीरा
मलक्ष्मणानंदकरकपिसैन्यप्राकारमुग्रीवसख्यकारणबलिनिवर्हणद्रोणपर्वतोत्पादन । अशोकवनविदारण
अक्षकारस्यच्छेदनवनरक्षाकारसमूहभंजन । ब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिप्रसन । लक्ष्मणशक्तिभेदन ॥ लक्ष्मणशक्तिभे
दननिवारण । शिशु समानपीनबालादित्यसाजुग्रसनमेवनादहोमविध्वंसन । इंद्रजिह्वकारणसीतारक्षकरा
क्षसविदारण ॥ कुंभकरणादिवधपरायणश्रीरामभक्तितत्परव्योमद्रुमोच्छ्वनमहासामर्थ्यमहातेजःपुंजविरा
जमानस्वामिवचनसंपादित । अर्जुनसंयुगसहाय । कुमारब्रह्मचारीगंभीरस्वरदक्षिणाशमातैडमेरुपर्वतोत्पा
टकचरण ॥ सर्वदुष्टनिवर्हण । व्याघ्रादिभयनिवारण ॥ सर्वशत्रुछेदन ॥ समपरस्यत्रिभुवनस्त्रीपुंनपुंसका
त्मकंसर्वजीवजातम् । वशयं २ ममाज्ञाकारंसंपादय २ नानानामधेयान् राज्ञः सपरिवारान् ममसेवकान् कुरु २
सर्ववश्यअविषाणविध्वंसय २ प्रबलानि परसैन्यानि क्षोभय २ सर्वकार्यादिनादिति साधय २ सर्वदुर्जनानां मुख
निरुतंभयकीलियधेधेहाहाहाहुंहुंफट्स्वाहा ॥ मंत्रमेतत्पठेन्नित्यं यावद्दीपसमापयेत् ॥ दीपाग्रेपठमानस्तुम
नोवांछितमाप्नुयात् ४५ ॥ ॥ अथविधिः ॥ भूमिशायीनक्तभोजीवर्णमालासमन्वितः ॥ कपीश्वरंस्मरेन्नित्यं
एकविंशतिवासरात् ॥ ४६ ॥ प्रमाणदीपकरणेकार्यसिद्धिः प्रजायते ॥ शक्रानां संप्रवक्ष्यामि आगमोक्तप्रमाण ॥

कान् ॥ ४७ ॥ कार्पासंरसकुभंचविद्वांगंचांगवर्जितम् ॥ अधिकंगंडुष्टुद्धिद्विद्वद्वाकार्यनजायते ॥ ४८ ॥ सुवा
 सिनीसुपुरुषंफलंगांवत्ससंयुताम् ॥ तुरंगंजखड्गंचदृष्ट्वावाह्यंमुखप्रदम् ॥ ४९ ॥ एवंदीपविधानंचमयोक्तंवि
 शेषतः ॥ हितायजगतांपुत्रतत्क्षणातिसिद्धिकारकम् ॥ ५० ॥ तरमात्सर्वप्रयत्नेनदेयंकृत्वापरीक्षकम् ॥ देवानां
 चयथाविष्णुर्नदीनांजाह्नवीतथा ॥ ५१ ॥ तक्षकःसर्वनागानांधेनूनांकामधुक्तथा ॥ तथासुदर्शनंचेयंसंहिताप
 रिकीर्तिता ॥ ५२ ॥ विष्णुभक्तायशांतायशांतायवसवात्मने ॥ सुभक्तायसुशिष्यायव्रतज्ञायप्रकाशयेत् ॥ ५३ ॥
 यथामाहिष्मतीनाथतथावायुसुतःरुमृतः ॥ उभयोरंतरंनान्तिक्त्वापापमवासुयात् ॥ ५४ ॥ इतिश्रीह.वृ.ध.उपा.
 स्त.श्रीहनुमदुपा.३यायेसुदर्शनसंहिताक्तश्रीहनुमद्वीपदानविधिनिरूपणंनामप्रकरणंनवमं ॥ ९ ॥ श्लो० ॥ ४० ॥
 अथहनुमत्पताकाव्रतम् ॥ उक्तंचानंदरामायणेमनोहरकण्डे ॥ विष्णुदासउवाच ॥ किंचिद्रतंहनुमतस्त्वंमांस्तुमि
 हार्हसि ॥ रामदासउवाच ॥ यदारामस्त्रिकूटाद्रौनागपाशैस्तुपीडितः ॥ नारदस्यवचःश्रुत्वासरमारविनतासुतम् १ ॥
 तदासौकाश्यपीवीरःसमागत्यरणंगणे ॥ प्रणाममकरोत्तरुमैरामाया ॥ मिततेजसे ॥ २ ॥ निवार्यपन्नगास्त्रंतन्मेघनाद
 समीरितम् ॥ तुष्टावरधुवीरंतंससैन्यंचसलक्ष्मणम् ॥ ३ ॥ उवाचप्रणिपत्याश्वरामभद्रंस्वगेश्वरः ॥ ॥ गरुडउवाच ॥
 आश्चर्यमिदमत्यंतयद्भवानरुमरुद्धिमा ॥ ४ ॥ सतिवीरेमहारुद्रेसगणेश्रीहनूमति ॥ सुग्रीवेचनलेनीलेसुपेजांबुव
 त्यपि ॥ ५ ॥ अंगदेदधिवक्त्रेचतारेचतरलेतथा ॥ मैदेसतिमहावीर्यकिमत्रास्तिप्रयोजनम् ॥ ६ ॥ ॥ श्रीरा
 मउवाच ॥ भवद्गीतिसुपागम्यविहृताश्चभुजंगमाः ॥ एतेषुस्तसुवीरेषुकिमुसैन्यमपीडयन् ॥ ७ ॥ ॥ गरुडउ

वाच ॥ ॥ रामदेवमहाबाहो कपीनांचरितं शृणु ॥ आत्मनोपि समाविष्टान्माकुरुत्वा जगर्हणम् ॥ ८ ॥ साक्षात्त्वं भगवान्निष्पुल्लक्ष्मीस्तु जनकतमजा ॥ सौमित्रिः फणिरजोऽयं रुद्राश्च कपयः स्मृताः ॥ ९ ॥ सुग्रीवो वीरभद्रो यं शंभुरेपः स्मृतो नलः २ विद्धि दाशरथे नृनंगिरि शोनील एव च ३ ॥ १० ॥ महायशाः सुपेणोऽयं ४ जांबवांश्चाप्यजैकपात् ५ अहिर्बुध्न्यस्त्वंगदोऽजद्व दधिवक्त्रः पिनाकधृक् ७ ॥ ११ ॥ आयुताजित्वयंतारः ८ स्थाणुश्च तारलोमतः ९ मंदो भर्गतनुः साक्षात् १० हनुमान् भगवान् स्मृतः ११ १२ ॥ अवतीर्णामहारुद्रास्त्वदर्थं रघुनंदन ॥ अवसन् सर्वदेशेषु नाना पर्वतमध्यतः ॥ १३ ॥ धृत्वा च कपि रूपाणि अवतरे र्महीतले ॥ सर्वेपि कपितां प्राप्ताः कारणं तद्भवो मिते ॥ १४ ॥ पुरा देवा सुरैः सिंधोर्मथिता ह्याधयोऽभवन् ॥ नानापीडाकराः सर्वात्कृता विस्फोटकादयः ॥ १५ ॥ तैरेव व्याधिभिः सर्वपीडितं जगतीतलम् ॥ ऋषयोऽपि नृपालाश्च ब्रह्माणं शरणं ययुः ॥ १६ ॥ ऊचुश्च जगतां नाथं ब्रह्माणं कमलोद्भवम् ॥ ब्राह्मिना हि जगन्नाथं व्याधिभ्यो जगतामिमाम् ॥ १७ ॥ पीडितां दारुणैर्दोषैर्ज्वराद्यैश्च महोत्पणैः ॥ त्रिदोषैर्जर्जरीभूतां विभ्रमैर्व्याकुलीकृताम् ॥ १८ ॥ औषधानि न सिध्यंति मंत्रयंत्राणि चैव हि ॥ पीडयति महारोगा मानवा ज्ञाशकारिणः ॥ १९ ॥ एतत्ते कथितं सर्वं ब्रह्मस्त्वत्पुरतः सुधीः ॥ २० ॥ तत्ते पांवचनं श्रुत्वा रुद्रान्संप्रार्थयद्दिधिः ॥ तेषु श्रुत्वा ब्रह्मवाक्यं रुद्रा एकादशामलाः ॥ २१ ॥ समाश्वासं विरंचिते वीरभद्रादयः सुराः ॥ संभूय वानरेष्वेव सुग्रीवप्रमुखा इमे ॥ २२ ॥ पर्यटन् पर्वताग्राणि मंडलानि च सर्वशः ॥ नादयंतो जगत्सर्वमुमुःकारैः सुदारुणैः ॥ २३ ॥ क्षेपेदितैः क्रीडनैस्ते पांव्याधयो नाशमाप्नुयुः ॥ ततस्तु सकलां दृष्ट्वा वानरैर्विष्टितां भुवम् ॥ २४ ॥ तुतोप भगवान् ब्रह्मा

ददौ तेभ्यो वरान् ब्रह्म हव ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ॥ शुष्मान्स्वपिचमुद्रास्तुभूतसंजीवनीकला ॥ २५ ॥ आज्ञाऽस्तु सर्वज
 गतिवेगोऽस्तु मनसः समः ॥ शुष्मान्स्मरंति ये मर्त्याः पूजयन्ति भवतनूः ॥ २६ ॥ पताकाविविधाः कृत्वा चित्रतो र
 णसंयुताः ॥ भक्ष्यभोज्यानि स्वाद्यानि लेह्यपेयचसर्वशः ॥ २७ ॥ शुष्मानुद्दिश्य ये मर्त्या जुह्वन्ति हिह्वताग्ने ॥ हविः
 पुण्यतमं रुद्रास्तेषां सिद्धिर्न संशयः ॥ २८ ॥ पायसेनैव सा ज्येन तथैव तिलसर्पिषा ॥ यजन्ति भवतां हुदं ते याति परमं
 पदम् ॥ २९ ॥ एवं वै रुद्रमखिलं गाथैश्चानरीस्तथा ॥ मानस्तोकेति वामंत्रो मनोज्योतिरथापि वा ॥ ३० ॥ भवतां य
 जनं चात्र गायत्र्या वा प्रकीर्तितम् ॥ एवं ये मानवा लोके विधानं परि कुर्वते ॥ ३१ ॥ व्याधिमुक्त्वा सुखासीनास्त्वन्ते यां
 त्यक्षयं पदम् ॥ गरुड उवाच ॥ इति रामपुरावृत्तं कपीनां कथितं मया ॥ ३२ ॥ एषु रुद्रेषु सर्वेषु हनुमान् भद्रनायकः ॥ ३३ ॥
 विधानं तत्र कर्तव्यं यत्रास्ति हनुमततनुः ॥ गोपुरे हनुमन्मूर्तिः शिलायां च प्रतिष्ठिता ॥ ३४ ॥ तत्र सर्वप्रकर्तव्यं विधा
 नं सुरसत्तम ॥ ॥ श्रीराम उवाच ॥ ॥ येन केन प्रकारेण क्रियते कपिपूजनम् ॥ ३५ ॥ पताकाः कीदृशस्तत्र क
 र्तिकार्या विहंगमा ॥ हवनं कति सख्या कं किद्रव्यं कोजपोऽत्र वै ॥ ३६ ॥ किंदानं केन विधिन तन्ममाचक्ष्व मुवत
 गरुड उवाच ॥ जनमारे समुत्पन्ने भामे वापत्तने पिवा ॥ ३७ ॥ प्रभवत्यौषधं नैव मणिमंत्रपुरः क्रिया ॥ विधानं
 तत्र कर्तव्यमेकादश्यां तिथौ नृप ॥ ३८ ॥ प्रातः काले समुत्थाय कृतशौचो द्विजोत्तमः ॥ स्नात्वा गंगाजले पुण्ये
 तिला मलकसंस्कृतः ॥ ३९ ॥ एकादशद्विजान् श्रेष्ठान्सोपवासान्निमंत्रयेत् ॥ जागरस्तैस्तु कर्तव्यः सर्वोपस्क
 रसंयुतः ॥ ४० ॥ आदौ तु मंडपं कृत्वा सर्वत्रापि शुशोभितम् ॥ पुष्पमंडपिकामध्ये मंडपे स्थापयेद्भरान् ॥ ४१ ॥

पंचामृतैस्तु स्नपनं रुद्रेभ्यः परिकल्पयेत् ॥ ततस्तु कुसुमैः पूजाशतपत्रादिभिः शुभैः ॥ ४२ ॥ चंदनंचसकपूरं
देयं रुद्रांस्तुलेपनम् ॥ दशांगधूपमादद्याद्दीपैर्नीराजयेत्ततः ॥ ४३ ॥ नैवेद्यं विविधं दद्यात्तांबूलैर्नैवसंयुतम् ॥
एकादशपताकास्तु पटैः सुपरिकल्पयेत् ॥ ४४ ॥ ग्रायाय रमैसमुद्दिष्टापताकाचमुशोभना ॥ तस्य तस्यै
वरुपंतु तस्यामेव प्रत्ययेत् ॥ ४५ ॥ एवं कृते विधाने च सुपताकासु तोरणैः ॥ प्रातः काले तु राजेंद्रजागरां
ते द्विजोत्तम ॥ ४६ ॥ कृतस्नानो नदीतोये होमं कुर्यात्समाहितः ॥ पायसेन तु साज्येन तथैव तिलसर्पिषा ॥ ४७ ॥
अयुतं हवनं कृत्वा पुनः पूजां प्रकल्पयेत् ॥ पताकां हनुमद्द्वारे तस्यैव च निधापयेत् ॥ ४८ ॥ राजद्रारे तु सौम्रीं वीं सो
षणीं मापणेन्यसेत् ॥ नलनीलपताके तु शिवद्वारे तु विन्यसेत् ॥ ४९ ॥ रुमरस्य तलस्यापि मेदस्य ह्यगदस्य च ॥
ग्रामाद्गृहिश्च तु दिक्षु मार्गेषु स्थापयेद्विधा ॥ ५० ॥ जलस्थाने जां ववतो दधिवर्कचिचतुष्पथे ॥ स्थापयेत्परमं दिव्यां म
हावाद्यादिमंगलैः ॥ ५१ ॥ द्वारदेशे जनानां च रुद्रमूर्तिं तिले खयेत् ॥ चित्रितापंचवर्णे च ग्रामसूत्रैश्च वेष्टयेत् ॥ ५२ ॥ प्रत्य
हं कारयेद्दिद्वान्मत्तया ब्राह्मणतर्पणम् ॥ दद्याद्ब्रह्माणिक्रं त्विगभ्यो सालं करणिभूषतिः ॥ ५३ ॥ छत्राणि कर
पत्रैश्च पादुकाश्च विशेषतः ॥ धेनुं पयस्विर्नादद्यादाचार्याय सवत्सकामम् ॥ ५४ ॥ सदक्षिणां सवस्त्रांच सालं करां
गुणान्विताम् ॥ द्विजाय महिषीं दद्यात्तथैव प्रथिवीपते ॥ ५५ ॥ अन्येभ्यो ब्राह्मणेभ्यश्च सप्तधान्यानि भूरिशः ॥
लवणं सधृतं देयै तैलं च समुदंतथा ॥ ५६ ॥ शय्यादानानि भूरीणि छत्राणि विविधानि च ॥ एतत्कृत्वा विधानं च रा
जाक्षेममवाप्नुयात् ॥ ५७ ॥ रुद्र एवात्र निदिष्टो जपे सर्वैः सुलक्षणः ॥ अथवा हवनं शस्त्रं मानसं कइति स्फुटम् ॥ ५८ ॥

इति श्रीहरिकृ० बृ० ध० उपा० स्त० श्रीहनुमदुपासना० ध्याये आनंदरामायणोक्तहनुमत्पताकावतविधाननि
 रूपणनामप्रकरणंदशमम् ॥ १० ॥ श्लो० ४६४ ॥ ॥ अथहनुमत्कल्पः ॥ ॥ उक्तंचतंसारे ॥ देव्यु
 वाच ॥ ॥ शैवादिगाणपत्यादिशाक्तानिवैष्णवानिच ॥ साधकानिचसौराणिचान्यानिन्यानिनिकानिच ॥ १ ॥
 एतानिदेवदेवेशत्वदुक्तानिश्रुतानिच ॥ किंचिदन्यच्चदेवानांसाधनंयदिकथ्यताम् ॥ २ ॥ शंकरउवाच ॥
 शृणुदेविप्रवक्ष्यामिसावधानावधारय ॥ हनुमत्साधनंपुण्यमहापातकनाशनम् ॥ ३ ॥ एतद्ब्रह्मतमल्लोके
 शीघ्रासिद्धिकरंपरम् ॥ जयोयस्यप्रसादेनलोकत्रयजितोभवेत् ॥ ४ ॥ तत्साधनविधिवक्ष्येनृणांसिद्धिक
 रंयतः ॥ हुंकारमादौसंप्रोक्तंहनुमतेतदन्तरम् ॥ रुद्रात्मकायहुंचैवफडितिद्रादशाक्षरम् ॥ ५ ॥ (१ हुंहनुमते
 रुद्रात्मकायहुंफट् ॥ १) एतन्मंत्रं समाख्यातंगोपनीयंप्रयत्नतः ॥ तवक्लेहेनभक्त्याचदामितवसुंदरि ॥ ६ ॥ एत
 न्मंत्रमर्जुनायपुरादत्तंशौरिणा ॥ जपेनसाधनंकृत्वाजितंसर्वचराचरम् ॥ ७ ॥ नदीकूलेविष्णुगेहेनिर्जनेपर्वतेव
 ने ॥ एकाग्रचित्तमाधायसाधयेत्साधनमहत् ॥ ८ ॥ महाशैलंसमुत्पाट्यधावतंरावणंप्रति ॥ तिष्ठतिष्ठरणोदुष्टम
 मजीवन्नमोक्ष्यसे ॥ ९ ॥ इतिह्रुवंतकोपेनक्रोधरक्तमुखांबुजम् ॥ भोर्गिद्राभंस्वलांगूलमुत्क्षिपंतमुद्गुर्मुहुः ॥ १० ॥
 लाक्षारत्नारुणरौद्रकालांतकयमोपमम् ॥ ज्वलदग्निममनेत्रेसूर्यकोटिसमप्रभम् ॥ ११ ॥ अंगदाद्यमहावीरैर्वीष्टितं
 रुद्ररूपिणम् ॥ एवंरूपंहनुमंतं ध्यात्वायःप्रजपेन्मनुजम् ॥ १२ ॥ लक्षजापात्प्रसन्नः स्यात्सत्यतेकथितंमया ॥ ध्यानैक
 माश्रितानांचसिद्धिरेवनसंशयः ॥ १३ ॥ प्रातःस्नात्वा नदीतीर उपविश्यकुशासनं ॥ प्राणायामपङ्कचमूलैः स कलंच

रेत् ॥ १४ ॥ पुष्पांजल्यष्टकं दत्त्वा ध्यात्वा रामं समीतकम् ॥ ताभ्यपवेततः पद्ममष्टपत्रं सेकसरम् ॥ १५ ॥
रक्तचंदनघुष्टेन लिखेत्तस्य शलाकया ॥ कर्णिकायां लिखेन्मंत्रं तत्रावाह्यकर्पिप्रभुम् ॥ १६ ॥ कर्णिकायां यजे
द्वे चंदनपाद्यादिकंततः ॥ गंधपुष्पादिकं चैवानिवेद्य मूलमंत्रतः ॥ १७ ॥ सुग्रीवं लक्ष्मणं चैव अंगदं नलीलकम् ॥
जांबवंतं च कुसुदं केसरिणं दले ॥ १८ ॥ पूर्वार्दिकमतो देवि पूजयेद्गंधचंदनैः ॥ पवनं चांजनीं चैव पूजयेद्द
क्षवामतः ॥ १९ ॥ दलान्नेषुकमार्तपूज्या लोकपालास्ततः परम् ॥ ध्यात्वा जपेन्मंत्रं रजलक्ष्म्या वज्रसाधकः ॥
॥ २० ॥ लक्ष्मिं दिवसं प्राप्य कुर्याच्च पूजनं महत् ॥ एकाग्रमनसा धीमांस्तस्मिन् पवननंदने ॥ २१ ॥ दिवारात्रौ
जपं कुर्याद्वा वत्सं दर्शनं भवेत् ॥ सुदृढसाधकं मत्वा निशीथे पवनात्मजः ॥ २२ ॥ सुप्रसन्नस्ततो भूत्वा प्रयाति
साधकाग्रतः ॥ यथोष्मितं वरं दत्त्वा साधकाय कपिप्रभुः ॥ २३ ॥ सर्वसौख्यमवाप्नोति विहरेद्दात्मनः सुखैः ॥
एतच्च साधनं पुण्यं देवानामपि दुर्लभम् ॥ तव स्नेहात्समाख्यातं भक्तसिद्धिर्दिपावति ॥ २४ ॥ अथ वीरसाधनम् ॥
हनुमतोति गुह्यं च लिख्यते वीरसाधनम् ॥ ब्राह्मे सुहृत् उत्थाय कृतानित्यक्रियो द्विजः ॥ २५ ॥ गत्वा नदीतटः
क्वात्वा तीर्थमावाह्यत्वा पृथा ॥ मूलमंत्रं ततो जप्त्वा सांसे को नित्यसंख्यया ॥ २६ ॥ ततो वासः परीधाय गंगातीरे
ऽथवा शुचौ ॥ उपविश्य ॥ आं अंगुष्ठाभ्यां नमः आं हृदयाय नम इत्यादिना च करंगन्यासौ कुर्यात् ॥ ततः प्राणा
यामः ॥ अकारादिवर्णां जुच्चरन्वामना सा पुटेन वायुं पूरयेत् ॥ पंचवर्गां जुच्चरन्कुंभयेत् ॥ यकाराद्येन रेचयेत् ॥ एवं वा
रत्रयं कृत्वा मंत्रवर्णैर्गन्यासं कुर्यात् ॥ ततो ध्यानम् ॥ ध्यायेद्गणे हनुमतं कपिकोटिसमन्वितम् ॥ धावंतरावर्णं जेतुं

दृष्ट्वास्मत्परमागतम् ॥ २७ ॥ लक्ष्मणं च महावीरं पतितं रणभूतले ॥ गुरुं च क्रोधमुत्पाद्य गृहीत्वा गुरुपर्वतम् ॥ २८ ॥
 हाहा करैः सदंष्ट्रश्च कल्पयंतं जगज्जयम् ॥ आब्रह्मांडसमप्रशृङ्क्त्वा भीमं कलेवरम् ॥ २९ ॥ इति ध्यात्वा हृ
 सहस्रं जपेत् ॥ ८ ॥ अस्य मंत्रः ॥ श्रीबीजं पूर्वमुच्चार्य पवनं चततो वदेत् ॥ नंदनं च ततो देयं देवसानेन लप्रिया ॥
 (श्रीपवननंदनाय स्वाहा) ॥ ३० ॥ दशाणीयं मनुः प्रोक्तो नराणां सुरपादपः ॥ सप्तदिवसं महाभयं दत्त्वा त्रि
 भागशेषा मुनिशामुनियतमागच्छति यदि साधको मायांतरति ईप्सितं वरं प्राप्नोति ॥ विद्यां वापि धनं वापि राज्यं वा
 शत्रुनिग्रहम् ॥ तत्क्षणादेव माप्नोति सत्यं सत्यं मुनिश्चितम् ॥ ३१ ॥ इति श्रीहरीकृष्णविनिर्मिते बृहज्ज्योतिषार्णवे
 धर्मसंक्षेपे उपासनास्तव के हनुमदुपासनाध्याये हनुमत्कल्पनिरूपणं नाम प्रकरणमेकमदशम् ॥ ११ ॥ श्लो० ४९५ ॥
 ॥ अथ हनुमद्गौरमाह मुदशनसंहितायाम् ॥ विभीषण उवाच ॥ भगवंस्तादृश्यं पार्श्वं द्रवदकल्पं हनुमतः ॥
 सांगोपांगं समं जंच श्रोतुमिच्छामि तत्त्वतः ॥ १ ॥ तादृश्यं उवाच ॥ पवनात्मजमंत्राणां वदामि गह्वरं स्फुटम् ॥
 येन विज्ञानमात्रेण मंत्रस्यातिस्थिरो भवेत् ॥ २ ॥ वेदादिगगनं रेफस्वरं पंचदशान्वितम् ॥ सकारं प्रतिलोमेन रुद्रे
 णारूढमुद्धरेत् ॥ ३ ॥ एकादशस्वरोपेतं गगनं संयुतं वदेत् ॥ वामकर्णे दुसाहितं कांतं फाप्रियुतं वदेत् ॥ ४ ॥
 पुनर्द्वितीयस्मृतेऽपि मंत्रः पंचाक्षरः स्मृतः ॥ मंत्रस्यास्य पुरा प्रोक्तो महादेव ऋषिः स्वयम् ॥ ५ ॥ रामचंद्रोऽथवा ब्रह्म
 गायत्री छंद उच्यते ॥ देवता हनुमान् प्रोक्तः सर्वा रिति विनाशनम् ॥ ६ ॥ चतुर्थबीजमुदितं मारुतात्मजं संयुतम् ॥
 अंजनीसूनुसंयुक्तं तृतीयं शक्तिरुच्यते ॥ ७ ॥ श्रीरामभक्तसंयुक्तं हांशवदः प्राणैरितः ॥ श्रीरामलक्ष्मणप्रा

णकरेतिगगनवदेत् ॥ ८ ॥ रेफंनारायणाश्लिष्टंमायाहंतदनंतरम् ॥ अयंजीवःपुराप्रोक्तोमंत्रस्यास्यप्रदीपनः ॥
१ ॥ सर्वकार्यप्रसिद्धयर्थं जपेन्मंत्रमिमां द्विजः ॥ नमोहनुमतेरामदूताय पुनरावदेत् ॥ १० ॥ लक्ष्मणप्रा
णदात्रेचअंजनीभूतवेत्था ॥ सीताशोकविनाशनायेतितस्य पदात्परम् ॥ ११ ॥ लंकाप्रासादकपदाङ्गनाय
त्वमुद्धरेत् ॥ ब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिश्च निवारणपदंततः ॥ १२ ॥ इतरेतैःस्वर्वाजाद्यैर्हृदादिन्यासमारभेत् ॥ तत
श्चसर्वमूलेनव्यापकन्यासमाचरेत् ॥ १३ ॥ प्रणवाद्यामर्ककलांविदुनार्द्धविभूषिताम् ॥ रमांचमायासामिध
मुखतूर्यसस्वरैः ॥ १४ ॥ सर्विदुभिः पुरश्चाथशिवाद्यमस्त्रवर्णयुक् ॥ एतद्धनंजयारूढंशिवस्वरेणसंयुतम् ॥ १५ ॥
विंदुमुच्चतदप्राथम्येणयुतंवदेत् ॥ वह्निरूढंशूलपाणिस्वरयुक्तंचविंदुमत ॥ १६ ॥ ततोवदेच्छिवंचंद्रसंयुतं
वह्निर्संस्थितम् ॥ मनुस्वरेणसंयुक्तंभूषितंविंदुनापरि ॥ १७ ॥ ततःशाब्दंचशशिनासंयुतंशून्यवर्णयुक् ॥
यांत्यवह्निस्मारूढंवागादिसंयुतंवदेत् ॥ १८ ॥ सर्विदुक्तंतःशैवंशशिसंस्थेचविंदुमत ॥ शक्रस्वरयुतंवाच्यं
रुद्रबीजादिवान्मनुः ॥ १९ ॥ ततो नतिःसमुच्चार्याचतुर्थ्यंतं हनुमते ॥ ममेतिचपदंचोक्त्वापरंषष्ठियुतंततः ॥
२० ॥ चकारक्षयकुप्रेतिगंडमालाचरफोटकम् ॥ क्षतज्वरेतिचततएकाहिकंवदेत्ततः ॥ २१ ॥ ह्याहिकं
त्र्याहिकंचेतिचातुर्थिकंचसंततः ॥ ज्वरंचैवततोवाच्यंसाविपातिकमीरयेत् ॥ २२ ॥ ज्वरंभूतज्वरंमंत्रज्वरंमूल
भगंदरः ॥ मूत्रकुच्छकपालेतिशूलकर्णोतिशूलकम् ॥ अक्षिशूलोदरशूलहस्तशूलपदंततः ॥ २३ ॥ पादशूलादीन्प्रवदे
त्सर्वव्याधीन्क्षणेनच ॥ २४ ॥ भिंधियुग्मंछिंधियुग्मंनारायातिद्विधावदेत् ॥ निकुंतयेतियुगलंछेदयेतिद्विधा

ततः ॥ २५ ॥ भेदयेति द्विधा वाच्यं महावीरपदं ततः ॥ हनुमानिति हाशब्द द्वेधा तु कवचां द्विधा ॥ २६ ॥
 ये शब्दं युगलं चोक्त्वा बीजानि च ततो वदेत् ॥ मायाद्रितूर्यपट्टैश्च कवचास्त्राग्निवह्नुमा ॥ २७ ॥ सप्तत्युत्तरशतवर्णामंत्रे
 ह्यस्मिन्प्रकीर्तिताः ॥ २८ ॥ अथ मंत्रप्रकाशः ॥ ॐ ऐं श्रीं ह्रीं ह्रीं स्फुरं स्फुरं ह्रौं ह्रौं ॐ नमो हनुमन्मम परस्य च
 क्षयकुष्ठगंडमालारुफोटकं क्षतज्वरमेकाहिकं क्ष्याहिकं त्र्यहिकं चतुर्थिकं संततज्वरं साक्षिपातकज्वरं भूतज्वरं मंत्र
 ज्वरं शूलभगंदरं भूजकुष्ठकपालकर्णशूलोदरशूलहस्तशूलपादशूलोदीन्सर्वव्याधीन्क्षणेन भिधि २ छिधि
 रनाशय २ निकृंतय २ छेदय २ भेदय २ महावीरहनुमन्हां विवेर्हिर्हिं हूं फट्स्वाहा ॥ अक्षराणि १७० ॥ अयं रोगप्र
 शांत्यर्थं जप्तव्यः सततं नृणाम् ॥ भस्मवाचार्यनेन वमंत्रयित्वा ददेत्सुधीः ॥ २९ ॥ मंत्रे येनादितारेणास्तेन इयं
 त्यस्य चाज्ञया ॥ इति प्रथममंत्रः ॥ आं जनेयस्य मंत्रं च प्रवदामि समासतः ॥ ३० ॥ सर्वलोकहितार्थाय सद्यः प्रत्य
 यकारकम् ॥ वेदादिमंत्रंतो वाच्यं लक्ष्मीमायां त्रिधोच्चरेत् ॥ ३१ ॥ द्वितीयतूर्यपट्टैश्च स्वरैः समनुवर्त्तिनी ॥ शशिना
 हं वह्निहस्तभमेकारेण विभूषितम् ॥ ३२ ॥ विंदुमच्चततः शून्यं वाद्ययुक्तं सवर्नहकम् ॥ एकादशस्वरोपेतं विंदुनोर्ध्ववि
 भूषितम् ॥ ३३ ॥ शिवचंद्राग्निरुदंमौयुक्तं विंदुविभूषितम् ॥ भर्गसौम्यं शून्यं संस्थमस्त्रेणाग्निसमन्वितम् ॥ ३४ ॥ अ
 कादिकलयायुक्तं विंदुद्वयं विजयप्रदम् ॥ हंसयुक्तं मनुकलायुक्तं विंदुविभूषितम् ॥ ३५ ॥ बीजकूटास्त्वमीरुद्रा एका
 दशानिवेशिताः ॥ हृदयं हनुमच्छब्दं चतुर्थ्यंतं समुच्चरेत् ॥ ३६ ॥ गृहावलततश्चाथ पराक्रमममेति च ॥ परस्य च चतुर्वर्णा
 न्भूतप्रेतपिशाचकम् ॥ ३७ ॥ शाकिनीडाकिनीचाथ यक्षिणीपूतनेति च ॥ मारीततो महामारीकृत्या यश्चेति रा

क्षमी ॥ ३८ ॥ ततोभैरवैतालग्रहब्रह्मग्रहेति च ॥ ब्रह्मराक्षसादिकेति जातहरेति चोच्चरेत् ॥ ३९ ॥ बाधानक्षणे
नचहनाद्विधोऽजुंभययुगमकम् ॥ निरासयद्विधावाच्यं वारयेति द्विधावदेत् ॥ ४० ॥ बंधयेति युगचैव नुदति च द्वि
धाच्चरेत् ॥ सूदति च द्विधाप्रोक्तं धुनुचेति द्विधाच्चरेत् ॥ ४१ ॥ द्विधोच्चरेन्मोचयेति मामेनं चततः परम् ॥ रक्षेति युग
तं वाच्यं महाशब्दमतः परम् ॥ ४२ ॥ माहेश्वररुद्रावतारहात्रिधा कवचं त्रिधा ॥ हुंहुं धेधे त्रिवारं स्यात्कवचास्त्रा
न्निबल्लभा ॥ ४३ ॥ एकस्य युत्तरशतं मंत्रेवर्णाः प्रकीर्त्तिताः ॥ ४४ ॥ अथ मंत्रप्रकाशः ॥ ॐ ऐं श्रीं ह्रीं ह्रीं हूं स्फ्रं
रुफ्रं ह्रं सौं ह्रं स्फ्रं ह्रं सौं ॐ नमो हनुमते महाबल पराक्रमममपरस्य च भूतप्रेतपिशाचशार्ङ्गकिनीडाकिनीयाक्षिणीपूत
नामारीमहामारीकृत्यायक्षराक्षसभैरवैतालग्रहब्रह्मग्रहब्रह्मराक्षसादिकजातकूरवाधानक्षणेनहन २ जुंभय २
निरासय २ वारय २ बंधय २ नुद २ सूद २ धुनु २ मोचय २ मामेनं चरक्ष २ महामाहेश्वररुद्रावतारहा ३ हुं ३ हूं धे ३
हूं फट् स्वाहा अक्षराणि ॥ १७१ ॥ सर्वत्र सर्वभूतानां नाशको हनुमन्मनुः ॥ भस्मवारिसर्पपांश्चामिकतानभिमं
त्रयेत् ॥ ४५ ॥ यत्र कापि भयशंका विकिरेत्तत्र तत्र तु ॥ एकैकं वासुहं वा दशादि क्षुद्रतस्ततः ॥ ४६ ॥ विकीर्य
च भस्मवारिभीतस्य प्रक्षिपेत्तनौ ॥ पानार्थं वारिदातव्यं भस्मचांगे निवेशयेत् ॥ ४७ ॥ इति द्वितीयमंत्रः ॥
उत्तरं चांजनेयस्य मंत्रं वच्मि ममासतः ॥ कलौ जप्तस्य सर्वत्र भयहंतान संशयः ॥ ४८ ॥ प्रणवं वाग्भवं मां च ह्रीं
ह्रीं हूं च ततः परम् ॥ पूर्ववत्पंचकूटानि बीजानि च ततोच्चरेत् ॥ ४९ ॥ एकादशेति कूटानि प्रोच्चार्य नम इत्यपि ॥
हनुमते पदं चोक्त्वा मम शब्दं परस्य च ॥ ५० ॥ महाभयानि पंचाणानि सर्पव्याघ्रैरिति रक्कर ॥ जलाग्निविपजंगमस्थ

वरं सहजेति च ॥ ५१ ॥ कुत्रिमोपविषं चेति महासंभ्रामकंततः ॥ आरण्यवादविवादशस्त्रास्त्रान्यादिकानि च ॥
 ५२ ॥ संहरेति द्विधोच्चार्य विनाशययुगंततः ॥ दुर्गसंभ्रामययुगं जोटयद्वितयंतथा ॥ ५३ ॥ भंजद्विधाभंजया
 थद्विधास्तंभयवैद्विधा ॥ कुंठयेति द्विधावाच्यं मोचयेति द्विधोच्चरेत् ॥ ५४ ॥ वानरऋक्षेमहेति वीरमाभेन मे
 वहि ॥ चकारं रक्षरक्षेति हकारं च त्रिधोच्चरेत् ॥ ५५ ॥ कवचं च त्रिधोच्चार्य वैश्वरं च त्रिधावदेत् ॥ क्रोधमस्त्रं वहि
 जायासंयुतो मनुरीरितः ॥ ५६ ॥ एकपष्टयुत्तरशतं मंत्रेवर्णानिवेशिताः ॥ ५७ ॥ अथ मंत्रप्रकाशः ॥ ॥ ॐ ऐं श्रीं
 हां ह्रीं चूं ह्रस्वो ह्रस्वो ह्रस्वो नमो हनुमते मम परस्य च महाभयानि सर्पव्याघ्रतस्करजलाग्निविषजंगम
 स्यावरसहजकुत्रिमोपविषमहासंभ्रामारण्यवादविवादशस्त्रास्त्रान्यादिकानि संहारं विनाशय २ दुःस्वसंभ्राम
 सय २ जोटय २ भंज २ भंजय २ स्तंभय २ कुंठय २ मोचय २ वानरऋक्षेमहावीरमाभेन चरक्ष २ हा ३ हूं ३ वे
 ३ हुं फट् स्वाहा ॥ अक्षराणि ॥ १६१ ॥ शस्त्रास्त्रविषमर्पादिव्यथाभयविनाशकः ॥ मंत्रोयं रामदूतस्यार्चिते
 त्स्मितसाधकः ॥ ५८ ॥ गदितः सर्वलोकानां हितार्थं सत्यसाधकः ॥ ॥ इति तृतीयमंत्रः ॥ मारुते मंत्रमन्यच्च
 द्वेव सर्वमनोहरम् ॥ ५९ ॥ सद्यः कलौ च भक्तानां कार्यप्रत्ययकारकम् ॥ प्रणवो वा कृततोलश्च मीहर्हस्त्रवाच्यत्रिधा
 विधा ॥ ६० ॥ उक्तः स्वरैस्त्रिभिश्चाथ विदुनां कितमस्तकम् ॥ संपात्य वह्निं संस्थं च ईशानस्वरसंयुतम् ॥ ६१ ॥ विद्वाद्यं
 चततः प्रोक्तं द्रजुत्तरं करकं शृणु ॥ द्वितीयं तु कवर्गस्य पवर्गस्य तदेव हि ॥ ६२ ॥ यवर्गस्य द्वितीयेन संयुक्तं वायुतं कुरु ॥
 विदुनाभूषितं मूर्धिततोन्यच्छृणु बीजकम् ॥ ६३ ॥ शिवे दुर्वाहि मंशक्रस्वराद्यं विदुभूषितम् ॥ प्राणजीवशून्य

बु. ज्यो.
धर्मरक्षं
॥ २२ ॥

युक्तं फलत्वेन नित्यम् ॥ ६४ ॥ विद्वं कित शिरस्कं च कूटपंत्यमिधं महत् ॥ शिवशक्तियुतं चान्यादिदुस्वरस
मन्वितम् ॥ ६५ ॥ विद्वं किं तं विद्वि कूटमेकादशमिति श्रुवम् ॥ नतिर्हनुमतं चेति पश्चाद्राक्षसकुलेति वै ॥ ६६ ॥
दावानलद्वादशार्ककोटिचार्कप्रमपदम् ॥ ज्वलतनूरुहपदं भीमनादममोच्चरत् ॥ ६७ ॥ परस्य च पदं दुष्टं दुर्जना
थमहापदम् ॥ पकारकं पदं वादिविवादिद्वेषकारकम् ॥ ६८ ॥ ततो कार्यभंजकेति क्रूरप्रकृतिकं पदम् ॥ प्रवृद्ध
कोपावेशकहंतुश्चैतत्पदंततः ॥ ६९ ॥ कामुकादीनीति पदं दूरस्थेति पदंततः ॥ समीपस्थान्भूतमपि प्यद्भुतं
मानानथोच्चरेत् ॥ ७० ॥ पुंस्त्रीनपुंसकांश्चातुर्वर्ण्यान्क्षणेन सत्त्वरम् ॥ हनाद्भिधादहद्भिधासंहारयाद्भिधावदेत् ॥
॥ ७१ ॥ मोहयेति द्विधावाच्यं मर्दयेति द्विधाततः ॥ द्वेषयेति द्विधाचोक्तवामार्जारमूपकेति च ॥ ७२ ॥ वत्सद्याः
प्राणैश्च ततो वियोजयाद्भिधोच्चरेत् ॥ विध्वंसयाद्भिधाहिं जिह्वाद्भिधामूकयतो द्विधा ॥ ७३ ॥ पौनरुत्तयाजारयेति वध
येति द्विधाततः ॥ जंभयेति द्विधाचोक्तवापातयेति द्विधावदेत् ॥ ७४ ॥ ततो ममपदं चोक्तवापरस्य च ततः पदम् ॥
पादतलाक्रमितांश्च कुरुद्भं दंततो वदेत् ॥ ७५ ॥ दासीभूतान्सं पादयाद्भिधाहाचत्रिधोच्चरेत् ॥ त्रिःकोधंचत्रिधावे
चकवचास्त्राग्निवह्नुमा ॥ ७६ ॥ वर्णानां दिशतं प्रोक्तं पंचपष्टयुत्तरं मनोः ॥ ७७ ॥ अथ मंत्रप्रकाशः ॥ ॥ ॐ ऐं श्रीं ह्रीं ह्रूं
ह्रस्वैः
स्य च दुष्टदुर्जनमहापकारकवादि विवादिद्वेषकारककार्यभंजकक्रूरप्रकृतिकप्रवृद्धकोपावेशकहंतु कामुकादीन्दूर
स्थान्समीपस्थान्भूतमपि प्यद्भुतं मानान्पुंस्त्रीनपुंसकांश्चातुर्वर्ण्यान्क्षणेन सत्त्वरं हन २ दह २ संहारय २ मोहय २

उपांस्त० ३
हनुमान्
अ० ११४

॥ २२ ॥

मर्दय २ द्वेषय २ मार्जारमूपकवत्सद्यः प्राणैर्वियोजय २ विध्वंसय २ हिल्लि २ मूकय २ जारय २ वर्धय २ जुं
 मय २ पातय २ ममपरस्यचपादतलाक्रमितान्कुरु २ दासीभूतान्संपादय २ हा ३ हुं ३ धे ३ हुंफट्स्वाहा ॥
 अक्षराणि ॥ २६५ ॥ विद्वेषिवैरिदुष्टानां वंशविच्छेदकारकः ॥ मंजोयंगदितःसत्यमुनिभिर्मंत्रपारणैः ॥ ७८ ॥
 विशिष्यतेकलौसत्यप्रत्ययायाल्पबुद्धिभिः ॥ महारुद्रावतारस्यजगत्प्राणात्मजस्यहि ॥ ७९ ॥ मतिविद्विषरि
 द्वांचसर्वसिद्धिप्रदानृणाम् ॥ वारिमस्माभिमंत्राणांसिकतासर्पपांस्तथा ॥ ८० ॥ अभिसंमंत्र्यविकिरेत्सर्वत्र
 चइतस्ततः॥तल्लघनाद्भवत्येवसर्वदुष्टास्तुवर्यकाः॥८१॥इतिचतुर्थमंत्रः ॥ वेदमूर्धातथावाणीरमाविदुविभूषिता॥
 मासुखेनचवामांगवामश्रुत्याविभेदना ॥ ८२ ॥ विदुभूषितमूर्धायद्गीजानिचततः परम् ॥ जीवचास्त्राण्युक्तत्वाद्
 हनारूढमेवच॥८३॥ शिवस्वरसमायुक्तंविदुभूषितमस्तकम् ॥ शून्यमस्त्रार्णसमूढमग्निनाथोयुतंतथा॥८४॥एका
 दशकलायुक्तंविदुमतदनंतरम् ॥ जीवांत्यजीवसंयुक्तंवन्यारूढंचविदुमुत् ॥ ८५ ॥ शतमन्युकलाद्यंचवीजत्रयमि
 दंततः ॥ वन्यारूढंयांत्यमिति तदारूढंनमोनतकम् ॥ ८६ ॥ तदारूढंजीवर्णतदारूढंशिवंकुरु॥वाण्यादिमेनसंयुक्तं
 विदुभूषितमस्तकम्॥८७॥शिवंजीवयुतंकुर्याच्छतमन्युकलान्वितम् ॥ मस्तकेविदुसंयुक्तमोंकारंचतृतीयकम्॥
 ॥ ८८ ॥ नतिर्हनुमतेचोक्त्वात्रैलोक्याक्रमणेतिच ॥ पराक्रमेतिश्रीरामभक्तममपरस्यच ॥ ८९ ॥ सर्वशत्रूंश्च
 तुर्वर्णसंभवानितिर्वैवद् ॥ पुंस्त्रीनपुंसकान्भूतमविष्यद्दर्त्तमानानिति ॥ ९० ॥ दूरस्थांश्चसमीपस्थान्नादिति
 तोवद् ॥ नामधेयांस्ततो नानाजातिसंकरयेतिच ॥ ९१ ॥ कलत्रपुत्रमित्रेतिभृत्यवंधुमुह्यततः ॥ समेतान्प्रभुश

बृ. उज्जयो.
धर्मस्कंध
॥ २३ ॥

कतिमहितांश्चततः परम् ॥१२॥ धनधान्यादिसंपत्तिभूताज्जपदंततः ॥ पुत्रसेवकमंजीश्वसाचिवांश्चसखीस्ततः
 ॥१३॥ आत्यंतिकान्क्षणेनेतिस्वरयैतद्दिनावधि ॥ नानोपायैरितिपदंततोमारययुग्मकम् ॥१४॥ शस्त्रैर्दृढय
 युग्मंचअग्निनाज्वालयाद्विधा ॥ दाहयेतिद्विधावाच्यमक्षेतिचततोवदेत् ॥१५॥ कुमारवत्पादतलाक्रमणेनशि
 लातले ॥ आजोदयाद्विधावाच्यंघातयेतितथाद्विधा ॥१६॥ बंधयद्गौभूतसंघैः सहभक्षययुग्मकम् ॥ कुद्धचेतसेति
 नखैर्विदारयाद्विधावद ॥१७॥ देशादस्मादितिततउच्चाटयाद्विधावद ॥ पिशाचवर्द्धशयोतिद्विधाआमयचाद्विधा ॥१८॥
 भयातुरान्विसंज्ञांस्तान्सद्यःकुरुयुगंवद ॥ भस्मीभूतांस्तथावाच्यमुद्धूतयपुनर्वद ॥१९॥ भक्तजनवत्सलेतिसीता
 शोकापहारक ॥ सर्वजमांतथैनंचरक्षयुग्मंचहात्रयम् ॥१००॥ क्रोधत्रयवेत्रयंचकवचास्त्राभिवल्लभा ॥ एकचत्वा
 रिंशदक्षराणित्रीणिशतानिच ॥१०१॥ अथ मंत्रप्रकाशः ॥ ॐ ऐं श्रीं ह्रीं हूं ह्रस्वैर्लोकैर्ह्रस्वाहं ह्रस्वैर्लोकैर्ह्रस्वाहं ह्रस्वैर्लोकैर्ह्रस्वाहं
 लोकयाक्रमणपरक्रमश्रीरामभक्तममपरस्यचशत्रूंश्चतुर्वर्णसंभवान्पुद्गलानपुंसकान्भूतभविष्यदूर्तमानान्दूरस्था
 न्ममीपस्थान्नानानामधेयान्नानासंकरजातीयान्कलत्रपुत्रमित्रभृत्यबंधुसुहृत्समेतान्प्रभुशक्तिमहितान्धनधान्या
 दिसंपत्तिसंयुतान्नाजपुत्रसेवकान्मंत्रिसचिवसखीनात्यंतिकान्क्षणेनत्वरयाएतद्दिनावधिनानोपायैर्मारय २ शस्त्रै
 र्दृढेदय २ अग्निनाज्वालय २ दाहय २ अक्षकुमारवत्पादतलाक्रमणेन शिलातलेआजोदय २ घातय २ बंधय २
 भूतसंघैः सहभक्षय २ कुद्धचेतसानखैर्विदारय २ देशादस्मादुच्चाटय २ पिशाचवर्द्धशय २ आमय २ भयातुरा
 न्विसंज्ञांस्तान्सद्यःकुरु २ भस्मीभूतानुद्धूतय २ भक्तजनवत्सलसीताशोकापहारकसर्वजमाभेनंचरक्ष २ हा ३ हुं ३ व ३

उपा०स्त०दे
हनुमान्
अ० ११४

॥ २३ ॥

हुंफट्स्वाहा ॥ अक्षराणि ॥ ३४१ ॥ वर्णानांगणनाज्ञेयादुष्टादिद्वेपिणस्तथा ॥ उच्चाटमृत्युपैशाचकर्णाग्रिमनुर्धु
 वम् ॥ १०२ ॥ सप्रत्ययः समर्थश्चकलौभक्तेस्मिन्तार्थकृत् ॥ श्रद्धयानियमेनाथसंस्मृतोजपितःखलु ॥ १०३ ॥
 कार्यसाधयतेनूनंस्त्यस्यस्त्यनसंशयः ॥ हनुमद्गिरिसामर्थ्याहुर्जयोमंत्रविद्भवेत् ॥ १०४ ॥ इति पंचममंत्रः ॥ वेदमुधात्
 तोवाणिलश्मीवीजविभूषिता ॥ द्वितुर्यपट्कलाभिन्नाहल्लेखासमुदीरिता ॥ १०५ ॥ वीजान्येतानिपङ्क्तिद्विसवि
 द्दुनिमहातिच ॥ ततःशिवंजीवसंस्थायांत्यत्वह्निप्ररूढितम् ॥ १०६ ॥ पंक्त्यांत्यस्वरसंयुक्तंविंदुयुक्तंततःपरम् ॥
 कान्त्यफांतसमारूढंवृहद्भानुयुतंरफुटम् ॥ १०७ ॥ अर्काद्यस्वरसंयुक्तंविंदुयुक्तंततःपरम् ॥ जीवांसंचंद्रयुक्तंगादिमे
 नचतथायुतम् ॥ १०८ ॥ अस्त्रवर्णसमोपेतमधःपावकसंयुतम् ॥ ईशस्वरणसंयुक्तंविंदुमुत्कटमुत्तमम् ॥ १०९ ॥
 शिवःशक्तिश्चवह्निश्चशतमन्युकलायुतम् ॥ विंदुनाभूषितंपूर्वात्पूर्वोयंसमुदीरितः ॥ ११० ॥ शक्तयारूढंशिवोज्ञे
 योविंदुभूषितमस्तकः ॥ चतुर्देशस्वरोपेतःपंचकूटमिदंक्रमात् ॥ १११ ॥ पंचकूटानिबीजानिह्येकादशक्रमेणतु ॥
 पुनर्वदास्तुमंत्रोक्तानतीहनुमतेततः ॥ ११२ ॥ प्रकटेति ततश्चोक्त्वापराक्रमपदंततः ॥ आक्रांतपदमेतत्तुदि
 ण्मण्डलपदंततः ॥ ११३ ॥ यशोवितानेतिपदंधवलीकृतवैपदम् ॥ जगज्जितयवज्जेतिदेहज्वलदितरियेत् ॥ ११४ ॥
 अभिभूयकोटिसमप्रभस्तजुरुहंपदम् ॥ रुद्रावतारेतिततोलंकपुरीदहनायवै ॥ ११५ ॥ दधिलंबनततश्छेत्तादशग्री
 वशिरस्ततः ॥ कृतांतकसीताश्वासनततोवायुमुतेतिच ॥ ११६ ॥ अंजनीगर्भसंभूतशिरामेतिपदंततः ॥ लक्ष्मणा
 नंदकरायतिकपिसेन्यपदंवद ॥ ११७ ॥ प्राकारमुग्रीवपदंसह्यकरणवैततः ॥ बालिनिवर्हणपदंकारणोतिपदं

वद ॥ ११८ ॥ द्रोणपर्वतोत्पादनपदंवदततः परम् ॥ अशोकवनचेत्युक्ताविदारणपदंततः ॥ ११९ ॥ अक्षकुमारके
तिचछेदनेतिततःपदम् ॥ वनरक्षाकरपदंसमूहइतिचोच्चर ॥ १२० ॥ विभंजनब्रह्मास्त्रेतिब्रह्मशक्तिपदंवद ॥ ग्रसने
तिलक्ष्मणोतिशक्तिमेदनिवारण ॥ १२१ ॥ शल्यविशल्योपधीतिसमानयनवैततः ॥ बालोदितंभानुपदंमंडल
ग्रसनेतिच ॥ १२२ ॥ मेघनादहोमपदं विध्वंसनपदंततः ॥ इंद्रजिद्वधकारणसीतारक्षककंपदम् ॥ १२३ ॥ ततश्चरा
क्षससंघविदारणपदंततः ॥ कुंभकर्णादिकवधपरायणपदंवद ॥ १२४ ॥ श्रीरामभक्तिपरसमुद्रेतिवतःपदम् ॥ व्यो
महुमलंघनोतिमहासामर्थ्यवैपदम् ॥ १२५ ॥ महातेजःपुंजपदंविराजमानवैपदम् ॥ स्वाभिभवचनेतिपदंसंपादितानु
नेतिच ॥ १२६ ॥ संयुगसहायेतिचकुमारोतिपदंततः ॥ ब्रह्मचारिव्रित्तिपदंगांभीरेतिपदंततः ॥ १२७ ॥ शुद्धोदयदक्षिणा
शामार्तडमेरुवैपदम् ॥ पर्वतपीडिकार्चनसकलेतिपदंततः ॥ १२८ ॥ मंजागमाचार्यपदंममसर्वग्रहेतिच ॥ विनाशन
सर्वपदंज्वरोच्चाटनसर्ववै ॥ १२९ ॥ विषविनाशनसर्वापत्तिनिवारणेतिच ॥ सर्वहुष्टादिकपदंनिवर्हणपदंततः ॥ १३० ॥
सर्पव्याघ्रादिकभयनिवारणपदंततः ॥ सर्वशत्रूच्छेदनेतिपदंममपरस्यच ॥ १३१ ॥ ततस्त्रिभुवनंपुंस्त्रीनपुंसका
त्मकंपदम् ॥ ततःसर्वजीवजातंवशयेतिद्वयंवदेत् ॥ १३२ ॥ ममाशाकारकंचेतिस्पदादयद्विधावदेत् ॥ ततो
नानानामधेयान्सर्वराज्ञःपदंवद ॥ १३३ ॥ ततःसपरिवारांश्चततश्चममसेवकान् ॥ कुरुयुगमंसर्वपदंशस्त्रास्त्रेतिवि
पाणिच ॥ १३४ ॥ विध्वंसयद्विधोच्चार्यमायांपूर्ववदुच्चरेत् ॥ हात्रिधाचसमुच्चार्यतद्देहित्रिधोच्चरेत् ॥ १३५ ॥
पूर्वोदितंपचकूटवैपरीत्येनचोच्चरेत् ॥ सर्वशत्रून्हनदंद्दंरवलानिततःपरम् ॥ १३६ ॥ परसैन्यानिशोभयद्विधा

ममपदंततः ॥ ततःसर्वकार्यजातंसाधयेतिद्विधावद ॥ १३७ ॥ सर्वदुष्टजनोच्चार्यमुखानिकीलयाद्विधा ॥ वेत्रि
 धोच्चार्यहाकारंत्रिधाक्रोधंत्रिधाततः ॥ १३८ ॥ त्रिधाचास्त्रंवह्निजायासंयुतोयमनुःस्मृतः ॥ मंत्रेवर्णाःसमाख्या
 ताद्विनवत्युत्तराणिच ॥ १३९ ॥ शतानिपंचसत्यहिमंत्रविद्विःपुरातनैः ॥ १४० ॥ अथमंत्रप्रकाशः ॥ ॐ ऐं श्रीं
 ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ॐ नमो हनुमते प्रकटपराक्रम आक्रांतिदिङ्मंडल यशोवितानधवलीकृतज
 गजितय वज्रदेह ज्वलदग्निमयकोटिसमप्रभतनूरुह रुद्रावतार लंकापुरीदहन उदधिलंघन दशग्रीवशिरः
 कृतांतक सीताश्वासन वायुसुत अंजनीगर्भसंभूत श्रीरामलक्ष्मणानंदकर कपिसेन्यप्राकारमुग्रीवसख्यका
 रण वालिनिवर्हणकारणद्रोणपर्वतोत्पाटन अशोकवनविदारण अक्षकुमारकच्छेदन वनरक्षाकरसमूहविभं
 जन ब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिभ्रसन लक्ष्मणशक्तिभेदनिवारण शल्यविशल्यौषधिसमानयन बालोदितभानुमंडलभ्र
 मन मेघनादहोमविध्वंसन इंद्रजिह्वधकारण सीतारक्षक राक्षससंधविदारण कुंभकर्णादिवधपरायण श्रीरा
 मभक्तितत्पर समुद्रज्योमहुमलंघन महासामर्थ्य महातेजःपुंजविराजमान स्वामिवचनसंपादित अर्जुनसं
 युगसहाय कुमारब्रह्मचारिन्गंभीरशब्दोदय दक्षिणाशामार्तण्ड मेरुपर्वतपीठिकार्चन सकलमंजागमाचार्य
 ममसर्वभ्रहविनाशन सर्वज्वरोच्चाटन सर्वविषविनाशन सर्वापत्तिनिवारण सर्वदुष्टादिनिवर्हण सर्पव्याघ्रादि
 भयनिवारण सर्वशत्रूच्छेदन ममपरस्यचात्रिभुवनपुंस्त्रीनपुंसकान्मकसर्वजीवजातं वश्य २ ममाशाकारकं
 संपादय २ नानानामधेयान्सर्वराज्ञःसपरिवारान्ममसेवकान्कुरु २ सर्वशस्त्रास्त्रविपाणिविध्वंसय २ हार्दिह्रीं

हा ३ एहि ३ हसों हस्फे हसों हस्फे सर्वशत्रून्हन २ परबलानिपरसैन्यानिक्षोभय २ ममसर्वकार्यजातं
साधय २ सर्वदुष्टदुर्जनमुखानिकील्य २ वे ३ हा ३ हूं ३ फट् ३ स्वाहा॥अक्षराणि ५९२ ॥ मंजोयंवायुपुत्रस्य
महाबलयशस्त्रिनः ॥ एकादशाख्यरूपस्यरामदूतपदात्मनः ॥ १४१ ॥ सर्वकार्यार्थसिद्धयेगदितःसर्वासि
द्धिदः ॥ रक्षविधौप्रयोक्तव्यःक्षतेश्चभयेतथा ॥ १४२ ॥ वश्येचविजयेवादेस्तंभेसर्वत्रनोदितः ॥ दुष्टग्रहेचसं
प्रामेव्याघ्रचौरमयेद्युते ॥ १४३ ॥ विषवंधविमोक्षेचक्रोधस्तंभेविशेषतः ॥ रिपुदुर्जनदुष्टानांनिग्रहोच्चाटनेतथा॥
॥ १४४ ॥ प्रयोक्तव्योविशेषेणसत्वरंफलतेधुवम् ॥ किमत्रबहुनोक्तेनवर्णितेनपुनःपुनः ॥ १४५ ॥ यदीच्छे
त्प्रत्ययद्रष्टुंप्रयोक्तव्योयमद्भुतः ॥ कार्यःसंमोहनेसत्यंसत्यंसत्यंनसंशयः ॥ १४६ ॥ इति पद्योमंत्रः ॥
द्वादशाक्षरविद्यायाविकृतिःकथ्यतेधुना ॥ शिवविदुस्वरक्रांतविदुमत्कुरुचादिमम् ॥ १४७ ॥ पूर्वोदितं
पंचकूटबीजपट्टंततोवदेत् ॥ हनुमांश्चचतुर्थ्यतः संयोज्योहपुरःसरम् ॥ १४८ ॥ द्वादशाणामहाविद्यायस्य
कस्यापिमावद् ॥ रहस्यंतेमयाख्यातंवाल्मीकिमुनिनोदितम् ॥ १४९ ॥ ऋष्यादिकंपूर्वमेवसर्वंचाविनिवेदि
तम् ॥ एकमेवहि सर्वेषांसत्यंसत्यंचनान्यथा ॥ १५० ॥ विशेषोत्रपडंगानांपदकूटःकुरुतेनच ॥ कराङ्गुलीषुवि
न्यासःकार्यकारिषुभोमतः ॥ १५१ ॥ एवमंगेषुविन्यस्यमंत्रवर्णास्ततोन्त्यसेत् ॥ मूर्ध्निभालेदृशोरारस्येगलेदो
ष्णोर्हृदंबुजे ॥ १५२ ॥ कुक्षौनाभौध्वजेजानुद्वयेपदद्वयेन्यसेत् ॥ मंत्रपदैरष्टभिश्चदेहगोष्पेषुसंस्मृतः ॥ १५३ ॥
मूर्ध्निभाले तथाकंठेनाभावूर्गस्तुजंघयोः ॥ पादयोश्चैवकर्तव्याध्यानंपूर्वोदितं कुरु ॥ १५४ ॥ मुद्राःपूर्वोदिताः

कार्याः सर्वमेवाहि पूर्वजम् ॥ वानरीचास्यमुद्राभ्यातांशुण्यवदाम्यहम् ॥ १५५ ॥ करौसंपुटितौ कृत्वासमा
 श्लिष्टांशुलीफुटम् ॥ अंशुष्टौ द्वौ प्रलोपित्वा अतर्गर्भास्थिताकुरु ॥ १५६ ॥ हृदोपरिस्थितौ तातुमुकुलाकृतिस्
 यतौ ॥ स्वाभिपादेस्थितादृष्टिर्मुद्रोपर्यथवैस्थिता ॥ १५७ ॥ ज्ञेयेयं वानरीमुद्रा चैतन्मंत्रजपङ्कवम् ॥
 तर्जन्यग्रंशुष्टमूले कृत्वा न्यांशुलयोरपि ॥ १५८ ॥ स्यात्तत्पुटितयोः पाण्योर्मुद्रा वानरसंज्ञिका ॥ इत्थं सर्वानिग
 दितं हनुमन्मंत्रगह्वरम् ॥ १५९ ॥ श्रद्धया परया भक्त्या सेवितोऽखिलसिद्धिदः ॥ पुरश्चर्यास्य मंत्रस्य प्रोक्ताचा
 कंसहसिका ॥ १६० ॥ भौमस्य वासरे पूजाकार्या हनुमतो ध्रुवम् ॥ प्रियंगवो ब्रीहयश्च दध्याज्यक्षिरसंयुतैः
 ॥ १६१ ॥ कदलीमातुलिगाम्राफलैर्नानाविधैर्हनेत् ॥ दशांशेन ततो ब्रह्मचारिणो भोजयेद्भुवम् ॥ १६२ ॥ द्वाविं
 शतिश्च संख्याकान् विप्रान्संभोजयेदथ ॥ अष्टोत्तरशतेनापि मंत्रयेद्भस्मवार्यपि ॥ १६३ ॥ ग्रहदोषेपि निरेष
 मार्जयेत्पावयेत्तनुम् ॥ हनुमत्प्रतिमा कार्या ततो भूताङ्कुशस्य च ॥ १६४ ॥ पूर्वोत्तरगतेनैव मूले नांशुष्टमाव्रतः ॥ सर्वा
 वयवसंपन्ना चित्प्राशस्त्यकारिणी ॥ १६५ ॥ प्राणसंस्थापनं तस्याङ्कुत्वावैमारुते ध्रुवम् ॥ सिंदूरचर्चितां कु
 त्वा तथाभ्यर्च्योपचारकैः ॥ १६६ ॥ मंत्रितानेन मंत्रेण ततस्तान् द्वारदेशके ॥ खनित्वानि क्षिपेद्भूमौ ग्रहस्य अभिमुखं
 निशि ॥ १६७ ॥ भूतजा विपजा बाधाग्रहजा कूटमंत्रजाः ॥ चेदकादिमवावापि व्याधिज्वराभिघातजा ॥ १६८ ॥
 चौराग्निबाधा चतथानभवेत्तद्गृहे रिजा ॥ तद्गृहं धनधान्यादि सर्वसमृद्धि संयुतम् ॥ १६९ ॥ रात्रौ रात्रौ जपेन्मं
 त्रं पटशतं त्रिशतं तथा ॥ दशावासरपर्यन्तरं जशञ्च भयं हरेत् ॥ १७० ॥ अभिचारज्वरे भूतज्वरे च मस्मना तनुम् ॥

मंजितेनांभसावाथताडयेद्रोपपूर्वकम् ॥ १७१ ॥ त्रिदिनाज्ज्वरमुक्तिःस्यान्नात्रकार्याविचारणा ॥ औपधेच
रमेमंत्रेदशवारंजपेद्बुधः ॥ १७२ ॥ तेनाभिमंजितंदत्तं सर्वसफलतां व्रजेत् ॥ शस्त्रधारप्रसंस्तं भेशतवारंजपे
द्बुधः ॥ १७३ ॥ तेनाभिमंजितंतोयं भस्मतस्य प्रदापयेत् ॥ भस्मना चर्चितं देहं पयश्च प्राशितं ध्रुवम् ॥ १७४ ॥
शस्त्रस्तं भो भवेत्तस्य सत्यं सत्यं संशयः ॥ शस्त्रक्षतेषु लूतासुरक्तग्रंथ्यादि संभवे ॥ १७५ ॥ भस्मना पयसा तत्र
त्रिवारं चाभिमंजितम् ॥ नव्यथानच पूयं स्यात्संशोपयतितद्गणम् ॥ १७६ ॥ सप्तवासुरपर्यंतं विद्वेषोच्चाटने जयः ॥
सूर्यास्तं च समारभ्य कारयेत्सुबुधोत्तमः ॥ १७७ ॥ अरुणोदयपर्यंतं भस्मकीलाभिमंजितम् ॥ तद्वारे पुरि तेने
हेरोपिते वापितक्षणात् ॥ १७८ ॥ ततस्तस्योच्चाटनं स्यात्परिवारयुतस्य च ॥ पुत्रादिभिः सर्वलोकैः पौरैर्जा
नपदैः सह ॥ १७९ ॥ विद्वेष्यते प्राणघातं सत्यं सत्यं वचो मम ॥ भस्मां बुमंजितं यस्य देहं चंदनामिश्रितम् ॥ १८० ॥
चर्चितं पयः स्वाद्यादियोजितं यस्य दापितम् ॥ सवद्र्यो जायते त्वनं प्राणैरपि धनैरपि ॥ १८१ ॥ दासतां याति दे
वोपि मनुष्याणां च काकया ॥ क्रूरसत्त्वानि चान्यानि वश्येदमुना खलु ॥ १८२ ॥ प्रकारेण महावीरज्वलनः शां
ततामियात् ॥ दिव्यस्थाने प्रकर्तव्योनिः शक्तैरहुताशनैः ॥ १८३ ॥ भवत्येव न संदेहो लोहतेलेषु संस्थितः ॥
मारणे कुद्वचित्तेन रमशाने निशि भूतले ॥ १८४ ॥ रिपोः प्रतिकृतिं कृत्वा भस्मनाप्यथवा मुदा ॥ पूर्ववत्प्राणा
न्संस्थाप्य कृत्वा यत्नेन मंत्रावित् ॥ १८५ ॥ प्रतिमाह दितन्नामलेख्यं चैव प्रयत्नतः ॥ शस्त्रेण मदनं कुर्यान्मंत्रमुच्चार
यन्कुधा ॥ १८६ ॥ छिंधिभिर्धिमारयेति नामांते च समुच्चरेत् ॥ एवं सप्तादिनं कुर्वन् दंतोष्टौ च निपीडयन् ॥ १८७ ॥

कृत्वाहोमंविधानेनराजिकालवर्णैः सह ॥ उन्मत्तफलपुष्पैश्चक्ष्मातकविभीतकैः ॥ १८८ ॥ विषरोमनखैश्चै
 वकाककौशिकगृध्रकैः ॥ पक्षैःकटुकतैलतैरर्द्धचंद्राकृतौहुनेत् ॥ १८९ ॥ स्थंडिलमुक्तकेशस्तुशौकर्यामुद्र
 याबुधः ॥ दक्षिणाशामुखोभूत्वापल्लवोच्चरणंकुरु ॥ १९० ॥ त्रिशतावृत्तिभेदेनसप्तवासरमध्यतः ॥ शत्रुमु
 त्युभवाप्नोतिरुद्रेणापिसुरक्षितः ॥ १९१ ॥ दिनत्रयंरात्रिभागेरुमशानेपदशतंजपेत् ॥ प्रेतमुत्थापयेत्सत्यंवे
 तालःकिंकरोमवेत् ॥ १९२ ॥ शुभाशुभंचवदतिमंजिणामहनिश्चयात् ॥ भाषांददातिसत्यांचकारयांतिकरो
 तिच ॥ १९३ ॥ भरमांबुमंजितंरात्रौसहस्रावृत्तिकंखलु ॥ दिनत्रयंततश्चैवतत्क्षिपेत्प्रतिमामुच ॥ १९४ ॥
 यामुकासुचस्थूलामुलघुष्वपिविशेषतः ॥ मंत्रप्रभावाच्चलनंभवत्येवनसंशयः ॥ १९५ ॥ मंत्रेणानेनसिद्धेनय
 दसाध्यंचसाधयेत् ॥ वश्येभयेविवादेचशस्त्रेसंग्रामसंकटे ॥ १९६ ॥ ह्युतेदिव्यैस्तंभनेचविद्वेषमारणेतथा ॥
 मृतकस्यापनेचैवप्रतिमाचालनेतथा ॥ १९७ ॥ विषव्याधेर्ज्वरेभूतग्रहेकृत्यादिमोचने ॥ क्षतेग्रंथौमहारण्ये
 दुर्गंध्याधेचदंतिनि ॥ १९८ ॥ क्रूरसत्त्वेषुसर्वेषुशस्त्रबंधेविमोक्षणे ॥ बंधमोक्षमारणेचमोहशांतौनियोजयेत् ॥ १९९ ॥
 मंत्रमेनंहनुमतोनानाकार्यप्रसाधनम् ॥ बंधमुक्तौजपेनमंत्रंरात्रौरात्रौचनिर्भयः ॥ २०० ॥ लिखित्वाप्रतिमांभूमौ
 मारुतेरसंकुब्धरः ॥ स्वनामाक्षरसंवतुद्धितीयांतंसमालिखेत् ॥ २०१ ॥ मंत्रंन्यातेतथामंत्रंविमोचयविमोचय ॥ मार्ज
 येद्रामहस्तेनपुनस्तथैवलेखयेत् ॥ २०२ ॥ एवमष्टाधिकशतंलेखयेन्मार्जयेन्नरः ॥ एवंकुर्यान्निबद्धोयःशुखलाभिर्द
 टनरः ॥ २०३ ॥ महापराधसंयुक्तःप्राणहानर्थकारकः ॥ सप्तसप्तिदिनमध्येतुबंधनान्मुच्यतेध्रुवम् ॥ २०४ ॥ हनुमान्च

शयित्वाशुस्वयंतमोचयेन्नरः ॥ न तदं द्रियितुं शक्ता राजानोरिपवोजनाः ॥ २०५ ॥ हवनान्यपि संत्यज दशांशेन निबोध
य ॥ स्तंभने चार्द्रयवकाव्यग्रोधस्य फलानि च ॥ २०६ ॥ हरिद्रा च तथा प्रोक्ता तिलकं शल्लकीफलम् ॥ शाल्मली कुसु
मान्या हर्मधुत्रययुतानि च ॥ २०७ ॥ उच्चाटने निगदिताः श्लेष्मा त कविर्भीतकाः ॥ वदयार्थं सर्पपाद्राक्षामधूका
निचगुगुलुः ॥ २०८ ॥ विद्रेपे करवीराणां पत्राणि समिधस्तथा ॥ श्लेष्मा त कविर्भीतानां समिधोर्जोरकं तथा ॥ २०९ ॥
मरीचं रामठं चैव कटुतैलसमन्वितम् ॥ ज्वरे तापे च शूले च गंडमाला भगंदरे ॥ २१० ॥ दूर्वा गुडूची खंडानि सा
ज्यक्षीरदधीनि च ॥ शूल एरंड समिधः कुबेराक्षस्तथैव च ॥ २११ ॥ निर्गुडी समिधश्चैव तिलतैलसमन्विताः ॥
लक्ष्मीप्राप्तासौ राजानि विल्वपत्राणि चैव हि ॥ २१२ ॥ समिधस्तस्य होतव्या मधुत्रयसमन्विताः ॥ पनसा धाना
लिकेरमिक्षवः कदलीफलम् ॥ २१३ ॥ सर्वसंतोषकृद्धो मोमधुत्रयसमन्वितः ॥ सौभाग्यमुखसंपत्तिसाधकं
हवनं शृणु ॥ २१४ ॥ कर्पूरकेसरं नाभिचंदनं रोचनं तथा ॥ तजपत्रवीरणं चलंगैला गुरुस्तथा ॥ २१५ ॥ मांसी
वराजातिपत्रं तत्फलं लोहवाणकम् ॥ साज्या न्येतानि सर्वत्र विज्ञेयानि मनीषिभिः ॥ २१६ ॥ पुष्पैः सुगंधिभिर्वापि
प्राप्यते चोत्तमः सदा ॥ द्रोहे च मारणे ज्ञेयं विपंचरं जिकतथा ॥ २१७ ॥ काककौशिकगृध्राणां पक्षाश्च विजया तथा ॥
गृहधूमकराश्चैव लवणं कटुतैलकम् ॥ २१८ ॥ पादपांशुं तथा राजिलवणं कर्पणैस्मृतम् ॥ उन्मत्तफलपुष्पाणि समिधो
मोहने स्मृताः ॥ २१९ ॥ धान्यैः संप्राप्यते धान्यमन्नैरन्नसमुद्भयः ॥ तैलाज्यक्षीरदधिभिर्महीगजसमुद्भयः ॥ २२० ॥
एवं नानाप्रयोगांश्च साधयेन्मंत्रवित्तमः ॥ पुरश्चर्या जपनैव हनू मत्तं च सेवेयत् ॥ २२१ ॥ इति श्री हरिकृष्णविनिर्मिते

वृ० ध० उपासनास्तवकेहनुमदुपासनाध्यायेहनुमद्गुरनिरूपणनामप्रकरणं द्वादशम् ॥ १२ ॥ श्लोकाः ॥ ७०६ ॥
 ॥ अथहनुमतपटलम् ॥ दृष्टातं ज्ञाप्यनेकानि पुराणानि विशेषतः ॥ हनुमतपटलं वच्मि नानाभेदसमन्वितम् ॥ १ ॥
 तत्रमंत्रमहोदधौ ॥ अथोच्यते हनुमतो मंत्राः सर्वेष्टसिद्धये ॥ इंद्रस्वरदुसंयुक्तो वराहो हसफाघ्नयः ॥ २ ॥ द्विटी
 शविंदुसंयुक्ता द्वितीयबीजमरितम् ॥ गदीयांताग्निरुद्रेंद्रसंयुतः स्यात्तृतीयकम् ॥ ३ ॥ हसरामनुचंद्रादद्यात्
 र्थहसखाफराः ॥ शिवेन्द्रादद्याः पंचमं स्याद्दसौ मान्विंदुगोपरम् ॥ ४ ॥ हेयुतो हनुमान्हादमंजोयंद्रादशा
 क्षरः ॥ रामचंद्रो मुनिश्चास्य जगती छंद ईरितम् ॥ ५ ॥ हनुमान्देवता बीजं पष्ठं शक्तिर्द्वितीयकम् ॥ पद्बीजैरंग
 पङ्क्त्या नमूनि भाले दशोर्मुखे ॥ ६ ॥ कंठे च बाहुद्वितये हृदि कुक्षौ च नाभितः ॥ लिंगे जानुद्वये पादद्वये वर्णाङ्कमा
 ह्यसेत् ॥ ७ ॥ षड्बीजानि पदद्वंद्वे नमूनि भाले मुखे हृदि ॥ नाभावूर्जौ ययोश्च पादयोर्विन्यसेत्क्रमात् ॥ ८ ॥ बाला
 कयुततेजसं त्रिभुवनप्रश्नो भक्तसुंदरं सुग्रीवादि समस्तवानरगणैः संसेव्य पादान्भुजम् ॥ नादेनैव समस्तराक्षस
 गणान्संजासयंतं प्रभुं श्रीमद्रामपदांभुजस्मृतिरतं ध्यायाभिवातात्मजम् ॥ ९ ॥ एवं ध्यात्वा जपेदकर्महर्त्रांजि
 तमानसः ॥ दशांशं जुहुयाद्ब्रह्मीन्पयोदध्याज्यसंयुतान् ॥ १० ॥ विमलादियुते पीठे पूजाकार्यं हनुमतः ॥ केस
 रे ध्वंगपूजारायाहले ध्वन्यास्तदाह्वयान् ॥ ११ ॥ रामभक्तो महातेजाः कपिराजो महाबलः ॥ द्रोणाद्रिहारको मेरु
 पीठिकार्चनकारकः ॥ १२ ॥ दक्षिणाशाभास्करश्च सर्वविघ्ननिवारकः ॥ एवं नामानि संपूज्य दलाग्रेषु च वान
 रान् ॥ १३ ॥ सुग्रीवमंगदनीलंजिवंतं नलंतथा ॥ सुषेणं द्विविदं मेदं पूजयेद्विकपतीनापि ॥ १४ ॥ एवं सिद्धे

मनौ मञ्जीरवपरेष्टं प्रसाधयेत् ॥ कदलीबीजपूराप्रफलैर्हुत्वा सहस्रकम् ॥ १५ ॥ द्वाविंशतिं ब्रह्मचारिविप्रान्सं
भोजयेदथ ॥ एवं कृते महाभूतविषचौरादुपद्रवाः ॥ १६ ॥ नश्यति क्षणमात्रेण विद्वेपिग्रहदानवाः ॥ अष्टोत्तर
शतं चारि मञ्जितं विपनाशनम् ॥ १७ ॥ राजौ न वशतं मञ्जपेहृशादेनावाधि ॥ योनरस्तस्य नश्यति राजशत्रू
तथर्भितयः ॥ १८ ॥ अभिचारो तथ भूतो तथ ज्वरे तन्मञ्जितैर्जलैः ॥ भस्मभिः सलिलैर्वापिताडयेज्ज्वरिणः
क्रुधा ॥ १९ ॥ दिनत्रयाज्ज्वरान्मुक्तः सुसुखं लभते नरः ॥ तन्मञ्जितौ पथं जग्ध्वानीरोगो जायते ध्रुवम् ॥ २० ॥
तन्मञ्जितं पयः पीत्वा यो ङ्गच्छेन्मनुजपन् ॥ तज्जप्तमस्मलिप्राङ्गः शस्त्रसंघैर्न वाध्यते ॥ २१ ॥ शस्त्रक्षतं व्रणः शोफो
लूतारुफोऽपि भस्मना ॥ त्रिमञ्जितेन संस्पृष्टाः शुष्यत्यचिरतो नृणाम् ॥ २२ ॥ सूर्य्यास्तमयमारभ्य जपत्सू
र्योदयावधि ॥ कीलकं भस्मचादाय सप्ताहावधिसंयतः ॥ २३ ॥ निखनेद्भस्म कीलौ तोविद्विषां द्वायर्थलक्षितः ॥
विद्वेपां मिथ आपन्नाः पलायंते रयोरचिरात् ॥ २४ ॥ अभिमञ्जितमस्मभुङ्क्ष्वेह चंदनसंयुतम् ॥ स्वाद्याद्विभ्रजितं
यस्मै दीयते स च दासवत् ॥ २५ ॥ क्रूराश्च जंतवो न भवंति विधिवानावशाः ॥ ईशानादिकस्य भूलेन भूतां कुशलोः
शुभाम् ॥ २६ ॥ अङ्गुष्ठमात्रां प्रतिमां प्रविधाय हनूमतः ॥ प्राणसंस्थापनं कृत्वा सिद्धैः परिपूज्य च ॥ २७ ॥
गृहस्थान्भिमुखद्वारे निखनेन मञ्जमुच्चरन् ॥ भूताभिचारचौराग्निविपरो गन्तुपोद्भवाः ॥ २८ ॥ संजायते गृहे तस्मिन्
क्षकदाचिदुपद्रवाः ॥ प्रत्यहं धनपुत्राद्यैरेधते तद्गृहं चिरम् ॥ २९ ॥ निशि श्मशानभूमिस्थो भस्मना मृत्स्नया
पिवा ॥ शत्रोः प्रतिकृतिं कृत्वा हृदि नामसमालिखेत् ॥ ३० ॥ कृतप्राणप्रतिष्ठातां भिक्षाच्छस्त्रैर्मनुजपन् ॥ मञ्जो

तप्रोक्त्वेच्छत्रोर्नामछिधिचभिधिच ॥ ३१ ॥ मारयेतिचतरयातेदैरोष्ट्रनिपीड्यच ॥ पाणयोस्तलेप्रपीड्याथत्य
 कत्वातांसदनं व्रजेत् ॥ ३२ ॥ एवंसप्तदिनं कुर्वन् हन्याच्छत्रच्छिन्नावेतान् ॥ अर्द्धचंद्राकृतौ कुण्डेरथाडिलेचाहुतं
 चरेत् ॥ ३३ ॥ मुक्तकेशः श्मशानस्थोलवणैराजिकायुतैः ॥ उन्मत्तफलपुष्पैश्चनखरोमविपैरपि ॥ ३४ ॥ काक
 कौशिकगृध्राणांपक्षैः श्लेष्मातकाक्षजैः ॥ समिद्रैश्चत्रिशतं दक्षिणाशामुखोनिशि ॥ ३५ ॥ सप्तवस्त्रानि दं कुर्व
 नमारयेद्रिपुमुद्धतम् ॥ शतपट्टकं जपेद्रात्रौ श्मशानोदिवसत्रयम् ॥ ३६ ॥ ततोवेताल उत्थाप्य वदेद्भ्राविशुभाशुभम् ॥
 उदितं कुरुते सर्वाकर्करीभूयमां जिणः ॥ ३७ ॥ हनुमत्प्रतिमां भूमौ विलिखेत्तत्पुरोमनून् ॥ साध्यनामद्वितीयांतं
 विमोचयविमोचय ॥ ३८ ॥ तत्सर्वमार्जयेद्भ्रामहस्तेनाथपुनर्लिखेत् ॥ एवमष्टोत्तरशतं लिखित्वा मार्जयेत्पुनः ॥
 ३९ ॥ एवंकृते पराधीनो मुच्यते निगडाक्षणात् ॥ एवंविद्वेषणादीनि कुर्यात्तत्पल्लवां लिखन् ॥ ४० ॥ वदयार्थं
 सर्पपैर्होमो विद्वेषेकरवीरजैः ॥ कुसुमैरेव्दकाष्टैर्वाजिरैर्कैर्मरिचैरपि ॥ ४१ ॥ ज्वरे दूर्वागुडूचीभिर्दध्नाक्षिरेण वा घृतैः ॥
 शूलहोमः कुबेराक्षरैरंडसमिधातथा ॥ ४२ ॥ तैलाकाभिश्च निर्गुंडीसमिद्धिर्वाप्रयत्नतः ॥ सौभाग्ये चंदनैश्चंद्रो
 चनेलालवंगैः ॥ ४३ ॥ सुगंधपुष्पैर्वस्त्राटयैस्तत्तद्वान्यैस्तदाप्तये ॥ तत्पादरजसाराजिलवणाक्तेन मृत्यवे ॥ ४४ ॥
 किंवद्वक्तैर्विषव्याधौ शांतौ मोहे च मारणे ॥ विवादे स्तंभने हूते भूतप्रेतादि संकटे ॥ ४५ ॥ वदयेद्युद्धे नृपद्मरे समरे
 चौरसंकटे ॥ मंत्रोपसाधितो दद्याद्दिष्टसिद्धिध्रुवं नृणाम् ॥ ४६ ॥ वश्ये हनुमतो यंत्रं सर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ बल
 यजितयं कृत्वा पुच्छाकारसमन्वितम् ॥ ४७ ॥ साध्यनामलिखेन्मध्येषां शर्वाजप्रवेष्टितम् ॥ उपयर्ग्यष्टदलं कृत्वा व

र्मपत्रेषुसंलिखेत् ॥ ४८ ॥ बलयंगहिरालिख्यतद्ब्रह्मिश्चतुरस्रकम् ॥ चतुरस्रस्यरेखाग्रोत्रिगुलानिसमालिखेत् ॥
॥ ४९ ॥ भूपुरस्याष्टवज्रेषुहंसौबीजलिखेत्ततः ॥ कोणेपञ्चकुशमालिख्यमालामंत्रेणवेष्टयेत् ॥ ५० ॥ तत्सर्वेव
ष्टयेद्यंत्रंवलयाञ्जितयेनच ॥ वस्त्रेणिलयांफलकेताम्रपात्रेयकुड्यके ॥ ५१ ॥ भूर्जवाताडपत्रेयारोचनानामिक्कुम्भैः ॥
यंत्रमेतत्समालिख्यत्तशोब्रह्मचर्यवान् ॥ ५२ ॥ कपेःप्राणान्प्रतिष्ठाप्यपूजयेत्तंयथाविधि ॥ सर्वदुःखनिवृ
त्येतद्यंत्रमात्मनिधारयेत् ॥ ५३ ॥ ज्वरमाढ्यभिचारघ्नं सर्वोपद्रवशान्तिहृत् ॥ योपितामपिबालानांधृतंजनम
नोहरम् ॥ ५४ ॥ मालामंत्रमथोवक्ष्येप्रणवोवाग्यरिप्रिया ॥ दीर्घत्रयान्वितामायापूर्वोक्तकूटपंचकम् ॥ ५५ ॥
तारोनमोहनुमतेप्रकटोत्तेपराक्रम ॥ आक्रांतिदिङ्मंडलतोयशोवीतिचतानच ॥ ५६ ॥ धवलीकृतवर्णातिजगज्जि
तयवज्रच ॥ देहज्वलदग्निमूर्त्यकोद्व्यतेतुसमप्रभ ॥ ५७ ॥ तत्तूरुहपदंरुद्रावतारपदमीरयेत् ॥ लंकापुरीदहाते
नोदधिलंघनवर्णकाः ॥ ५८ ॥ दशग्रीवाशिरःपश्चात्कृतांतकपदंततः ॥ सीताश्वासनवाद्यंतमुतशब्दमुदीरयेत् ॥
॥ ५९ ॥ अंजनीगर्भसंभूतश्रीरामांतितुलक्ष्मणा ॥ नंदकान्तिरकपिचसैन्यप्राकारवर्णकाः ॥ ६० ॥ सुग्रीवसख्य
कावर्णारणवालिनिवर्हेण ॥ कारणद्रोणपर्वतेतोत्पाटनपदंवदेत् ॥ ६१ ॥ अशोकवनवीत्यन्तेदारणाक्षकुमारक ॥
हेदनतिवनपदंरक्षाकरसमूहच ॥ ६२ ॥ विमंजनतिब्रह्मास्त्रब्रह्मशक्तिप्रसेतिन ॥ लक्ष्मणांतिशक्तिभेदनिवारणपदं
पुनः ॥ ६३ ॥ विशालयौपाधिवर्णांतेसमानयनवर्णकाः ॥ बालोदितान्तेभान्वन्तेमंडलप्रसनेतिच ॥ ६४ ॥ मेघनादितिहो
मांतिविद्वंसनपदंवदेत् ॥ इंद्रजिद्रधकारांतेणसीतारक्षकेतिच ॥ ६५ ॥ राक्षससिंघवर्णांतिविदारणचक्रुंमच ॥ कर्णा

दिव्यशब्दंतिपरायणपदंवदेत् ॥ ६६ ॥ श्रीराममक्तिशब्दंति तत्परेति समुद्रच ॥ व्योममलंघनेति महासामर्थ्यं
 मेति च ॥ ६७ ॥ हतेजः पुंजवीत्यंतरे राजमानपदंपुनः ॥ स्वाभिबचनसंपादितजुर्नांति च संयुग ॥ ६८ ॥ सहायांति
 कुमारैति ब्रह्मचारिन्पदंवदेत् ॥ गंभीरशब्दोदयचक्षिणाशापदंपुनः ॥ ६९ ॥ मार्तंडमेरुशब्दंति पर्वतंति पदंवदेत् ॥
 पीठिकार्चनशब्दंति सकलंति पदंपुनः ॥ ७० ॥ मंत्रागमाचार्यममसर्वग्रहविनाशन ॥ सर्वजरोच्चाटनेति सर्वविप
 विनाशन ॥ ७१ ॥ सर्वापत्तिनिवारणसर्वदुष्टेति संपठेत् ॥ निवर्हणपदं संप्रव्याघ्रादिभयतत्परम् ॥ ७२ ॥ निवा
 रणसर्वशत्रूच्छेदनेति पदं मम ॥ परस्य चात्रिभुवनं पुंस्त्रीनपुंसकत्मकम् ॥ ७३ ॥ सर्वजीवपदं पश्चाज्जातं वशय
 युग्मकम् ॥ समाज्ञाकारकं पश्चात्संपादय पदद्वयम् ॥ ७४ ॥ नानानामपदं धेयान्सर्वान् राज्ञः ससंपठेत् ॥ परि
 वारान्ममेत्यंते सेवकान्कुरुयुग्मकम् ॥ ७५ ॥ सर्वशस्त्रास्त्रवीत्यंते पाणि विध्वंसयद्वयम् ॥ मायादीर्घत्रयोपेता
 हात्रयचोहि युग्मकम् ॥ ७६ ॥ विलोमपंचकूटानि सर्वशस्त्रहन् द्वयम् ॥ परदांतिलानि परसैन्यानि शोभयद्वयम् ॥ ७७ ॥
 मम सर्वकार्यजातं साधयद्वितयंततः ॥ सर्वदुष्टदुर्जनांति मुखानि कलियद्वयम् ॥ ७८ ॥ वेत्रयं हात्रयं वर्जित
 यं फटत्रयंततः ॥ बन्दिप्रियांतो मंत्रोयं मालासंज्ञोऽखिलेष्टदः ॥ ७९ ॥ अष्टाशीत्युत्तराः पंचशतवर्णमनोः स्मृताः ॥
 महोपद्रवसंपत्तेः स्मृतोयदुःस्वनाशनः ॥ ८० ॥ द्वादशार्णोति वमान्वर्णान्पट्टत्यक्त्वेकं तथादिमम् ॥ पंचकूटत्मको
 मंत्रो निखिलाभीष्टसाधकः ॥ ८१ ॥ मुनीरामो भगवन्ब्रीहदो देवः कर्पाश्वरः ॥ पंचवीजैः समस्तेन पडंगं मुनिभिः
 स्मृतम् ॥ ८२ ॥ रामदूतोलक्ष्मणांति प्राणदातां जानीमुतः ॥ सीताशोकविनाशो थलं काप्राप्ताद्भंजनः ॥ ८३ ॥

हनुमदाद्याःपंचैतेबीजाद्याडेस्ममन्विताः ॥ पडंगमंत्राःसंदिष्टाध्यानपूजादिपूर्ववत् ॥ ८४ ॥ तारोवाक्क्रमलामाया
दीर्घजयसमान्विताः ॥ पंचकूटानिमंत्रोयंरुद्रार्णोऽभीष्टसिद्धिदः ॥ ८५ ॥ अर्चनापूर्ववच्चान्यपरोमंत्रोभिधीयते ॥
हृदयमगवान्डेतआंजनेयमहाबलौ ॥ ८६ ॥ तद्ब्रह्मिप्रियातोयंमनुरष्टादशाक्षरः ॥ मुनिरोश्वरएवास्यानुष्टुप्छं
दःसमीरितम् ॥ ८७ ॥ हनुमान्देवताबीजंहुंशोक्तिर्वाहिवल्लभा ॥ आंजनेयोरुद्रमूर्तिर्वार्युगुञ्जस्तथैवच ॥ ८८ ॥
अग्निगर्भोरामद्रुतोब्रह्मास्त्रविनिवारणः ॥ एतैर्इतैःपडंगानिक्त्वाध्यायेत्कपीश्वरम् ॥ ८९ ॥ दहनतप्तमुवर्णसम
प्रभंभयहरंहृदयेविहितांजलिम् ॥ श्वणकुंडलशोभिमुखंहुंजनमतवानरराजमिहाहृतम् ॥ ९० ॥ अयुतंप्रजपे
न्मंत्रंदशांशंजुहुयात्तिलैः ॥ वैष्णवेपूजयेत्पीठेपूर्ववत्कपिनायकम् ॥ ९१ ॥ जितेंद्रियोनक्तभोजीप्रत्यहंसाष्टकं
शतम् ॥ जपित्वाक्षुद्ररोगेभ्योमुच्यतेदिवसत्रयात् ॥ ९२ ॥ भूतप्रेतपिशाचादिनाशायैवंसमाचरेत् ॥ महारोगानि
वृत्त्यैतुसहस्रंप्रत्यहंजपेत् ॥ ९३ ॥ यताशनोयुतंनित्यंजपन्ध्यायन्कपीश्वरम् ॥ राक्षसौघंविनिघ्नंतमचिराज्जयति
ध्रुवम् ॥ ९४ ॥ सुग्रीवेणसमंरामंसंदधानंस्मरन्कपिम् ॥ प्रजप्यायुतमेतस्यसार्धंक्रुर्याद्विरुद्धयोः ॥ ९५ ॥ लंकां
दहतंतंध्यायन्नयुतंप्रजपेन्मनुम् ॥ शत्रूणांप्रदहेद्भामानचिरादेवसाधकः ॥ ९६ ॥ प्रयाणसमयेध्यायन्हनुमंतंमनुं
जपन् ॥ योयातिसोचिरात्स्वेष्टसाधयित्वागृहंजयेत् ॥ ९७ ॥ यःकपीशंसदागेहेपूजयेज्जपतत्परः ॥ आयुर्ल
क्ष्म्यौप्रवर्द्धेततस्यनश्यत्पुद्गवाः ॥ ९८ ॥ शार्दूलतस्करादिभ्योरक्षेन्मनुरयंस्मृतः ॥ प्रस्वापकालेचौरेभ्योदुष्ट
स्वप्नादपिध्रुवम् ॥ ९९ ॥ अवह्नीहादिरोगघ्नोहनुमन्मंत्रकंघ्रुवे ॥ पवनद्वितयंमद्योजातयुक्तंहनूपदम् ॥ १०० ॥

महाकालशशांकादयः कामिकाफलफक्रिया ॥ स्नेजाणांतर्मानागसात्वतो गित आयुरा ॥ पलोहितरुडाहेति
वदनेजाक्षरोमनुः ॥ १०१ ॥ ह्रीहरोगहरश्चास्यमुन्याद्यपूर्ववन्मतम् ॥ ह्रीहयुक्तोदरेस्थाप्यनागवह्नीदलं
शुभम् ॥ १०२ ॥ तदुपर्यष्टशुणितं वस्त्रमाच्छादयेत्ततः ॥ वंशजं शकलं तस्योपरि मुंचेत्कर्पिरुमरन् ॥
॥ १०३ ॥ अरण्यप्रस्तरोत्पन्ने वह्नीयाष्टिप्रतापयेत् ॥ वदरीतरुसंभूतां मंत्रेणानेन सप्तशः ॥ १०४ ॥
तया संताडयेद्दंशशकलं जटारस्थितम् ॥ सप्तकृत्वः ह्रीहरो गो नद्रयत्येव नृणां क्षणात् ॥ १०५ ॥ पुच्छाकारे सुव
सने लेखिन्या को किलोत्थया ॥ अष्टगंधैर्लिखेद्भूपं कपिराजस्य सुंदरम् ॥ १०६ ॥ तन्मध्ये द्वादशार्णतुशञ्जनामयु
तं लिखेत् ॥ तेन मंत्राभिजप्तेन नरो वद्धेन भूमिपः ॥ १०७ ॥ जयत्यरिगणं सर्वदर्शनादेव निश्चितम् ॥ युद्धं जिगी
षुर्नृपतिः पूर्वोक्तं लिखयेद्भुजं ॥ १०८ ॥ ध्वजमादायो परगोसंस्पर्शान् मोक्षणावधि ॥ मातृकां जापयेत्पश्चाद्
शांशेन च होमयेत् ॥ १०९ ॥ सर्पपैरितलसंमिश्रैः संस्पर्शान् मोक्षणावधि ॥ गजस्थं ध्वजं दृष्ट्वा पलायंते ऽरयो
ऽचिरात् ॥ ११० ॥ अथ हन्तम तोयं वंश्ये रक्षाविधायकम् ॥ लिखेद्दृढं लंपद्भांसां ध्याख्यायुतकर्णिकम् ॥ १११ ॥
दलेष्वष्टार्णमालिख्य माला मंत्रेण वेष्टयेत् ॥ तद्गहिर्मयया वेष्ट्य प्राणस्थापनमाचरेत् ॥ ११२ ॥ लिखितं स्वर्ण
लेखिन्या दले भूर्जतरः शुभे ॥ रोचना कुंकुमान्या तु वेष्टितं कनकादिभिः ॥ ११३ ॥ संपातसाधितं यंत्रं भुजे वा मूर्ध्नि
धारयेत् ॥ रणे जयमवाप्नोति व्यवहारदुरोदरे ॥ ११४ ॥ ग्रहैर्विधैर्विषैः शस्त्रैश्चौरैर्नवाभिभूयते ॥ रोगान्सर्वा
नपाकृत्याचिरं जीवति भाग्यवान् ॥ ११५ ॥ विषदं प्रियुतं दीर्घपट्काद्यंतरं संपुटम् ॥ अष्टार्णमंत्रं आख्यातो

मालामंजोऽथकथ्यते ॥ ११६ ॥ वज्रकायवज्रतुंडकपिलेत्यथपिंगल ॥ ऊर्ध्वकेशमहाबलतथारक्तमुखेतिच ॥
११७ ॥ तडिज्जिह्वमहारौद्रदंष्ट्रोत्कटकहृद्रथम् ॥ करालिनेमहादहप्रहारिन्नितिवर्णकः ॥ ११८ ॥ लंकेश्व
रवधायतेमहासेतुपदंततः ॥ वंधांतचमहाशैलप्रवाहगगनेचर ॥ ११९ ॥ एहोहिभगवन्नतेमहाबलपराक्रम ॥
भैरवाज्ञापयैहोहिमहारौद्रपदपुनः ॥ १२० ॥ दीर्घपुच्छेनवर्णातेवेष्टयातितुवैरिणम् ॥ जंभयाद्वितयंडुफट्प्रण
वादिःसमीरितः ॥ १२१ ॥ बाणनेत्रेण्डुवर्णायमालामंजोऽखिलेष्टदः ॥ युद्धेजसोजयंदद्यादाधिव्याधिविनाशनः ॥
१२२ ॥ अष्टार्णमालामन्वोरतुमुन्याद्यच्चातुपूर्ववत् ॥ भूरिणाकिमिहोक्तेनसर्वदद्यात्कपीश्वरः ॥ १२३ ॥
अथ हनुमन्मंजोद्धारः ॥ उक्तंचरामार्चनचंद्रिकायाम् ॥ आंजनेयमनुवंक्ष्येभुक्तिमुत्तयेकसाधनम् ॥ प्रकाशि
तंशंकरेणलोकानांहितिमिच्छता ॥ १२४ ॥ भूतप्रेतापिशाचादिडाकिनीब्रह्मराक्षसाः ॥ दृष्ट्वाचप्रपलायंतेमंत्रानु
ष्ठानतत्परम् ॥ १२५ ॥ प्रधानश्चांगभूतोयमंत्रराजोह्यनुत्तमः ॥ पूर्व्वनमःपदंचोक्तत्वाततोभगवतेपदम् ॥ १२६ ॥
आंजनेयपदंज्ञेयमहाबलपदंतथा ॥ वह्निजायातएवंस्यान्मंत्रोहनुमतःपरम् ॥ १२७ ॥ सर्वसिद्धिकरःप्रोक्तोमंत्र
श्चाष्टादशाक्षरः ॥ मालाख्योऽपरमंत्रोपिमारुतेःसर्वसिद्धिदः ॥ १२८ ॥ प्रणवंपूर्व्वमुच्चार्यनमोहनुमतेपदम् ॥ इतं
प्रकटसंयुक्तंपराक्रमपदंतथा ॥ १२९ ॥ तथाक्रांतसर्वभूमिदिग्मंडलमुदीर्यच ॥ यशोवितानधवलीकृतजगज्जितया
यच ॥ १३० ॥ वज्रदेहेतिचेत्युक्त्वारुद्रावतारपदंतथा ॥ संबुद्धयंतंपदलंकपुरीदहनमीरयेत् ॥ १३१ ॥ उदाधिलंब
नंचापिदशग्रीवकृतांतकः ॥ सीताश्वासनेतिपदमंजनीगर्भसंभव ॥ १३२ ॥ श्रीरामलक्ष्मणानन्दकारिन्कपिसे

नपि ॥ १४८ ॥ अयुतेनैवलिनासंधिमाप्नोत्यसंशयम् ॥ लंकायादाहकंह्यायेज्जपन्नयुतमंजसा ॥ १४९ ॥
शत्रुराष्ट्रदहदेवविशुब्धमपिचानय ॥ जयाधीरिपुसंघातंतरमादन्यानाविद्यते ॥ १५० ॥ यस्तुगेहहन्मंतंसर्वदेवं
प्रपूजयेत् ॥ तंवदेतस्यमंत्रेणतस्यलक्ष्मीरचंचला ॥ १५१ ॥ दीर्घमायुर्भवेदेवसर्वतोविजयीभवेत् ॥ मायाद्भिभू
तसंशोभंतद्रशेनैवजायते ॥ १५२ ॥ शत्रवःसर्वदामित्राभावेनैवचतेसदा ॥ शैवानां वैष्णवानांचपदमुकर्मसु
दर्शकः ॥ १५३ ॥ नान्यंसाधनमस्त्येवमंत्रादस्माद्धनमतः ॥ चोरव्याघ्रादिभीतानामयमेवपरायणम् ॥ १५४ ॥
परापहतराज्यानांधर्षितानांपुरः ॥ सत्ताहमाजांयुद्धेपुरुद्वानांपरसैनिकैः ॥ १५५ ॥ यात्राकालेहन्मंतं
स्मरन्त्यस्तुस्वकाहुहात् ॥ निर्गच्छतिसवेगेनइष्टार्थमभिगच्छति ॥ १५६ ॥ स्वापकालेस्मरन्वित्यंचोरभूता
दिकान्यजेत् ॥ मद्रथंवासुदेवाद्यंहन्मंतंपदंततः ॥ १५७ ॥ गच्छेतिफलितपदंधगौत्वियगितेतिच ॥ आपूरा
स्वपुराडाहेतिसद्यः प्रत्ययकारकः ॥ १५८ ॥ चतुर्विंशत्यक्षरकोमंत्रोयहोहारोगहृत् ॥ नागवल्लीदलेचैवमष्ट
प्रगुणितंशुभम् ॥ १५९ ॥ वंशजंशकलंस्थाप्यक्रमात्होहोदरोपरि ॥ सप्तरण्योपलाग्निंवेदूरेधृत्वाप्रतापयेत् ॥
॥ १६० ॥ मंत्रेणानेनाभिमंत्र्यसप्तवारंतथापुनः ॥ तथाभिमंत्रयेदेवंसप्तमिस्तुविचक्षणः ॥ १६१ ॥ स्फोट
द्भारंभवेत्स्त्रीहभस्मभिभूतंसंशयः ॥ कर्पूराद्यष्टगंधेनपुच्छाकारेपटलिखेत् ॥ १६२ ॥ कोकिलारव्यस्यलखे
न्यारूपंहनुमतोमनुम् ॥ तदधोष्टादशार्णतुमंत्रमध्यमिधामरैः ॥ १६३ ॥ मूर्ध्निबद्धेनतेनैवत्रैलोक्यंजयतिध्रुवम्।
यद्भासेनाजयेच्छायांपताकायांसमालिखेत् ॥ १६४ ॥ चंद्रसूर्यग्रहेजाप्यंमातृकामोक्षणावधि ॥ होमयेच्चदशां

शेनतिलसर्पपकादिभिः ॥ १६५ ॥ युद्धकालेपताकायांगजाश्वोपरिशोभितम् ॥ दर्शयेत्परसैन्यस्यतद्भंगः स्यात्
 त्सुनिश्चितम् ॥ १६६ ॥ मालामञ्जकपूर्वकस्तूरीकुङ्कुमकेसरगोरोचनसकिडीअगरुदेवदारुचन्दनमित्यष्टगंधे
 नलिखेत् ॥ मालामञ्जपेद्यस्तुहन्मन्तरुमन्त्रणे ॥ वज्रांगोजायतेयुद्धेहन्मत्समविक्रमः ॥ १६७ ॥ अथरक्षाप्र
 वक्ष्यामिसर्वसिद्धिप्रदायकम् ॥ स्तंभनसर्वसैन्यानांभूतानांचवशंकरम् ॥ १६८ ॥ रोचनाकुङ्कुमाभ्यांचभूर्ज
 पत्रेसुशोभने ॥ सुवर्णमयलेखिन्यायंत्रेमञ्जदलंलिखेत् ॥ १६९ ॥ साध्यनामचतन्मध्येमूलमञ्जदलाष्टके ॥ माला
 मञ्जचतद्ब्राह्मोत्रिधाहंकारवेष्टितम् ॥ १७० ॥ वेष्टययंत्रंजिलोहेनकटिबाहुशिरःस्थितम् ॥ धारयेद्यद्दमारक्षाविघ्न
 स्तस्यनविद्यते ॥ १७१ ॥ रणेराजकुलेद्युतेव्यवहारेपराभवे ॥ शस्त्रनाक्रमतेवश्यंयंत्रदेहोमहाबलः ॥ १७२ ॥ उडु
 पादिकदोषांश्चविषंस्थावरजंगमम् ॥ नभयविद्यतेतस्यस्त्रीणांचैवातिबल्लभः ॥ १७३ ॥ तस्यपीडानकुर्वति
 ग्रहाश्चैवबहुपग्रहाः ॥ जलबहिर्भयनस्तिनास्तितरुकरजंतथा ॥ १७४ ॥ ज्वराःसर्वेविनश्यतित्र्याहिकात्त्रामहा
 बलाः ॥ अग्निजादिमहारोगायंत्रराजप्रभावतः ॥ १७५ ॥ तारंहरागोप्रिसमः षड्दीर्घस्वरविबुमान् ॥ प्रण
 वांतोऽष्टाक्षरकोमूलमञ्जउदाहृतः ॥ १७६ ॥ ताराद्यंयंत्रकायेतिवज्रतुंडेतिह्युद्धरेत् ॥ कपिलःप्रिगलः
 प्रोक्तवाऊर्ध्वकेशमहाबल ॥ १७७ ॥ रक्तमुखताडिजिह्वमहारौद्रपदंततः ॥ दंष्ट्राकटकटारगकरालास्यवेद
 ततः ॥ १७८ ॥ महाददप्रहारिश्चलंकेश्यरवधायतु ॥ महासेतुबंधपदंमहाशैलप्रवाहच ॥ १७९ ॥ गगनेचरण
 ह्योहिभगवच्चमहापदम् ॥ बलपरक्रमपदंहिभैरवाज्ञाचयेतिच ॥ १८० ॥ एह्योहिमहारौद्रदीर्घपुच्छेनवेष्टयाथच

वैरिणाम् ॥ भंजयद्वितीयं चोक्त्वा हं कुरु च फडंतकम् ॥ १८१ ॥ पंचविंशत्याध्याधिकः प्रोक्तो मंत्रः पडक्षरः ॥ माला
ख्योऽयं ज्वरादीनां रोगाणामंतकः स्मृतः ॥ १८२ ॥ सर्वतंत्रसंग्रहे ॥ मंत्रः ॐ हं हनुमते रुद्रात्मकाय हुं फट् ॥ १८३ ॥
नदीतीरे निर्जनेऽद्यानम् ॥ महाशैलं समुत्पाद्य धावतं रावणं प्रति ॥ तिष्ठति पुरणोदुष्टधारनादं समुच्चरन् ॥ १८४ ॥
लाक्षारत्नारण्यैर्द्रुका लोतकयमोपमम् ॥ ज्वलदग्निममने त्रसूर्यकोटि समप्रभम् ॥ १८५ ॥ अंगदाद्यैर्महावीरै
र्विष्टितं रुद्ररूपिणम् ॥ एवं हं पशुमंतं ध्यात्वा यः प्रजपेन्मनुम् ॥ १८६ ॥ लक्षजपात्प्रसन्नः स्यात्सत्यते कथितं मया ॥
ध्यानैकमात्रतः पुंसां सिद्धिरेव न संशयः ॥ १८७ ॥ प्रातःस्नात्वा नदीतीरे उषविश्यकुशासने ॥ प्राणायामं षडंगं च
मूलेन सकलंचरेत् ॥ १८८ ॥ पुष्पांजल्यष्टकं दत्त्वा ध्यात्वा रामं समीतकम् ॥ ताम्रपात्रततः पद्ममष्टपत्रं सकेस
रम् ॥ १८९ ॥ रक्तचंदनधूपेन लिखेत्तस्य शलाकया ॥ कर्णिकायां लिखेन्मंत्रं तत्रावाह्य कर्पिप्रभुम् ॥ १९० ॥
कर्णिकायां हनुमंतं ध्यात्वा पाद्यादिकंततः ॥ गंधपुष्पादिकं चैव नैवेद्यं मूलमंत्रतः ॥ १९१ ॥ सुग्रीवं लक्ष्मणं चैव अंग
दं नलीलकम् ॥ जांबवंतं च कुमुदं केशरिणं दलेदले ॥ १९२ ॥ पूर्वादि क्रमतो देवान् पूजयेद्गंधचंदनैः ॥ पवनं चांज
नं चैव पूजयेद्दक्षवामतः ॥ १९३ ॥ दलाग्रेष्टकपिभ्योऽपि पुष्पांजल्यष्टकंततः ॥ ध्यात्वा जपेन्मंत्रं जलक्षयावत्तु
साधकः ॥ १९४ ॥ लक्षां तदिव संप्राप्य कुर्याच्च पूजनं महत् ॥ एकाग्रमनसा ध्यायेत्तस्मिन् पवननंदनम् ॥ १९५ ॥
दिवारं त्रौजपं कुर्याद्वा वत्सं दर्शनं भवेत् ॥ सुदृढं साधकं मत्वा निशीथे पवनात्मजः ॥ १९६ ॥ सुप्रसन्नस्ततो
भूत्वा प्रयाति साधकाग्रतः ॥ यथेस्मितं वरं दत्त्वा साधकाय कपिः प्रभुः ॥ १९७ ॥ वरं लब्ध्वा साधकं द्रोविहरेदात्मनः

सुरैः ॥ एतद्विसाधनं पुण्यं देवानामपि दुर्लभम् ॥ १९८ ॥ तव स्नेहान्मयाख्यातं साधकाभीष्टसिद्धये ॥ अथ एव
जवीरहनुमन्मंत्रः ॥ स्फुटग्रंथे ॥ ॐ अस्य श्रीध्वजवीरहनुमन्मंत्रस्य ब्रह्मा ऋषिः । गायत्री छंदः । ध्वजवीरब्रह्मा
देवता । वंवीजम् । रंशक्तिः ॥ धंकीलकम् । सर्वाभीष्टसिद्धयर्थं जपे विनियोगः ॥ अथ ऋष्यादिन्यासः ॥ ब्रह्मा ऋषये नमः
शिरसि । गायत्री छंदसे नमः सुरैः । ध्वजवीरब्रह्मा देवता येन नमः हृदये । वंवीजायनमः गुह्ये । रंशक्तये नमः पादयोः ।
धंकीलकायनमः नाभौ ॥ विनियोगायनमः सर्वांगे ॥ अथ मंत्रन्यासः ॥ ॐ आं अंगुष्ठाभ्यां नमः १ रीतिर्जनीभ्यां
नमः २ कोंमध्यमाभ्यां नमः ३ टं अनामिकाभ्यां नमः ४ ठं कनिष्ठिकाभ्यां नमः ५ डं करतलकरपृष्ठाभ्यां नमः
६ ढं हृदयाय नमः ७ णं शिरसे स्वाहा ८ वं शिखायै वषट् ९ रं कवचाय हुं १० धं नेत्रत्रयाय वौषट् ११ ध्वज
वीराय नमः अस्त्राय फट् १२ ॥ अथ ध्यानम् ॥ ध्वजवीरमहावीरधनं जय जय प्रद ॥ जय कर्ता धर्ता च तस्मै
रुद्राय ते नमः ॥ १९९ ॥ अथ मूलमंत्रः ॥ ॐ आं रिकों टं ठं डं ढं णं वं रं धं ध्वजवीराय नमः ॥ लक्षं पुरश्चरणं
दशांशं हवनादिकम् ॥ २०० ॥ इति ॥ अत्र मूलमुच्यम् ॥

अथ टीका ॥ पूर्वोक्तप्रारंभादिश्लोकानां कठिनशब्दानामर्थः प्रतिपाद्यते ॥ श्रीहनुमतो मंत्रान्वक्तुं प्रतिजानीते ॥ १ ॥ अथेति । मंत्रमुद्धरति । इद्रेति
वरहाहः इन्द्रवरओर्विंदुः ताभ्यां युतः हौ ॥ हसफस्वरूपं अमीरः ॥ २ ॥ एते द्विदीप्तार्विंदुयुताः ॥ एर्विंदुयुताः तेन हस्फे ॥ गदीषः । पांतामिरुद्रदुयुतः
पांतः फः ॥ अमीरः ॥ रुद्र ए ॥ इंदुर्विंदुस्तैर्युतः लफे ॥ ३ ॥ हसरामनुचंद्रादयाः ओर्विंदुयुताः हस्फे ॥ हसखफराः शिवद्व्यादयाः एर्विंदुयुताः तेन हस्फे
हसौमिन्विंदुगौ ओर्विंदुयुतौ हसौः परं रूपम् ॥ ४ ॥ डेयुतो हनुमान् हनुमते हार्दनमः ॥ यथा ॥ हौं हस्फे लफे हसौं हनुमते नमः । अस्य हनु
मन्मंत्रस्य रामचंद्रऋषिः । जगती छंदः । हनुमान् देवता । हसौवीजम् । हस्फे शक्तिः । ममाभीष्टसिद्धयर्थं जपे विनियोगः ॥ ५ ॥ पष्ठं हसौमिति वीजम् । हस्फे

बृ.ज्यो.
धर्मस्कंध
॥ ३४ ॥

मिति शक्तिः ॥ ६ ॥ न्होऽहत् । इन्द्रोऽशिरः । रप्प्रोऽशिखा । इत्यादि । वर्णन्यासमाह ॥ मूर्ध्नीति । एकैकं सर्वत्र ॥ ७ ॥ पदन्यासमाह ॥ पाडिति ॥
पदद्वंद्वं नुमतेन मइति ॥ ८ ॥ व्यानमाह ॥ बालेति ॥ वातात्मजं हृत्तमं तम् ॥ ९ ॥ १० ॥ दलेषु तदाह्वयान् हनुमन्नामानि ॥ ११ ॥ तानाह ॥
रामभक्तपद्व्यादि ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ इत्यादि तदयो वाराज्यमंत्रितेन भरुमनामार्जिता अचिराच्छुच्यन्ति न
इयन्ति ॥ २० ॥ २१ ॥ २२ ॥ २३ ॥ २४ ॥ देहचंदनं देहवृत्तं यच्चंदनं तेन युतम् । भरुमां च यमंत्रितं यस्मै देयं सर्वदयः स्यात् ॥ २५ ॥ ईशाने
त्यादितद्देहं चिरमित्यंत एकः प्रयोगः भूतां कुशतरोः करं जन्य । अरिष्टस्य ईशानादिशिरस्थितेन मूलेनां गुष्टमितां हनुमत्प्रतिमां कृत्वा प्राणान्संस्था
प्यसिंदूरं न्यर्च्य तद्देहद्वारि निखन्यते तत्र सत्पापद्वनाशस्तद्द्विश्च ॥ २६ ॥ २७ ॥ २८ ॥ २९ ॥ ३० ॥ ३१ ॥ ३२ ॥ शिवावितं शि
वेनापिरक्षितम् इन्द्रमेवं कुर्वन् हन्यात् ॥ अर्द्धचंद्रेत्यादि रिपुमुद्धतमित्यंत एको मारणप्रयोगः ॥ उन्मत्तो धनूरः ॥ श्लेष्मातकश्चिक्कणफलोदुक्षः ॥
अक्षो विभीतकरस्तदुत्थसमिद्धिश्च हुतं चरेत् जुहुयात् । सप्तपञ्चान् दिवसात् ॥ ३३ ॥ ३४ ॥ ३५ ॥ ३६ ॥ ३७ ॥ ३८ ॥ ३९ ॥ परायोनोव
हो निगडात् शृंगलातो मुच्यते । विद्रेषणादीनि विद्रेषमारणोच्चाटान्तत्कृतपल्लवं लिखन्नेवमेव कुर्यात् ॥ अमुकं द्रेष्य २ इति द्रेष्ये । मारय
२ इति मारणे । इत्यादि पल्लवलेखनम् ॥ ४० ॥ ४१ ॥ कुबेराक्षः मूढमकणस्तिक्तक्षुपविशेषः । सागरगोटा इति महाराष्ट्रप्रसिद्धः ॥ ४२ ॥
४३ ॥ यद्वा न्यैर्होमः तदासिः । राजीलवणयुतेन यत्पादराजसाहूयते सन्नियते ॥ ४४ ॥ ४५ ॥ ४६ ॥ यंत्रमाह ॥ बलयेति ॥ पुच्छाकारं
बलयत्रयं बिलिख्य मध्ये आपमिति बीजेन वेष्टितं साध्यानामलिखेत् ॥ तदुपर्यष्टदलेषु हुमिति ॥ ४७ ॥ ४८ ॥ बहिरेकं बलयं कृत्वा परिचतुरस्रं कृत्वा
तदग्राणि संवर्धय तत्र त्रिशूलानि कृत्वा त्रिशूलेषु क्रोमिति ॥ वज्रेषु हसोमिति बिलिख्य तन्मालामंत्रेण वक्ष्यमाणेन संवेष्टय तत्पुनर्वलयत्रयेण वेष्टयेत्
॥ ४९ ॥ ५० ॥ ५१ ॥ नाभिः करद्वारी ॥ त्यक्ताश उपवासी ॥ ५२ ॥ ५३ ॥ ५४ ॥ मालामंत्रमाह प्रणव इति । वाक् । ऐं ॥ हरिप्रियार्थी ॥ मायादीर्घ
त्रयान्विता न्हो न्हो न्हो पूर्वोक्तं मूलमंत्रस्थम् ॥ ५५ ॥ ५६ ॥ ५७ ॥ ५८ ॥ ५९ ॥ ६० ॥ ६१ ॥ ६२ ॥ ६३ ॥ ६४ ॥ ६५ ॥ ६६ ॥
६७ ॥ ६८ ॥ ६९ ॥ ७० ॥ ७१ ॥ ७२ ॥ ७३ ॥ ७४ ॥ ७५ ॥ ७६ ॥ ७७ ॥ ७८ ॥ ७९ ॥ अविर्देवः पुर्यः स्वरूपमन्यत् ॥ ८० ॥ ८१ ॥ चतुर्विं

॥ ९० ॥ ११ ॥ प्रयोगानाह ॥ त्रितेन्द्रिय इति ॥ १२ ॥ १३ ॥ १४ ॥ १५ ॥ १६ ॥ १७ ॥ १८ ॥ १९ ॥ उदररोगनाशकमंत्रमाह ॥
पवनेति । सद्योजातओंकारस्तद्युतंपवनद्रव्यं यो हनुस्वरूपं शार्ङ्गकाढ्यो महाकालः सर्वदुर्ममं कामिकातः फलफलस्वरूपम् । सनेत्राक्रिया
इयु तोलः लि । णांतस्तः । मीनोधः । गस्वरूपं । सात्वतोधः । गितआयुरापस्वरूपं । लोहितपंः रूडाहस्वरूपं वेदनेत्राक्षरः चतुर्विंशत्यर्णः ।
यथा यो यो हनुमंतफलफलितधगधगितः आयुरापहृडाहेति ॥ १०० ॥ १०१ ॥ स्त्रीहरेगः उदररोगः तन्नाशकप्रयोगमाह ॥ स्त्रीहेति । आर
ण्यगोमयकरीषोत्पन्नो वदुर्गुत्थायार्ष्टिसप्तधामूलमंत्रेण तापयेत् । तयोदरस्थिते वंशखंडे ताडिते रोगो नश्यति ॥ १०२ ॥ १०३ ॥ १०४ ॥
॥ १०५ ॥ प्रयोगांतरमाह ॥ पुच्छेति । पुच्छाकारे वस्त्रे कोकिलापिच्छले सिन्याष्टगंधैर्हनुमद्वपुं कृत्वा तदुदरे ऽष्टादशार्णविलिख्याधिमंत्रितेन
शिरोवद्धेन तेनारीञ्जयति ॥ १०६ ॥ १०७ ॥ १०८ ॥ १०९ ॥ ११० ॥ यंत्रमाह ॥ लिखेदिति । अष्टाणमालामंत्रौ वक्ष्यमाणौ । दुरोदरे द्यूते
॥ १११ ॥ ११२ ॥ ११३ ॥ ११४ ॥ ११५ ॥ अष्टार्णमाह ॥ विद्येदिति । विद्यतः अग्नीरः । यथा ॐ ह्रां ह्रीं ह्रौं ह्रूं ह्रौं ह्रौं ह्रौं ह्रौं ॐ मित्यष्टार्णः
॥ ११६ ॥ मालामंत्रमाह ॥ वज्रेति । यथा—ॐ वज्रकायवज्रतुंडकपिलर्पगलः कर्चकेशमहाबलरक्तमुखतडिज्जिह्वमहारौद्रदंष्ट्रकटकह
करालिनेमहादहप्रहारिन्लंकेश्वरवधायमहासेतुबंधमहाशैलप्रवाहगगनेचरपृष्ठाहिभगवन्महाबलपरक्रमभैरवाज्ञापयपृष्ठाहिमहारौद्रदीर्घपु
च्छेन वेष्टय वैरिणं भञ्जय २ हुं फट् ॥ ११७ ॥ ११८ ॥ ११९ ॥ १२० ॥ १२१ ॥ बाणनेत्रे दुवर्णः पंचविंशत्युत्तरशार्तार्णः । अष्टार्णमाला
मंत्रौ स्वतंत्राविति सूचयन्नाह । अष्टार्णेति ॥ १२२ ॥ १२३ ॥ १२४ ॥ १२५ ॥ पूर्वमित्यादिमंत्रस्योद्धारश्चायं मंत्रः । पूर्वपडशीतितमे श्लोके
प्रतिपादितः ॥ १२६ ॥ १२७ ॥ १२८ ॥ मंत्रांतरमाह ॥ प्रणवमिति । प्रकटपराक्रमयेति ङितं चतुर्थ्यंतम् ॥ १२९ ॥ १३० ॥ वज्रदेहे
त्यादि । अग्ने संबुद्धयंतपदानि उच्चारणीयानि ॥ १३१ ॥ १३२ ॥ १३३ ॥ १३४ ॥ मायात्रयं द्वां द्वौ ह्रौं ॥ १३५ ॥ हरहरशोभयशोभयसाध
यसाधय ॥ १३६ ॥ १३७ ॥ करपडंगन्यासमाह ॥ नम इत्यादिभिः ॥ १३८ ॥ १३९ ॥ १४० ॥ व्यानमाह ॥ रुफटिकाभमिति
॥ १४१ ॥ विधिमाह ॥ अयुतमिति ॥ १४२ ॥ १४३ ॥ प्रयोगानाह ॥ क्षुद्रेत्यादिना ॥ १४४ ॥ १४५ ॥ १४६ ॥ १४७ ॥ १४८ ॥

॥ १४१ ॥ १५० ॥ १५१ ॥ १५२ ॥ १५३ ॥ १५४ ॥ १५५ ॥ १५६ ॥ मंजांतरमाह ॥ मद्रयमिति ॥ १५७ ॥ १५८ ॥ मंजप्रयोगाः
 ॥ १५९ ॥ १६० ॥ १६१ ॥ १६२ ॥ १६३ ॥ १६४ ॥ १६५ ॥ १६६ ॥ १६७ ॥ अयसैन्यादीनारक्षप्रयोगः ॥ अथेत्यादिना ॥ १६८ ॥
 ॥ १६९ ॥ १७० ॥ १७१ ॥ १७२ ॥ १७३ ॥ १७४ ॥ १७५ ॥ अष्टाक्षरमंत्रोद्धारमाह ॥ तारमिति । ॐ ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ह्रीं ॐ अयमंत्रप्र
 काशः पूर्वोक्त एव ॥ १७६ ॥ अथमालामंत्रोद्धारमाह । ताराद्यमिति । अयमपि मंत्रः सप्तदशाधिकशततमश्लोकमारभ्य प्रतिपादितः सप्तपञ्च
 ॥ १७७ ॥ १७८ ॥ १७९ ॥ १८० ॥ १८१ ॥ १८२ ॥ अथमंत्रांतरमाह ॥ १८३ ॥ १८४ ॥ १८५ ॥ १८६ ॥ १८७ ॥ १८८ ॥
 ॥ १८९ ॥ १९० ॥ १९१ ॥ १९२ ॥ १९३ ॥ १९४ ॥ १९५ ॥ १९६ ॥ १९७ ॥ १९८ ॥ अथध्वजवीरहनुमन्मंत्राराधनविधानम् ॥
 सप्तपद्यर्थः ॥ ध्वजवीरो नाम कुरुपांडवयुद्धप्रसंगे अर्जुनस्य ध्वजो स्थित इति । अत्रमूलं मुख्यम् । कस्मिन्सत्तंत्रजतंत्रज्ञायते ॥ १९९ ॥ २०० ॥
 इति श्लोकानां व्याख्या ॥

अथपंचमुखिविधानम् ॥ दयाप्रेक्षानरनारसिंहरवगराट्कोडाश्वक्क्रंस्फुटं पद्माक्षीरफुटपंचवक्त्ररुचिरं बालार्कको
 टिद्युतिम् ॥ हस्ते शूलकपालमुद्गरवरं कौमोदकीभूरुहं स्वदांगं कुशपाशपर्वतधरं पीताम्बरं वानरम् ॥ २०१ ॥
 इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मिते वृ० ध० उपासनास्तवके हनुमदुपासनाध्याये हनुमन्मंत्रपटलनिरूपणं नाम प्रकरणं
 त्रयोदशम् ॥ १३ ॥ श्लोकाः ९०७

अथ हनुमत्पूजापद्धतिः ॥ ब्राह्मे मुहूर्तेशयनतलादुत्थाय । करचरणौ प्रक्षाल्य । निजास्मने समुपविश्य । निज
 शिरसि श्वेतवर्णसहस्रदलकमलकर्णिकांतर्गतचंद्रमंडलोपरि स्वगुरुं शुक्लवर्णशुक्लं कारभूपितं ज्ञानानंदमुदितमा
 नसंसाच्चिदानंदविग्रहं चतुर्भुजं ज्ञानमुद्रापुरतः कवरदाभयकरं त्रिनिधनं प्रसन्नवदनं क्षणं सर्वदेवं परमशिवस्वरूपं ध्या

त्वा तच्चरणयुगलकमलविगलदमृतधारयास्वात्मानं ह्युतं विभाव्यमानसोपचारैः संपूज्य दंडप्रणामं मनसा कुर्यात् ॥ तत्र प्रणाममंत्रः ॥ नमामि स ह्यरुं शांतं प्रत्यक्षां शिवरूपिणम् ॥ शिरसा योगपीठस्थं मुक्तिकामार्थासिद्धये ॥ १ ॥ इति गुरुप्रणम्य सुप्रसन्नं विभाव्य मनसा तदा ज्ञां गृहीत्वा अजपाजपसंकल्पं कृत्वा हंसः पंचविंशतिवारं जप्त्वा गुरुपदिष्टमार्गेण नादाजुसंधानपूर्वकं निरस्तसमस्तोपाधिना केनापि चिद्ब्रह्मसेनप्रवर्तमानो रस्मीति विभाव्य स्वकार्यानुष्ठानाया समुद्रमेखले देवि पर्वतस्तनमंडले । विष्णुपतिनमस्तुभ्यं पादस्पर्शश्च मस्वमेति विभाव्य १ ॥ इति भूमिप्रार्थ्य आसाजुसारेण तस्यां पादं निधाय नद्यादौ गत्वा वैदिकं स्नानं निर्वर्त्य तां त्रिकंप्रारभेत् ॥ तत्रादौ मूलम् । आत्मतत्वाय स्वाहा १ मूलं विद्यातत्वाय स्वाहा २ मूलं शिवतत्वाय स्वाहा ॥ अथवा ॐ ह्रीं स्वाहा इत्याचम्य मूलं स्मरन् मलापकर्पस्नानं विधाय पुनराचम्य देशकालोत्सर्कित्य श्रीमद्भुजमहेवता प्रीतये तां त्रिकविधिनारत्नानमहं करिष्ये । जले त्रिकोणं कृत्वा सूर्यमंडलाद्गंगादितीथान्यावाह्य आचम्य स्वात्मानं प्रोक्ष्य मूलेन मृत्तिकया स्नपनं विधाय मूलं पठन् कुंभमुद्रयान् स्वदेवतां त्रिभिर्मभिषिच्य श्रवणादि सप्तच्छद्राणि निरुध्य त्रिर्निमज्ज्योन्मज्जेत् ॥ इति स्नानविधिः ॥ अथ संध्या ॥ वैदिकं कृत्वा तां त्रिकीयथा पूर्ववदाचम्य स्वमूलेन प्राणायामः ऋष्यादिकरपडंगन्यासौ विधाय पूर्ववतीर्थमावाह्य वामहस्ते तज्जलं निधाय दक्षहस्ते नाच्छाद्य लंवरं यदं इति त्रिभिर्मज्ज्य मूलमुच्चरंस्तत्त्वमुद्रया । मूर्ध्नि सप्तधामूलं नच त्रिधाभ्युक्ष्य शेषजलं दक्षहस्ते समाधाय तेजो रूपं ध्यात्वा इडया देहांतः पापप्रक्षाल्य कृष्णवर्णं तज्जलं पापं रूपं पिबेत्

याविरच्य पुरःकलिपतवज्रशिलायां फडितिनिक्षिपेत् ॥ ततोऽर्घ्यविधाय ॐ ह्रां हिं सः श्रीमार्तंडभैरवाय प्रकशा
 शक्तिमहिताय इदमर्घ्यपरिकल्पयामि स्वाहा ॥ इति त्रिरर्घ्यकुलसूर्याय दत्त्वा ॥ हृत्पद्मात्सूर्यमंडले हनुमदेवतां
 नीत्वा तत्राविधिवद्वात्वा ॐ अंजनीजाय विद्महे वायुपुत्राय धीमहि । तन्नः कपिः प्रचोदयात् ॥ इति मूलगा
 यर्चा अनया चतसृषु संख्यासु सूर्यमंडले हनुमदेवतायै अर्घ्यं दत्त्वा यथाशक्ति जपेत् ॥ यथाशक्ति स्वरगायत्रीं
 जप्त्वा पुनर्मूलगायत्रीं च जप्त्वा मूलमंत्रं च जपित्वा प्राणायामादिना जपं समर्प्य मंडले भ्यो हनुमते जः स्वरवस्थाने
 हनुमंतं च हृदि आनीय ध्यायेत् ॥ इति संख्याविधिः ॥ अथ तर्पणम् ॥ पूर्ववदाचम्य प्राणायामादिकृत्वा तीर्थ
 मावाह्य मूलेन जलं सप्तधाऽमृतमुद्रयाऽमृतीकृत्य । तत्र जले यंत्रं ध्यात्वा तत्र देवतां हृदयात्सपरिवारामानीय प
 ङ्गयोगेन संकलीकृत्य कुंडलिन्याः प्रयोगेणामृतेनाभिपिच्य विधिवत् प्रपूज्य ऐशान्यां ऐश्वरीं अमुकानं
 दनाथभैरवस्तुष्यताम् इति त्रिः संतर्प्य बन्हौ परमशुरुश्रीपादुकांतर्पयामि ॥ नैर्ऋत्यां परमाचार्यशुरुश्रीपादु
 कांतर्पयामि ॥ वायव्ये परमेष्ठिशुरुश्रीपादुकांतर्पयामि ॥ इति त्रिः सकृद्रासंतर्प्य दिव्यासिद्धमानवौ धानपि
 शुरुन्संतर्प्य जले यंत्रं विभाव्य मूलेन श्रीहनुमदेवतां तुष्यतामिति त्रिः संतर्प्य । रामभक्तंतर्पयामि ॥ महावि
 जसंतं कपिराजंतं महाबलंतं द्रोणाद्रिहारकंतं मेरुपीठिकार्चनकरकंतं दक्षिणाशाभारकृतं सर्ववि
 द्निवारकंतं सुग्रीवंतं अंगदंतं नीलंतं जांबवंतंतं नलंतं सुपेणंतं द्विविदंतं मेदंतं इंद्रंतं
 अग्निंतं यमंतं नैर्ऋतिंतं वरुणंतं वायुंतं कुबेरंतं ईशानंतं ब्रह्माणंतं अनंतंतं इति संतर्प्य प्राणा

ग्रामादि विधाय देवंस्वहृदि विमृजेदिति तीर्थं च विमृजेत्स्वस्थाने ॥ इति तर्पणम् ॥ ततो गृहमागत्य जला
दिना द्वारदेवताः पूजयेत् ॥ ॐ धांधात्र्यैनमः विविधात्र्यैनमः दक्षिणभागे ॥ ॐ गंगं गायैनमः य
यमुनायैनमः वामभागे ॥ द्वारश्रियैनमः देहल्यैनमः ऊर्ध्वं ॥ वास्तुपुरुषाय नमः अधः ॥ इति संपूज्य वीराद्या समनेनो
पविश्य ॥ पृथिवत्वया धृता लोकादेवित्वं विष्णुना धृता । त्वंच धारय मां देवि पवित्रं कुरु चा समनम् ॥ १ ॥ इति पृथिवी
संप्रार्थ्य ॥ अपसर्पतु ते भूता ये भूता भुवि संस्थिताः । ये भूता विघ्नकर्तारस्ते नश्यंतु शिवाज्ञया ॥ २ ॥ इति तर्जनी
मध्यमाभ्यामूर्ध्वोर्ध्वतालत्रयदानेन वामपाणिं धातत्रयेण दिव्यदृष्ट्या च त्रिविधान्निघ्नानुत्सार्य ह्योदिकाभिर्द
शादिज्वं धृत्वा चतुर्दिक्षु बह्निप्रकारं संचित्य प्राणायामं कुर्यात् ॥ ॥ अथ भूतशुद्धिप्राणप्रतिष्ठातर्मातृकान्यास
बहिर्मातृकान्यासान्कृत्वा ॥ अथ प्रधानदेवतान्यासान्कुर्यात् ॥ तत्रादौ ऋष्यादिन्यासः ॥ श्रीरामचंद्रऋ
षये नमः शिरसि । जगती छंदसे नमः मुखे । हनुमदेवतायै नमः हृदये । हस्तौ बीजाय नमः गुह्ये । हर्षे शक्तये नमः
पादयोः ॥ विनियोगाय नमः सर्वांगे ॥ अथ वर्णन्यासः ॥ ॐ ह्रीं नमः मूर्ध्निः १ ॐ ह्रस्फे नमः भाले २ ॐ ह्रस्फे नमः
नेत्रयोः ३ ॐ ह्रस्वो नमः मुखे ४ ॐ स्फे नमः कंठे ५ ॐ ह्रस्वो नमः बाह्वोः ६ ॐ हं नमः हृदये ७ ॐ नुं नमः कुक्षौ
८ ॐ मं नमः नाभौ ९ ॐ तें नमः लिंगे १० ॐ नं नमः जानुद्वये ११ ॐ मः नमः पादयोः १२ ॥ अथ
पदन्यासः ॥ ॐ ह्रीं मूर्ध्निः १ ॐ ह्रस्फे भाले २ ॐ ह्रस्फे मुखे ३ ॐ ह्रस्वो हृदि ४ ॐ स्फे नाभौ ५ ॐ ह्रस्वो ऊर्ध्वोः ६
ॐ हनुमते जंघयोः ७ ॐ नमः पादयोः ८ अथ गायत्री मंत्रन्यासः ॥ ॐ अंजनी जाय अंगुष्ठाभ्यां नमः

१ ॐ विद्महेतर्जनीभ्यांनमः २ ॐ वायुपुत्रायमध्यमाभ्यांनमः ३ ॐ धीमहिअनामिकाभ्यांनमः ४ ॐ तन्नः
 कपिः कनिष्ठिकाभ्यांनमः ५ ॐ प्रचोदयात्करतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ६ अथ हृदयादिन्यासः ॥ ॐ अंजनी
 जायहृदयायनमः १ ॐ विद्महेशिरसेस्वाहा २ ॐ वायुपुत्रायशिखायैवपद् ३ ॐ धीमहिकवचायहं ४ ॐ तन्नः
 कपिः नेत्रत्रयायवौपद् ५ ॐ प्रचोदयात्अस्त्रायफद् ६ ॥ अथांगुलिन्यासः ॥ ॐ ह्रांअंजनीसुतायअंगुष्ठा
 भ्यांनमः १ ॐ ह्रींरुद्रभूर्तयेतर्जनीभ्यांनमः २ ॐ हूंरामदूतायमध्यमाभ्यांनमः ३ ॐ ह्रैवायुपुत्रायअनामिका
 भ्यांनमः ४ ॐ ह्रौंअग्निगर्भायकनिष्ठिकाभ्यांनमः ५ ॐ ह्रः ब्रह्मास्त्रनिवारणायकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ६
 ॥ अथ हृदयाद्यंगन्यासः ॥ ॐ ह्रांअंजनीसुतायहृदयायनमः १ ॐ ह्रींरुद्रभूर्तयेशिरसेस्वाहा २ ॐ हूंरामदू
 तायशिखायैवपद् ३ ॐ ह्रैवायुपुत्रायकवचायहं ४ ॐ ह्रौंअग्निगर्भायनेत्रत्रयायवौपद् ५ ॐ ह्रः ब्रह्मास्त्रनि
 वारणायअस्त्रायफद् ६ ॥ अथ प्रकारांतरेणकरन्यासः ॥ ॐ ऐंह्रींहनुमतेरामदूतायअंगुष्ठाभ्यांनमः १
 ॐ लंकाविध्वंसनायतर्जनीभ्यांनमः २ ॐ अंजनीगर्भसंभूतायमध्यमाभ्यांनमः ३ ॐ शाकिनीडाकिनीवि
 ध्वंसनायअनामिकाभ्यांनमः ४ ॐ किलकिलबुभुक्षरेणविभीषणायहनुमदेवायनेत्रत्रयायवौपद् ५ ॐ ह्रींश्री
 ह्रींश्रीह्रौंफद्स्वाहाकरतलकरपृष्ठाभ्यांनमः ६ ॥ अथ हृदयादिन्यासः ॥ ॐ ऐंह्रींहनुमतेरामदूताय
 हृदयायनमः १ ॐ लंकाविध्वंसनायशिरसेस्वाहा २ ॐ अंजनीगर्भसंभूतायशिखायैवपद् ३ ॐ शाकिनीडा
 किनीविध्वंसनायकवचायहं ४ ॐ किलकिलबुभुक्षरेणविभीषणायहनुमदेवायनेत्रत्रयायवौपद् ५ ॐ ह्रींश्री

ह्रीं ह्रीं फट् स्वाहा अस्त्राय फट् ६ ॥ अथ पंचाशद्गणमातृकान्यासः ॥ ॐ ह्रीं हनुमते अं नमः शिरसि १ ॐ ह्रीं हनु
मते आं नमः मुखवृत्ते २ ॐ ह्रीं हनुमते ईं नमः दक्षनेत्रे ३ ॐ ह्रीं हनुमते ईं नमः वामनेत्रे ४ ॐ ह्रीं हनुमते उं नमः दक्ष
कर्णे ५ ॐ ह्रीं हनुमते ऊं नमः वामकर्णे ६ ॐ ह्रीं हनुमते ऋं नमः दक्षनासे ७ ॐ ह्रीं हनुमते ॠं नमः वामनासे ८
ॐ ह्रीं हनुमते लं नमः दक्षगंडे ९ ॐ ह्रीं हनुमते लं नमः वामगंडे १० ॐ ह्रीं हनुमते एं नमः ऊर्ध्वोष्ठे ११ ॐ ह्रीं हनु
मते ऐं नमः अधरोष्ठे १२ ॐ ह्रीं हनुमते आं नमः ऊर्ध्वदंतपंक्तौ १३ ॐ ह्रीं हनुमते आं नमः अधोदंतपंक्तौ १४ ॐ ह्रीं
हनुमते अं नमः मूर्ध्नि १५ ॐ ह्रीं हनुमते अं नमः अश्वि १६ ॐ ह्रीं हनुमते कं नमः दक्षबाहुमूले १७ ॐ ह्रीं हनुमते खं नमः
कूर्परे १८ ॐ ह्रीं हनुमते गं नमः मणिबंधे १९ ॐ ह्रीं हनुमते घं नमः दक्षहस्तांगुलिमूले २० ॐ ह्रीं हनुमते
ङं नमः दक्षहस्तांगुल्यग्रे २१ ॐ ह्रीं हनुमते चं नमः वामबाहुमूले २२ ॐ ह्रीं हनुमते छं नमः कूर्परे २३ ॐ
ह्रीं हनुमते जं नमः मणिबंधे २४ ॐ ह्रीं हनुमते झं नमः वामहस्तांगुलिमूले २५ ॐ ह्रीं हनुमते ञं नमः वामहस्तां
गुल्यग्रे २६ ॐ ह्रीं हनुमते टं नमः दक्षपादमूले २७ ॐ ह्रीं हनुमते ठं नमः जानुनि २८ ॐ ह्रीं हनुमते डं
नमः गुल्फे २९ ॐ ह्रीं हनुमते ढं नमः दक्षपादांगुलिमूले ३० ॐ ह्रीं हनुमते णं नमः दक्षपादांगुल्यग्रे ३१
ॐ ह्रीं हनुमते तं नमः वामपादमूले ३२ ॐ ह्रीं हनुमते थं नमः जानुनि ३३ ॐ ह्रीं हनुमते दं नमः गुल्फे ३४ ॐ ह्रीं हनु
मते धं नमः वामपादांगुलिमूले ३५ ॐ ह्रीं हनुमते नं नमः वामपादांगुल्यग्रे ३६ ॐ ह्रीं हनुमते पं नमः दक्षपार्श्वे ३७
ॐ ह्रीं हनुमते फं नमः वामपार्श्वे ३८ ॐ ह्रीं हनुमते बं नमः एष्टे ३९ ॐ ह्रीं हनुमते मं नमः नाभौ ४० ॐ ह्रीं हनुमते मं

नमःउदरे ४१ ॐ ह्रीं हनुमतेयंलग्नात्मनेनमः वामांसे ४२ ॐ ह्रीं हनुमतेरंअस्त्रगात्मनेनमःदक्षांसे ४३ ॐ ह्रीं
हनुमतेलंभांसात्मनेनमःककुदि ४४ ॐ ह्रीं हनुमतेवमंदआत्मनेनमःहृदादिदक्षकरांतम् ४५ ॐ ह्रीं हनुमते
शंअस्थ्यात्मनेनमःहृदादिवामकरांतम् ४६ ॐ ह्रीं हनुमतेपंमज्जात्मनेनमःहृदादिदक्षपादांतं ४७ ॐ ह्रीं हनु
मतेसंश्रुकात्मनेनमःहृदादिवामपादांतं ४८ ॐ ह्रीं हनुमतेहंप्राणात्मनेनमःदक्षपादादिहृदयांतम् ४९ ॐ ह्रीं
हनुमतेलंजीवात्मनेनमःवामपादादिहृदयांतम् ५० ॐ ह्रीं हनुमतेक्षंपरमात्मनेनमःहृदादिमूर्धांतम् ५१ ॥
इतिविन्यस्य ॥ ॥ अथांतयंजनम् ॥ मूलाधारेमूलविद्यांविष्णुत्कोटिसमप्रभाम् ॥ सूर्यकोटिप्रतीका
शांचंद्रकोटिप्रभांप्रिये ॥ १ ॥ विसतंतुस्वरूपांतांविंदुजिवलयंप्रिये ॥ ऊर्ध्वशक्तिनिपातेनसहजेनवरानने ॥ २ ॥
मूलशक्तिहृत्वेनमध्यशक्तिप्रबोधतः ॥ परमानंदसंदोहमानंदंचितयेत्परम् ॥ ३ ॥ इत्यंतयंजनंकृत्वा
पीठपूजांकुर्यात् ॥ मूलाधारेआधारशक्तयेनमः । प्रकृत्येनमः । तत्रागाधसर्वतोमुखसुधाधिभ्यान्नमः ॥
तत्रकस्मैचित्कमठायनमः । तदुपरिसहस्रफणिफणामंडितमणिप्रकाशिताशेषलोकशेषायनमः । तलायनमः ।
वितलायनमः । सुतलायनमः । रसातलायनमः । तलातलायनमः । महातलायनमः । पातालायनमः । अष्ट
दिग्गजेभ्योनमः । तदुपरिभूमंडलायनमः । सुधांबुधयेनमः । मणिद्वीपायनमः । मेरवेनमः । मेरोर्दक्षिणदि
ग्भागेकस्मैचिद्रत्नसानवेनमः । तन्मध्येसुरतरवेनमः । तन्मूलेर्चितामणिगुहायनमः । तन्मध्येरत्नवोदिकाय
नमः । वेद्यांपूर्वभागेनवरत्नस्वचित्तनूतनमणिपीठायनमः । एवंपीठंभावयित्वा ॥ तत्रैवहृदयेस्वामेदेनश्रीहनु

मंतध्यायेत् ॥ ध्यायेद्बालदिवाकरश्चातिनिभंदेवारिदर्पापहं देवेन्द्रप्रमुखं प्रशस्तयशसंदीप्यमानं रुचा ॥ सुग्रीवा-
दिस्ममस्तवानरयुतसुव्यक्ततत्वाप्रियं सरकारुणलोचनं पवनजं पीतांबरालंकृतम् ॥ १ ॥ इति ध्यात्वा । स्वपुरतो
विदुत्रिकोणपट्कोणचतुरस्राणि मंडलानि पंक्तिद्वयेन केन वा दशसंख्याकानि कृत्वा तत्राधारानि संस्थाप्य । तत्र
प्रथममंडलाधारे शंखपात्रं कलशं वा संस्थाप्य गंगेत्यादिना तीर्थजलं संपूर्य गंधाक्षतपुष्पाणि प्रणवेन निक्षिप्य हनुम-
द्रायत्रीमंत्रेण संपूज्य धेनुमुद्रां प्रदर्श्य वह्निस्वर्यसोमकलाभिः पूजयेत् । रंवाहिमंडलाय दशकलात्मने नमः ।
अं अर्कमंडलाय द्वादशकलात्मने नमः । संसोममंडलाय षोडशकलात्मने नमः । इति संपूज्य ॥ ततो द्वितीयादि
मंडलाधारे पुष्पाद्यपात्रमर्घ्यपात्रं मधुपर्कपात्रमाचमनपात्रं गंधपात्रं पुष्पपात्रमक्षतपात्रं नैवेद्यपात्रं मुखवास-
पात्रं संस्थाप्य तेषु पात्रेषु स्वस्वपदार्थान् संस्थाप्य धूपपात्रं द्यूततैलदीपं चामेतैलदीपं दक्षधूतदीपं त्रिकोणपट्कोणयं
त्रोपरि संस्थाप्य पुरतः शंखं वटं च संस्थाप्य संपूज्य ॥ अथ पाद्यपात्रमादाय मूलमुच्चरन् श्रीहनुमदेवताये नमः
पाद्यं समर्पयामि एवं मूलेनार्घ्यं मूलेन मधुपर्कमूलेनाचमनीयं मूलेन शंखोदकेन वटानादपुरःसरेण स्नानमभिषे-
कं च कृत्वा शुद्धकुलवस्त्रेणांगं प्रोच्छ्रय विचित्रपटवस्त्रकुंकुमकेसरकस्तूरीचंदनसिंदूरमुकुटकुंडलहारनूपुरादिना
नालंकारान् मूलेन दत्त्वा ॥ पुनराचमनीयं दत्त्वा ॥ ततो मध्यमानां मांगुष्टाद्यैर्गंधो नमः इति गंधम् ॥ अंगुष्ठतर्जनीभ्यां पु-
ष्पाणि वीषट् इति पुष्पैः संपूज्य ॥ अथ यंत्रकेसरे ध्वंगपूजा ॥ हनुमते नमः पादौ पूजयामि । मुग्रीवसंख्यायं गुल्फौ
अंगदमित्रा यं जंघे ॥ रामदासाय ० ऊरू ० । अक्षद्वयाय ० कटि ० । लंकादहनाय ० बालधि ० । राममणिदाय ०

नाभिः०।सागरोल्लंघनाय० मध्यमं०।लंकामर्दनाय० केशावलिं०।संजीवनाहर्त्रे० स्तनौ०।सौमित्रिप्राणदा
 य० वक्षः०।कुंठितदशकंठाय० कंठं०।रामाभिषेककारिणे० हस्तौ०।मंत्ररचितरामायणाय० वक्त्रं०।
 प्रसन्नवदनाय० वदनं०।पिंगनेत्राय० नेत्रे०।श्रुतिपारगाय० श्रुतिं०।ऊर्ध्वगुंङ्धारिणे० कपोलं०।मणि
 कंठमालिने० शिरः०।सर्वाभीष्टप्रदाय० सर्वाङ्गपूजयामि॥ इत्यङ्गपूजां प्रथमावरणार्चनाविधाय॥ अथा
 वरणपूजांकुर्यात्॥ अथाष्टदलेषु पूर्वोदिक्रमेण।रामभक्तायनमः रामभक्तपादुकां पूजयामितर्पयामि१ महा
 तेजसेनमः महातेजःपादुकां पू० त० २ कपिराज्ञेनमः कपिराजपादुकां पू० त० ३ महाबलान्नमः महाबल
 पादुकां पू० त० ४ द्रोणाद्रिहारकायनमः द्रोणाद्रिहारकपादुकां पू० त० ५ मेरुपीठिकार्चनकरकायनमः
 मेरुपीठिकार्चनपादुकां पू० त० ६ दक्षिणाशामास्करायनमः दक्षिणाशामास्करपादुकां पू० त० ७ सर्वविघ्न
 निवारकायनमः सर्वविघ्ननिवारकपादुकां पू० त० ८ इति द्वितीयावरणम्॥ पुनः तद्गृहिष्ठाष्टदलेषु पूर्वोदि
 क्रमेण॥ सुग्रीवायनमः सुग्रीवपादुकां पू० त० १ अङ्गदायनमः अङ्गदपादुकां पू० त० २ नीलायनमः नील
 पादुकां पू० त० ३ जांबवतेनमः जांबवत्पादुकां पू० त० ४ नलायनमः नलपादुकां पू० त० ५ सुषेणायनमः
 सुषेणपादुकां पू० त० ६ द्विविदायनमः द्विविदपादुकां पू० त० ७ मेद्वेदायनमः मेद्वेदपादुकां पू० त० ८ इति तृतीया
 वरणम्॥ पुनः चतुरस्रेदशदिक्षु पूर्वोदिक्रमेण॥ इंद्रायनमः इंद्रपादुकां पू० त० १ अग्नयेनमः अग्निपादुकां पू० त०
 २ यमायनमः यमपादुकां पू० त० ३ निर्ऋतयेतमः निर्ऋतिपादुकां पू० त० ४ वरुणायनमः वरुणपादुकां पू० त०

५ वायवेनमःवायुपादुकांपू० त० ६ कुबेरायनमःकुबेरपादुकांपू० त० ७ ईशानायनमःईशानपादुकांपू० त० ८ ब्रह्मणेनमःब्रह्मपादुकांपू० त० ९ अनंतायनमःअनंतपादुकांपू० त० १० इतिचतुर्थारवणम् ॥ इतिपुष्पाक्षतादिभिरावरणपूजाविधाय ॥ धूपपात्रंफट्टइतिसंपूज्यपुरतःस्थापयित्वावामतर्जनीरुद्रश्चश्रीपात्रामुतेनधूपंनिवेद्यामिनिवेद्य ॥ वामेनपाणिनाघटंवादयन्मध्यमानामिकांगुष्ठैर्धूपंधृत्वागायत्र्यामूलमंत्रेणत्रेधाधूपयेत्॥ततो दीपंसंमुखेसंस्थाप्यपूर्ववत्प्रोक्षणंपूजनंकृत्वा । वाममध्यमयादीपपात्रंरुद्रश्चदीपंनिवेद्यामोतिनिवेद्यवामेनपाणिनाघटंवादयन्मध्यमानामिकामध्येदीपपात्रमंगुष्ठेनधृत्वादृश्यन्गायत्रीमूलंचपठन्दीपंनिवेद्येत् ॥ ततोनानैवेद्यंस्वर्णरजतादिपात्रेनिक्षिप्यहमित्यवगुञ्ज । धेनुमुद्रयाऽमृतीकृत्यनैवेद्यपात्रंरुद्रश्चगायत्रीमूलमंत्रंचपठन्क्षानामिकांगुष्ठाभ्यामुत्सृजेत् । ततःपुनराचमनीयंदत्वामूलनकपूर्वादिसुवासितंतांबूलंनिवेद्यामीति दत्त्वा ॥ अत्रावसरेकेचनआवरणपूजांकुर्वति ॥ अस्तु ॥ वीरेभ्योबलिदानंदत्वाआरात्तिकंकृत्वा मंत्रपुष्पंदत्वा क्षमाप्यसंप्राप्यैकवचंपठित्वा मालांसंपूज्यप्रतिदिनंयथासंकलिपतंतत्संख्याकंनतुन्यनाधिकंजपंकृत्वा । जपंनि वेद्यमहस्रनामस्तोत्रंस्तवराजादिकंचपठित्वा देवंनमस्कृत्यवैश्वदेवंकृत्वा मौनेनभोजनंकुर्यादिति नित्यार्चनाविधिः॥१॥इतिश्रीहरिकृष्णविनिर्मितंबू० ध० उपासनास्तवकेहनुमदुपासनाध्यायेहनुमत्पद्धतिनिरूपणं नामप्रकरणंचतुर्दशम् ॥१४॥ अथहनुमदीपदानपूजापद्धतिः॥ ॥आचम्यप्राणानायम्य देशकालौरुमुत्वा॥ममइहजन्मनिजन्मांतरेचक्षिप्राप्तुकफलावाप्त्यर्थंश्रीरामरूपीहनुमदेवताप्रोत्यर्थमंत्रसिद्धयै पंचपलैकतैलेनवाययाशस्तथापं

चपलमानताभ्रपात्रेण एकविंशतितुनिर्मिताभिस्त्रिभिर्वर्तित्यदीपदानमहंकरिष्य इतिसंकल्प्य ॥ सुसुखश्चै
 कदंतश्चेति पठित्वा ॥ पुण्याहंवाचयित्वा ॥ गणेशं संपूज्य ॥ गुरुचरणारविंदं ध्यात्वा नमस्तेनाथेति संस्तुत्य ॥ मक्यास
 मागतो हंते पादयोर्भक्तवत्सल ॥ दीपकार्यं च भवतां संपाद्यैवैनमोनमः ॥ इत्याज्ञां गृहीत्वा ॥ कपिलगोमयोपलिप्त
 भूमौ दीपयंत्रं विलिख्य रक्तचंदनरक्ततंदुलैस्तद्यंत्रं संपूर्य ॥ यद्वा धातुनिर्मितयंत्रं गोमयोपलितभूमौ निधाय तन्म
 ध्ये श्रीरामरूपी हनुमदीपयंत्रं राजाय नमः ॥ मूलं दीपप्रियाय श्रीहनुमते त्रिरावृत्तिः नमः ॥ अग्नीशासुरवायव्ये
 षु हृदयादि० संपूज्य ॥ दिक्ष्वस्त्रं च संपूज्य ॥ यंत्रं राजमहाराज हनुमान्प्रियकारक ॥ दीपं स्थापय महत्तं मत्का
 मान्परिपूरय ॥ इति यंत्रं राजं संप्राश्य ॥ ॐ हौं रामदूताय विद्महे । वायुपुत्राय धीमहि ॥ तन्नो हनुमत्प्रचोद
 यात् ॥ १ ॥ इति गायत्रीमंत्रेण पात्रमभिर्मंत्र्य तेनैव मूलपूर्वेण दीपपात्रं यंत्रोपरि स्थापयेत् ॥ ॐ ह्रां ह्रीं हूं हनुमंताय
 एहि एहि मम सन्निहितं कुरु कुरु स्वाहा ॥ १ ॥ अनेन शुद्धतैलेन पूरयामि जगत्पते ॥ श्रीहनुमन्महावीर्यकार्यसा
 धय मोहित ॥ २ ॥ एति मंत्रेण दीपपात्रं तैलेनापूर्य ॥ तत्र चतुरंगुलं सूक्ष्माग्रांस्थूलमूलं स्वर्णादिशलाकां दिक्षिणतः
 क्षिप्त्वा ॥ ॐ हौं हनुमन्वर्त्तिकल्पय कल्पय स्वाहा ॥ कन्याकररूपं शीतेयथा तंतुनिर्मिते वर्त्तिके श्रीहनुमते इष्टा
 न्मत्कामान्परिपूरयेति वर्त्तिं दीपांतरे निक्षिप्य ॥ ॐ हौं हनुमन्संयुक्ष्व मम र्दीप्सितं सिद्धयतु स्वाहा ॥ श्रीहनुम
 न्महावीर्ययोगज्वलितविग्रह ॥ भवसन्निहितो देवज्वाला रूपेण वर्त्तिषु ॥ १ ॥ ॐ ह्रां ह्रीं हूं श्रीहनुमन्मम सर्मोहि
 तं उदीपय २ हुं फट् स्वाहा रामप्रियाय हनुमते वातात्मजाय ॥ यथा दीपयते दीपं तथा कार्यं प्रदीपय ॥ इति प

तिट्वा ॥ मूलपूर्वकंगायत्र्याप्रज्वाल्यमूलगायत्रीभ्यांत्रिधाभिमंज्यप्राणप्रतिष्ठांकुर्यात् ॥ ॐ आं ह्रीं क्रौं यं रं लं
वं शं षं सं हं कं शं हं सः सोहं दीपस्यप्राणाइहप्राणाः॥पुनस्तान्युच्चार्यदीपस्यजीवइहस्थितः ॥ पुनस्तान्युच्चार्य
दीपस्यसर्वोन्द्रियाणिपुनस्तान्युच्चार्यदीपस्यवाङ्मनश्चक्षुश्रोत्रघ्राणप्राणाइहागत्यमुखंचिरंतिष्ठंतुस्याहा ॥ इति
त्रिः पठित्वापुनस्तस्मिन्नेवहनुमत्प्राणप्रतिष्ठांकृत्वा ॥ पुनश्चअकारादिशकारांतंमातृकयामूलेन गायत्र्याचा
भिमंज्यगंधादिदत्त्वान्यासंकुर्यात् ॥ मूलेनप्राणायामत्रयंकृत्वा ॥ ॐ अस्यश्रीद्वादशवर्णात्मकहनुमन्मंत्रस्य ॥
रामचंद्रऋषिः ॥ जगतीछंदः ॥ हनुमान् देवता ॥ ह्रसौर्वाजम् ॥ ह्रस्वर्फेशक्तिः ॥ हौंकीलकम् ॥ दीपपूजने
विनियोगः ॥ रामचंद्रऋषयेनमः शिरसि ॥ जगतीछंदसेनमः मुखे ॥ हनुमहेवतायेनमः हृदि ॥ ह्रसौर्वाजायनमः
गुह्ये ॥ ह्रस्वर्फेशक्तयेनमः पादयोः ॥ हौंकीलकायनमः सर्वांगे ॥ इतिऋष्यादिन्यासः ॥ हौं अंगुं ह्रस्फेतर्जं ॥ ह्रस्फे
मध्यं ॥ ह्रसौंअनां ॥ ह्रस्वर्फेकनिं ॥ ह्रसौंकरं ॥ इतिकरन्यासः ॥ हौंहृदयायनमः ह्रस्फेशिरसेस्वाहा ॥ ह्रस्फे
शिरवायेवपद् ॥ ह्रसौंकवचायहुम् ॥ ह्रस्वर्फेनेत्रत्रयायवौपद् ॥ ह्रसौं अस्त्रायफद् ॥ इतिहृदयादिन्यासः ॥ मूले
नसर्वांगे ॥ अथांगन्यासः ॥ हौंनमः मूर्ध्नि ॥ ह्रस्फेनमः भाले ॥ ह्रस्फेनमः नेत्रयोः ॥ ह्रसौंनमः मुखे ॥ ह्रस्वर्फेनमः
कंठे ॥ ह्रसौंनमः हस्तद्वये ॥ अथाक्षरन्यासः ॥ हनुमतेनमः जंघयोः ॥ नमोनमः पादयोः ॥ हंनमः हृदि ॥ नूनमः
उदरे ॥ मंनमः नाभौ ॥ तेनमः लिङ्गे ॥ नंनमः जान्वोः ॥ मंनमः पादयोः ॥ मूलेनव्यापकंविधाय ॥ अथव्या
नम् ॥ अस्यश्रीहनुमदीपदानमालामंत्रस्यरामचंद्रऋषिः हनुमान्देवतादीपप्रदानेप्रयोगमिद्वयेजपेविनियोगः ॥

रंगिरंगैरंगैः इत्यनेन करपङ्कगन्यासौकृत्वा ॥ ॐ हनुमंताय अनाथनाथाय अनंतबाहवे सेतुबंधनाय रामप्रिया
 यवायुपुत्राय अंजनीगर्भरत्नाय इमं दीपं गृह्ण २ रक्ष २ दुष्टान्नाशाय २ पातय २ घातय २ शत्रून्जहि २ ॐ हौं
 किलि २ बुभुक्कारेण ॐ स्वाहा ॥ मालामंत्रं कार्पपरत्वेन योजयित्वा दीपदेवं मानसैरुपचारैः संपूज्य ॥ अथ पूर्वो
 च्छरित एवंगुणविशेषणविशिष्टायां शुभपुण्यतिथौ मम निखिलोपद्रवशांतिपूर्वकं सकलभीष्टसिद्धयर्थं श्रीरामरूपि
 हनुमदेवताप्रोत्यर्थं पंचपलैकं वा यथाशक्त्या तैलनिर्मितं पंचपलमितताभ्रपात्रस्थितं नित्यदीपं श्रीहनुमंताय संप्रद
 देन मम ॥ इत्युक्त्वा साक्षतं जलं दक्षिणहस्तेनादाय मूलंगायत्रीचोच्चार्य ॥ ॐ ऐं इत्यादिद्वादशवर्णान् हनुमंताय अ
 नाथनाथाय अनंतबाहवे सेतुबंधनाय रामप्रियाय वायुपुत्राय अंजनीगर्भरत्नाय हूं हौं इमं दीपं गृह्ण २ मां रक्ष २ दुष्टा
 ननाशाय २ पातय २ घातय २ शत्रून्जहि २ ॐ ऐं श्रीं ह्रीं ह्रीं हौं ह्रस्वै ह्रस्वौ ह्रस्वै ह्रस्वौ स्वाहा अनेन
 दीपवर्षेण पश्चिमाभिमुखेन मारंक्ष २ मम वरप्रदानाय हूं ह्रीं ह्रस्वै ह्रस्वौ ह्रस्वौ ह्रस्वौ स्वाहा ॥ जलं भूमौ क्षिप्त्वा ॥ उद्दुष्टमुखो भूत्वा करो
 संपुटीकृत्य ॥ ॐ तथं दधनं पंकवं भवं ॐ स्वाहा ॥ सकृज्जपेत् ॥ मूलमंत्रस्य पूर्वोक्तन्यासान्विविधाय ॥ व्यग्रताऽऽ
 लस्य निष्ठावक्रोधपैशुन्यपादप्रसारणादिविधुरः शनैरोष्ठौ चालयन् । दयानानुरक्तचेता मध्यमामध्यपर्वणि मालां
 संस्थाप्य मेरुमनुलंघयन् । अष्टोत्तरशतं जपेत् ॥ ततो दीपेषु ष्णं जलीन् दत्त्वा पूजामारमेत् ॥ दीपाग्रे यंत्रं लिखेत् ।
 तन्मध्यमूलेन हनुमंतं संपूज्य । अग्निनैर्ऋत्यवायव्येशानकोणेषु हृदयादीन् संपूज्य स्वाग्नेनेत्रदिक्ष्वक्षत्रं च संपूज्य ॥
 मूलेनाधारं प्रक्षाल्य लिखितपीठे निधाय ॥ ॥ मूलेनाभि मंत्र्य । मंत्रं हि मंडलाय धूम्राच्चिरादिदश

कलात्मने श्रीहनुमते विशेषार्घ्यः ॥ अर्घपात्राधाराय नमः ॥ इति संपूज्य अखेण शंखं प्रक्षाल्य ॥ मूलेनासाद्य ॥
ॐ अर्कमंडलाय तपिन्यादि द्वादशकलात्मने श्रीहनुमंताय सामान्यार्घपात्राय नमः ॥ इति संपूज्य ॥ ॐ मूले
नलोमविलोममातृकया परमाभुतबुद्ध्या शुद्धजलेनापूर्य ॥ तत्र अकशादि विरेखां च कोणं संचित्य ॥ हृदयाय नमः
इति संपूज्य ॥ ॐ संसोमाय कामप्रदायामृतादिषोडशकलात्मने हनुमते धामृताय नमः ॥ इति संपूज्य ॥ अंकुश
मुद्रया सूर्यमंडलावतीर्थानां बाह्य ॥ तज्जले निक्षिप्य मूलेनाष्टवारमभिमंज्य ॥ गंधाद्यैरभ्यर्च्य ॥ धेनुमुद्रयाऽ
मृतीकृत्य ॥ कवचेनावगुंठय ॥ मत्स्यमुद्रया च्छाद्या खेणसंरक्षणम् ॥ शंखचक्रगरुडसंकलीकरणमुद्राः प्रदर्य ॥
तज्जले न देवमात्मानं पूजाद्रव्याणि च संप्रोक्ष्य ॥ अनेनैव चक्रमेण पाद्याचमनीयमधुपर्कपात्राणि संस्थाप्य ॥ पूज्य
पूजकयोर्मध्ये विशेषार्घपात्रं संस्थाप्य ॥ तेषु सर्वेषु शंखजलविंदुनिक्षिप्य ॥ आत्मानमिष्टदेवतारूपं संचित्य ॥
मूलेन मूर्ध्नि हृदये गुह्ये पादयोः सर्वांगेषु च पुष्पांजलीं नदत्वा ॥ प्राणायामत्रयपूर्वकं ऋष्यादिन्यासां च विधाय ॥ दीपपीठे
आधारशक्त्यादि परतत्वातिभ्यो हनुमंताय पार्षदेभ्यो देवेभ्यो नमः ॥ इति पुष्पादिना संपूज्य ॥ पीठस्याष्टदलेषु विम
लादिशक्तिभ्यो नमः ॥ इत्येताः संपूज्य ॥ पुष्पांजलिमादाय ॥ ॐ नमो हनुमते सर्वभूतात्मने वायुनंदनाय सर्वार्त्तम
संयोगयोगपद्मपीठात्मने नमः ॥ इति समस्तपीठं संपूज्य ॥ पुष्पांजलिमादाय ॥ मूलमंत्रांते ॥ एहि एहि हनुम
न्महावीरमि तद्भुते ॥ सांगाया बाहये शीघ्रं सान्निध्यं कुरु सिद्धये ॥ १ ॥ देवेश भक्तिमुलभपरिवारसमन्वित ॥ याव
त्त्वां पूजयिष्यामि तावत्त्वं मुश्चिरो भव ॥ २ ॥ आवाहनादिनवमुद्राः प्रदर्य ॥ षोडशोपचारैः पूजयेत् ॥ तद्यथा ॥

मूलंगाग्रर्चोच्चार्य । सांगाग्रसाग्रुधायसबाहनाग्रसपरिवाराय सशक्तिकाग्रश्रीरामरूपिहनुमंताग्रआसनं
 परिकल्पयामिनमः ॥ १ ॥ एवमनेनैवमंत्रेणयावदुपचारानुपचरेत् ॥ ॥ मू० गा० सां० स्वागतम् ॥
 सुरवागतम् ॥ २ ॥ मू० गा० सां० पाद्यम् ॥ ३ ॥ मूलं गा० सां० अर्घ्यम् ॥ ४ ॥ मू० गा० सां० आचम
 नीयम् ॥ ५ ॥ मू० गा० सां० मधुपर्कम् ॥ ६ ॥ मू० गा० सां० रत्नपादुकां ॥ ७ ॥ मू० गा० सां० पंचामृत
 स्नानम् ॥ ८ ॥ मू० गा० सां० शुद्धस्नानं ॥ ९ ॥ मू० गा० सां० आचमनीयं ॥ १० ॥ मू० गा० सां० दिव्य
 वस्त्रयुगलं ॥ ११ ॥ मू० गा० सां० नानालंकाराणि ॥ १२ ॥ मू० गा० सां० यज्ञोपवीतं ॥ १३ ॥ मू० गा०
 सां० रत्नसिंहासनं ॥ १४ ॥ मू० गा० सां० कनिष्ठिकयागंधं ॥ १५ ॥ मू० गा० सां० पुष्पं ॥ १६ ॥
 मू० गा० सां० धूपं ॥ १७ ॥ मू० गा० सां० दीपं ॥ १८ ॥ मू० गा० सां० नैवेद्यं ॥ १९ ॥ मू० गा०
 सां० मध्येपानीयम् ॥ २० ॥ मू० गा० सां० उत्तरापोशनं ॥ २१ ॥ मू० गा० सां० तांबूलं ॥ २२ ॥ इत्युपचार्य ॥
 पूजितोसिग्रथाशक्तियथालक्ष्योपचारकैः ॥ अनुज्ञांभगवन्देहिपरिवारार्चनायमे ॥ १ ॥ अथ पीठपूजाप्रारंभः ॥
 आं आधारशक्त्यैनमः ॥ मूलशक्त्यैनमः ॥ कूंकूर्मायनमः ॥ वंकराहायनमः ॥ भुंभुम्यैनमः ॥ क्षीर्क्षीरसागराय
 नमः ॥ रंरत्नमंडपायनमः ॥ पांपारिजातायनमः ॥ रंरत्नसिंहासनायनमः ॥ पीठपूर्वादिदिक्षु ॥ धंधर्मायनमः ॥
 ज्ञांज्ञानायनमः ॥ वंवरगयायनमः ॥ ऐंऐश्वर्यायनमः ॥ अग्रयादिकोणेषु ॥ अं अग्रयेनमः ॥ अं अधर्माय
 नमः ॥ अं अवैराग्यायनमः ॥ अं अनैश्वर्यायनमः ॥ सं सत्त्वायनमः ॥ रंरजसेनमः ॥ तं तमसेनमः ॥ सां

मायातत्वायनमः ॥ विं विद्यातत्वायनमः ॥ कं कलातत्वायनमः ॥ आं आत्मनेनमः ॥ अं अन्तरात्मने
नमः । पं परमात्मनेनमः ॥ द्वीं ज्ञानात्मनेनमः ॥ चं चंद्रमंडलायनमः ॥ सूं सूर्यमंडलायनमः ॥ सों सोम
मंडलायनमः ॥ विं विमलायैनमः ॥ ऊं उत्कर्षायैनमः ॥ झां ज्ञानायैनमः । कीं क्रियायैनमः । यों योगायैन
मः ॥ प्रं प्रकृत्यैनमः ॥ शं शक्त्यैनमः ॥ ईं ईशानायैनमः ॥ अं अनुग्रस्तायैनमः ॥ ॥ इति पीठसंपूज्य ॥ ॥ अथा
वरणपूजा ॥ ॥ केसरेपुहदयाय० शिं शिरसे० शीं शिखायै० कं कवचाय० नं नेत्रत्रयाय० अं अस्त्राय० गंधाक्ष
तैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि शरणागतवत्सल ॥ भक्त्या समर्पयेतुभ्यं प्रथमावरणार्चनम् ॥ १ ॥ पुष्पांजलिदत्वा
हस्तौ प्रक्षाल्य ॥ अष्टदलपत्रेषु ॥ रामभक्ताय० महातेजाय० कपिराजाय० महाबलाय० द्रोणाद्रिहारकाय०
मेरुपीठिकार्चनाय० दक्षिणाशामास्कराय० सर्वविघ्ननिवारकाय० गंधाक्षतैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि ॥
द्वितीयावरणार्चनम् ॥ २ ॥ पुष्पांजलिदत्वा हस्तौ प्रक्षाल्य ॥ ॥ पट्कोणेषु ॥ मुग्धोवाय० अंगदाय० सुपेणाय०
नलाय० नीलाय० जांबवते० प्रहस्ताय० सुवेषाय० गंधाक्षतैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि ॥ तृतीयावरणा
र्चनम् ॥ ३ ॥ पुष्पांजलिदत्वा हस्तौ प्रक्षाल्य ॥ ॥ दलसंधिषु ॥ रक्षोघ्नाय० विशाघ्नाय० रिपुघ्नाय० व्याधिघ्नाय० चोर
घ्नाय० भूतघ्नाय० परशस्त्रास्त्रमंत्रघ्नाय० भयघ्नाय० गंधाक्षतैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि ॥ चतुर्थ्यावरणार्चनम्
॥ ४ ॥ भूपुरे प्रथमरेखायामष्टदिक्षु ॥ ऐरावताय० पुंडरीकाय० वामनाय० कुमुदाय० अंजनाय० पुष्पदंताय० सार्व
भौमाय० सुप्रतीकाय० गंधाक्षतैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि ॥ पंचमावरणार्चनम् ॥ ५ ॥ ॥ भूपुरे द्वितीय

रेखायां पूर्वादि क्रमेण ॥ लंडं द्रायसुराधिपतये सांगाय सपरिवाराय नमः १ रं अग्नये ते जोधिपतये सां ० २ टं यमा
 यप्रताधिपतये सां ० ३ क्षं निऋतये रक्षोधिपतये सां ० ४ वं वरुणाय जलाधिपतये सां ० ५ यं वायवे प्राणाधिपतये सां ० ६
 सं सोमाय नक्षत्राधिपतये सां ० ७ हं ईशानाय विद्याधिपतये सां ० ८ पूर्वैशानमभ्ये आब्रह्मणे लोकधिपतये सां ० ९
 निऋतिवरुणमभ्येर्ही अनंताय नागाधिपतये सां ० १० गंधाक्षतैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि ० ॥ षष्ठावरण
 पूजनम् ६ ॥ ॥ भूपुरे तृतीयरेखायाम् ॥ वं वज्राय ० शं शक्तये ० दं दंडाय ० खं खड्गाय ० पं पाशाय ० अं अंकुशाय ०
 गं गदायै ० झं झूलाय ० पं पद्माय ० चं चक्राय ० गंधाक्षतैरभ्यर्च्य ॥ अभीष्टसिद्धिमेदेहि ० ॥ सप्तमावरणाचनम् ७
 इत्यावरणपूजां कृत्वा ॥ धूपदीपनैवेद्यादीनि समर्प्य ॥ प्रणवादि सर्वाजान्यायुधानि संपूज्य ॥ ततो गदेवताः
 प्रधानदेवतायां विलीना विभाव्य ॥ धूपस्थानं संपूज्य ॥ सू० गा० सां० ॐ वनस्पतिरसोऽद्भुतो गंधाढ्यो गंधउ
 त्तमः ॥ आद्रेयः सर्वदेवानां धूपो यंप्रतिगृह्यताम् ॥ १ ॥ धूपं ० ॥ दीपपात्रं संपूज्य वाममध्यमयारुष्ट्वा ॥ सू० गा०
 सां० ॐ सुप्रकाशो महादीपः सर्वतस्तिमिरापहः ॥ सबाह्याभ्यंतरज्योतिर्दीपो यंप्रतिगृह्यताम् ॥ २ ॥ दीपं ० ॥
 अथ नैवेद्यम् ॥ वामिति अमृतजलेनाब्रंस्वर्णादिपात्रे निधाय ॥ तत्पात्रं त्रिकोणवृत्तचतुरस्रमंडले निधाय ॥ तुलसीं
 दत्त्वा ॥ मूलेन शंखां बुनाप्रोक्ष्य ॥ धेनुमुद्रया जलममृतीकृत्य । चक्रमुद्रया संरक्ष्य ॥ अस्त्रेणावगुंठय । मूलेन सं
 क्षोभ्य ॥ गायत्र्या भिमं च ॥ वं अमृतात्मकं वामांगुष्ठेन पात्रं स्पृशन् ॥ अमृतोपस्तरणमसिस्वाहा ॥ इति जलं
 दत्त्वा । सू० गा० सां० ॐ सत्पात्रासिद्धं सुहविर्विधानेकभक्षणम् ॥ निवेदयामि ते देवसानुगाय जुषस्व भो ॥ ३ ॥

नैवेद्यं ० ॥ ॐ प्राणायस्वाहेत्यादिप्राणादिपंचमुद्राः प्रदर्श्य ॥ आसमुद्राश्चप्रदर्श्य ॥ देवंभुजानंध्यायनक्षणं
मूलमंत्रजपंस्तिष्ठेत् ॥ ततोऽमृतोपस्तरणमसिस्वाहेतिउत्तरापोशनंदत्वा ॥ उच्छिष्टाब्रविश्वकसेनायसमर्प्य ॥
अथनित्यहोमंकुर्यात्॥लौकिकमग्निप्रोक्ष्य॥पर्युक्ष्य वैदिकक्रमेणसंस्कृत्य॥मूलेनदेवमावाह्य॥गंधपुष्पैः संपूज्य॥
पंचविंशतिघृताक्तान्नाहुतीहुत्वा ॐ पीठदेवताभ्यः स्वाहा ॥ ॐ अंगदेवताभ्यः स्वाहा ॥ इति हुत्वा ॥ मूले
नपूणाहुतिंदत्वा ॥ मू० गा० सां० शुद्धाचमनं० करोद्धर्तनं० मुखवासार्थतांबूलं० आदर्शं० छत्रं० चामरं० सर्व
राजोपचारान् ॥ मू० गा० सां० महानाराजनदीपं० ॥ मू० गा० सां० मंत्रपुष्पं० पंचनमस्कारान्कृत्वा ॥
प्रदक्षिणाचतुष्टयविधाय० ॥ स्तोत्रैः स्तुत्वा । प्रार्थनास्तोत्रादिभिः प्रार्थयेत् ॥ ततोऽप्याशक्ति मूलमंत्रं नित्य
क्रमसंख्याकंवाजत्वा ॥ कवचपाठंकृत्वा भगवतेपूजांजपंचनिवेद्य । गुरवेदक्षिणांसंकल्प्य ॥ विसर्जनमुद्रयां
जलौचागतनासारंधद्राराहृदयप्रविष्टभगवतंविभाव्य । मूलेनपंचांगविधायगुरुनमस्कृत्यदेवंसाष्टांगप्रणम्य ॥
क्षमाप्य ॥ यस्यस्मृत्येत्यादिजपित्वा ॥ परमेश्वरार्पणंकृत्वा ॥ सुहृद्भुतोभुंजीत ॥ रचितोहरिरायेणनित्यदीप
विधिक्रमः ॥ आब्रह्मस्तवपर्यंतदेशिकान्मुखयत्यलम् ॥ १ ॥ इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मिते वृ० ध० उपासनास्त
वकेहनुमदुपासनाध्यायेहनुमदीपदानपूजापद्धतिनिरूपणनामप्रकरणं पञ्चदशम् ॥ श्लोकाः १०९ ॥
अथसप्तमुखिहनुमत्कवचम् ॥ ॥ उक्तंचार्थवर्णनरहस्ये ॥ ॥ ॐ अस्यश्रीसप्तमुखिवीरहनुमत्कवचस्तोत्रमं
त्रस्य ॥ नारदऋषिः ॥ अनुष्टुप्छंदः॥श्रीसप्तमुखीकपिः परमात्मादेवता ॥ द्वांवीजम्॥द्वीशक्तिः ॥ हूंकीलकम्॥

ममसर्वाभीष्टसिद्धयर्थे जपे विनियोगः ॥ ॐ ह्रीं अंगु० ॐ ह्रीं तर्ज० ॐ हूं मध्य० ॐ ह्रैं अना० ॐ ह्रौं कनि०
 ॐ ह्रः कर० एवं हृदयादिन्यासः ॥ अथ ध्यानम् ॥ वंदे वानरसिंहसर्पारिपुवाराहाश्वगोमानुषैर्युक्तसप्त
 मुखैः करैर्दुर्भागि र्चिक्रे गदां खेटकम् ॥ खट्वांगं हलमंकुशं फणिसुधाकुंभौ शरां जामयाञ्छूलं सप्तशिखं दधानम्
 मरुः सेव्यं कपर्पिकामदम् ॥ ब्रह्मोवाच ॥ सप्तशीर्ष्णः प्रवक्ष्यामि कवचं सर्वसिद्धिदम् ॥ जहवाहनुमतो नित्यं
 सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १ ॥ सप्तस्वर्गपतिः पायाच्छिखां मे मारुतात्मजः ॥ सप्तमूर्धा शिरोऽव्यान्मे सप्तार्चिर्भाल
 देशकम् ॥ २ ॥ त्रिःसप्तनेत्रो नेत्रे व्यात्सप्तस्वरगतिः श्रुती ॥ नासां सप्तपदार्थो व्यान्मुखं सप्तमुखो वतु ॥ ३ ॥ सप्त
 जिह्वस्तुरसनां रदान्सप्तहयो वतु ॥ सप्तछंदो हरिः पातुकंठं बाहू गिरिस्थितः ॥ ४ ॥ करोचतुर्दशकरो भूध
 रो व्यान्मम गण्ठीः ॥ सप्तार्पि च्यातो हृदयमुदरं कुक्षिसागरः ॥ ५ ॥ सप्तद्वीपपतिश्चित्तं सप्तव्याहतिरुपवान् ॥ क
 टिमे सप्तसंस्थार्थदायकः सक्थिनीमम ॥ ६ ॥ सप्तग्रहस्वरूपी मे जातुर्न जंघयोस्तथा ॥ सप्तधान्याप्रियः पादौ सप्त
 पातालधारकः ॥ ७ ॥ पद्भून्धनं च धान्यं चलक्ष्मीं लक्ष्मीं प्रदो वतु ॥ दारां पुत्रांश्च कन्याश्च कुटुंबं विश्वपालकः ॥ ८ ॥
 अनुत्तरस्थानमपि मे पायाद्वायुमुतः सदा ॥ चोरेभ्यो व्यालदंष्ट्रिभ्यः शृंगिभ्यो भूतराक्षसात् ॥ ९ ॥ दैत्येभ्योऽप्य
 थयक्षेभ्यो ब्रह्मराक्षसजाद्रथात् ॥ दंष्ट्राकरालवदनो हनुमान्मांसदा वतु ॥ १० ॥ परशस्त्रमंत्रतंत्रयंत्राग्निजलवि
 द्युतः ॥ रुद्रांशः शत्रुसंघा मात्सर्वावस्थासु सर्वभूत् ॥ ११ ॥ ॐ नमो भगवते सप्तवदनाय आद्यकपिमुखाय वीरह
 नुमते सर्वशत्रुसंहारणाय ठं ठं ठं ठं ठं ॐ नमः स्वाहा ॥ १२ ॥ ॐ नमो भगवते सप्तवदनाय द्वितीयनारसिंहा

स्याय अत्युग्रतेजोवपुषे भीषणाय भयनाशनाय हंहंहंहंहंहं ॐ नमःस्वाहा ॥ १३ ॥ ॐ नमो भगवते सप्तव
दनाय तृतीयगरुडवक्राय वज्रदंष्ट्राय महाबलाय सर्वरोगविनाशनाय ममं ममं ममं ॐ नमःस्वाहा ॥ १४ ॥
ॐ नमो भगवते सप्तवदनाय चतुर्थकोडतुंडाय सौमित्रिक्षकाय पुत्राद्यभिहृदिकराय लंलंलंलंलं ॐ नमः
स्वाहा ॥ १५ ॥ ॐ नमो भगवते सप्तवदनाय पंचमाश्वदनाय रुद्रभूतये सर्ववशीकरणाय सर्वनिगमस्वरूपाय
रुंरुंरुंरुंरुं ॐ नमःस्वाहा ॥ १६ ॥ ॐ नमो भगवते सप्तवदनाय षष्ठगोमुखाय सूर्यस्वरूपाय सर्वरोगहराय सु
क्तिदात्रे ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ ॐ नमःस्वाहा ॥ १७ ॥ ॐ नमो भगवते सप्तवदनाय सप्तममानुषमुखाय रुद्रावता
राय अंजनीमुताय सकलदिग्यशो विस्तारकाय वज्रदेहाय सुग्रीवसाह्यकराय उदधिलंबनाय सीताशुदि
कराय लंकादहनाय अनेकराक्षसांतकाय रामानंददायकाय अनेकपर्वतोत्पाटकाय सेतुबंधकाय कपिसेन्य
नायकाय रावणांतकाय ब्रह्मचर्याश्रमिणे कौपीनब्रह्मसूत्रधारकाय रामहृदयाय सर्वदुष्टग्रहनिवारणाय शाकि
नोडाकिनीवेतालब्रह्मराक्षसभैरवग्रहयक्षग्रहपिशाचग्रहब्रह्मग्रहक्षत्रियग्रह वैश्यग्रह शूद्रग्रहांत्यजग्रहभलेच्छग्र
हसर्पग्रहोच्चाटकाय मम सर्वकार्यसाधकाय सर्वशत्रुसंहारकाय सिंहव्याघ्रादिदुष्टमत्वाकर्षकायैकाहिकादि
विविधज्वरच्छेदकाय पर्यञ्जमञ्जतंजनाशकाय सर्वव्याधिनिर्कुंतकाय सर्पादि सर्वस्थावरजंगमविपस्ते
भनकराय सर्वराजभयचोरभयाग्निभयप्रशमनायाध्यात्मिकाधिदैविकाधिभौतिकापत्रयनिवारणाय सर्व
विद्या सर्वसंपत्सर्वपुरुषार्थदायकाया साध्यकार्यसाधकाय सर्ववरप्रदाय सर्वाभीष्टकराय ॐ ह्रां ह्रीं हूं ह्रौं ह्रूं ह्रौं ह्रूं

ॐ नमःस्वाहा ॥ १८ ॥ यद्ददं कवचं नित्यं सप्तास्यस्य हनुमतः ॥ त्रिसंध्यं जपते नित्यं सर्वशत्रुविनाशन
 म् ॥ १९ ॥ पुत्रपौत्रप्रदं सर्वसंपद्राज्यप्रदं परम् ॥ सर्वरोगहरं चायुः कीर्तिदं पुण्यवर्धनम् ॥ २० ॥ राजानं सवशं
 नीत्वा त्रैलोक्यविजयी भवेत् ॥ इदं हि परमं गोप्यं देयं भक्तिभुताय च ॥ २१ ॥ न देयं भक्तिहीनाय दत्त्वा समिदं यं व
 जेत् ॥ २२ ॥ नामानि सर्वाणि यपि वर्गदानिरूपाणि विश्वानि च यस्य सन्ति ॥ कर्माणि देवैरपि दुर्बानि तं
 मारुतिं सप्तमुखं प्रपद्ये ॥ २३ ॥ इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मिते नृ० ध० उपासनास्तवके हनुमदुपासनाध्या
 येऽथर्वणरहस्योक्तं सप्तमुखी हनुमतकवचनिरूपणं नाम प्रकरणं षोडशम् ॥ १६ ॥ ॥ श्लोकाः ९३ ॥
 श्रीगणेशाय नमः ॥ श्रीहनुमतसहस्रनामस्तोत्रम् ॥ रुद्रयामले ॥ कैलासशिखरेऽस्य देवदेवं महेश्वरम् ॥ ध्यानो
 परतमासीनं नन्दशृङ्गिणैर्वृतम् ॥ १ ॥ ध्यानान्ते च प्रसन्नोऽस्य मेकान्ते समुपस्थितम् ॥ दृष्ट्वा शंभुं तदा देवोपप्र
 च्छ कभलानना ॥ २ ॥ देव्युवाच ॥ शृणु देव प्रवक्ष्यामि संशयोऽस्ति महान्मम ॥ रुद्रैकादशमाख्यातं पुरा हं न च
 वेद्वितम् ॥ ३ ॥ कथयस्व महाप्राज्ञ सर्वतो निर्णयं शुभम् ॥ यमाराधय तोलके भुक्तिमुक्तिफलं भवेत् ॥ ४ ॥ मंत्रं यं
 जतश्चान्यासं ध्यानं च विधिपूजनम् ॥ तत्सर्वं ब्रूहि मे नार्थकृता र्थाच्च भवान्यहम् ॥ ५ ॥ ईश्वर उवाच ॥ शृणु देवि
 प्रवक्ष्यामि गोप्यं सर्वगमे सदा ॥ सर्वस्वं मम लोकानां नृणां स्वर्गापवर्गदम् ॥ ६ ॥ दशविष्णुर्द्वादशाकारस्तैश्च काद
 शसंस्तृताः ॥ रुद्रः परमचंडश्च लोकेऽस्मिन् भुक्तिमुक्तिदः ॥ ७ ॥ हनुमानसमहादेवः कालकालः सदा शिवः ॥ भुक्ति
 दोमुक्ति कैवल्यमुक्तिदः सर्वकामदः ॥ चिद्रूपी च जगद्गूढस्तथा रूपविराड्भूत् ॥ ८ ॥ रावणस्य वधाया यरामस्य च

हिताय च ॥ १ ॥ अंजनीगर्भसंभूतो वायुरूपी सनातनः ॥ यस्य स्मरणमात्रेण सर्वविघ्नविनश्यति ॥ १० ॥ मंत्रं
तस्य प्रवक्ष्यामि कामदं सुरदुर्लभम् ॥ नित्यं परतरं लोके देवदैत्येषु दुर्लभम् ॥ ११ ॥ प्रणवं पूर्वमुद्धृत्य कामराजं
ततो वदेत् ॥ ॐ नमो भगवते हनुमते पिततो वदेत् ॥ १२ ॥ ततो वैश्वानरो मायामंत्रराजमिमां प्रिये ॥ एवं बहुतरामंत्राः
सर्वशास्त्रेषु गोपिताः ॥ १३ ॥ येन विज्ञानमात्रेण त्रैलोक्यं वशमानयेत् ॥ वह्निशीतकरोत्येव वातं च स्थिरतानये
त् ॥ १४ ॥ विघ्नं च नाशयत्याहुदासवत्स्याज्जगज्जयम् ॥ ध्यानं तस्य प्रवक्ष्यामि हनुयेन प्रसीदति ॥ १५ ॥
प्रदीप्तस्वर्णवर्णाभिं बालाकर्षणलोचनम् ॥ स्वर्णमेरुविशालांगं शतसूर्यसमप्रभम् ॥ १६ ॥ रक्ताम्बरधरासीनं
सुग्रीवादिद्युतं तथा ॥ गोपदीकृतवारीशं मशकीकृतराक्षसम् ॥ १७ ॥ पुच्छवन्तं कपीशन्तं महारुद्रं भयंकरम् ॥
ज्ञानमुद्रालसद्बाहुं सर्वालंकारभूषितम् ॥ १८ ॥ ध्यानस्य धारणादेव विद्वान्मुक्तः सदानरः ॥ त्रिषु लोकेषु विख्या
तः सर्वत्र विजयी भवेत् ॥ १९ ॥ नाश्नाति स्यसहस्रन्तुकथयिष्यामि ते शृणु ॥ यस्य स्मरणमात्रेण वादीमूको भवे
द्ध्रुवम् ॥ २० ॥ स्तम्भनं परसैन्यानां मारणाय च वैरिणाम् ॥ दारयेच्छाकिनीः शीघ्रं डाकिनां भूतप्रेतकान् ॥
॥ २१ ॥ हरणं रोगशत्रूणां कारणं सर्वकर्मणाम् ॥ तारणं सर्वविघ्नानां मोहनं सर्वयोषिताम् ॥ २२ ॥ धारणं सर्व
योगानां वारणं शीघ्रमापदाम् ॥ २३ ॥ ॐ अस्य श्रीहनुमत्सहस्रनामस्तोत्रमंत्रस्य सदाशिव ऋषिः ॥ अनुष्टुप् छंदः
श्रीहनुमानदेवता ॐ क्लीं इति बीजम् नम इति कीलकम् स्वाहेति शक्तिः समस्तपुरुषार्थसिद्धयर्थं जपे विनियोगः ॥
ओमोकारनमो रूपमो नमो रूपपालकः ॥ ॐ कारमयाकारकृदाकारात्मा सनातनः ॥ २४ ॥ ब्रह्मब्रह्ममयो

ब्रह्मज्ञानीब्रह्मस्वरूपवित् ॥ कपीशः कपिनाथश्चकपिनाथःसपालकः ॥ २५ ॥ कपिनाथप्रियःकालः कपिना
 थस्म्यघातकः ॥ कपिनाथःशोकहर्ताकपिभर्ताकपीश्वरः ॥ २६ ॥ कपिजीवनदाताचकपिभृतिः कपिभृतः ॥
 कालात्माकालरूपीचकालकालस्तुकालभुक् ॥ २७ ॥ कालज्ञानीकालकर्ताकालहानिःकलानिधिः ॥ कलानि
 धिप्रियःकर्ताकलानिधिसमप्रभः ॥ २८ ॥ कलापीकलपाताचकौशलजाताकिशांपतिः ॥ कमलापतिप्रियःकाक
 स्वरद्वःकुलपालकः ॥ २९ ॥ कुलभर्ताकुलजाताकुलाचारपरायणः ॥ काश्यपाह्लादकःकाकध्वंसीकर्मकृतांपतिः ॥
 ३० ॥ कुष्णःकुणस्तुतिःकुणकुणरूपोमहात्मवान् ॥ कुणवेत्ताकुणभर्ताकपीनःक्रोधवान्कपिः ॥ ३१ ॥ काला
 रातिः कुबेरश्चकुबेरवनपालकः ॥ कुबेरधनदाताचकौशल्यानन्दजीवनः ॥ ३२ ॥ कौशलेशप्रियःकेतुःकपालीकाम
 पालकः ॥ कारुण्यः करुणारूपःकरुणानिधिविग्रहः ॥ ३३ ॥ कारुण्यकर्तादाताचकपिः काव्यःकृतान्तकः ॥
 कूर्मःकूर्मपतिःकूर्मभर्ताकूर्मस्म्यप्रेमवान् ॥ ३४ ॥ कुक्कुटः कुक्कुटाह्वानःकुञ्जपःकमलाननः ॥ कुञ्जरःकलभः केकिनाद
 जित्कल्पजीवनः ॥ ३५ ॥ कल्पाभवामीकल्पान्तजाताकल्पविबोधकः ॥ कलभः कलहस्तश्चकम्पःकम्पपति
 स्तथा ॥ ३६ ॥ कर्मफलप्रदःकर्मकर्मनीयःकलापवान् ॥ कमलासनश्चबोधश्चकमलासनपूजकः ॥ ३७ ॥ कम
 लासनसेवीचकमलासनमानितः ॥ कमलासनप्रियः कंबुः कंबुकंटोऽपिकामधुक् ॥ ३८ ॥ किञ्जल्करूपीकि
 ञ्जल्कः किञ्जल्काविनिवासकः ॥ खगनाथप्रियः खड्गखगनाथप्रहारकः ॥ ३९ ॥ खगनाथमुपूज्यश्चखगनाथ
 प्रबोधकः ॥ खगनाथमुपूज्यश्चखरध्वंसीखरांतकः ॥ ४० ॥ खरारिप्रियबन्धुश्चखरारिजीवनः सदा ॥ खड्गहस्तः

खड्गधनः खड्गहानीचखड्गपः ॥ ४१ ॥ खअरीटप्रियःखअः खअत्राताखमूर्तिमान् ॥ खेचरःखेचरत्राताखेचरा
त्माखरारिजित् ॥ ४२ ॥ खअरीटपतिःपूज्यःखअरीटेवचअलः ॥ खद्योतबन्धुःखद्योतःखद्योतनाप्रियःसदा
॥ ४३ ॥ गरुत्मानगरुडोगोप्योगरुत्मानगर्वहारकः ॥ गर्विष्टोगर्वहर्ताचगर्वहानगर्वनाशकः ॥ ४४ ॥ गर्वोगुणप्रि
योगाणोगुणसेवीगुणान्वितः ॥ गुणत्रातागुणरतोगुणवन्तप्रियोगुणी ॥ ४५ ॥ गणेशेगणपाताचगणरूपेगण
प्रियः ॥ गंभीरोऽथगुणाकारेगारिमगारिमप्रदः ॥ ४६ ॥ गणरक्षेगणहरेगणदेगणसेवितः ॥ गवेशेगवयत्रा
तागर्जितःसगणाधिपः ॥ ४७ ॥ गंधमादनहर्ताचगन्धमादनपूजकः ॥ गन्धमादनसेवीचगंधमादनरूपधृक् ॥
॥ ४८ ॥ गुरुर्गुरुप्रियोगौरेगुरुस्सेव्योगुरुह्रतः ॥ गुरुगीतापरोगीतागीतविद्यागुरुर्गुरुः ॥ ४९ ॥ गीतप्रियोगीतर
तोगीतज्ञोऽगीतवानपि ॥ गायत्र्याजापकोगोष्टेगोष्टदेवोऽथगोष्टपः ॥ ५० ॥ गोपालेगोपदेगोष्टेगोपीवल्लभ
वत्सलः ॥ गोपीजनप्रियोबंधोगन्धपेगन्धपूजकः ॥ ५१ ॥ गोष्ठपदीकृतवारिशोगोविन्देगोपबन्धकः ॥ गोव
र्धनधरेगवर्गेगोवर्धनप्रपूजकः ॥ ५२ ॥ गंधर्वेगन्धर्वरतेगंधर्वादनंदनंदितः ॥ गन्धोगदाधरोगुप्तोगदा
योगुह्यदेश्वरः ॥ ५३ ॥ गिरिजापूजकोगीश्वर्गार्वाणोगोष्ठपतिरुतथा ॥ गिरिर्गिरिप्रियोगवर्गेगर्भपेगर्भवासकः ॥
॥ ५४ ॥ गभस्तिप्रासकोप्रासदाताग्रहेश्वरः ॥ ग्रहेग्रहेशपेप्राहोग्रहदोषविनाशनः ॥ ५५ ॥ ग्रहारुद्रो
ग्रहपतिर्ग्रहणोग्रहणाधिपः ॥ गोलिगव्येगवेष्यश्चगवाक्षोमोक्षदायकः ॥ ५६ ॥ गणेगम्येगणेदातानरुडध्वज
वल्लभः ॥ गेहगेहप्रदेगम्येगीतानपरायणः ॥ ५७ ॥ गह्वरेगह्वरत्राणेगर्गेगर्गाश्रयप्रदः ॥ गर्गप्रियेगर्ग

रतो गौतमो गौतमप्रदः ॥ ५८ ॥ गंगाम्नाय गंगयानाय गंगाय पिंडप्रदायकः ॥ गौतमीतीर्थचारी च गौतमीतीर्थपू-
 जकः ॥ ५९ ॥ गणपेद्रोगणजाताग्रंथदोग्रंथकारकः ॥ घनाङ्गो घातको घोरघोररूपी घनप्रदः ॥ ६० ॥ घोरदं-
 द्रघोरनखो घोरघाती घनेतरः ॥ घोरराक्षसघाती च घोररूपी घदपहा ॥ ६१ ॥ घर्मो घर्मप्रदश्चैव घर्मरूपी घनघनः
 घनध्वनि रतो घंटावाद्यप्रियघृणाकरः ॥ ६२ ॥ घौघो घनस्वनो घूर्णो घूर्णितोऽपि वनालयः ॥ इकारोऽप्रदोऽन्तश्च
 द्विकामो दमोदकः ॥ ६३ ॥ चंद्ररूपश्चन्द्रवन्द्यश्चंद्रात्मा चन्द्रपूजकः ॥ चंद्रप्रेमश्चन्द्रविवश्चामरप्रियचंचलः ॥ ६४ ॥
 चंद्रवक्त्रश्च कोराक्षश्चंद्रनेत्रश्चतुर्भुजः ॥ चंचलात्मा चरश्चामीचलत्खञ्जनलोचनः ॥ ६५ ॥ चिद्रूपश्चिद्रूपानश्च च-
 लच्चित्ताचिताचितः ॥ चिदानन्दश्चितश्चैत्रश्चैत्रवंशस्यपालकः ॥ ६६ ॥ छत्रं छत्रप्रदं छत्रो छत्ररूपी छिदां छदः ॥
 छलहा छलदद्विछत्रं छत्रघाती क्षपाकरः ॥ ६७ ॥ छद्मरूपी छद्महारी छती छलतरुस्तथा ॥ छायामकरं ह्युतिद्विछन्द-
 दद्विद्याविनोदकः ॥ ६८ ॥ छिन्नारातिश्छिन्नपापद्विछन्दवारणवाहकः ॥ छन्दद्विछन्नहन् द्विछप्रद्विछन्नमयः
 द्विछर्मा ॥ ६९ ॥ क्षमागारः क्षमाबन्धः क्षपापतिप्रपूजकः ॥ छलघाती छिद्रहारी छिद्रान्वेषणपालकः ॥ ७० ॥ जनो जनार्द-
 नो जेता ॥ जितारिर्जितसंगरः ॥ जितमृत्युर्जरती तो जनादर्नप्रियोजयः ॥ ७१ ॥ जयदो जयकर्ता च जयपाता जयप्रियः ॥
 जितो द्वियोजितारातिर्जितो द्वियप्रियोजयी ॥ ७२ ॥ जगदानंददाता च जगदानंदकारकः ॥ जगद्वंद्यो जगज्जी-
 वो जगतामुपकारकः ॥ ७३ ॥ जगद्धाता जगद्धरी जगद्धीजो जगत्पिता ॥ जगत्पतिप्रियो जिष्णुर्जिष्णुर्जिष्णु-
 रक्षकः ॥ ७४ ॥ जिष्णुबन्धो जिष्णुपूज्यो जिष्णुमूर्तिविभूषितः ॥ जिष्णुप्रियो जिष्णुरतो जिष्णुलोकाभिवांसकः

॥ ७५ ॥ जयोजयप्रदोजायको जयजाह्यहा ॥ जयप्रियोजनानन्दोजनदोजनजीवनः ॥ ७६ ॥ जयानन्दोजया
पुण्यबहुभोजयपूजकः ॥ जाह्यहर्ता जाह्यदाता जाह्यकर्ता जडप्रियः ॥ ७७ ॥ जगन्नेता जगन्नाथो जगदीशो ज
नेश्वरः ॥ जगन्मंगलदोजीवो जगत्पावनपावनः ॥ ७८ ॥ जगन्नाणो जगत्प्राणो जानकर्कपतिवत्सलः ॥ जान
कीपतिपूज्यश्च जानकीपतिसेवकः ॥ ७९ ॥ जानकीशोकहारी च जानकीदुःखभञ्जनः ॥ यजुर्वेदो यजुर्वेका
यजुःपाठप्रियवती ॥ ८० ॥ जिष्णुर्जिष्णुरतो जिष्णुधाता जिष्णुविनाशनः ॥ जिष्णुर्हार्ता जिष्णुपाता तु जिष्णुरा
श्रमयातकः ॥ ८१ ॥ जतीनामद्रागण्यश्च जतीनां वरदायकः ॥ झुंझुरो झुंझूनवहो झंझावातनिषेवितः ॥ ८२ ॥ झिछी
रवस्वनोजन्तो जवर्णोऽजन्तो जदः ॥ टकारादिष्टकारान्तष्टवर्णष्टपूजकः ॥ ८३ ॥ टिडिमिष्टिडिभरताष्टिदि
मप्रियवत्सलः ॥ ठकारवर्णानिलयष्टकारार्णववासितः ॥ ८४ ॥ ठकारवीरनिरतष्टकारप्रियदर्शकः ॥ डमरु
ध्वनिरतो डंको डंकिनी प्राणहारकः ॥ ८५ ॥ डाकिनी वरदाता च डाकिनी भयनाशनः ॥ डिडिमध्वनिकर्ता च डिम्भो
डिंभातरेतरः ॥ ८६ ॥ टक्काटक्कानवोटक्कावाद्यटक्कामहोत्सवः ॥ णंत्योणान्तो णवर्णश्च णसेव्यो णपूजकः ॥ ८७ ॥
तंजीतं तं प्रियस्तल्पस्तं तं जितं तं वादकः ॥ तं त्रपूज्यस्तं त्ररतस्तं तं विद्याविशारदः ॥ ८८ ॥ तं त्रमंत्रजयीतं
त्रधारकस्तं त्रवाहकः ॥ तं त्रवेत्ता तं त्रकर्ता तं त्रयंत्रवरप्रदः ॥ ८९ ॥ तं त्रदस्तं त्रदाता च तं त्रपस्तं त्रदायकः ॥
तत्त्वदाता च तत्त्वज्ञस्तत्त्वस्तत्त्वप्रकाशकः ॥ ९० ॥ तं द्राचतपनस्तल्पस्तलालनिवासकः ॥ तपस्तपाप्रियस्ताप
स्त्रयस्तापीतपःपतिः ॥ ९१ ॥ तपस्वी च तपोज्ञाता तपत्यामुपकारकः ॥ तपास्तपोव्रतस्तापीतापदस्तापहारकः ॥ ९२ ॥

तपःसिद्धिस्तपोऽद्भिस्तपोनिधित्तपःप्रभुः ॥ तीर्थस्तीर्थरतस्तीव्रस्तीर्थवासीतुतीर्थदः ॥ ९३ ॥ तीर्थपस्तीर्थ
कृतार्थस्वामीतीर्थविरोधकः ॥ तीर्थसेवीतीर्थपतिस्तीर्थव्रतपरायणः ॥ ९४ ॥ त्रिदोषहानिनेत्रश्चित्रिनेत्रप्रियपा
लकः ॥ त्रिनेत्रप्रियदासश्चित्रिनेत्रप्रियपूजकः ॥ ९५ ॥ त्रिविक्रमस्त्रिपादूर्ध्वस्तरणिस्तारणिस्तमः ॥ तमोऽरु
पीतमोऽर्ध्वसीतमसस्तमधातकः ॥ ९६ ॥ तमोऽध्वक्तामसस्तसस्तमोमालीतमोऽन्तकः ॥ तमोऽहत्तमकृत्ता
म्रस्ताम्रौपाधिगुणप्रदः ॥ ९७ ॥ तैजसस्तेजसांमूर्तिस्तेजसः प्रतिपालकः ॥ तरुणस्तर्कविद्याचतर्कशास्त्र
विशारदः ॥ ९८ ॥ तिमिङ्गिलस्तत्त्वकर्तातत्त्वदाताचतत्त्ववित् ॥ तत्त्वदर्शीतत्त्वगामातत्त्वभुक्ततत्त्ववाह
नः ॥ ९९ ॥ त्रिदिवं त्रिदिवेशश्चित्रिकालश्चतमिस्रहा ॥ स्थाणुः स्थाणुप्रियस्थानुः सर्वतोऽपिचवासकः
॥ १०० ॥ दयासिन्धुर्दयारूपोदयानिधिर्दयापरः ॥ दयामूर्तिर्दयादातादयादानपरायणः ॥ १ ॥
देवेशोदेवदोदेवोदेवराजाधिपालकः ॥ दीनबन्धुर्दीनदातादीनोद्धरणदिव्यधृक् ॥ २ ॥ दिव्यदेवोदिव्यरूपो
दिव्यासननिवासकः ॥ दीर्घकेशोदीर्घपुच्छोदीर्घसूत्रोऽपिदीर्घभुक् ॥ ३ ॥ दीर्घदर्शीदूरदर्शीदीर्घबाहुस्तु
दीर्घपः ॥ दानवारिर्दीर्घद्रारिर्द्वैत्यारिर्दस्त्वभञ्जनः ॥ ४ ॥ दंष्ट्रादिदिदंढधरोदंढयोदंढप्रदायकः ॥ दामोदरप्रि
योदत्तात्रेयपूजकतत्परः ॥ ५ ॥ इर्वीदलपतिर्दुर्दुदहुरोगविनाशकः ॥ धर्मोऽधर्माधिपोधर्मोऽधर्मशास्त्रपरायणः ॥
॥ ६ ॥ धर्मात्माधर्मनेताचधर्मधृक्धर्मधारकः ॥ धर्मैवजोधर्ममूर्तिधर्मराजस्यजासकः ॥ ७ ॥ धाताऽध्येयो
धनोधन्योधनदोधनपोधनी ॥ धनदत्राणकर्ताचधनपप्रतिपालकः ॥ ८ ॥ धरणीधरप्रियोधन्योधनुष्मान्धनधा

रकः ॥ धर्मासवत्सलोधीरोधातामोदप्रदायकः ॥ ९ ॥ धात्रेश्वरदाताचधात्रेशप्रतिपूजकः ॥ धात्रात्माचधरा
नाथोधरानाथप्रबोधकः ॥ १० ॥ धर्मिष्ठोधर्मकेतुश्चधवलोधवलप्रियः ॥ धवलवलवासीचधेनुदोधेनुपोधर्मा ॥
॥ ११ ॥ ध्वनिरूपोध्वनिप्राणोध्वनिधर्मप्रबोधकः ॥ धर्माध्यक्षोध्वजोधूम्रोधातुरोधोविरोधकः ॥ १२ ॥ नारायणो
नरोनेतानदीशोनरवानरः ॥ नदीसंक्रमणोनाट्योनाट्यवेत्तानटप्रियः ॥ १३ ॥ नारायणात्मकोनंदीनंदीशृंगि
णाधिपः ॥ नंदिकेश्वरवर्माचिर्नंदिकेश्वरपूजकः ॥ १४ ॥ नरसिंहोनटीनर्मानखयुद्धविशारदः ॥ नखायुधोन
लोनीलोनलीलप्रमोदकः ॥ १५ ॥ नवद्वारपुराधारोनवद्वारपुरातनः ॥ नरनारायणस्तुत्योनखनाथमहेश्वरः ॥
॥ १६ ॥ नखदंष्ट्रायुधोनिर्त्योनिराकारोनिर्जनः ॥ निष्कलंकोनिरवद्योनिर्मलोनर्ममोनगः ॥ १७ ॥ नगरा
मपालश्चनिरंतरनगारिपः ॥ नागकन्याभयध्वंसीनागारिप्रियनागरः ॥ १८ ॥ पीताम्बरः पद्मनाभःपुंडरीका
क्षपावनः ॥ पद्माक्षःपद्मवक्त्रश्चपद्मासनप्रपूजकः ॥ १९ ॥ पद्ममालीपद्मपरःपद्मपूजनतत्परः ॥ पद्मपाणिः पद्म
पादः पुंडरीकाक्षपावनः ॥ २० ॥ पावनः पवनात्माचपवनात्मजपापहा ॥ परःपरतरःपद्मःपरमःपरमात्मकः ॥
॥ २१ ॥ पीतांबरप्रियःप्रेमप्रेमदःप्रेमपालकः ॥ प्रौढः प्रौढतरःप्रेतदोषहाप्रेतनाशकः ॥ २२ ॥ प्रभंजनान्वयःपंच
पञ्चाक्षरमनुप्रियः ॥ पद्मगारिःप्रतापीचप्रपन्नपरदोषहा ॥ २३ ॥ परामिचारशमनः परमैक्यविनाशकः ॥ प्रति
वादिमुखस्तंभःपुराधारःपुरारिनुत् ॥ २४ ॥ पराजितः परब्रह्मपरात्परपरात्परः ॥ पातालगःपुराणश्चपुरातनह्रवं
गमः ॥ २५ ॥ पुराणपुरुषः पूज्यः पुरुषार्थप्रदूरकः ॥ ह्रवंगेशः पलाशोऽपिपृथुकः पृथिवीपतिः ॥ २६ ॥

पुण्यशीलःपुण्यराशिः पुण्यात्मापुण्यपालकः ॥ पुण्यकीर्तिः पुण्यगीतिः प्राणदःप्राणपोषकः ॥ २७ ॥ प्रवीण
 श्वप्रसन्नश्चपार्थवजनिवासकः ॥ पिङ्गकेशःपिङ्गरोमाप्रणवःपिङ्गलप्रणः ॥ २८ ॥ पराशरःपापहर्तापिप्पलाश्वय
 सिद्धिदः ॥ पुण्यश्लोकपुरातीतःप्रथमःपुरुषःपुमान् ॥ २९ ॥ पुराधरश्चप्रत्यक्षःपरमेष्ठीपितामहः॥फुल्लारविद्वदनः
 फुल्लकमललोचनः ॥ ३० ॥ फूत्कारःफूत्करःफूत्फूदमञ्जपरायणः ॥ स्फटिकाद्रिनिवासीचफुल्लेन्दीवरलोचनः ॥
 ॥ ३१ ॥ वायुहृषीवायुभुतोवाय्वात्मावामनाशकः॥वनोवनचरोबालोबालजाततुबालकः ॥ ३२ ॥ विश्वेशोविश्वनाथ
 श्वविश्वात्माविश्वपालकः ॥ विश्वधाताविश्वकर्ताविश्ववेत्ताविशांपतिः ॥ ३३ ॥ विमलोविमलज्ञानोविमलानन्ददाय
 कः ॥ विमलोत्पलवक्त्रश्चविमलात्माविलासकृत्॥ ३४ ॥ विंदुमाधवपूज्यश्चविंदुमाधवसेवकः ॥ बीजोथवीर्यदोबीज
 हारीबीजप्रदोविभुः॥ ३५ ॥ विजयोबीजकर्ताचविभूतिभूतिदायकः॥विश्वंद्योविश्वगम्योविश्वहर्ताविराट्तनुः ३६
 तुलकारहतारतिर्वसुदेवोवनप्रदः ॥ ब्रह्मपुच्छोब्रह्मपरोवानरोवानरेश्वरः ॥ ३७ ॥ बलिबंधनकृद्भिरवतेजविश्व
 प्रतिष्ठितः ॥ विभोक्ताचवासुदेवोवीरवीरवसुंधरः ॥ ३८ ॥ वनमालीवनध्वंसीवारुणोवैष्णवोबली ॥ विभीषण
 प्रियोविष्णुसेवीवायुगतिर्विदुः ॥ ३९ ॥ विपद्भावायुवंशश्चवेदवेदांगपारगः ॥ बृहत्तनुर्बृहत्पादोबृहत्कायोबृह
 द्दशाः ॥ ४० ॥ बृहज्जासोबृहद्ब्राह्मर्बृहन्मूर्तिर्बृहत्स्तुतिः ॥ बृहद्ब्रह्मर्बृहज्जंघोबृहत्कायोबृहत्करः ॥ ४१ ॥ बृहद्भूति
 बृहत्पुच्छोबृहद्लोकफलप्रदः ॥ बृहत्सेव्योबृहच्छक्तिर्बृहद्विद्याविशारदः ॥ ४२ ॥ बृहद्लोकमतोविद्याविद्यादाता
 विदिकपतिः ॥ विग्रहोविग्रहरतोव्याधिनाशीचव्याधिदः ॥ ४३ ॥ विशिष्टोबलदाताचविघ्ननाशोविनायकः ॥

वराहोवसुधानाथोभगवान्भवभंजनः ॥ ४४ ॥ भाग्यदोभयकर्ताचभगोभृगुपतिप्रियः ॥ भव्योभक्तोभरद्वाजो
भवद्भिभयनाशनः ॥ ४५ ॥ माधवोमथुरानाथोमेघनादोमहाभुनिः ॥ मायापतिर्मनस्वीचमायातीतोमनो
त्सुकः ॥ ४६ ॥ मैनाकवंदितामोदोमनोवेर्गामहेश्वरः ॥ मायानिर्जितरक्षाश्चमायानिर्जितविष्टपः ॥ ४७ ॥
मायाश्रयश्चनिलयोमायाविध्वंसकोमयः ॥ मनोयमपरोयाम्नोयमदुःखनिवारणः ॥ ४८ ॥ यमुनातीरवासीच
यमुनातीर्थचारणः ॥ रामोरामप्रियोरभ्योराधवोरधुनंदनः ॥ ४९ ॥ रामप्रह्वजकोरुद्रोरुद्रसेवीरमापतिः ॥ राव
णरीरमानाथोवत्सलोर्बुधुंगवः ॥ ५० ॥ रक्षोघ्नोरामदूतश्चरामेष्टोरक्षसांतकः ॥ रामभक्तोरामरूपोरराजराजो
रणोत्सुकः ॥ ५१ ॥ लंकाविध्वंसकोलंकापतिवातीलताप्रियः ॥ लक्ष्मीनाथप्रियोलक्ष्मीनारायणात्मपालकः ॥
५२ ॥ लवणाधिहलकश्चलंकेशगृहभंजनः ॥ ब्रह्मस्वरूपीब्रह्मात्माब्रह्मज्ञोब्रह्मपालकः ॥ ५३ ॥ ब्रह्मवादीचवि
क्षेत्रंविश्ववीजंचविश्वधृक् ॥ विश्वंभरोविश्वमूर्तिर्विश्वाकरोऽथविश्वधृक् ॥ ५४ ॥ विश्वात्माविश्वसेव्योऽथविश्वो
विश्वेश्वरोविदुः ॥ हुक्तः हुक्तप्रदः हुक्तः हुक्तात्माचहुभप्रदः ॥ ५५ ॥ शर्वरीपतिशूरश्चशरभश्चश्रुतिश्चवाः ॥
शाकंभरीशक्तिधरःशत्रुघ्नःशरणप्रदः ॥ ५६ ॥ शंकरःशान्तिदःशांतःशिवःशूलीशिवाचिंतः ॥ श्रीरामरूपःश्रीवासः
श्रीप्रदः श्रीकरः शुचिः ॥ ५७ ॥ श्रीशः श्रीदः श्रीकरश्चश्रीकान्तप्रियश्रीनिधिः ॥ षोडशः स्वरसंयुक्तः षोड
शात्माप्रियंकरः ॥ ५८ ॥ षडंगस्तोजनिरतःषडाननप्रपूजकः ॥ षट्शास्त्रवेत्ताषड्बाहुःषट्स्वरूपःषडूर्मिपः ॥ ५९ ॥
सनातनः सत्यरूपः सत्यलोकप्रबोधकः ॥ सत्यात्मासत्यदाताच सत्यव्रतपरायणः ॥ ६० ॥ सौम्यः

सौम्यप्रदः सौम्योदकसौम्यः सौम्यपालकः ॥ सुग्रीवादिभ्युतः सर्वः संसारभयनाशनः ॥ ६१ ॥ सूत्रात्मासूक्ष्म
 मध्यश्चरभूतः सर्वगतिः पुमान् ॥ सुरभिः सागरः सेतुः सत्यः सत्यपराक्रमः ॥ ६२ ॥ सत्यगर्भः सत्यसेतुः
 सिद्धिस्तु सत्यगोचरः ॥ सत्यवादीसुकर्माचसदानंदैकदेश्वरः ॥ ६३ ॥ सिद्धिः साध्यः सुसिद्धिश्चसंकल्पः
 सिद्धिहेतुकः ॥ सप्तपातालचरणः सप्तर्षिगणवन्दितः ॥ ६४ ॥ सप्ताधिलंघनोर्वारः सप्तद्वीपोरुमण्डलः ॥
 सप्तगंगज्यसुखदः सप्तमातृनिषेवितः ॥ ६५ ॥ सप्तच्छंदोविधिः सप्तसप्तपातालसंश्रयः ॥ संकर्षणः सह
 सारयः सहसाक्षः सहस्रपात् ॥ ६६ ॥ हनुमानहर्षदाताचहरोहरिहरीश्वरः ॥ क्षुद्रराक्षसघातीचक्षुद्धनः
 क्षान्तिदायकः ॥ ६७ ॥ अनादीशोह्यनंतश्च आनंदोऽध्यात्मबोधकः ॥ इन्द्रैशोत्तमश्चैव उन्मत्तः ऋषिः
 द्विदः ॥ ६८ ॥ तृवर्णोत्पदोपेतेश्वर्यऔपधीप्रियः ॥ औपधश्चांशुमांश्चैव अकारः सर्वकारणः ॥ ६९ ॥
 इत्येतद्रामदूतस्य नाभांचैव सहस्रकम् ॥ एककालं द्विकालं त्रिकालं श्रद्धयान्वितः ॥ ७० ॥ पठनात्पाठना
 द्वापि सर्वासिद्धिर्भवेत्प्रिये ॥ मोक्षार्थीलभते मोक्षं कामार्थी काममाप्नुयात् ॥ ७१ ॥ विद्यार्थीलभते विद्यां वेदव्याक
 रणादिकम् ॥ इच्छाकामस्तु कामार्थी धर्मार्थी धर्ममक्षयम् ॥ ७२ ॥ पुत्रार्थीलभते पुत्रं वरायुस्महितं पुमान् ॥
 क्षेत्रं च बहुसरयं स्याद्वावश्च बहुदुग्धदाः ॥ ७३ ॥ दुःस्वप्नं च नृभिर्दृष्टं सुस्वप्नमुपजायते ॥ दुःस्वोपानद्वयते तस्य सं
 पत्तिर्वद्धतोच्चिरम् ॥ ७४ ॥ वस्तुचतुर्विधं तस्य भवत्येव न संशयः ॥ अश्वत्थमूले जपतानां स्तिवोरि कृतं मयम् ॥ ७५ ॥
 त्रिकालं पठनात् तस्य सिद्धिः स्यात्करसंस्थिता ॥ अर्धरात्रे वा धृत्वा कंठदेशे नरः शुचिः ॥ ७६ ॥ दशावर्तपठनमत्यः

सर्वान्कामानवाप्नुयात् ॥ निशान्तेभौमेन्यग्राधमूलैश्चिवक्ष्यतां विचक्षणः ॥ ७७ ॥ दशावर्तपठेन्मर्त्यः सार्वभौमः प्रजाप-
ते ॥ अर्कमूलैर्ऽर्कवारैरुग्रो मध्याह्ने शुचिर्जपेत् ॥ ७८ ॥ चिरायुः समुखी पुत्री विजयी जायते क्षणात् ॥ ब्राह्मे मुहूर्तचो-
त्थाय प्रत्यहं च पठेन्नरः ॥ ७९ ॥ ययंकामयते कामलभते तं न संशयः ॥ संप्राप्ते सन्निविष्टानां वैरिविद्रावणं परम् ॥ ८० ॥
डाकिनी भूतप्रेते पुग्रहपीडाहरंतथा ॥ ज्वरापरमारशमनं यश्मद्भीहादिवारणम् ॥ ८१ ॥ सर्वसौख्यप्रदं स्तोत्रं सर्व-
स्मिद्धिप्रदं तथा ॥ सर्वान्कामानवाप्नोति बाधुपुत्रप्रसादतः ॥ ८२ ॥ इति श्रीहरीकृष्णविनिर्मिते बृ० ध० उपासनास्तव-
केहनुमदुपासनाध्याये रुद्रयामलोक्तहनुमत्सहस्रनामस्तोत्रनिर्घणनामप्रकरणं समाप्तं दशम् ॥ १७ ॥ श्लोकाः १११४
अथ श्रीमद्वनुमत्स्तवराजः ॥ श्रीमद्भिष्णुवर्धनिष्ठातिगुणगुरुतम श्रीमदानंदतीर्थभैरवोक्त्याचार्यपादोज्ज्वलजलज-
लसर्पांसवोरमानुनंतु ॥ बाचां यत्र प्रणेजीविभुवनमहिताशारदाशारदेदुज्योत्स्नाभद्रस्मितश्रीधवलितकुम्भाप्रे-
मभारवभार ॥ १ ॥ उत्कंठाकुण्डकोलाहलजवविदिता जस्रसेवानुवृद्धप्राज्ञात्मज्ञानधृतां धृतमसमुन्नोमोलिरत्नाव-
लीनाम् ॥ भक्तयुद्धे कावगाढप्रघटनसघटात्कारसंधृष्यमाणप्रांतग्राश्यां धिर्पाटोत्थितकनकरजः पिंजरारंजिताशाः
॥ २ ॥ जन्माधिव्याधयुषाधिप्रतिहतिविरहप्रापकाणां गुणानामश्याणामर्पकाणां चिरमुदितचिदानंदसंदोहदानाम्
एतेषामेषदोषप्रमुषितमनसां द्वेषिणां रूपकाणां दैत्यानामां तिसंघेतमसि विदधतां संस्तवेनारितशक्तः ॥ ३ ॥ अस्या-
विष्कर्तुं कामं कलिमलकलुषैस्मिञ्ज्ञानमार्गवंधं चंद्रैर्द्रुद्रधुमणिफणिवयोनायकधोरिहाद्य ॥ मध्याख्यं
मंत्रासिद्धं किमुत कृतवतो मारुतस्यावतारं पारंपारमेष्टयं पदमपविपदः प्राप्सुरापन्नपुंसाम् ॥ ४ ॥ उद्यद्भिष्टुत्प्रचं-

ङानिजरुचिनिकरव्याप्तलोकावकाशोविभ्रद्भीमोभुजेयोऽभ्युदितदिनकरभांगदाढ्यप्रकांडे ॥ वीर्योद्धायांगदा
 द्यामयभिहसुमतिवायुदेवोविदध्यादध्यात्मज्ञाननेतायतिवरमहितोभूमिभूषामणिर्मे ॥ ५ ॥ संसारोत्ताप
 नित्योपशमदसद्यस्नेहहासांबुप्रप्रोद्यद्भिवानवद्यह्यतिमणिकिरणश्रेणिसंपूरिताशः ॥ श्रीवत्सांकाधिवामोचि
 ततरसरलश्रीमदानंदतीर्थश्रीरांभोधिर्विभिद्याद्भवदनभिमतभूरिमेभूतिहेतुः ॥ ६ ॥ सूर्यन्येषोजलिर्मेददतर
 मिहतेवध्यतेबंधपाशच्छेदत्रेसुखानांमजतिभुविभविष्यद्भिधात्रेहुमर्जे ॥ अत्यंतसंततंतवंप्रदिशपदयुगेहंससं
 तापभाजामरमाकंभक्तिमेकांभगवतउततेमाधवरयाधवायोः ॥ ७ ॥ साश्रोणाभीषुष्टुअप्रभमभयनभोभूरि
 भूभृद्भूतिश्राजिष्णुर्भूऋभूणांभवनमपिविभोमेदिवश्रेवभूवे ॥ येनभूविअमस्तेअमयतुमुभुशंवभ्रुवहुभुत्ता
 शान्भ्रातिर्भेदावभासरित्वातिभयमभिभूभोर्क्ष्यतोमायिभिक्षुत् ॥ ८ ॥ येमुंभावंभजंतेसुरसुखसुजनाराधितं
 तेतृतीयं भासंते भासुरैस्तेसहचरचलितैश्चामरैश्चारुवेपाः ॥ वैकुण्ठे कंठलग्नस्थिरशुचिविलसत्कांतितारु
 ण्यलीलालवण्यापूर्णकांताकुचभरमुलभाश्लेषसंमोदसांद्राः ॥ ९ ॥ आनंदान्मदंमदाददतिहिमरुतः कुंद
 मंदारनंदावर्तामोदानंदधाना मृदुपदमुदितोद्गीतकैः सुंदरीणाम् ॥ वृंदैरावद्यमुक्तेद्वाहिमगुमदनाहीन्द्रदेवेंद्रसे
 व्येमौकुंदे मंदिरैरिमन्नविरतमुदयन्मोदिनां देवदेव ॥ १० ॥ उत्तमात्युक्तद्विद्रप्रकटकटकटध्वानसं
 धद्वनोद्यद्भिहुब्धदरफुल्लिगप्रकरविकिरणोत्काथिते बाधितांगान् ॥ उद्गाढं पात्यमाना तमसि ततइतः किंकरैः
 पंकिलेतेपंक्तिप्राव्णां गरिम्णागलपयति हिभवद्द्वेषिणोविद्भदाद्य ॥ ११ ॥ अस्मिन्नस्मद्गुरुणां हरिचरण

चिरध्यानसन्मंगलानां युष्माकं पार्श्वभूमिधृतरणरिणिकस्वार्गिसेव्यां प्रपन्नः ॥ यस्तूदास्ते स आस्तोधिभवम
सुलभकृशनिर्मोकमस्तप्रायानंदं कथंचिन्नवसतिसततंपंचकष्टेति कष्टे ॥ १२ ॥ क्षुक्षामान् रुक्षरक्षोरदस्वरनख
रक्षुण्विशोभिताक्षानामग्रानंधकूपेशुरमुखमुखरैः पक्षिभिर्विशतांगान् ॥ पूयासुहृद्भुवविष्ठाकुमिकुलकलिलेत
रक्षणाक्षिसशक्तयाद्यन्नवातादितांस्तव द्विपउपजिहतेवज्रकल्पाजलकाः ॥ १३ ॥ मातर्ममातरिश्चान्पतरतुलगुरोश्चा
तरिष्ठास्रबंधोस्वामिन्सर्वातरात्मन्नजरजरयितर्जन्ममुत्थामयानाम् ॥ गोर्विदेदेहि भक्तिमवतिचभगवद्भूर्जितां नि
र्निमित्तां निर्व्याजानिश्चलं सद्गुणगणवृहतीं शाश्वतो मां शुदेव ॥ १४ ॥ विष्णोरत्युत्तमत्वादखिलगुणगणैस्तत्र
भक्तिगिरिष्ठां संश्लिष्टे श्रीधराभ्याममुमथपरिवारात्मना सेवकेषु ॥ यः संधत्ते विरेचिश्च स न विहगपानंतरुद्रपूर्वं
ष्टाध्यायं स्तारतम्यं स्फुटमवतिसदावायुरस्मद्गुरुस्तम् ॥ १५ ॥ तत्त्वज्ञानमुक्तिभाजः सुखयसिहिगुरो योऽय
तातारतम्यादाधत्सेमिश्रबुद्धीस्त्रिदिवनिरयभूगोचरास्त्रित्यवद्वाक् ॥ तामिस्त्रां धादिकाल्येतमसि सुबहुलं दुःखं य
स्यन्यथाज्ञान्विष्णोरज्ञाभिरित्थं श्रुतिशतमिति हासमादिचाकर्णयामः ॥ १६ ॥ वंदे हंतं हन्मानिति महितमहा
पौरुषो बाहुशाली ख्यातस्तेऽयोऽवतारः सहित इह बह्वन्नन्नचर्यादिधर्मैः ॥ सस्नेहानां सहस्वानहरहरहितानिर्दहन्दे
हभाजामहं मोहापहोयः स्पृहयति महती भक्तिमद्यापिरामे ॥ १७ ॥ प्राक्पंचाशत्सहस्रैर्व्यवाहितममि तं योजनैः
पर्वततन्वयावत्संजीवनाद्यौ पधनिधिमधिकप्राणलंकामनैषीः ॥ अद्राक्षीदुत्पतंतततततततगिरिमुत्पाटयंतगृहीत्वा
यातं खेराधवां द्यौः प्रणतमपि तदैकक्षणेत्वां हिलोकः ॥ १८ ॥ क्षिप्तः पश्चात्सर्लालंशतमतुलमतयोजनानां स उच्च

स्तावद्विस्तारवांश्चाप्युपलवद्वव्यग्रबुद्ध्यात्पयातः ॥ स्वस्वस्थानस्थितातिस्थिरशकलशिलाजालसंश्लेषन
 पृच्छेदंकः प्रागिवाभूत्कपिवरवपुपस्तेनमः कौशलाय ॥ १९ ॥ दृष्ट्वादुष्टाधिपोरःस्फुटितकनकसद्वर्मधृष्टा
 स्थिकूटंनिषिष्टंहाटकाद्रिप्रकटतटतटाकातिशंकोजनोभूत् ॥ येनाजौरावणारिप्रियनटनपटुर्मुष्टिरिष्टंप्रदंष्टुकिं
 नेष्टमेसतेष्टापदकटकताडित्कोटिमासुष्टकाष्टः ॥ २० ॥ देव्यादेशप्रणीतिद्विहिणहरवरवध्यरक्षोविधाताद्यासेव्यो
 द्यहयाद्रैःसहभुजमकरोद्रामनामामुकुंदः ॥ दुष्टप्रापेपारमेष्टयेकरतलमतुलंमूर्ध्निधिन्यस्यधन्यंतन्वन्भूयः प्रभू
 तप्रणयविकसिताब्जक्षणस्त्वक्षमाणः ॥ २१ ॥ जघ्नेनिघ्नेनविघ्नोबहलबलवकंघंसनाद्येनशोचद्विप्राजुक्रोशपाशै
 रमुविधृतिसुखस्यैकचक्राजनानाम् ॥ तस्मैतदेवकुर्मः कुरुकुलपतयेकर्मणाचप्रणामान्किमरीरंदुर्मतीनांप्रथम
 मथचयोनर्मणानिर्ममाथ ॥ २२ ॥ निर्मुद्गन्नत्ययत्नंविजरवरजरासंधकायास्थिसंधिन्युद्धेतंस्वध्वरेवापश्रुमिव
 दमयन्विष्णुपक्षाद्विडीशम् ॥ यावत्प्रत्यक्षभूतंनिखिलमखमुजंतर्पयामासिथासौतावत्यायोजितृत्याकिमुवद
 भगवन्नाजसूयाश्वमेधे ॥ २३ ॥ क्ष्वेलाक्षीणादृहासंतवरणमारिहनुद्दोहामबाहोवद्वक्षौहिण्यनीकक्षपणमुनिपु
 ण्यस्यसर्वोत्तमस्य ॥ शुश्रूषार्थचकर्थस्वयमयमथसंवक्तुमानंदतीर्थश्रीमन्नामन्समर्थस्त्वमपिहियुवयोः पाद
 पद्मंप्रपद्ये ॥ २४ ॥ द्रुह्यंतीहद्रुहंमाहुतमनिलबलाद्वावयतीमविद्यानिद्राविद्रव्यसद्योरचनपटुमथापाद्यविद्यासमुद्र ॥
 वाग्देवीसामुविद्याद्रविणदविदिताद्रौपदीरुद्रपत्न्याद्युद्रिक्ताद्रागभद्राद्रहयतुदयितापूर्वभीमाज्ञयाते ॥ २५ ॥ या
 न्यांशुश्रूरासीःकुरुकुलजननेक्षत्रविप्रोदिताभ्यांब्रह्मभ्यांबृंहिताभ्यांचितिसुखवपुपाकृष्णनामारुपदाभ्याम् ॥ नि

र्षेदाभ्यांविशेषाद्विवचनविषयाभ्यामुभाभ्यामभूभ्यांतुभ्यंचक्षेमदेभ्यःसरसिजविलसल्लोचनेभ्योनमोस्तु ॥ २६ ॥
गच्छन्सौगंधिकार्थपथिसहनुमतःपुच्छमच्छस्यभीमःप्रोद्धतुंनाशकत्सलमुसुरवपुषामपियामासचेति ॥ पूर्णज्ञा
नोजसोस्तेशुरुतमवपुषोःश्रीमदानंदतीर्थक्रीडामात्रंतदेतत्प्रमददसुधियांमोहकद्वेषमाजाम् ॥ २७ ॥ बह्वीःकोटीर
टीकःकुटिलकटुमतीनुत्कटाटोपकोपान्द्रावचत्वंसत्वरत्वाच्छरणदगदयापोथयामासिथारीन् ॥ उन्मथ्यातथ्य
मिथ्यात्ववचनवचनानुत्पथस्थान्तथान्यान्यान्प्रायच्छःस्वप्रियायैप्रियतमकुसुमंप्राणतस्मैनमस्ते ॥ २८ ॥ देहादुत्क्रा
मितानामधिपतिरसतामकमाद्भक्रबुद्धिःकुद्धः क्रोधैकवश्यः क्रुमिरिवमणिमान्दुष्कृतीनिष्कयार्थम् ॥ चक्रेभू
चक्रमेत्यककचमिवसतांचेतसः कष्टशास्त्रं दुस्तर्कचक्रपाणैर्गुणगणविरहं जीवतांचाधिकृत्य ॥ २९ ॥ तद्दु
ष्प्रेक्षानुसारत्कतिपयकुनरैराहतोन्यैर्विमृष्टोब्रह्माहंनिर्गुणोहं वितथमिदमितिलेपपाखंडवादः ॥ तदुक्त्याभास
जालप्रसरविषतरूढाहदक्षप्रमाणज्वालामालाधरोमिः पवनविजयतेतऽवतारस्तृतीयः ॥ ३० ॥ आक्रोशान्तानि
राशामयभरविवशस्वाशयादिछन्नदर्पावाशतोदेशनाशस्त्विति वतकुधियांनाशमाशाददाशु ॥ धावंतोऽश्रूलशी
लवितथशपथशापाः शिवाः शांतशौर्यास्त्वह्याख्यासिंहनादेसपदिददृशिरेमायिगोमायवस्ते ॥ ३१ ॥ त्रिष्वप्ये
वावतारेष्वारिभिरपधृणांहिसितोनिर्विकारः सर्वज्ञः सर्वशक्तिः सकलगुणगणापूर्णरूपप्रगल्भः ॥ स्वच्छः स्वच्छं
दमृत्युः सुखयसिसुजनं देवकिंचिन्नमत्र जातायस्यत्रिधामाजगदुतवशर्गांकिकराः शंकराद्याः ॥ ३२ ॥ उद्यन्मं
दस्मितश्रीमृदुमधुमधुरालापपीयूषधारापूरासेकोपशान्तासुखसुजनमनोलोचनापीयमानम् ॥ संद्रश्येसुंदरंसंदु

हदिहमहदानंदमानंदतीर्थश्रीमद्रुद्रविंबुदुरितनुदुदितंनित्यदाहंकदानु ॥ ३३ ॥ प्राचीनार्चार्णपुण्योच्चयचतुर
 तराचारतश्चारुचित्तानत्युच्चारोचयतीश्रुतिचितवचनाञ्छ्रावकांश्चोद्यचंचूत् ॥ व्याख्यामुत्खातदुःखांचिरमुचि
 तमहाचार्यचितारतांस्तोचित्रासच्छास्त्रकर्तृश्चरणपरिचराञ्छ्रावयारमांश्चकिंचित् ॥ ३४ ॥ पीठेरत्नोपकृतेरुचि
 ररुचिमणिज्योतिषासन्निपणंब्रह्माणंभाविनंलज्जलतिनिजपदेवैदिकाद्याहिविद्याः ॥ सेवंतेमूर्तिमत्यः सुचारि
 तचारितंभातिगंधर्वगीतप्रत्येकंदेवसंस्तरापितवभगवन्नर्तितद्योवधूषु ॥ ३५ ॥ सानुकोशैरजस्रंजनिमूर्तिनिरया
 द्युर्मिमालाविलेऽस्मिन्संसारबंधौनिमग्राञ्छरणमशरणानिच्छतोवीक्ष्यजंतूत् ॥ युष्माभिः प्रार्थितः सञ्जलनिधि
 शयनः सत्यवत्यांमहर्षेर्व्यक्तश्चिन्मात्रमूर्तिर्नखलुभगवतः प्राकृतेजातुदेहः ॥ ३६ ॥ अस्तव्यस्तंसमस्तश्रुति
 गुरुमधमैरत्नपूगंयथाधैर्यार्थलोकोपकृष्टयैगुणगणनिलयःसूत्रयामासकृत्स्नम् ॥ योसौव्यासाभिधानस्तमहमहर
 हर्भक्तितस्त्वत्प्रसादात्सद्योविद्योपलब्ध्यैगुरुतममगुरुंदेवदेवंनमामि ॥ ३७ ॥ आज्ञामन्यैरधार्यांशिरसिपरिसर
 द्रष्टुमकोटीरकोटौकृष्णस्याक्लिष्टकर्मादधदनुसरणादर्थितोदेवसंधैः ॥ भूमावागत्यभूमन्नसुकरमकरोब्रह्मसूत्र
 स्यभाष्यं दुर्भाष्यंयस्यदस्योर्मणिमतउदितवेदसह्यकिमिस्त्वम् ॥ ३८ ॥ भूत्वाक्षेत्रेविशुद्धाद्विजगणनिलयेरा
 प्यपीठाभिधानेतत्रापिब्रह्मजातिस्त्रिभुवनविशदेमध्यगेहाख्यगेहे ॥ पारिव्राज्याधिराजः पुनरपिबदरिप्राप्यकृ
 ष्णंचनत्वाकृत्वाभाष्याणिसम्यगव्यतनुतचभवान्भारतार्थप्रकाशम् ॥ ३९ ॥ वंदेत्वासुपूर्णममतिमनुदिनासे
 वितंदेववृंदैर्वंदेदारुमीशेश्रियउतनियतंश्रीमदानंदतीर्थम् ॥ वंदेमंदाकिनीसत्सरिदमलजलासेकसाधिकयसं

गवंदेहदेवमतयाभवभयदहनंसज्जनान्मोदयंतम् ॥ ४० ॥ सुब्रह्मण्याख्यसुरैः सुतइतिसुभृशं केशवानंदतीय
श्रीमत्पादाब्जभक्तः स्तुतिमकुतहरेर्वायुदेवस्य चास्य ॥ तत्पादार्चादरेण प्रथितपदलसन्मालयात्वेतयायेसंरा
ह्यामूनमंतिप्रततमतिगुणमुक्तिमेतेव्रजंति ॥ ४१ ॥ मनोजवंमारुततुल्यवेगंजितेन्द्रियं बुद्धिमतांवरिष्ठम् । वाता
त्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शिरसानमामि ॥ ४२ ॥ वायुर्भीमोर्भीमनादोमहौजाः सर्वेषांच प्राणिनां प्राणभूतः ॥
नास्यावृत्तिर्देहिनांदेहपातैतस्माद्वायुर्देवदेवोविशिष्टः ॥ ४३ ॥ प्रथमो हनुमात्रामद्वितीयो भीमएवच ॥ पूष्णप्रज्ञ
स्तृतीयस्तुभगवत्कार्यसाधकः ॥ ४४ ॥ ब्रह्मांता गुरवः साक्षादिष्टुर्देवांश्च यः पतिः ॥ आचार्याश्च श्रीमदाचार्याः
संतुमेजन्मजन्मनि ॥ ४५ ॥ ज्ञाने विरागे हरि मक्तिमावेधृतिस्थितिप्राणबलेषु योगे ॥ बुद्धौ च नान्यो हनुमत्समानः
पुमान्कदाचित्क्वचकश्चनैव ॥ ४६ ॥ वातेन कुंत्यां बलवान्मुजातः शूरस्तपस्वीद्विपतांनिहंता ॥ सत्ये च धर्मचरतः
सदैव पराक्रमशेज्जुभिरप्रधूष्यः ॥ ४७ ॥ यस्य जीण्युदितानि वेदवचने रूपाणि दिव्यान्यलंबद्गतदर्शनमिदं त्वमेव निहितं
देवस्य भर्गो महत् ॥ वायो रामवचो नयं प्रथमकंपूक्षोद्वितीयं वपुर्मध्ये यत्तु तृतीयमेतद्मुनाग्रथः कृतः केशवे ॥
॥ ४८ ॥ महाव्याकरणांभोधिभंथमानसमंदरम् ॥ कवयंतरामकोत्प्राहनुमंतमुपास्महे ॥ ४९ ॥ मुख्यप्राणा
यभीमायनमो यस्य भुजांतरम् ॥ नानावीरसुवर्णानां निकपाद्मायितं वभौ ॥ ५० ॥ स्वांतस्थानंतश्च यथाय पूर्ण
ज्ञानरसार्णसे ॥ उत्तुंगवाकरंगायमध्वदुग्धाधयेनमः ॥ ५१ ॥ येनाहमिह दुर्गार्गादुद्धृत्याभिनिवेशितः ॥ स
न्यक्छीवैष्णवेमार्गे पूर्णप्रज्ञं नमामितम् ॥ ५२ ॥ अनन्याश्चितयतो मां ये जनाः पर्युपासते ॥ तेषां नित्याभियु

113

तानांयोगक्षेमंवहाम्यहम् ॥ ५३ ॥ यःसर्वगुणसंपूर्णः सर्वदोषविवर्जितः ॥ प्रीयतांप्रीतएवालंबिषुर्मेपरमःसु
हृत् ॥ ५४ ॥ सूक्तिरत्नाकरेरभ्येष्टूलरामायणार्णवे ॥ विहरंतोमहीयांसःप्रीयतांशुरवोमम ॥ ५५ ॥ हनुमा
नजनीमनुवार्ज्युजोमहाबलः ॥ रामेष्टःफाल्गुनसखःपिंगाक्षोऽमितविक्रमः ॥ ५६ ॥ उदधिक्रमणश्चैवसीतासं
देशकारकः ॥ लक्ष्मणप्राणदाताचदशग्रीवस्यदर्पहा ॥ ५७ ॥ मारुतिःपाडवोभीमोगदापाणिर्हुकोदरः ॥ कोत
यःकुण्डूतश्चभीमसेनोमहाबलः ॥ ५८ ॥ जरासंधांतकोवीरोदुःशासनविनाशनः ॥ पूर्णप्रज्ञोज्ञानदातामध्वो
ध्वस्तदुरागमः ॥ ५९ ॥ तत्त्वज्ञोवैष्णवाचार्योऽन्यासशिष्योयतीश्वरः ॥ शुभतीर्थीभिधानश्चजितामिजोजितोदि
यः ॥ ६० ॥ श्रीमदानंदसुब्रह्मामेवंद्वादशकंजपेत् ॥ लभतेवैष्णवीभक्तिगुरुभक्तिसमन्विताम् ॥ ६१ ॥
बुद्धिर्वलयशोधैर्यनिर्भयत्वमरेगता ॥ अजाड्यंवाक्पटुत्वंचहनुमत्स्मरणाद्भवेत् ॥ ६२ ॥ इति श्रीहरि
कृष्णविनिर्मितेबृ० ध० उपासनास्तवकेहनुमदुपासनाध्यायेत्रिविक्रमपंडिताचार्यविरचितहनुमत्स्तवराजानि
रूपर्णनामप्रकरणमष्टादशम् ॥ १८ ॥ ॥ श्लोकाः ११७३ ॥ अथहनुमतःशत्रुअयस्तोत्रम् ॥ ॐ ऐं श्रीद्वांद्वां
हं हं रुं फ्रे हं सौं रुं फ्रे हं सौं हां हनुमतेत्रैलोक्ययाक्रमणपराक्रमश्रीरामभक्तममपरस्यचसर्वशत्रूंश्चतुर्वर्णसंभवा
नपुञ्चानिपुंसकान्भूतभाविष्यद्वर्तमानान्दूरस्थसमीपस्थानानामधेयाज्ञानासंकरजातीयान्कलत्रपुत्रामित्रभृत्य
बंधुसुहृत्समेतान्प्रभुशक्तिसमेतान्धनधान्यादिसंपत्तियुतब्राह्मणजपुत्रसेवकान्मां त्रिसं चिवसखीनात्यंतिकान्श्च
णेनत्वरया एतद्दिनावधिनानोपायैर्मर्या २ शस्त्रैश्छेदय २ अभिघ्नान्ज्वालय २ दाहय २ अक्षकुमारवत्पादव

आक्रमणेन शिलातले ओटय २ वातय २ बंधय २ आमय २ भयातुरान्विसंज्ञानसद्यःकुरु २ भरुमोभूतानु
 हूलय २ भक्तजनवत्सल सीताशोकापहारक सर्वत्रमामेतंचरक्ष २ महारुद्रावतार हाहांहुंहुंभूतसंघैःसहभक्षय २
 कुद्वचेतमानसर्वविदारय २ देशादस्मादुच्चाटयोच्चाटयपिशाचवद्धशय २ धेधेहुंफट्स्वाहा ॥ १ ॥ उन्नमोभग
 वतेमहाबलपराक्रमाय महाविपत्तिनिवारणाय भक्तजनमनःकल्पनाकल्पहुमाय दुष्टजनमनोरथस्तंभनायप्र
 भंजनप्राणप्रियाय श्रीं ॥ २ ॥ अयध्यानम् ॥ श्रीमंतं हनुमंतमातरिगुभिर्द्भुभूतरभ्राजितं बलद्वालाधिवद्धवैरिनि
 चयंचामीकरादिप्रभम् ॥ रोषाद्रक्तपिशंगनेजनलिनं भूभंगमंगरुफुरत्प्रोद्यच्चंडमयूखमंडलमुखंदुःखापहंहुःखिना
 म् ॥ १ ॥ कौपीनंकटिस्त्रजमौज्यजिनयुद्धेहंविदेहत्मजाप्राणाधीशपदारविंदनिहितस्त्रांतंकृतांतंदिप्राम् ॥
 दयात्वेवंसमरांगणस्थितमथानीयस्वहृत्पंकजेसंपूज्याखिलपूजनोक्तविधिनासंप्रार्थयेत्प्रार्थितम् ॥ २ ॥ इति
 दयात्वा ॥ ॥ हनुमन्नंजनीभूनोमहाबलपराक्रम ॥ लोलछांगूलपतेनममारतीन्निपातय ॥ १ ॥ मर्कटाधि
 पमातैडमंडलद्रासकारक ॥ लोलछां ॥ २ ॥ अक्षक्षपणपिगाक्षक्षितिजाशुविनाशन ॥ लोलछां ॥ ३ ॥ रुद्रा
 वतारसंसारदुःखभारापहारक ॥ लोलछां ॥ ४ ॥ श्रीरामचरणांभोजमधुपायितमानस ॥ लोलछां ॥ ५ ॥
 वालिकालरदक्कांतमुग्धोवोचनप्रभो ॥ लोलछां ॥ ६ ॥ सीताविरहवारिशमग्रसीतेशतारक ॥ लोलछां
 ॥ ७ ॥ रक्षोरजप्रतापाग्निदह्यमानजगद्धन ॥ लोलछां ॥ ८ ॥ द्रस्ताशेषजगत्स्वाराध्यराक्षसांभोधिमंदर ॥
 लोलछां ॥ ९ ॥ पुच्छगुच्छरुफुरद्धमानलदग्धारिपत्तन ॥ लोलछां ॥ १० ॥ जगन्मनोदुरुच्छं द्यपारावारवि

लंघन ॥ लोलह्छां० ॥ ११ ॥ स्मृतमात्रसमस्तेष्टपूरकप्रणतप्रिय ॥ लोलह्छां० ॥ १२ ॥ रात्रिचरचमूराशिकर्त
 नैकविकर्त्तेन ॥ लोलह्छां० ॥ १३ ॥ जानकीजानकीजानिप्रेमपात्रपरंतप ॥ लोलह्छां० ॥ १४ ॥ भूमिादिकमहा
 वीरवीरवेशावतारक ॥ लोलह्छां० ॥ १५ ॥ वैदेहीविरहक्लांतरामरोषैकविग्रह ॥ लोलह्छां० ॥ १६ ॥ वज्रांगन
 खदंष्ट्रेशवज्जिवज्रावगुंठन ॥ लोलह्छां० ॥ १७ ॥ अखर्वगर्वगंधर्वपर्वतोद्भेदनस्वर ॥ लोलह्छां० ॥ १८ ॥ लक्ष्मण
 प्राणसंज्ञाणजाततीक्ष्णकरान्वय ॥ लोलह्छां० ॥ १९ ॥ रामादिविप्रयोगार्त्तभरताद्यात्तिनाशन ॥ लोलह्छां० ॥
 २० ॥ द्रोणाचलसमुत्क्षेपसमुत्क्षिप्तारिवैभव ॥ लोलह्छां० ॥ २१ ॥ सीताशीर्वादसंपन्नसमस्तावयवाक्षत ॥
 लोलह्छां० ॥ २२ ॥ इत्येवमश्वत्थतलोपविष्टः शत्रुंजयनामपठेत्स्वयंयः ॥ सशीघ्रमेवास्तसमस्तशत्रुः प्रमोदते
 मारुतजप्रसादात् ॥ २३ ॥ ॥ इति श्रीहरि० वृ० ध० उपासनास्तवके हनुमदुपासनाध्याये शत्रुंजयहनुमत्स्तो
 त्रनिरूपणं नामप्रकरणमेकोनविंशम् ॥ १९ ॥ ॥ श्लोक ११९६ ॥ अथ द्वितीयहनुमत्स्तोत्रम् ॥ ॥ विप्रादयो
 जनगणाः स्तवनप्रचक्रुर्ब्रह्मस्वरूपजगतां परिपालकस्य ॥ रामप्रभावबलपूरितरुद्रभूर्तेः श्रीरामदूतसततंहनुमन्न
 मस्ते ॥ १ ॥ श्रीरामदूतशरणागतदीनबंधोवज्रांगदेहकरुणाकररुद्रभूर्ते ॥ श्रीरामरामइतिजापकृतात्म
 शक्ते श्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ २ ॥ सिंदूरतैलरचितातिविभूषणात्मह्यौद्विगलताडनकृतासुरसंगनाश ॥
 क्रोधादृशाननपुरीदहनप्रकारिच्छीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ३ ॥ रामारिणाकृतहृतौजनकात्मजायालं
 कास्थिताजनकजेतिमुशोधकारिन् ॥ सीतातिशोकहरणप्रबलारिहंतः श्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ४ ॥

संभ्रुष्टितांगविभुलक्ष्मणसौख्यकारिब्रौद्रांगदीर्घहनुमन्नगहस्तधारिन् ॥ दुष्टासुराहिमहिरावणनाशकारि
ऊर्ध्वरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ५ ॥ शैलीगदाधरसमर्जितवज्रकच्छिन्वामांघ्रिपीडितमनोजसुलब्धकीर्त्ते ॥
हेमारुतेभवसमस्तभयातिहारीश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ६ ॥ विप्रादिजातिकनिकेतनारिचानाग्रामा
धिवासकृतधामविशालकीर्त्ते ॥ श्रीरामदासदृढबुद्धिमतांवरिष्ठश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ७ ॥ फगलनदी
तटसमुद्भवजालिवृक्षेप्रासादमंडितमनोहरवासधाम्नि ॥ रूपंविभातिकपिराजमनोहरंतेश्रीरामदूतसततंहनुमन्न
मस्ते ॥ ८ ॥ शुक्लाशुभाद्रपदमासमवाद्धितीयाभातित्वदीयहवनोत्सवजातहर्षा ॥ यात्रालुसंवर्जिताजनर्वा
थिकात्रश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ९ ॥ जन्मादिहैनपवनांजनिकात्तदेहश्रीजानकीपतिमनोजवदीप्तकंते ॥
नानाकपीन्द्रचमुनायकब्रह्मचारिऊर्ध्वरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ १० ॥ लांगूलधारकजितेंद्रियवायुपुत्रपदपं
चहस्तरचितध्वजदीर्घमान ॥ श्रीरामसेवनपरेणसदोर्ध्वकायश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ ११ ॥ हेपावनेय
जनरक्षकरामभक्तराजीवल्लोचनविशालमुभालधारिन् ॥ दीर्घार्कस्त्रधरजटासुकटादिधारिऊर्ध्वरामदूतसततंह
नुमन्नमस्ते ॥ १२ ॥ आवाहनादिशुभषोडशकोपचारारस्तुभ्यांनिवेदनकृताहनुमन्मयाये ॥ अंगीकुरुष्वभगव
न्हनुमन्महेशश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ १३ ॥ रोगान्विनाशयारिपूनथविघ्नजालंतापत्रययमभयंभवपाप
संघम् ॥ दुःखानिनाशयविनाशयारिष्टकष्टंश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ १४ ॥ हेभक्तवत्सलविभोभगवन्द
यालोपुत्रान्यशांसिखलुदेहिधनानिदेहि ॥ जायासुभागयकगवादिमुखानिदेहिश्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते

॥ १५ ॥ न्यूनातिरिक्तमवदोषचयक्षमस्वपूजांगुहाणसकलांस्तुतिपाठयुक्ताम् ॥ देवप्रसीदभगवन्हनुमन्कु
 पालो श्रीरामदूतसततंहनुमन्नमस्ते ॥ १६ ॥ वाक्पूजनं त्वयि स मर्षितमेव मत्तया दोषान्विहाय सकलान्बलुतत्रसं
 स्थान् ॥ सम्यग्गुहाण सुगुणानिवराजहंसः श्रीरामदूतसततंहरसंकटमे ॥ १७ ॥ इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मि
 ते नृ० ध० उपासनास्तव केहनुमदुपासनाध्याये हनुमत्तोत्रनाम प्रकरणं विशम् ॥ २० ॥ श्लोका १२१३ ॥ अथ
 हनुमदुपनिषद् आथर्वणवेदे त्रिपंचाशत्तमम् ॥ ॐ सनकादियोगिन्द्रा अन्ये च ऋषयस्तथा ॥ प्रह्लादाद्या वि
 ष्णुभक्ता हनुमन्ता मिदं जगुः ॥ १ ॥ वायुपुत्रमहाबाहो किं तत्त्वं ब्रह्मवादिनाम् ॥ पुराणेष्वष्टादशसु स्मृतिष्वष्टादश
 स्वपि ॥ २ ॥ चतुर्वेदेषु शास्त्रेषु विद्यास्वाध्यात्मिकेषु च ॥ सर्वेषु विबुधाद्येषु विद्वत्सूर्येषु शक्तिषु ॥ ३ ॥ एतेषु मध्य
 किं तत्त्वं कथयस्व महाबल ॥ हनुमानुवाच ॥ भो भो योगिन्द्रा ऋषयो विष्णुभक्तास्तथैव च ॥ ४ ॥ शृणु ध्वं मामकीं
 वाचं भवबंधविनाशिनीम् ॥ एतेषु चैव सर्वेषु तत्त्वं च ब्रह्मतारकम् ॥ ५ ॥ राम एव परं ब्रह्म राम एव परंतपः ॥ राम एव
 परंतत्त्वं श्रीरामो ब्रह्मतारकम् ॥ ६ ॥ वायुपुत्रेणोक्तयोगिन्द्रा ऋषयो विष्णुभक्ताः पुनः प्रपच्छुर्हनुमन्तरामस्यां
 गानितानि नो ब्रूहीति हनुमान् सहोवाच वायुपुत्रो विद्वदशक्तिदुर्गाक्षेत्रपालसूर्यरुद्रनारायणनारसिंहवासुदेववारहम
 न्जानन्यान्कांश्च त्सर्वान्भञ्जोऽह्नीसीतालक्ष्मणहनुमद्भरतशत्रुघ्नविभीषणसुग्रावांगदजांबवत्प्रणवमन्त्रारामस्यां
 गाभिजनितास्तां निवनारामो विद्वकरो भवति ॥ पुनर्वायुपुत्रेणोक्तस्तेषु नर्हनुमन्तं प्रपच्छुरां जनेयमहाबलविप्राणां
 गृहस्थानां प्रणवाधिकारः कथं स्यादिति पुनरुवाच हनुमान् ॥ अयोध्यानगरे रम्ये समार्सीनो रामो मया पृष्टः सीता

पते योगीद्रमानसहंस विप्रगृहस्थानांप्रणवाधिकारणंकथंस्यादिति सहोवाचरामोयेषां मेषडक्षराधिकारावर्तत
तेषांप्रणवाधिकारः स्यान्नान्येषांप्रणवस्य केवलमकारोकारमकारार्द्धमात्रासहितस्य साह्येन योराममंजंजपतित
स्याभयकरोहं स्यात्तस्मात्प्रणवस्याकारस्य चोकारस्य च मकारस्य चार्द्धमात्रासहितस्य ऋषिच्छंदोदेवतातत्त्व
वर्णावस्थानस्वरवेदाग्नीनुच्चार्यन्यासंकृत्वा प्रणवं मन्मंत्रान्द्रिगुणं जप्त्वा पश्चाद्राममंजमाद्यतः प्रणवं योजयेत्सरा
मोभवोदितिरामेणोक्तं तस्माद्रामाणि प्रणवः कथित इति बाहुपुत्रेणोक्ताः पुनर्हनुमंतं पप्रच्छुः ॥ रामभक्तविभीषणकृ
तस्य रामपरिचर्याश्रोतुमिच्छामः । सहोवाच हनुमान् विभीषणोक्तरामचर्यायां सप्तसहस्राणि संस्कृतवाक्यानि ।
सप्तसहस्राणि गद्यानि । पंचशतान्यार्या । अष्टौ सहस्राणि श्लोकाश्चतुर्विंशतिसहस्राणि पद्यानि । दशसहस्राणि
दंडकादित्येवमनुक्रमं ज्ञात्वा कृतकृत्यो भवेदिति ॥ १ ॥ इति श्रीहरिकृष्ण उवाच ॥ उपासनास्तव केहनुमदुपासना
द्वयायेह नुमदुपनिषन्निरूपणं नाम प्रकरणमेकविंशम् ॥ २१ ॥ अथ हनुमत्स्तोत्रम् । शंशंशं सिद्धिनाथं प्रणमति
चरणं बाहुपुत्रं चरौद्रवं वं विश्वरूपं हहहहसितगर्जितं मेघच्छत्रम् ॥ तंतत्रैलोक्यनाथं तपति दिनकरं तं त्रिणेत्रस्व
रूपं कंककंदर्पवद्यकमलमनहरं शाकिनीकालरूपम् ॥ १ ॥ रं रं रामदूतं रणगजदमितं रावणच्छेददक्षवं वं बाल
रूपं न तगिरिचरणं कं पितसूर्या विवम् ॥ मं मं मं मंत्रासिद्धिं कपिकुलतिलकं मर्दनं शाकिनीनां हुं हुं कारवीजं हनति ह
नुमतं हन्यते शत्रुसैन्यम् ॥ २ ॥ दं दं दीर्घरूपं धरकरशिखरं पातितं मेघनादं ऊं ऊं उच्चाटितं वैसकलभुवतलं योगि
नी वंदरूपम् ॥ क्षं क्षं क्षिप्रवेगं क्रमति च जलधिं ज्वालितं रक्षदुर्गं क्षं क्षं क्षेमतत्त्वं दनरुहकुलकं मुच्यते विवकारम् ॥

॥ ३ ॥ कंकंककालदुष्टं जलनिधितरणं राक्षसानां विनाशे दक्षं श्रेष्ठं कवीनां विभुवनचरतां प्राणिनां प्राणरूपम् ॥
 ह्रां ह्रां ह्रां सतत्त्वं विभुवनरचितं देवतं सर्वभूते देवानां च जगताणां फणिभुवनधरं व्यापकं वायुरूपम् ॥ ४ ॥
 त्वत्त्वं त्वेद तत्त्वं बहु ऋचय जुषां सामचाथर्वरूपं कंकंकंकंदने त्वं ननु कमलतले राक्षसानुरौद्ररूपान् ॥ खं खं खं
 खं खं हस्तक्षितिभुवतले चोदितं नागपाशं ॐ ॐ ॐ ॐ काररूपं विभुवनपठितं वेदमंत्राधि मंत्रम् ॥ ५ ॥ संभ्रामेशात्रुम
 दये जलनिधितरणे व्याघ्रसिंहे च सर्पराजद्वारे च मार्गे गिरिगुहाविवरे चोपरे कंदरे वा भूतप्रेतादिभुक्ते भ्रह्मण विषये श
 किनीडा किनीनां देशे विस्फोटकानां ज्वरवमनशिरोपीडनेनाशकस्त्वम् ॥ ६ ॥ इति श्रीहरिकृष्णविंबूध उपास
 नास्तवके हनुमदुपासनाध्याये हनुमत्पंचरत्नस्तोत्रनिरूपणं नाम प्रकरणं द्वाविंशम् ॥ २२ ॥ ॥ श्लोकाः १२१९
 ॥ अथांजनेयास्त्रम् ॥ सुदर्शनसंहितायाम् ॥ अधुना गिरिजानंद आंजनेयास्त्रमुत्तमम् ॥ समंत्रं सप्र
 योगं च वद मे परमेश्वर ॥ १ ॥ ईश्वरोवाच ॥ ब्रह्मास्त्रं तं भकाधारि महाबल पराक्रमम् ॥ मंत्रोद्धारमहं वक्ष्ये शृणु
 त्वं परमेश्वरि ॥ २ ॥ आदौ प्रणवमुच्चार्य मायामन्मथवागभवम् ॥ शक्तिवारहबीजं च वायुबीजमनंतरम् ॥ ३ ॥
 विषयां द्वितयं पञ्चाद्राद्युबीजमनंतरम् ॥ प्रसयुगमपुनर्वायुबीजोच्चार्य च पार्वति ॥ ४ ॥ स्फुरयुगमवायुबीजं प्र
 स्फुरद्वितयं पुनः ॥ वायुबीजं ततोच्चार्य हुं फट् स्वाहा समन्वितम् ॥ ५ ॥ आंजनेयास्त्रमनवेपथ्वं च दशाक्षरम् ॥
 कालरुद्रो ऋषिः प्रोक्तो गायत्री छंद उच्यते ॥ ६ ॥ देवता विश्वरूप श्रीवायुपुत्रः कुलेश्वरि ॥ हुं बीजं कीलकं ह्योच्चर्त्वा
 करं शक्तिमेव च ॥ ७ ॥ प्रयोगं सर्वकार्येषु चास्त्रेणानेन पार्वति ॥ विद्वेषोच्चाटने ध्वेवमारणे पुप्रशस्यते ॥ ८ ॥

अस्य श्रीहनुमदांजनेयास्त्रविद्यामंत्रस्य । कालरुद्रऋषिः गायत्रीछंदः ॥ विश्वरूपश्रीवायुपुत्रोदेवता । हुंवाजं ।
ग्लौंकिलकं ॥ द्वीशक्तिः । ममशत्रुनिग्रहार्थहनुमन्नस्त्रजपेविनियोगः ॥ मंत्रप्रकाशः ॥ ॐ द्वीर्क्री
ऐं सौं ग्लौं यं शोषय २ यं ग्रस २ यं विदारय २ यं भस्मीकुरु २ यं रफुर २ यं प्रस्फुर २ यं सौं ग्लौं हूं फट्स्वाहा ॥ नाम
द्रयं समुच्चार्य मंत्रादौ कुरु मुंदरि ॥ प्रयोगेषु तथान्येषु प्रशस्तो ह्ययं मनुः ॥ १ ॥ आदौ विद्वेषणं वक्ष्ये मंत्र
णानेन पार्वति । काकोलकदलग्रंथीपवित्रीकृतञ्जुद्धिमान् ॥ १० ॥ तर्पयेच्छतवारं तु त्रिदिनाह्वेपमाप्नुयात् ।
ईक्ष्य कर्ममिदं मंत्रं मंत्रांते जिशतं जपेत् ॥ ११ ॥ वसिष्ठारुंधतीभ्यां च भवेद्द्विद्वेषणं प्रिये । महाद्विद्वेषणं भूत्वा
कुरु शब्दं विना प्रिये ॥ १२ ॥ मंत्रं जिशतमुच्चार्य नित्यं मे कलहप्रिये । ग्राहस्थाने ग्रामपदे उच्चार्य पृशतं जपेत् ॥ १३ ॥
ग्रामान्योन्यं भवेद्द्वैरमिष्टलाभो भवेत्प्रिये । देशशब्दं समुच्चार्य द्विसहस्रं जपेन्मनुः ॥ १४ ॥ देशो नाशं समा
याति अन्योन्यं क्लेशमेव च । रणशब्दं समुच्चार्य जपेदष्टोत्तरं शतम् ॥ १५ ॥ अग्नौ व्रता तदा वायुदिनांतं कलहो भ
वेत् ॥ उच्चाटनप्रयोगं च वक्ष्ये हंतवमुवते ॥ १६ ॥ उच्चाटनपदातं च अस्त्रमष्टोत्तरं शतम् । तर्पयेद्भानुवारं भ्यो नि
शायालंबणां बुना ॥ १७ ॥ त्रिदिनादिकं मंत्रांते उच्चाटनमथो भवेत् ॥ भौमे राजौ तथानग्नौ हनुमन्मूलमुत्तिकां ॥ १८ ॥
नग्नेन संग्रहीत्वा तु स्पृष्ट्वा चाष्टोत्तरं जपेत् । समांसं प्रेतभस्म च शल्यचूर्णं समांसशकम् ॥ १९ ॥ यस्य मूर्ध्नि क्षि
पेत्सद्यः काकवद्भमते महीम् । विप्रचांडालयोः शल्यं चिताभस्मतथैव च ॥ २० ॥ हनुमन्मूलमुद्ग्राह्यावद्वा प्रेत
पटेन तु । ग्रहे वा ग्राममध्ये वा पट्टने रणमध्यमे ॥ २१ ॥ निक्षिपेच्छत्रं गतं पुंसद्यश्चोच्चाटनं भवेत् । तडागो रथापयि

त्वातुजलदारिद्र्यमाप्नुयात् ॥ २२ ॥ मारणं संप्रवक्ष्यामि तवाहं शृणु सुव्रते । न राग्निस्थले खिनीं कृत्वा चित्तांगारं च कज्जलम् ॥ २३ ॥ प्रेतवस्त्रे लिखेदस्त्रंगत्तं कृत्वा समुत्तमम् । इमं शाने निखने तस्यैव सहस्राद्रिपुमारणे ॥ २४ ॥ न कुर्याद्दिप्रजातिभ्यां मारणं मुक्तिमिच्छता ॥ देवानां ब्राह्मणानां च गवां चैव सुरेश्वरि ॥ २५ ॥ उपद्रवं न कुर्वीत द्वेषवुद्ध्या कदाचन ॥ प्रयोक्तव्यं तथान्येषां न दोषो मुनिरब्रवीत् ॥ २६ ॥ इति श्रीहिरि० वृ० ध० उपासनास्तवके हनुमदुपासनाध्याये आंजनेयास्त्र निरूपणं नाम प्रकरणं त्रयोविंशत् ॥ २३ ॥ श्लो० १२४५ ॥ अथ हनुमदयोरस्त्रम् ॥ ॥ अथर्वणरहस्ये ॥
 अरुण्य श्रीअनंतघोरप्रलयज्वालाग्निरौद्रवीरहनुमदसाध्यसाधनायोरस्त्रमहामंत्रस्य ईश्वरऋषिः अनुष्टुप् छंदः श्रीरामलक्ष्मणौ देवता । नानाछंदांसि मारुतात्मजोतिर्वीजम् । अंजनीसूनु रिति शक्तिः वायुपुत्र इति कीलकं श्रीहनुमत्प्रसादसिद्धयर्थं जपे विनियोगः । ॐ नमो भगवते दावानलकालाग्निरुद्रहनुमंस्तेजो वितानधवलीकृतजगज्जितयवज्रदेहवज्रकायवज्रांगवज्रनखवज्रमुखवज्रबाहुवज्ररोमवज्रनेत्रवज्रदंतवज्रकरकमलभारकरायर्भूमिकरार्पिणलाक्षोद्यत्प्रलयकालरौद्रवीरभद्रावतारशरभशास्त्रवभैरवदोर्दडलंकापुरीदहनउदधिलयनदशग्रीवाशिरःकृतांतसीताश्वामनईश्वरपुत्रवायुसुतअंजनीगर्भसंभूत उदयभारकर विवानलश्रासक देवदानवऋषिसुनिवरदायक पाशुपतास्त्रब्रह्मास्त्रवैष्णवास्त्रनारायणास्त्रकालशक्तिकालदंडकालपाशाघोरास्त्रनिवारणाय नारायणास्त्रमुडाय सर्वशक्तिमयात्मकाय परविद्यानिवारणाय अभिदीप्ताय अथर्वणवेदसिद्धिस्थिरकालनिराहार वायुवेग मनोवग श्रीरामतारक परब्रह्म विश्वरूप निरंजन लक्ष्मणप्राणप्रतिष्ठानंदकर जलस्थलाग्निमर्ममनोभेदि २ सर्वशत्रुच्छेदि २ मम वै

रिणः स्वादय २ मांसंजीवय २ पर्वतोत्पाटनाय सुग्रीवसाधारण निष्कलंकित कुमारब्रह्मचारिन्दिगंबर
सर्वपापग्रहकुमारग्रहसर्वग्रहाञ्छेदय २ भेदय २ भिक्षि २ स्वादय २ कंटकोस्ताडय २ मारय २ शोषय २
ज्वालय २ हयदेवदैत्यान्नाशय २ अतिशोषय २ सर्वत्रमारक्षय २ शाकिनीडाकिनीर्विध्वंसय २ हनुमंता
यममरक्ष २ ॐ हार्दिफट्स्वाहा ॥ १ ॥ ॐ नमोभगवते श्रीप्रतापहनुमंतायमहावीराय सर्व
दुःखविनाशनायग्रहमंडलभूतमंडलप्रेतमंडलपिशुनाचमंडलोच्चाटनाय अंतरमवादिदिकज्वरमाहेश्वरज्वरवैष्णव
ज्वरब्रह्मज्वरविषमज्वरशीतज्वरवातज्वरएकाहिकझाहिकत्र्याहिकचातुर्थिकार्द्धमासिकमासिकपाणमासिक
सांवत्सरिकवातपित्तश्लेष्मसाक्षिपातिकांतर्गतापस्मारिकआमिकज्वराञ्छेदय २ भेदय २ ह्दिफट्स्वाहा
॥ २ ॥ ॐ नमोभगवतेचित्तामणिहनुमतेअंगशूलक्षिशूलशिरःशूलोदरशूलकर्णशूलहस्तशूलगुदशूलकटिशूल
जंघाशूलपादशूलपित्तशूलवातशूलदिस्वैरोगाञ्छूलक्षिर्मूलय २ दानवदैत्यकामिनीवेतालब्रह्मराक्षसकाला
नलनागपाशानंतवासुकिक्षककर्कटकशंखकुलिकपद्ममहापद्मकुमुदज्वालस्थरोगपाशमहानागनिकालपाश
विषंनिर्विषंकुरु २ स्वाहा ॥ ३ ॥ ॐ पातालगरुडहनुमंतभैरवायनमोगजसिंहेंद्रारिपाशबंधेदय २
प्रलयमारुतकालाग्निहनुमतेशृंखलाबंधंमोक्षय २ सर्वबालग्रहंछेदय २ सर्वकार्याणिसाधय २ मारणमोहनधृ
णिर्मह्यय २ मारय २ वानरायममप्रसन्नश्रीरामरक्षसिंहभैरवस्वरूप ॐ द्रांर्द्रिंक्षोभंद्रांश्रींक्लृंक्लृंकीर्कीर्तांर्हिं
हैंहौरखख४ जय ४ खेंखेंहूंफट्स्वाहा॥४॥ ॐ नमोभगवतेकालाग्निरुद्रहनुमतेआमय २ वद २ कुरु २ जय २ हस २

कृणाविनिमित्तव० ध० उपासनास्तवकेहनुमदुपासनाध्यायेहनुमद्वोरस्त्रनिरूपणं नाम प्रकरणं चतुर्विंशत् २४ ॥
अथ हनुमल्लक्षप्रदक्षिणाविधानम् ॥ ॥ युधिष्ठिर उवाच ॥ भगवज्ज्ञानिनां श्रेष्ठसर्वविद्याविशारद ॥ किंचिद्भिन्नं
सुमिच्छामि वक्तुमर्हस्यशेषतः ॥ १ ॥ अज्ञानादथवा ज्ञानात्प्रमादाद्वा कृतानि हि ॥ पापानि सुबहून्यत्र विलयं यां
तितद्दद ॥ २ ॥ व्यास उवाच ॥ लक्षप्रदक्षिणाः कार्यार्गोभिर्द्विजहनुमताम् । पृच्छते नारदायेति प्राह ब्रह्माशु
णुष्वतत् ॥ ३ ॥ नारद उवाच ॥ ये च पापरतानि त्यधर्मधर्मविवर्जिताः । व्रतहीना दुराचारा ज्ञानहीनाश्च जंतवः ॥
४ ॥ तेषां पापविनाशार्थं प्रायश्चित्तं कथं भवेत् ॥ ब्रह्मोवाच ॥ किं वर्णयामि साधूनां माहात्म्यं च भवादृशम् ॥ ५ ॥
साधुसाधुच विप्रेन्द्रवर्त्मते व्रतमुत्तमम् ॥ ब्रह्महत्यादिपापेषु संकलीकरोषु च ॥ ६ ॥ जातिभ्रंशकरे वापि अभक्ष्य
भक्षणे तथा ॥ विष्णुना निमित्तं पूर्वव्रतं लक्षप्रदक्षिणम् ॥ ७ ॥ सर्वेषामपि पापानां नाशकं परमं शुभम् ॥ आपादे
शुक्लपक्षे तु एकादश्यां विशेषतः ॥ ८ ॥ द्वादश्यां पौर्णमास्यां वा प्रारभेद्ब्रतमुत्तमम् ॥ देशकालौ तु संकीर्त्य नत्वा गुरु
विनायकौ ॥ ९ ॥ लक्षप्रदक्षिणाः कार्यार्त्तानि श्रीश्च शुचिव्रत ॥ जितेन्द्रियो जितप्राणो मुखेन मनुमुच्चरेत् ॥ १० ॥
नमस्ते गार्हपत्याय नमस्ते दक्षिणाप्रये ॥ नम आहवनीयाय महावेद्ये नमो नमः ॥ ११ ॥ गवां प्रदक्षिणाः कार्या
लक्षसंख्यायथाविधि ॥ पूर्वपूज्यचगामेकां दत्त्वा नैवेद्यमुत्तमम् ॥ १२ ॥ पश्चात्प्रदक्षिणाः कार्या नत्वा तांच पुनः
पुनः ॥ गवामंगेषु तिष्ठति भुवनानि चतुर्दश ॥ १३ ॥ यस्मात्तस्माच्छिवं मे रयादिह लोके परञ्च ॥ एवं प्रदक्षिणाः
कृत्वा सर्वपापैः प्रमुच्यते ॥ १४ ॥ कर्मनिष्ठं शुचिं विप्रपूजयेद्भिधिवद्बुधः ॥ ततः प्रदक्षिणाः कार्या यावल्लक्षं भवे

द्रती ॥ १५ ॥ भूमिदेवनमस्तुभ्यं नमस्ते ब्रह्मरूपिणे ॥ पूजितो देवदैत्यैस्त्वमतः शान्तिं प्रयच्छ मे ॥ १६ ॥ एवं हनु
 मते कार्या भूतप्रेतविनाशिने ॥ षोडशैरुपचारैश्च पूजयेद्वायुनंदनम् ॥ १७ ॥ ततः प्रदक्षिणाः कुर्यादात्मकार्यार्थं
 सिद्धये ॥ १८ ॥ मनोजवंमारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियबुद्धिमतांवरिष्ठम् ॥ वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं
 शरणं प्रपद्ये ॥ १९ ॥ एवं प्रदक्षिणावत्तं कुर्याद्देवं प्रयत्नतः ॥ भूतप्रेतपिशाचाद्याविनश्यतिनसंशयः ॥ २० ॥ आदि
 त्यादिग्रहाः सर्वे शांतिं याति शिवाज्ञया ॥ उद्यापनं च सर्वसां कुर्यात्पूर्णफलाप्तये ॥ २१ ॥ उद्यापनविधानादौ पुण्या
 हंवाचयेत्ततः ॥ आचार्यवरयित्वा च प्रतिमाः स्वर्णसंभवाः ॥ २२ ॥ अब्रणंकलशं पूर्णस्थायपयेन मंडले शुभे ॥ विर
 च्यालिङ्गतो भद्रं पूजयेद्देवमंजसा ॥ २३ ॥ पायसं जुहुयात्तत्र तत्तन्मंत्रैर्विचक्षणः ॥ अष्टोत्तरसहस्रं तु प्रायश्चित्तंचरे
 च्छुभम् ॥ २४ ॥ मंडलं दक्षिणायुक्तमाचार्याय निवेदयेत् ॥ ब्राह्मणान्भोजयेच्छक्त्या वित्तशाल्या विवर्जितः ॥ २५ ॥
 ये कुर्वन्ति व्रतमिदं पापमुक्ता भवन्ति ते ॥ भुक्ता यथेप्सितान्भोगानन्ते सायुज्यमाप्नुयुः ॥ २६ ॥ अथ प्रयोगः ॥
 देशकालौ स्मृत्वा मम भूतप्रेतपिशाचादिबाधापरिहारद्वारा आदित्यादिनवग्रहांतिद्वारा वा श्रीमन्महारुद्रहनु
 मत्प्रीत्यर्थं ममुकसंख्यप्रदक्षिणां करिष्ये इति संकल्प्य षोडशोपचारैर्हनुमंतं पूजयित्वा प्रदक्षिणां कार्याः ॥ तत्र
 मंत्रः ॥ मनोजवंमारुततुल्यवेगं जितेन्द्रियबुद्धिमतांवरिष्ठम् ॥ वातात्मजं वानरयूथमुख्यं श्रीरामदूतं शरणं प्रपद्ये
 ॥ १ ॥ इति मंत्रं पठन् प्रदक्षिणाः प्रतिदिनं नियमानुसारं कृत्वा उत्तरपूजां कृत्वा प्रार्थयेत् ॥ अन्यथा शरणं नास्ति
 त्वमेव शरणं मम ॥ तस्मात्कारुण्यभावेन रक्ष मां परमेश्वर ॥ १ ॥ मंत्रहीनं क्रियाहीनं भक्तिहीनं सुरेश्वर ॥ यत्पूजि

तं मया देव परिपूर्णं तदस्तु मे ॥ २ ॥ इति क्षमाप्य अनेनामुकसंख्याप्रदक्षिणाख्येन कर्मणा श्रीहनुमदेवताप्रिय
ताम् ॥ इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मितवृ० ध० उपासनास्तवके हनुमदुपासनाध्याये लक्षप्रदक्षिणाविधाननिरूपणं
नाम प्रकरणं पञ्चविंशम् ॥ २५ ॥ श्लोकाः १२७९ ॥ अथ हनुमद्रतपूजापद्धतिः ॥ तत्रादौ हनुमद्रतं कर्तुमारभमा
ण आचारानुसारेण विशिष्टाचारपरंपराप्राप्तं यथाशक्ति द्रव्यैः पंपा पूजां करिष्ये ॥ इति संकल्प्य ॥ मार्गशीर्ष
मासे शुक्ल त्रयोदश्यां व्रतं करिष्यमाणः ॥ द्वादश्यामेव नियतो ब्रह्मचारिजितेंद्रियः ॥ सम्यग्प्राजिन्यापयित्वा ब्राह्मे
हर्तुं उत्थाय कर्तव्यं सर्वमालोकयति ॥ शौनकाद्या ऊचुः ॥ हनुमद्रतं संकल्पं कर्तुं कामो ब्रवीज्जनः ॥ कस्मिन् देशे
व्रतं सम्यक् कर्तव्यं वदस्व तज ॥ १ ॥ किंच व्रतं पूर्वतरैः कुत्राचारितमद्भुतम् ॥ संतिस्थलानि बहुधा गोष्ठं द्वावनादयः
॥ २ ॥ वापीकूपतडागाद्याः कुल्याः कुत्रिमविस्तृताः ॥ नद्यो नदाः सागराद्याः पर्वताः सरितोद्गमाः ॥ ३ ॥ विचार्य
बहुधा तच्च वदनो वदतां वर ॥ सूत उवाच ॥ साधुष्टं महभागः सम्यगेवोच्यते मया ॥ ४ ॥ बहवः संति देशाश्च पुण्याः
पुण्यविवर्धनाः ॥ तथापि वक्ष्ये यद्ब्रह्मतच्छृण्वंतु मुनीश्वराः ॥ ५ ॥ पूर्वहनुमतः पूजाकृता पंपा सरितटे ॥ तस्मात्पं
पासरित्तोरे हनुमद्रतमुत्तमम् ॥ ६ ॥ नानादेशेषु कर्तव्या पंपा पूजा प्रयत्नतः ॥ ब्राह्मे सुहृत्तैश्चोत्थाय शौचादि
भिरतां द्रितः ॥ ७ ॥ नित्यकर्मसमाप्याशुयोगक्षेमं समाविशेत् ॥ ततश्च पंचभिर्वाद्यैरुपेता वंधुभिर्हुतः ॥ ८ ॥
तत्र त्यांचनदीकां चिद्रत्नास्नात्वा च वाग्यतः ॥ अथ मर्पणमंत्रैश्च शुचिः प्रयतमानसः ॥ ९ ॥ संध्यावंदनपूर्वं
च नित्यकर्म समाप्य च ॥ पितृन् संतर्प्य यत्नेन ललाटे तिलकोज्ज्वलः ॥ १० ॥ षोडशानुपचारान्श्च पंपायाः सर्वतो

वती ॥ ११ ॥ अथ पूजा ॥ हेमकूटगिरिप्रांतजनानांगिरिसाजुगाम् ॥ पंपामावाहयाम्यस्यांनद्यांहद्यांप्रयत्नतः ॥ १ ॥
 आवाहनम् ॥ तरंगशतकल्लोलैरिंगतामरसोज्ज्वले ॥ पंपानदिनमस्तुभ्यंगुहाणासनमुत्तमम् ॥ २ ॥ आसनम् ॥
 हृद्यंगंधसंपन्नं शुद्धं शुद्धांबुस्तकृतम् ॥ पाद्यंगुहाणपंपाख्ये महानादिनमोस्तुते ॥ ३ ॥ पाद्यम् ॥ भागिरथि
 नमस्तुभ्यमिति नस्तुशोभने ॥ अनर्घ्यमर्घ्यमनघे गुहातामिदमुत्तमम् ॥ ४ ॥ अर्घ्यम् ॥ पंपानदिमहापुण्ये संपा
 दितस्तुशोभने ॥ गोदावारजलेनाद्यगुहाणाचमनीयकम् ॥ ५ ॥ आचमनीयम् ॥ दुग्धाज्येक्षुरसैः पुण्यैर्दध्नाचम
 दुना तथा ॥ पंचामृतैः स्नापयिष्ये पंपानदिनमोस्तुते ॥ ६ ॥ पंचामृतस्नानम् ॥ शुद्धनीलैः शुद्धजलेनैरिरेकलांबु
 भिस्तथा ॥ पुण्यैः कृष्णानदीतौ यैः सिंचामित्वां सरिद्वरे ॥ शुद्धोदकस्नानम् ॥ ७ ॥ महामूल्यंचकार्पासं दिव्य
 वस्त्रमनुत्तमम् ॥ पंपानदिमहापुण्ये पंपाशोभातिशोभने ॥ ८ ॥ वस्त्रम् ॥ श्रौतरमार्तादिस्तर्कमफलदंपावनं शु
 भम् ॥ यज्ञोपवीतमधुना कल्पये सरिद्वरे ॥ ९ ॥ यज्ञोपवीतम् ॥ कर्पूरगुटिका मिश्रं कस्तूर्याचविमर्दितम् ॥
 यत्नेन कल्पितं गंधलेपये गं सरिद्वरे ॥ १० ॥ गंधम् ॥ लक्ष्णोक्तान्हरिद्राक्तानक्षतांश्चोत्तमाञ्छुभान् ॥ पंपान
 दिगुहाणमाञ्छुभशोभातिवृद्धये ॥ ११ ॥ अक्षतान् ॥ अतसीकुसुमोपेतपंकेरुहदलोज्ज्वलम् ॥ कुंकुमं शंकर
 जटासंभूते सरिदर्पये ॥ १२ ॥ कुंकुमम् ॥ कज्जलं त्रिजगद्भवे महापुण्यतरंगिणि ॥ नेत्रयोः पादमनघं गुहातां सरि
 तां वरे ॥ १३ ॥ नेत्रांजनम् ॥ शतपत्रैश्च कल्लारैः कुमुदैर्वकुलैरपि ॥ महिष्कजातिपुद्गलैः केवलैश्चापि चंपकैः ॥
 १४ ॥ तुलसीदामभिश्चापितथा विल्वदलैरपि ॥ पूजयामिमहापुण्ये पंपानदिनमोस्तुते ॥ १५ ॥ पुष्पाणि ॥

अथांगपूजा ॥ गोदावर्धयेनमःपादौपूजयामि ॥ कृष्णायै० गुरुफौ० ॥ पापहारिण्येनमःजंघे ॥ सुभ्रुवेन० जातु
नी॥ उरुतरंगिण्यै० ऊरू॥ ताडिदुज्ज्वलजवायै० कटिम्॥ अंबुशोभिन्त्यै० नितंबं० ॥ अणुमध्यायै० मध्यं० ॥ सुस्तना
यै० स्तनौ० ॥ कंबुकंठायै० कंठं० ॥ ललितबाहुतरंगायै० बाहू० ॥ दीर्घवेण्यै० वेणी० ॥ सुवक्रायै० वक्रं० ॥ दुर्वारवारित
पूरायै० शिरः० ॥ सहस्रमुखायै० सर्वांगपूजयामि ॥ १६ ॥ सदशांगं शुभं दिव्यं सगुणगुलमनुत्तमम् ॥ साज्यं परिमलो
द्भूतं धूपं स्वाङ्कुरपावने ॥ १७ ॥ धूपं० ॥ साज्यमग्निप्रकाशोद्यत्कोटिस्मर्यसमहृतिम् ॥ पदयदीपं प्रसन्नांगे पंपानादिनमो
ऽस्तुते ॥ १८ ॥ दीपं० ॥ शाल्यज्ज्वलं स्वर्णपात्रस्थं शाकापूपसमन्वितम् ॥ साज्यं दधिपायसं च नैवेद्यं प्रतिगृह्यताम् ॥ १९ ॥
नैवेद्यम् ॥ पूगैः सुशोभनैश्चापि नागवल्लीदलेयुतम् ॥ तांबूलं गृह्यतां दिवि पंपानादिनमोऽस्तुते ॥ २० ॥ तांबूलं० ॥ व्रतपू
र्तिमहाकीर्तिदिव्यस्फूर्तिप्रकीर्तिदम् ॥ कर्तुं कामो व्रतमिदं सौवर्णपुष्पमर्पयेत् ॥ २१ ॥ सुवर्णपुष्पं० ॥ प्रदक्षिणत्रयंद
विप्रयत्नेन प्रकल्पितम् ॥ पदयाद्यपावने देवि पंपानादिनमोऽस्तुते ॥ २२ ॥ प्रदक्षिणां० ॥ नमस्तेनमस्ते विशालो
ज्ज्वलग्नेनमस्तेनमस्ते लसत्सतरंगे ॥ नमस्तेनमस्ते गिरिप्रतारंगे ॥ नमस्तेनमस्ते कलद्गहिरंगे ॥ २३ ॥ नम
स्कारं० ॥ अपराधशतं देवि मत्कृतं चादिने दिने ॥ क्षम्यतां पावने देवि पंपानादिनमोऽस्तुते ॥ २४ ॥ क्षमापनम् ॥
पंपानादिमहापुण्यतरंगिणि नमोऽस्तुते ॥ त्वत्तीरे हनुमत्पूजाकृता रामेण धीमता ॥ २५ ॥ मनोरथफलावाप्तिस्त
स्याभीष्टनसंशयः ॥ सुग्रीवेण च तीरे स्मिन्कपिवर्यपतेर्व्रतम् ॥ २६ ॥ सत्कृतं च मनोवांछासद्यस्तस्य बभूव सा ॥
अतस्त्वन्नारिपुलिने कृते हनुमतो व्रते ॥ २७ ॥ श्रेयांसि मम सर्वाणि निविद्धानि मर्वत्विह ॥ इति संप्राथम्यं पंपाख्यानं

दींशुभतरंगिणीम् ॥ २८ ॥ कलशोदकपाणिश्चगच्छेत्स्वगृहमादरात् ॥ २९ ॥ इतिपंपापूजासमाप्ता ॥ अथश्रीह
 नुमत्पूजा ॥ पूर्वोच्चरितैवंगुणोतिदेशकालौस्मृत्यामयाआचारितस्यवतस्यआर्च्यमाणस्यचव्रतस्यसंपूर्णफला
 वात्यर्थं भार्ययासहहनुमत्पूजांकरिष्ये ॥ तदंगत्वेनप्रणवपूर्वकंगणेशपूजनंकृत्वाभूष्टुद्धिंभूतशुद्धिंकृत्वा क
 लशाराधनंकृत्वापीठपूजांकुर्यात् ॥ पीठस्यअधोभागे ॥ अतलायनमः ॥ वितलायनमः ॥ सुतलायनमः ॥
 रसातलायनमः ॥ तलातलायनमः ॥ महातलायनमः ॥ सप्तपातालायनमः ॥ तत्रअगाधसर्वतोशब्दात्म
 जेनमः ॥ तत्रकमलेकमठायनमः ॥ तदुपरिसहस्रमणिफणाप्रकाशमानशेषाय ॥ अष्टदिग्गजेभ्योनं
 तदुपरिभूमंडलायनमः तदुपरिभूलोकाय ॥ भुवर्लोकाय ॥ सुवर्लोकाय ॥ जनलोकाय ॥ तपोलो
 काय ॥ महर्लोकाय ॥ सत्यलोकाय ॥ अष्टदिक्पालकेभ्योनं ॥ तन्मध्येमेरवेन ॥ मेरोर्दक्षिणादिग्भागे
 कस्मैचिद्गोणशैलाय ॥ तन्मध्येसुरतरवेन ॥ तन्मूलेसुवर्णवैदिकायै ॥ वेद्यां वृक्षस्य पूर्वभागेनवरत्नखाचित
 चारुरत्नपीठाय ॥ एवंसंभावयित्वापंचरंगैः स्वस्तिकशंखपद्मैश्चरंगवर्द्धिविलिख्य ॥ तन्मध्येत्रयोदशपद्मविलि
 ख्यतदुपरिशुभ्रतंडलान्विनिक्षिप्य ॥ नूतनकलशंस्थापयित्वाशुद्धोदकेनकलशं पूरयित्वातदुपरिपीठावरं सं
 स्थाप्यत्रयोदशकमलमालिख्यमणिकायां ॥ ॐ नमोभगवतेवायुनंदनायनमद्वतिवर्णवीजानिपूर्वादिदलेषुक्रमे
 णविलिख्य ॥ त्रयोदशप्रांथियुक्तंहरिद्रादिनवदोरकंप्रतिष्ठाप्य ॥ प्राणायामपूर्वकंशुद्धांतःकरणउत्तराभिमुख
 उपविश्य ॥ सीतासमेतश्रीरामचंद्रध्यानंदिमानसंकृत्वाश्रीहनुमंतमावाहयेत् ॥ श्रीहनुमतःप्राणाइहप्राणाः

हनुमतः जीवइहस्थितः ॥ सर्वोद्विद्याणिवाङ्मनस्त्वक्चक्षुर्जिह्वाघ्राणपाणिपादपायूपस्थानिहनुमतइहागत्यसु
खाचिरंतिष्ठतुस्वाहा ॥ श्रीरामचरणांभोजयुगलस्थिरमानसम् ॥ आवाहयामिवरदहन्मंतमभीष्टदम् ॥ १ ॥
आवाहनम् ॥ कर्णिकारसुवर्णाम्बवर्णनीयगुणोत्तमम् ॥ अर्णवोऽहं धनोऽयुक्तं तूष्ण्यायामिमामरुतिम् ॥ इति
दयानम् ॥ नवरत्नमयदिव्यचतुरश्रमनुत्तमम् ॥ सौवर्णमासनंतुभ्यं कल्पयेकपिनायक ॥ ३ ॥ आसनं ॥ सुव
र्णकलशानीतसुषुप्तास्मितमादरात् ॥ पादयोः पादमनघप्रतिगुह्यप्रसोदमे ॥ ४ ॥ पादं ॥ कुसुमाक्षतसंमिश्रं
गुह्यतांकपिपुंगव ॥ दास्यामि तेऽजनीपुत्रस्वनदर्थैरत्नसंयुतम् ॥ ५ ॥ अर्घ्यं ॥ महाराक्षसदर्पद्वसुराधिप
सुपूजित ॥ विमलं शमलद्वयं गृहाणा च मनीयकम् ॥ ६ ॥ आचमनं ॥ मध्वाज्यक्षीरदधिभिः सगुडैर्मज्जसंयुतैः ॥
पंचामृतैः पृथक्स्नानैः सिंचामि त्वांकपीश्वर ॥ ७ ॥ पंचामृतस्नानं ॥ सुवर्णकलशानीतिर्गंगादिस्मरिदुद्रवैः ॥
शुद्धोदकैः कपीशत्वा मभिषिंचामि मारुते ॥ ८ ॥ शुद्धोदकस्नानं ॥ ग्रथितानवर्भरत्नैर्मखलां विभुषा कृताम् ॥
मौजमौजीमयीपीतांगुहाणपवनत्मजा ॥ कटिसूत्रं ॥ कटिसूत्रं गृहाणेदं कौपीनं ब्रह्मचारिणः ॥ कौशेयकपिशो
र्दूलहरिद्रक्तसुमंगलम् ॥ १० ॥ कौपीनं ॥ पीतांबरं सुवर्णममुत्तरीयार्थमेव च ॥ दास्यामि जानकीप्राणजाण
कारणगुह्यताम् ॥ ११ ॥ उत्तरीयं ॥ श्रौतस्मात्तादेकतृणांसांगोपांगफलप्रदम् ॥ यज्ञोपवीतमनघंधारयानि
लनंदन ॥ १२ ॥ यज्ञोपवीतं ॥ दिव्यकर्पूरसंयुक्तं मुगनाभिसमन्वितम् ॥ सङ्कुम्भपीतगंधललाटे धारय प्रभो ॥
॥ १३ ॥ गंधं ॥ हरिद्राक्तानक्षतांस्त्वं कुंकुमद्रव्यमिश्नितान् ॥ धारय श्रीगंधमद्वयेऽबुभशो भनवृद्धये ॥ १४ ॥

अक्षताः ॥ नीलोत्पलैःकोकनदैः कङ्कारैः कमलैरपि ॥ कुमुदैः पुङ्डरीकैस्त्वां पूजयामिकपीश्वर ॥ १५ ॥ मल्लि
 काजार्तिपुष्पैश्चपाटलैः कुटजैरपि ॥ केतकीवकुलैश्चतैः पुंनागैर्नागकसरैः ॥ १६ ॥ चंपकैः शतपत्रैश्चकरवीरै
 र्मनोहरैः ॥ पूजयेत्वांकपिश्रेष्ठमविलम्बैस्तुलसीदलैः ॥ १७ ॥ पुष्पं ॥ अथग्रंथिपूजा ॥ अंजनीसूनवेनमः ॥
 प्रथमग्रंथिपूजयामि ॥ हनुमतेनमः ॥ द्वितीयग्रं ॥ वायुपूजायन ॥ तृतीयग्रंथि ॥ महाबलायनमः ॥ चतुर्थ
 ग्रंथि ॥ रामेष्टायनम ॥ पंचमग्रंथि ॥ फाल्गुनसखाय ॥ षष्ठग्रं ॥ पिगाशाय ॥ सप्तमग्रंथि ॥ अमि
 तविक्रमाय ॥ अष्टमग्रं ॥ कपीश्वराय ॥ नवमग्रं ॥ सीताशोकविनाशनायनमः दशमग्रं ॥ लक्ष्मणप्राण
 दात्रेनमः एकादशग्रं ॥ दशग्रीवदर्पदाय ॥ द्वादशग्रं ॥ भविष्यद्ब्रह्मणेनमः त्रयोदशग्रं ॥ अर्थांगपूजा ॥
 हनुमतेनमः पादौपूजयामि ॥ सुग्रीवसखाय ॥ गुल्फौ ॥ अंगदमित्रायायनमः जंघे ॥ रामदासायनमः ऊरु
 पू ॥ अक्षदाय ॥ कटि ॥ लंकादहनायमनः बालंपू ॥ राममणिदाय ॥ नाभि ॥ सागरोल्लंघनाय ॥ मध्य
 मं ॥ लंकामर्दनायन ॥ केशावलिपू ॥ संजीवनीहर्त्रे ॥ स्तनौ ॥ सौमित्रिप्राणदाय ॥ वक्षः पू ॥ कुंठितदशकं
 ठाय ॥ कंठपूजयामि ॥ रामाभिषेककारिणेनमः हस्तौ ॥ मंत्ररचितरामायणायनमः वक्रपू ॥ प्रसन्नवद
 नाय ॥ वदनं ॥ पिणनेत्राय ॥ नेत्रेपूजयामि ॥ श्रुतिपारगायनमः श्रुतिपू ॥ ऊर्ध्वपुंड्रधारिणेनमः कपो
 लंपू ॥ माणिकंठमालिनेन ॥ शिरः पू ॥ सर्वाभीष्टप्रदाय ॥ सर्वांगपूजयामि ॥ दिव्यसुगुणुलंसाज्यंसदशांगं
 बह्विक्रम ॥ गृहाणमारुतेधूपंसुप्रियंघ्राणतत्परम् ॥ १८ ॥ धूपं ॥ घृतघ्निरितमुज्ज्वालं सितसूर्यसमप्रभम् ॥

अतुलंतवदारया मिवतपूतैः सुदीपकम् ॥ १९ ॥ दीपं ॥ सकाशापूपस्रुपाढ्यपायसानिचयन्ततः ॥
सशरदधिसाज्यंचमपूपधृतपाचितम् ॥ २० ॥ नैवेद्यं ॥ गोदावरीजलंशुद्धंस्वर्णपात्राहृतंप्रियम् ॥ पानी
यंपावनोद्धृतंस्वीकुरुत्वंदयानिधे ॥ २१ ॥ पानीयं ॥ आपोशनंमस्तोऽस्तुपापराशितृणानलम् ॥ कृष्णावे
णीजलेनैवकुरुष्वपवनात्मज ॥ २२ ॥ उत्तरापोशनं ॥ दिवाकरमुतानीतजलेनरुद्रशर्गाधिना ॥ हस्तप्रक्षा
लनार्थायस्वीकुरुष्वदयानिधे ॥ २३ ॥ हस्तप्रक्षालनं ॥ रघुवीरपदन्यासरिथरमानसमारुत ॥ कावेरीजल
पूर्णस्वीकुरुर्वचमनीयकम् ॥ २४ ॥ शुद्धाचमनीयं ॥ वायुपुत्रनमस्तुभ्यंपुष्पसौवर्णकंप्रियम् ॥ पूजयिष्या
मिमेमूर्धिनवरत्नसमुज्ज्वलम् ॥ २५ ॥ सुवर्णपुष्पं ॥ तांबूलमनवरत्नामिन्द्रप्रयत्नेनप्रकल्पितम् ॥ अवलोकय
नित्यतेपुरतोरचितंमया ॥ २६ ॥ तांबूलं ॥ शतकोटिमहारत्नद्विंशमद्रतपात्रके ॥ नीराजनमिदंदृष्टेरति
थीकुरुमारुते ॥ २७ ॥ नीराजनं ॥ मूर्धान्दिबो ॥ २८ ॥ पुष्पांजलिं ॥ पापोऽहं ॥ २९ ॥ इतिप्रदक्षिणा ॥
नमस्तेस्तुमहावीरनमस्तेवायुनंदन ॥ विलोकयकृपयानित्यंत्राहिमांमत्कवत्सल ॥ ३० ॥ नमस्कारं ॥
येषुत्रपौत्रादिसमस्तभाग्यवांछंतिवायोस्तनयंपूज्य ॥ त्रयोदशप्राथियुततदंकवधातिहस्तेवरदोरसूत्रम् ॥ ३१ ॥
दोरग्रहणम् ॥ अंजनीगर्भसंभूतरामकार्यार्थसंभव ॥ वरदोरकृताभासारक्षमांप्रतिवत्सरम् ॥ ३२ ॥ पूर्वदोर
कोत्तारणम् ॥ अनेनभगवान्कार्यप्रतिपादकविग्रहम् ॥ हनुमान्प्रीणयित्वाचप्रार्थितोहृदि तिष्ठतु ॥ ३३ ॥
प्रार्थना ॥ यस्यस्मृत्या ॥ ३४ ॥ वायनदानम् ॥ तदंगत्वेनब्राह्मणपूजनं ॥ ददातिप्रतिगुह्यातिहनुमानेवनः

स्वयम् ॥ व्रतस्यास्यचपूत्यर्थप्रतिगृह्णातुवायनम् ॥ ३५ ॥ इतिवायनमंत्रः ॥ इतिपूजाविधानंसंपूर्णम् ॥ अथो
 द्यापनम् ॥ अथयजमानोमहानद्यामाध्याह्निकस्नानंकृत्वानित्यकर्मविधायार्च्यब्रह्मऋत्विग्भिः सहोपविश्य
 प्राणानायम्यएवंगुणेत्यादिशुभतिथौधर्मपत्नीसमेतस्यममहनुमद्रतकल्पोक्तसंपूर्णफलावाप्तयेधर्मार्थकाममो
 क्षचतुर्विधपुरुषार्थसिद्ध्यर्थंश्रीमदांजनेयप्रीत्यर्थंहनुमद्रतोद्यापनाख्यकर्मकरिष्ये ॥ अस्मिन्कर्मणिआचार्य
 त्वंभवंतः कुर्वन्त्वितिवेदेवेतारंकुटुंबिनं वित्तहीनंशांतमाचारवंतंब्राह्मणमाचार्यत्वेनयोज्य ॥ एवंलक्षणसंयुक्त
 मपरंब्राह्मणंब्रह्मत्वेनयोज्य ततः त्रयोदशकलशावाहनार्थंत्रयोदशब्राह्मणानृत्विग्विधौनियोज्यएवमावरणंकृ
 त्वाततोनिष्कमात्रमुवर्णेनतदर्धेनयथाशक्त्याहनुमत्प्रतिमांकृत्वाप्राणानायम्यहनुमद्रतोद्यापनांगत्वेनपंपापूजां
 कृत्वा ॥ पुनः प्राणानायम्यशुभतिथौधर्मपत्नीसमेतस्यमममनोवांछाफलसिद्ध्यर्थंश्रीमदांजनेयप्रीत्यर्थंमांजनेय
 प्रतिमापूजांकरिष्येइतिसंकल्प्यतत्प्रतिमाशुद्धयर्थंपंचामृतस्नपनंकृत्वामूलमंत्रेणशुद्धोदकस्नपनंकृत्वा ॥ पंच
 प्रस्थपरिमितश्चेततंदुलोपरिअलंकृत्य पूर्णकलशंसंस्थाप्यतदुपरिवस्त्रनिधायतदुपरिप्रतिमामाधायप्राणप्रतिष्ठां
 कृत्वा ॥ ततस्त्रयोदशकलशान्प्रतिमावेष्टितांस्तंदुलेषुनिधायकलशपूजांकृत्वातेषुकलशेषुवस्त्राण्यावेष्टयतेषु
 नानाविधफलानिदत्त्वामुवर्णानिकृत्वाआंजनेयपूजार्थंकलशपूजांकृत्वाततः पीठार्चनंकुर्यात् ॥ पीठस्याधस्त
 लाधः तलायनमः ॥ वितलाय ॥ सुतलाय ॥ रसातला ॥ तलातलाय ॥ महातलाय ॥ पाताला
 य ॥ तत्रागाधसर्वतोमुखसुधाधिभयानमः ॥ तत्रकस्मैचित्कमटाय ॥ तदुपरिसहस्रफणिफणामंडितम

णिप्रकाशिताशेषलोकशेषाय ॥ अष्टदिगजभ्यो ॥ तदुपरिभूमंडलाय ॥ दिक्पालकेभ्योनमः ॥ तन्मध्ये
मेरवेनमः ॥ मेरोर्दक्षिणादिगभगेकस्मैचिद्रत्नसानवेन ॥ तन्मध्येसुरतरवे ॥ तन्मूलेसुवर्णवेदिकार्येनमः ॥
वेद्यांशस्य पूर्वभागेनवरत्नखचितनूतनपीठायनमः ॥ एवंभावयित्वा ॥ स्वामिन्सर्वजगन्नाथयावत्पूजावसा
नकम् ॥ तावत्प्रीतिभावेनप्रतिमायांस्थिरोभव ॥ ततस्त्रयोदशप्रांथियुक्तदोरकंप्रतिष्ठाप्य ॥ अथध्यानम् ॥
वंदेविद्युद्भल्यलसितंब्रह्मसूत्रंदधानंकर्णद्वंद्वेकनकवलयेकुंडलेधारयंतम् ॥ सत्कौपीनंकटिपरिहृतकामरूपंक
पींद्रनित्यंध्यायेदनिलतनयवज्रदेहवरिष्ठम् ॥ १ ॥ प्रतप्तजांबूनददिव्यभासंदेदीप्यमानाग्निविभासुराक्षम् ॥
प्रफुल्लपंकेरुहशोभनास्यंध्यायेहृदिस्थपवमानसूनुम् ॥ २ ॥ अथकल्पोक्तप्रकरणआवाहनादिषोडशोपचारा
न्कृत्वा ॥ नमःसर्वाहितार्थायजगदाराध्यकर्मणे ॥ अमेयायांजनेयायपुनरर्घ्यपुरोऽर्पयेत् ॥ ३ ॥ इतिप्रस
न्नार्घ्यं ॥ भक्त्याप्रकलितैरैतैरुपचारैश्चषोडशैः ॥ भगवन्हनुमानीशप्रीयतांमिप्रयोजिभिः ॥ ४ ॥ उपचार
समर्पणम् ॥ यस्यस्मृत्या ॥ ५ ॥ एवंपराजौप्रथमयामपूजांकृत्वा ॥ तस्यांरात्र्यांप्रतियामपूजांकुर्वन्गीतवादिना
दिभिर्मंगलध्वनिभिर्भागवतपठनादिपुराणश्रवणादिभिर्जगरणंकृत्वा परेष्टुःप्रभातेमहानद्यांब्राह्मणैःसह रुना
नंकृत्वानित्यकर्मविधायगंधादिभिरलंकृत्यगृहमागत्यपूर्ववत्पूजांकृत्वाहनुमद्रतोद्यापनांगहोमंकुर्यात् ॥ क्षीरा
न्नैनाज्येनापिप्लसमिद्धिःकल्पोक्तद्रव्येणमूलमंत्रेण।ष्टोत्तरसहस्रमष्टोत्तरशतंवाहोमंकुर्यात् ॥ पूर्णाहुतिंचद
त्वाब्रह्मणेदक्षिणांदत्वाततआचार्यपूजयित्वाप्रतिमांसवस्त्रांमालंकारांसतंडुलांचदत्वातदानसाहुण्यार्थदक्षिणांद

त्वा ॥ आचार्यायसवत्सां सालंकारांपयस्विर्नीगादद्यात् ॥ ततः ऋगित्वभ्यः सवस्वान्कलशान्दत्त्वादक्षिणां दत्त्वा विशि
 ष्टपंगुदीनां धक्कपणजनान्ब्राह्मणान्संतप्य ऋत्विगादिब्राह्मणाञ्छतंपंचाशत्पंचविंशतित्रयोदशवाब्राह्मणान्निमष्टा
 ब्रभोजनेन संतप्य ॥ भूरिदानं विभवानुसारेण कुर्यात् ॥ एवं कुर्वन् यजमानः कृतार्थो भवति ॥ हनुमान्मुप्रीतो वरदो भूत्वा
 पुत्रपौत्रादि सर्वकामान्प्रयच्छति ॥ इति शौनकादिकंप्रतिभूतः प्रोवाच ॥ १ ॥ इति हनुमद्भोक्तापनपूजाप्रयोगविधिः
 ॥ श्लोकाः १२८० ॥ अथ कथा ॥ मुनयो जाह्नवीतीरे शौनकाद्याद्विजोत्तमाः ॥ प्रणम्य जगतां नाथं रमानाथं मुहुर्मुहुः
 ॥ १ ॥ सूतं पुराणवक्तरं महाभागवतोद्भवम् ॥ दृष्ट्वा प्रांजलयः सर्वे प्रोचुर्ब्रतपरायणाः ॥ २ ॥ ऋषय ऊचुः ॥ वामुदे
 वकथाप्रश्ने ब्रतानि बहुशस्त्वया ॥ प्रोक्तानि कृपयास्माकं ब्रतमन्यद्दत्स्वनः ॥ सूत उवाच ॥ शृणु देवमुपयः सर्वमतः
 परतरं ब्रतम् ॥ चतुर्णामपि वर्णानां कर्तव्यं पावनोत्तमम् ॥ ४ ॥ गुह्याहुह्यतमं लोकमंगलानां च मंगलम् ॥ आचुरा
 रोभ्य फलदं पुत्रपौत्रफलप्रदम् ॥ ६ ॥ संपत्करं प्रतिदिनं विद्याप्रदमबुत्तमम् ॥ कदाचिद्भगवान्व्यासः सहशिष्यैर्द
 यानिधिः ॥ ६ ॥ युधिष्ठिरं दैतवने द्रष्टुमभ्यागतो हठात् ॥ निर्वैरं मुगसंकीर्णं सपुष्पफलवृक्षकम् ॥ ७ ॥ सपंच
 मापिकाकीर्णं सपङ्कशिखिसंकुलम् ॥ श्रुताध्ययनसंपन्नैर्यज्वभिर्बहुवदिभिः ॥ ८ ॥ पुत्रपौत्रैः परिवृतैः कलितं
 ललितं ततम् ॥ शास्त्रव्याख्यानचतुरैर्वेदयोषोपशोभितम् ॥ ९ ॥ महाभागवतोद्भोतं लीलाहरिकथाश्रय
 म् ॥ नित्यान्नदाननिलयं स्तुत्यं सर्वाश्रमेषु च ॥ १० ॥ सानुजंसकलत्रंचतत्रापद्व्यह्युधिष्ठिरम् ॥ कृष्णद्वैपायनं
 सोपिश्रुत्वाभ्यागतमादरात् ॥ ११ ॥ अतिदूरं च निष्क्रम्य पुरस्कृत्य सहानुजैः ॥ एकांतसदनं नीत्वा निविष्टं

पर्यपूजयत् ॥ १२ ॥ द्रौपदीरचितांपूजासुरीकृत्यसद्भिजैः ॥ सादरंकुशलंधर्मपप्रच्छेद्रंयथागुरुः ॥ १३ ॥
वेदव्यासउवाच ॥ भद्रंखलुमहाराजकुशलंखलुपार्थिव ॥ आस्तेखलुमहावीरः सुखमेववृकोदरः ॥ १४ ॥ धनं
जयःसुखीचैवयमौचसुखिनावुभौ ॥ संपादितंपाशुपतंदिव्यमस्त्रंकिरीटिना ॥ १५ ॥ अन्यहुहाहुह्यतमंवद
तः शृणुतन्मम ॥ अस्तिव्रतंमहाराजकेवलंसंपदालयम् ॥ १६ ॥ कृतेचारिस्मिन्ब्रतेशीघ्रंभवद्राज्यागमोभवे
त् ॥ धर्मपुत्रउवाच ॥ किंनामव्रतमाहात्म्यमैश्वर्यतस्यकोदृशम् ॥ देवतातत्रकाप्रोक्ताकोविधिःपूजनंकथम् ॥
१७ ॥ कस्मिन्मासेचकैः पूर्वव्रतमाचारितंप्रभो ॥ इदानीमेवतत्कुर्याद्यादिशीघ्रफलप्रदम् ॥ १८ ॥ इत्थं
त्वयातिदुःस्वार्तंकृपाचेन्मयिसाजुजे ॥ भवादृशानांमहतांवांधवोममनापरः ॥ १९ ॥ युधिष्ठिरेणसमुनिःसवि
श्वामुदीरितः ॥ प्रत्युवाचरमरश्चित्तेहनुमंतंमुहुर्मुहुः ॥ २० ॥ व्यासउवाच ॥ शृणुराजेंद्रतन्नामहनुमद्रतमद्भु
तम् ॥ उच्चारणादेवतस्यकार्यसिद्धिर्नसंशयः ॥ २१ ॥ दुष्टग्रहोच्चाटनंचमहाज्वरनिवारणम् ॥ अलंहिवद्भुभिर्वा
क्यैरभीष्टदमितिस्मृतम् ॥ २२ ॥ पुराहिमगवान्कृष्णः पांचाल्याप्रार्थितोभृशम् ॥ आचक्षेत्रतमिदंसविशेषंहव
मतः ॥ २३ ॥ तत्प्रभावादेवलब्धास्त्वयापरमसंपदः ॥ कदाचिदपिपांचाल्याःकंठस्थंव्रतदोरकम् ॥ २४ ॥ दृष्ट्वा
धनंजयः प्राहकिमेतद्धृतामित्यलम् ॥ साचक्षेत्रसुमधुरंव्रतागमनमुत्तमम् ॥ २५ ॥ श्रुत्वेतद्वैववशगः पार्थःक्रोधस
माकुलः ॥ प्राहवैपरुषंवाक्यंसोच्चैश्चर्यातिगर्वितः ॥ २६ ॥ ध्वजेममनिबद्धोयवानरोनिरतंमया ॥ किंदारम्यतिममब्रूहि
बहुर्वन्याशनोमृगः ॥ २७ ॥ तिर्यग्जन्मपराधीनोयोपितोबुद्धिरीदृशी ॥ एतादृशैर्व्रतैरस्मान्नवंचाप्यितुमर्हसि ॥ २८ ॥

इत्युक्तासातिदुःखार्ताप्राहतथ्यंधनंजयम् ॥ भोरान्मुकुमारेणआख्यातममसुप्रियम् ॥ २९ ॥ जगन्नाथे
नकुण्णनतथातस्मान्मयाधृतम् ॥ अर्जुनउवाच ॥ दुःशीलेहृद्वानातुभ्यतेनहास्यात्समीरितम् ॥ ३० ॥ मन्निवद्वस्य
तस्यैवमदधीनस्यदासवत् ॥ पूजातेनकथंप्रोक्तादुष्टचित्तेनविष्णुना ॥ ३१ ॥ पतिव्रतानचत्वंवैपतिवाक्यपरायणा ॥
त्याज्यंतदोरकंतेतुव्रतांगव्रतमप्युत ॥ ३२ ॥ इतीरितेयसंज्ञस्तापतिव्यापतिदेवता ॥ त्यक्त्वातुदोरकंतत्रन्यस्तंचो
द्यानमध्यमे ॥ ३३ ॥ ततः सकलसंपत्तिर्यथागतमगात्तदा ॥ भवद्दिशोदृशंप्राप्तमायासाद्भनसुवनम् ॥ ३४ ॥ त्रयो
दशप्राथियुक्तदोरस्योल्लंघनेनवै ॥ भोक्तव्यंतत्फलंसौख्यंवत्सरैश्चत्रयोदशैः ॥ इत्येतत्सकलंश्रुत्वाकृष्णाम
स्मारतद्व्रतम् ॥ ३५ ॥ सत्यमित्याहसर्वपांपतीनांपुरतस्तदा ॥ व्यासउवाच ॥ अपरंश्रोतुमिच्छाते इतिहासंव
दामिते ॥ पुराहिराधवः सीतांद्रष्टुकामः सलक्ष्मणः ॥ ३६ ॥ ऋष्यभूकमुपागम्यहनुमंतंददर्शह ॥ समुग्रीवेणते
नासौरामः सख्यंचकारह ॥ ३७ ॥ श्रीहनुमानुवाच ॥ रामराममहाबाहायद्वक्ष्येऽष्टशृणुतद्वचः ॥ भक्तस्यतवमे
रामकार्यातुरवशेरितः ॥ ३८ ॥ अहंपुरामधवतावज्रेणहनुताडितः ॥ तदाप्रभृतिहनुमानितिरुयातोस्मिभूतले ॥
तदामांमूर्छितदृष्ट्वापितामेवायुरब्रवीत् ॥ ३९ ॥ यतोनिपातितः पुत्र इतिहृदस्तिरोदधे ॥ तदाब्रह्मा
दयोदेवाः साक्षाद्भूत्वावदंतिह ॥ आंजनेयचिरंजीवत्वममेयपराक्रमः ॥ ४० ॥ अशेषरामकार्याणिसाधय
यत्वंकपीश्वर ॥ वायुपुत्रहृवंगेशहनुमद्व्रतनायकम् ॥ ४१ ॥ तद्यश्चकारविमलंभृशंप्रियतमोद्धतम् ॥ तस्यसर्वा
णिकार्याणि सिध्यंतीतिवरंददुः ॥ ४२ ॥ कार्यार्थिनाराधवेणकृतामित्यब्रवीच्चमाम् ॥ स्मृतंतद्वैरामवाक्यंकुरु

स्वामिन्मयेरितम् ॥ ४३ ॥ नमंतव्यं वृथानाथसत्यंमंतव्यमीश्वर ॥ रोचतेयदिविच्चितेतत्कुरुष्वार्थसिद्धये ॥
॥ ४४ ॥ इत्युक्त्वामस्मिन्नेतस्मिन्तदासंक्रमतेहठात् ॥ आकाशवाणीतत्रोच्चैर्यदुक्तंस्त्यमेवतत् ॥ ४५ ॥
इति रामप्रसन्नश्च श्रुत्वागगनभाषितम् ॥ चिकीर्षयाव्रतस्यास्यहनुमंतमथाब्रवीत् ॥ ४६ ॥ हनुमन्कोविधि
स्तस्यकदाकर्तव्यमेवतत् ॥ ब्रूहीतिवचनं श्रुत्वाप्रत्यवाचमरुमुतः ॥ ४७ ॥ मार्गशीर्षसितपक्षेत्र्यादश्यांजय
प्रदे ॥ अभिजिह्विकटेकालेत्रयोदशघटीयुते ॥ ४८ ॥ त्रयोदशप्रांथियुतंदोरकंकलशोरिथतम् ॥ हरिद्रामंततस्तत्र
मामावाह्यप्रपूजयेत् ॥ ४९ ॥ पीतगंधपीतपुष्पपीतद्रव्यंविशेषतः ॥ नमोभगवतेवायुनंदनायेतिमंत्रतः ॥ ५० ॥
ॐ करेणानेनपूजांकुर्यात्पौडश्यान्ततः ॥ सोपचारं ब्राह्मणायदद्याद्रायनमुत्तमम् ॥ ५१ ॥ त्रयोदशापूपमात्रंगोधू
मात्रंप्रदापयेत् ॥ सदक्षिणसतां बृहद्ब्राह्मणान्भोजयेत्तदा ॥ ५२ ॥ प्रारंभेत्तस्यकायाणि सिध्यंत्येवनसंशयः ॥
तावत्कर्तव्यमेतद्रैयन्ततश्चत्रयोदश ॥ इति ॥ ५३ ॥ उद्यापनंयथान्यायंकुर्यात्कलशवस्त्रकैः ॥ संपूर्णमपिचेत्युक्त
मित्युक्त्वाविररामह ॥ ५४ ॥ रामोपि सहस्रग्रीवः सानुजस्तच्चकारह ॥ कार्यसिद्धिरभूत्तस्यसुग्रीवश्चविभीषणः
॥ ५५ ॥ विभीषणादिरामोक्तं व्रतं कृत्वायथादितम् ॥ तदाप्रभृतिलोकस्मिन्विश्रुतं हनुमद्रतम् ॥ ५६ ॥ भवेत्सहायो
हनुमान्कृतेतस्यव्रतेशुभे ॥ तस्मात्त्वयापि कर्तव्यं व्रतमेतद्व्रपोत्तम ॥ ५७ ॥ मासानां मार्गशीर्षोर्हामित्युक्तंस्वामि
नाख्यम् ॥ तस्मात्त्वमपि तत्कृत्वा लब्ध्वरज्योभविष्यसि ॥ ५८ ॥ इत्याकर्ण्यवचस्तस्यसर्वोपमुदमाययुः ॥ अथ
सायमभूत्तत्रसूर्यवारशिमागत ॥ ५९ ॥ वाराशिंजलराशिं समुद्रमित्यर्थः ॥ नीत्वा रात्रिततः प्रात उत्थाय तपसः
सुतः ॥ व्यासस्यपुरतश्चैव तमेतत्सुविस्तरम् ॥ ६० ॥ उद्यापनं तथा होमं सधृतं पायसैः शुभैः ॥ मूलमंत्रोक्त

सूक्तेनव्रतांगमकरोत्ततः ॥ ६१ ॥ साक्षाद्धनुमतः पूजापांचाल्यासहकल्पिता ॥ अथसंवत्सरेतीतिपांडवोराल्प्य
 माययौ ॥ ६२ ॥ तस्मात्कुरुध्वंमुनयोव्रतानामुत्तमंव्रतम् ॥ इतिकृत्वाभवंतश्चप्राप्तामहिमनोरथाः ॥ ६३ ॥
 तेष्विचक्रुर्यथान्यायव्रतमेतत्सुमंगलम् ॥ इतिश्रीहनुमत्कल्पलिरिवतयस्यवेदमनि ॥ ६४ ॥ कृतेव्रतचयत्पुण्यं
 तत्पुण्यफलमश्नुते ॥ पठतेयाहनुमतःकल्पयःशृणुयान्नरः ॥ ६५ ॥ वाचयेद्यस्तुमद्भक्त्यासमंपूर्णमनोरथः ॥ वेदविद्वा
 ह्यःश्रीमानक्षत्रियोमितविक्रमः ॥ ६६ ॥ वैद्योपिचधनाध्यक्षोऽद्भुतःकृषिमहाधनः ॥ रोगार्तामुच्यतेरोगात्सुतार्थी
 लभतेसुतान् ॥ ६७ ॥ मोक्षार्थीलभतेमोक्षधनार्थीलभतेधनम् ॥ इदंव्रतनरःकृत्वासांगोपांगंहनुमतः ॥ ६८ ॥ ॐ नमो
 भगवतेवायुनंदनायेतिमंव्रतः ॥ ६९ ॥ अभिममंज्यत्रिवारंयोगंधहस्तेनलेपयेत् ॥ ललाटेधारयेद्यस्तुतस्य
 लोपोवशीभवेत् ॥ ७० ॥ धृत्वाललाटेतिलकंयोरजगृहमन्वगात् ॥ नृपतिस्तस्यवशगोप्रत्यहंजायतध्रुवम्
 ॥ ७१ ॥ हनुमंतंस्मरन्नामप्रयाणंयादिगच्छति ॥ सर्वत्रविजयीभूत्वापुनरगच्छतिध्रुवम् ॥ ७२ ॥ हनुमत्कल्प
 मेतत्तुभक्तियुक्तःकरोतियः ॥ राजद्वारचयुद्धेचसभायांव्यावहारिके ॥ ७३ ॥ हुताशनेचपवनेव्याघ्रासिंहभये
 पुन ॥ समस्तकार्योद्योगेचसर्वत्रविजयीभवेत् ॥ ७४ ॥ त्रयोदशप्रांथियुक्तंव्रतदोरंहनुमतः ॥ धारयेद्यःकंठमूले
 दक्षिणेऽयश्चकरे ॥ ७५ ॥ तस्यसर्वाभीष्टसिद्धिर्भवत्येव न संशयः ॥ ब्राह्मणक्षत्रियविशांशूद्रादीनांचसर्वशः ॥ ७६ ॥
 व्रतसंपत्करंशीघ्रंस्त्रीणांचैवविशेषतः ॥ सत्यंसत्यंपुनःसत्यंव्रतमेतद्विधानतः ७७ ॥ नमस्तेनमस्तेमहावायुमुनो नम
 स्तेनमस्तेमविष्याद्विधातः ॥ नमस्तेनमस्तेमदाभीष्टदातनमस्तेनमस्तेऽनिशंरामभक्त ॥ ७८ ॥ इतिश्रीभविष्यात्तर
 पुराणेव्यासप्रोक्तहनुमद्व्रतकथा ॥ श्लोकाः १२९८ ॥ अथहनुमद्व्रताद्यापनकल्पः ॥ ऋषय ऊचुः ॥ सूतसूत पुनः

प्राज्ञसर्वशास्त्रविशारद ॥ हनुमद्रतमाहात्म्यं त्वया सम्यगुदीरितम् ॥ १ ॥ उद्यापनविधिसम्यक्सूतनो वक्तुमर्हसि ॥
उद्यापनं विना नैव व्रतस्य फलहेतुकम् ॥ २ ॥ कर्तव्यं तु कथं मत्तैरखंडफलभोक्तृभिः ॥ एतत्सर्वसमाचक्ष्व फलं च नि
यमतथा ॥ ३ ॥ सूत उवाच ॥ शृण्वन्तु ऋषयः सर्वव्रतस्योद्यापनक्रमम् ॥ मार्गशीर्षे तथा माघे वैशाखे श्रावणे तथा
॥ ४ ॥ कार्तिके फाल्गुने चैव मृददापविर्जाते ॥ आदौ मध्ये तथा चांतिकुर्यादुद्यापनबुधः ॥ ५ ॥ शुक्लपक्षत्रयो
दश्यां पूर्वाह्ने स्नानमाचरेत् ॥ नित्यकर्मविधया दौ पूजास्थानं समाविशेत् ॥ ६ ॥ पुण्याहवाचनं कुर्याद्भित्तवा
दित्रयमंगलैः ॥ आचार्यवरयेत्पश्चाद्दिधिज्ञं वेदपारगम् ॥ ७ ॥ ब्रह्माणं वरयेत्तत्र वेदवेदांगपारगम् ॥ ऋत्विजश्चापि
वरयेच्च यो दशगुणान्वितान् ॥ ८ ॥ मंडपं कारयेद्भूम्यं चतुर्द्वारं समन्वितम् ॥ कदलीस्तंभसंयुक्तं वितालान्द्यौर्विराजि
तम् ॥ ९ ॥ फलपुष्पसमायुक्तं तोरणार्घ्यैरलंकृतम् ॥ मंडपस्य तु मध्ये च गोमयेनोपलिप्यते ॥ १० ॥ द्विपटुद्वयं लसमायुक्तं
पद्मं च परिकल्पयेत् ॥ चातुर्वर्णकरं गैश्चरत्नं कृतं प्रयत्नतः ॥ ११ ॥ दलेषु स्थापयेत्कुंभान्दद्यात्ताम्रमया ऽङ्गुमान् ॥
पद्मस्य कर्णिकायां तु सौवर्णकलशं न्यसेत् ॥ १२ ॥ एषु कुंभेषु वस्त्राणि प्रच्छाद्य सुसमाहितः ॥ मापमात्रमुवर्णनं
तदर्धाधिनवापुनः ॥ १३ ॥ प्रतिमां कारयेत्तत्र वायुपुत्रस्य धीमतः ॥ वस्त्रद्वयेन संवेष्ट्य संस्थाप्य कलशोपरि ॥
॥ १४ ॥ पूर्ववत्पूजयेद्भक्त्या कल्पोक्तविधिना ततः ॥ सौवर्णं राजतं वापि तं तु कुर्याद्दण्डनवम् ॥ १५ ॥ त्रयोदशं प्राथि
युतं पूजयित्वा यथाविधि ॥ यावज्जीवं ततो धार्य सर्वसंपत्प्रदायकम् ॥ १६ ॥ राज्ञो जागरणं कृत्वा प्रतियामं प्रपूज
येत् ॥ ततः प्रभातसमये स्नानं कृत्वा यथाविधि ॥ १७ ॥ पूर्ववत्पूजयेद्देवं रामदूतं कर्पीश्वरम् ॥ स्वगृह्यात्कविधा
नेन प्रतिष्ठाप्या नलं द्विजः ॥ १८ ॥ क्षीराज्येन घृतेनाज्यसमिद्धिः पिप्पलोद्भवैः ॥ फलैर्नानाविधैः पक्वैर्मधुना चावि

शेषतः ॥ १९ ॥ होमंकुर्यात्प्रयत्नेनमूलमंत्रेणचवती ॥ अष्टोत्तरसहस्रंवाअष्टोत्तरशतंतुवा ॥ २० ॥ होमशेषंततः
 कृत्वापूर्णाहुतिमथाचरेत् ॥ आचार्यपूजयेत्पश्चाद्ब्रह्मालंकारभूषणैः ॥ २१ ॥ ब्राह्मणानृत्विजश्चापिपूजयित्वा
 तथैवच ॥ आचार्यायसुशान्तायश्रोत्रियायकुटुंबिने ॥ २२ ॥ प्रतिमांवस्त्रसंयुक्तांदद्याद्ब्रह्मक्षिणान्विताम् ॥ कल
 शान्वस्त्रसंयुक्तानृत्विग्भ्यश्चप्रदापयेत् ॥ २३ ॥ व्रतस्यफलमिद्वयार्थेनृदद्यात्पयस्विनीम् ॥ हेमशृंगीरौप्य
 खुरींसवत्सांवस्त्रसंयुताम् ॥ २४ ॥ ब्राह्मणेदक्षिणांदत्वाब्राह्मणान्माजयेत्ततः ॥ भुञ्जीयाद्ब्रधुभिः सार्धंवायुपुत्रंहृदिस्म
 रन् ॥ २५ ॥ एवंयः कुरुतेमर्त्यः कपिभक्तिस्ममन्वितः ॥ पुत्रपौत्रैः परिवृताधनधान्यसमाकुलः ॥ २६ ॥ इह
 भुक्त्वाखिलान्भोगान्प्रसादाच्चहन्मृतः ॥ सर्वपापविनिर्मुक्तः सयातिब्रह्मणः पदम् ॥ २७ ॥ एवंश्रुत्वाशौनका
 द्याः संतुष्टाः स्वाश्रमंगताः ॥ येषठंतीदमाख्यानंशृण्वंतिश्चद्वयान्विताः ॥ २८ ॥ तेसर्वेपापनिर्मुक्तायास्त्यतिप
 रमांगतिम् ॥ २९ ॥ इति श्रीभविष्योत्तरपुराणेश्वरतशौनकसंवादेहनुमद्रतोद्यापनकल्पः ॥ १०७ ॥ इति
 श्रीहरेिकृष्णविनिर्भितेवृ० ध० उपासनास्तवकेहनुमदुपासनाध्यायेहनुमद्रतपूजापूजाव्रतोद्यापनपूजापद्ध
 तिकथोद्यापनविधानानांनिरूपणनामप्रकरणंपाद्विशम् ॥ २६ ॥ श्लोकाः १३२७ ॥ श्रीगणेशायनमः ॥ अस्यश्री
 हनुमत्सहस्रनामस्तोत्रमंत्रयज्ञाऋषिः हनुमान्देवताअनुष्टुप्छंदः रांवीजं मंशक्तिः श्रीहनुमत्प्रोत्यर्थतद्दिव्य
 सहस्रनामभिरमुकसंख्याकंपुष्पादिद्रव्यसमर्पणोविनियोगः ॥ अथध्यानं ॥ उद्यदादित्यसंकशमुदारमुजविक्र
 म् ॥ कंदर्पकोटिलावण्यंसर्वाविद्याविशारदम् ॥ १ ॥ श्रीरामहृदयानंदंभक्तकल्पमहीरहम् ॥ अभयंवरदंदो
 भ्यांचितयेन्मारुतात्मजम् ॥ २ ॥ इतिध्यानम् ॥

१ हनुमतेनमः	१७ पिंगाशायनमः	३२ भगवतेनमः	४८ विश्वदायनमः	६४ वृद्धायनमः
२ श्रीपदायनमः	१८ वरदायनमः	३३ देवायनमः	४९ विश्वात्मनेनमः	६५ युनेनमः
३ वायुपुत्रायनमः	१९ वाग्मिनेनमः	३४ विश्वहेतवेनमः	५० विश्वासेव्यायनमः	६६ तत्त्वायनमः
४ रुद्रायनमः	२० सीताशोकविनाश- नायनमः	३५ निराश्रयायनमः	५१ विश्वायनमः	६७ तत्त्वगम्यायनमः
५ अनघायनमः	२१ शिवायनमः	३६ आरोग्यकर्त्रेनमः	५२ विश्वहरायनमः	६८ सरथेनमः
६ अजरायनमः	२२ शर्वायनमः	३७ विश्वेशायनमः	५३ रवयेनमः	६९ अजायनमः
७ अमृत्यवेनमः	२३ परायनमः	३८ विश्वनायकायनमः	५४ विश्वेष्टायनमः	७० अंजनीसूनेवेनमः
८ वीरवीरायनमः	२४ अव्यक्तायनमः	३९ हरीश्वरायनमः	५५ विश्वागम्यायनमः	७१ अव्यग्रायनमः
९ ग्रामवासायनमः	२५ व्यक्तव्यक्तायनमः	४० भर्गायनमः	५६ विश्वधेयायनमः	७२ ग्रामस्वांतायनमः
१० जनाश्रयायनमः	२६ रसाधरायनमः	४१ रामायनमः	५७ कलाधरायनमः	७३ धराधरायनमः
११ धनदायनमः	२७ पिंगकेशायनमः	४२ रामभक्तायनमः	५८ पुर्वगमायनमः	७४ भूर्लोक्यायनमः
१२ निर्गुणायनमः	२८ पिंगरोम्णेनमः	४३ कल्याणायनमः	५९ कपिश्रेष्ठायनमः	७५ भुवर्लोक्यायनमः
१३ कायायनमः	२९ श्रुतिगम्यायनमः	४४ विश्वभरायनमः	६० ज्येष्ठायनमः	७६ स्वर्लोक्यायनमः
१४ वीरायनमः	३० सनातनायनमः	४५ विश्वमूर्तेयेनमः	६१ विद्यायनमः	७७ महर्लोक्यायनमः
१५ निषिपतयेनमः	३१ अनाद्येनमः	४६ विश्वमूर्तेयेनमः	६२ वनेचरायनमः	७८ जनोल्लोक्यायनमः
१६ मुनयेनमः		४७ विश्वाकारायनमः	६३ बालायनमः	७९ तपसेनमः

८० अद्ययायनमः	९६ शरणागतवत्सला यनमः	९ शक्तिजीविकाह- रायनमः	२३ हरयेनमः	३८ चिरंजीविनेनमः
८१ सत्यायनमः	९७ जानकीप्राणदात्रेनमः	११० भुमुकारहतारातये- नमः	२४ श्रीशायनमः	३९ प्रसन्नायनमः
८२ ओंकारगभ्यायनमः	९८ रक्षःप्राणपहारका- यनमः	११ गर्वायनमः	२५ गरुडरूपयभंजका- यनमः	१४० सदाशिवायनमः
८३ प्रणवायनमः	९९ पूर्णायनमः	१२ पर्वतच्छेदनायनमः	२६ पार्थवजायनमः	४१ सन्नतायनमः
८४ व्यापकायनमः	१०० सस्यायनमः	१३ हेतवेनमः	२७ वायुपुत्रायनमः	४२ सद्गतयेनमः
८५ अमलायनमः	१ पीतवाससेनमः	१४ अहेतवेनमः	२८ अमितपुच्छायनमः	४३ युक्तयेनमः
८६ शिवायनमः	२ दिवाकरसमप्रभा- यनमः	१५ प्रांशवेनमः	२९ अमितप्रभायनमः	४४ मुक्तिदायनमः
८७ धर्मप्रतिष्ठात्रेनमः	३ द्रोणहर्त्रेनमः	१६ विश्वभर्त्रेनमः	१३० ब्रह्मपुच्छायनमः	४५ कीर्तिनायकायनमः
८८ रामेष्टायनमः	४ शक्तिनेत्रेनमः	१७ जगद्भरवेनमः	३१ परब्रह्मणेनमः	४६ कीर्तयेनमः
८९ फाल्गुनप्रियायनमः	५ शक्तयेनमः	१८ जगन्नेत्रेनमः	३२ पुच्छरोमिष्टायनमः	४७ कीर्तिप्रदायनमः
९० गोष्पदिनेनमः	६ राक्षसमारकायनमः	१९ जगन्नाथायनमः	३३ सुप्रोवादिद्युतायनमः	४८ समुद्रायनमः
९१ कृतवारीशायनमः	७ रक्षोघ्नायनमः	१२० जगदीशायनमः	३४ ज्ञानिनेनमः	४९ श्रीप्रदायनमः
९२ पूर्णकामायनमः	८ रामदूतायनमः	२१ जनेश्वरायनमः	३५ वानरायनमः	१५० शिवायनमः
९३ धराधिपायनमः		२२ जगच्छितायनमः	३६ वानरेश्वरायनमः	५१ उदधिक्रमणायनमः
९४ रक्षोघ्नायनमः			३७ कल्पस्थायिनेनमः	५२ देवायनमः
९५ पुंडरीकाशायनमः				

६३ संसारभयनाशना- यनमः	६७ कृष्णायनमः	८२ वीरमारायनमः	९६ भगयनमः	२१० कालभक्षकायनमः
६४ वालिवंधकृतेनमः	६८ कृष्णस्तुतायनमः	८३ जयप्रदायनमः	९६ साक्षिणेनमः	११ भर्जितायनमः
६५ विश्ववेजेनमः	६९ शान्तायनमः	८४ जगन्मंगलदायनमः	९७ चेजेनमः	१२ लंकेशनिधनस्यायि- नेनमः
६६ विश्वप्रतिष्ठितायनमः	७० शान्तिदायनमः	८५ पुण्यायनमः	९८ चैतन्यविग्रहायनमः	१३ लंकाविदाहकायनमः
६७ लंकारयेनमः	७१ विश्वपावनायनमः	८६ पुण्यश्रवणकीर्तना- यनमः	९९ ज्ञानदायनमः	१४ ईश्वरायनमः
६८ कालपुरुषायनमः	७२ विश्वभोक्त्रेनमः	८७ पुण्यकीर्तयेनमः	१०० प्राणदायनमः	१४ चंद्रसूर्याग्नित्राय- नमः
६९ लंकेशग्रहभंजना- यनमः	७३ मारिद्रायनमः	८८ पुण्यगीतयेनमः	१ जगत्प्राणायनमः	१६ कालाग्नेयेनमः
१६० भूतावासायनमः	७४ ब्रह्मचारिणेनमः	८९ जगत्पावनपावना- यनमः	२ जगत्प्राणायनमः	१७ प्रलयार्तकायनमः
६१ वासुदेवायनमः	७५ जितेंद्रियायनमः	९० देवेशायनमः	३ समीरणायनमः	१८ कपीनायनमः
६२ वसवनेनमः	७६ ऊर्ध्वगायनमः	९१ मितमारायनमः	४ विभीषणप्रियाय- नमः	१९ कपीशायनमः
६३ त्रिभुवनेश्वरायनमः	७७ लंगूलिनेनमः	९२ रामभक्तिविधायका- यनमः	५ शूरायनमः	२० पुण्यराशयेनमः
६४ श्रीरामरूपायनमः	७८ मालिनेनमः	९३ धाजेनमः	६ पिप्पलाश्यायनमः	२१ द्वादशराशिगायनमः
६५ कृष्णायनमः	७९ लंगूलहतराक्षसा- यनमः	९४ ध्येयायनमः	७ सिद्धिदायनमः	२२ सर्वाश्यायनमः
६६ लंकाप्रासादभंजका- यनमः	८० समीरतनुजायनमः		८ सिद्धाश्यायनमः	२३ अप्रमेयात्मनेनमः
	८१ वीरायनमः		९ कालायनमः	

२४ रेवत्यादिनिवारका- यनमः	३८ नगरग्रामपालायनमः ३९ शुद्धायनम	५३ सदसद्गूपायनमः ५४ कारणायनमः	६७ पुर्वगेश्वरायनमः ६८ कोधायनमः	८२ निऋतयैनमः ८३ वरुणायनमः
२५ लक्ष्मणप्राणदोजेनमः	२४० बुद्धायनमः	५५ प्रकृतेः परायनमः	६९ कोधसंरक्तलोचना- यनमः	८४ वायुगतिमतेनमः ८५ वायवेनमः
२६ सोताजीवनहेतुका- यनमः	४१ निरंतनायनमः ४२ निरंजनायनमः	५६ भाग्यदायनमः ५७ निर्मलायनमः	२७० क्रोधहर्जेनमः ७१ तापहर्जेनमः	८६ कुबेरायनमः ८७ ईश्वरायनमः
२७ रामधेयायनमः	४३ निर्विकल्पायनमः	५८ नेजेनमः	७२ भक्ताभयायनमः ७३ वरप्रदायनमः	८८ रवेयेनमः ८९ चंद्रायनमः
२८ हृषीकेशायनमः	४४ गुणातीतायनमः	५९ पुच्छलंकाविदाहका- यनमः	७४ भक्तानुकेपिनेनमः ७५ विश्वेशायनमः	२९० कुजायनमः ९१ सौम्यायनमः
२९ विष्णुभक्तायनमः	४५ भयंकरायनमः	२६० पुच्छवद्धायनमः ६१ यातुधानायनमः	७६ पुरुहूतायनमः ७७ पुरंदरायनमः	९२ गुरवेनमः ९३ काव्यायनमः
२३० जटिनेनमः	४६ हनुमतेनमः	६२ यातुधानरिपुप्रिया- यनमः	७८ अग्नयेनमः ७९ विभावसेवेनमः	९४ शनैश्वरायनमः ९५ राहवेनमः
३१ बलिनेनमः	४७ दुराराध्यायनमः	६३ छायापहारिणेनमः ६४ भूतेशायनमः	८० भास्वतेनमः ८१ यमायनमः	९६ केतवेनमः ९७ मरुतेनमः
३२ सिद्धायनमः	४८ तपस्साध्यायनमः	६५ लोकेशायनमः ६६ सद्गतिप्रदायनमः		
३३ देवारिदर्पणेनमः	४९ अमरेश्वरायनमः			
३४ होजेनमः	५० जानकीधनशोको- त्थतापहर्जेनमः			
३५ धाजेनमः	५१ पराशरायनमः			
३६ कर्जेनमः	५२ वाङ्मयायनमः			
३७ जगत्प्रभवेनमः				

१८ होत्रेनमः	१२ स्वधाकारायनमः	२७ जगदंतायनमः	यनमः	५७ सद्यःस्फूर्तिदात्रेनमः
१९ धात्रेनमः	१३ स्वधाकारायनमः	२८ अनंतकायनमः	४३ हिरण्मयायनमः	५८ गुणाकरायनमः
३०० हर्त्रेनमः	१४ हविषेनमः	२९ विपाप्मनेनमः	४४ पुराणायनमः	५९ नक्षत्रमालिनेनमः
१ समीरजायनमः	१५ कव्यायनमः	३३० निष्कलंकयनमः	४५ स्वेचरायनमः	३६० भूतात्मनेनमः
२ मशकीकृतदेवार- येनमः	१६ हव्यायनमः	३१ महतेनमः	४६ भूचरायनमः	६१ सुरभयेनमः
३ दैत्यारयेनमः	१७ प्रकाशकायनमः	३२ महदहंकृतयेनमः	४७ मनसेनमः	६२ कल्पपादपायनमः
४ मधुमुदनायनमः	१८ स्वप्रकाशायनमः	३३ स्वायनमः	४८ हिरण्यगर्भायनमः	६३ चिंतामणयेनमः
५ कामायनमः	१९ महावीरायनमः	३४ वायवेनमः	४९ सुजाप्णेनमः	६४ गुणनिधयेनमः
६ कपयेनमः	३२० लववेनमः	३५ पृथिव्येनमः	३५० राजराजायनमः	६५ प्रजाद्वारायनमः
७ कामपालायनमः	२१ अमितविक्रमायनमः	३६ आपायनमः	५१ विषांपतयेनमः	६६ अनुत्तमायनमः
८ कपिलायनमः	२२ भंडानोद्धानगतिमते नमः	३७ वह्नयेनमः	५२ वेदांतवेद्यायनमः	६७ पुण्यश्लोकायनमः
९ विश्वजीवनायनमः	२३ सह्रतयेनमः	३८ दिक्रालायनमः	५३ उद्गीथायनमः	६८ पुरारातयेनमः
३१० भागीरथोपदांभो- जायनमः	२४ पुरुषोत्तमायनमः	३९ एकस्थायनमः	५४ वेदायनमः	६९ ज्योतिष्मतेनमः
११ सेतुबंधविशारदायनमः	२५ जगदात्मनेनमः	४० क्षेत्रज्ञायनमः	५५ वेदांगपारागायनमः	३७० शर्वरोपतयेनमः
	२६ जगद्योनयेनमः	४१ क्षेत्रज्ञेनमः	५६ प्रतिग्रामस्थितयेनमः	७१ किलिकिलिरावसंज-
	२७ जगदंतायनमः	४२ पल्वलीकृतसागरा-		

स्तमृतप्रेतपिशाच-
कायनमः
७२ ऋणत्रयहरायनमः
७३ सुक्ष्मायनमः
७४ स्यूलायनमः
७५ सर्वगतयेनमः
७६ पुंसेनमः
७७ अपस्मारहरायनमः
७८ रमर्जेनमः
७९ श्रुतयेनमः
८० गायथ्येनमः
८१ स्मृतयेनमः
८२ मनवेनमः
८३ स्वर्गद्वारायनमः
८४ प्रजाद्वारायनमः
८५ मोक्षद्वारायनमः

८६ यतीश्वरायनमः
८७ नादरूपायनमः
८८ परब्रह्मणेनमः
८९ ब्रह्मणेनमः
९० ब्रह्मपुरातनायनमः
९१ एकायनमः
९२ अनेकायनमः
९३ जनायनमः
९४ शुक्रायनमः
९५ स्वयंज्योतिषेनमः
९६ अनाकुलायनमः
९७ ज्योतिर्ज्योतिषेनमः
९८ अनादयेनमः
९९ सात्त्विकायनमः
१०० राजसायनमः
१ तमसेनमः

२ तमोर्हर्जेनमः
३ निरालंघायनमः
४ निराकारायनमः
५ गुणाकरायनमः
६ गुणाश्रयायनमः
७ गुणामयायनमः
८ बृहत्कायायनमः
९ बृहद्यशसेनमः
१० बृहदनुषेनमः
११ बृहत्पादायनमः
१२ बृहन्मुध्रेनमः
१३ बृहत्स्वनायनमः
१४ बृहत्कायायनमः
१५ बृहत्त्रासायनमः
१६ बृहद्ब्राह्मणेनमः
१७ बृहत्तन्वेनमः

१८ बृहद्यत्नायनमः
१९ बृहत्कार्यायनमः
२० बृहत्पुच्छायनमः
२१ बृहत्करायनमः
२२ बृहद्गतयेनमः
२३ बृहत्सेव्यायनमः
२४ बृहल्लोकायनमः
२५ फलप्रदायनमः
२६ बृहच्छक्तेयेनमः
२७ बृहद्वांछाफलदाय-
नमः
२८ बृहदीश्वरायनमः
२९ बृहल्लोकजुतायनमः
३० ब्रह्मेनमः
३१ विश्वोद्गात्रेनमः
३२ जगद्भरवेनमः

३३ देवाचार्यायनमः
३४ सत्यवादिनेनमः
३५ ब्रह्मवादिनेनमः
३६ कलाधरायनमः
३७ सतपातालगामिने-
नमः
३८ मलयाचलसंश्रयाय-
नमः
३९ उत्तराशान्धितायनमः
४० श्रीदायनमः
४१ दिव्यौषधीवशायनमः
४२ स्वगायनमः
४३ शास्त्रामृगायनमः
४४ कर्पाद्रायनमः
४५ पुराणायनमः
४६ प्राणचंचुरायनमः

बृ.ज्यो.
वर्मस्कंध
॥ ७२ ॥

४७ चतुरायनमः	६३ योधेनमः	७८ जगदध्यायनमः	९१ महेशकृतसंस्तवाय- नमः	६ रूपशोनायनमः
४८ ब्राह्मणायनमः	६४ कलयेनमः	७९ प्रलयायनमः	९२ महेश्वरायनमः	७ अहंकारमानगायनमः
४९ योगिनेनमः	६५ कालायनमः	४८० अमितमायायनमः	९३ सत्यसंधायनमः	८ नतिनेतीतिगम्या- यनमः
४६० योगगम्यायनमः	६६ परात्परायनमः	८१ मायातीतायनमः	९४ शरभायनमः	९ वैकुण्ठभजनप्रियायनमः
५१ परावरायनमः	६७ मनोवोगिनेनमः	८२ विमत्सरायनमः	९५ कलिपावनायनमः	५१० गिरिशायनमः
५२ अनादयेनमः	६८ सदायोगिनेनमः	८३ मायानिर्जितरक्षसे- नमः	९६ रसायनमः	११ गिरिकांतायनमः
५३ निवनायनमः	६९ संहारभयनाशनाय- नमः	८४ मायानिर्मितविष्टपा- यनमः	९७ रसज्ञायनमः	१२ दुर्वाससेनमः
५४ व्यासायनमः	७० तत्त्वद्विनेनमः	८५ मायाश्रयायनमः	९८ सन्मानायनमः	१३ कवयेनमः
५५ वैकुण्ठायनमः	७१ तत्त्वज्ञायनमः	८६ निर्लेपायनमः	९९ रूपायनमः	१४ अंगिरसेनमः
५६ पृथिवीपतयेनमः	७२ तत्त्वायनमः	८७ मायानिवर्त्तकायनमः	१०० चक्षुषेनमः	१५ भृग्वेनमः
५७ अपराजितयेनमः	७३ तत्त्वप्रकाशायनमः	८८ सुखायनमः	१ स्तुतयेनमः	१६ वसिष्ठायनमः
५८ जितारातयेनमः	७४ शुद्धायनमः	८९ सुखसुखप्रदायनमः	२ रवायनमः	१७ च्यवनायनमः
५९ सदानंददायनमः	७५ बुधायनमः	९० नागायनमः	३ प्राणायनमः	१८ नारदायनमः
४६० ईशेनेनमः	७६ नित्ययुक्तायनमः		४ गंधायनमः	१९ तुंगरायनमः
६१ गोपालायनमः	७७ भक्ताकारायनमः		५ रूपशौर्यनमः	६२० अमलायनमः
६२ गोपतयेनमः				

उपा०स्त०३
हनुमान्
अ० ११४

२१ विश्वेश्वरायनमः	३७ भूपतयेनमः	५३ सहस्रपादायनमः	६८ शतमुत्तयेनमः	८४ महादेवात्मकायनमः
२२ विश्वबीजायनमः	३८ खंडमालिनेनमः	५४ कामजिसेनमः	६९ अमूर्तिमतेनमः	८५ विभवेनमः
२३ विश्वनेत्रायनमः	३९ संसारसारथयेनमः	५५ कामदहनायनमः	७० महानिधयेनमः	८६ रुद्रकर्मणेनमः
२४ विश्वपायनमः	४० नित्यायनमः	५६ कामायनमः	७१ महाभागायनमः	८७ अकृतकर्मणेनमः
२५ याजकायनमः	४१ संपूर्णकामायनमः	५७ काम्यफलप्रदायनमः	७२ महागर्भायनमः	८८ रत्ननाभायनमः
२६ यजमानायनमः	४२ भक्तकामदुधेनमः	५८ मुद्रापहारिणेनमः	७३ महर्द्धिदायनमः	८९ कृतागमायनमः
२७ पावकायनमः	४३ उत्तमायनमः	५९ रक्षोघ्नायनमः	७४ महाकारायनमः	९० अंभोनिधिलंबना- यनमः
२८ पित्रेनमः	४४ गणपायनमः	६० क्षितिभारहरायनमः	७५ महायोगिनेनमः	९१ सिंहायनमः
२९ श्रद्धायै नमः	४५ केशवायनमः	६१ अकलायनमः	७६ महातेजसेनमः	९२ सत्यधर्मायनमः
३० बुद्धयेनमः	४६ भ्रान्तिनमः	६२ नखदंष्ट्रायुधायनमः	७७ महाधुतयेनमः	९३ प्रमोदनायनमः
३१ क्षमायै नमः	४७ पित्रेनमः	६३ विष्णवेनमः	७८ महाकर्मणेनमः	९४ जितामित्रायनमः
३२ तंद्रायै नमः	४८ मात्रेनमः	६४ भक्ताभयवरप्रदा- यनमः	७९ महानादायनमः	९५ जयायनमः
३३ मंत्रायनमः	४९ मारुतयेनमः	६५ दुर्धनेनमः	८० महामंत्रायनमः	९६ सोमायनमः
३४ मंत्रयित्रेनमः	५० सहस्रमूर्धनेनमः	६६ दुर्षदायनमः	८१ महामतयेनमः	९७ विजयायनमः
३५ सुरायनमः	५१ सहस्राल्यायनमः	६७ इष्टायनमः	८२ महाशयायनमः	९८ वायुवाहनायनमः
३६ राजेंद्रायनमः	५२ सहस्राशायनमः		८३ महोदरायनमः	

११ जीवायनमः ६०० धात्रेणमः १ सहस्रांशवेनमः २ मुकुंदायनमः ३ भूरिदक्षिणायनमः ४ सिद्धार्थायनमः ५ सिद्धिदायनमः ६ सिद्धसंकल्पायनमः ७ सिद्धिहेतुकायनमः ८ सप्तपातालचरणा- यनमः ९ सप्तर्षिगणवंदिताय नमः ६१० सप्ताब्धिखंडयनायनमः ११ वीरायनमः	१२ सप्तद्वीपोरुमंडला- यनमः १३ सप्तांगरात्र्यमुखदा- यनमः १४ सप्तमातृनिवेशिता- यनमः १५ सप्तस्वर्लोकमुकुटा- यनमः १६ सप्ताहोत्रेणमः १७ स्वराश्रयायनमः १८ सप्तछंदायनमः १९ निधयेनमः २० सप्तछंदसेनमः २१ सप्तजनाश्रयायनमः २२ सप्तसामायनमः २३ उपगीतायनमः	२४ सप्तपातालसंश्रया- यनमः २५ बलभीमायनमः २६ पातालदेवताहंजेनमः २७ शास्त्रेणमः २८ चातुर्यसागरायनमः २९ उद्यदक्षिणदोर्दंडा- यनमः ३० चपलंगायायनमः ३१ प्रतोषकायनमः ३२ वैष्णवायनमः ३३ विश्वरूपात्मनेनमः ३४ वनारयेनमः ३५ कल्पभूरुहायनमः ३६ लोहितांगायायनमः ३७ गदापाणयेनमः	३८ धूर्तायनमः ३९ सिंदूरलेपनायनमः ४० कौटिकंदर्पसौंदर्या- यनमः ४१ कपिवृंदप्रपूजिता- यनमः ४२ रुद्रावतारायनमः ४३ गंभीरायनमः ४४ गंभीरध्यानसंभवा- यनमः ४५ सामगौकशिरोरत्ना- यनमः ४६ गानविद्याप्रकाशका- यनमः ४७ स्वर्णयज्ञोपवीतिने- नमः	४८ कुमारायनमः ४९ ब्रह्मदीक्षितायनमः ५० अश्रमायनमः ५१ परमोत्साहायनमः ५२ ऐश्वर्योदार्यसागरा- यनमः ५३ पंचाननायनमः ५४ विराडात्मनेनमः ५५ स्वराजेनमः ५६ एकादशाननायनमः ५७ विधिरुतायनमः ५८ कृपामूर्तयेनमः ५९ रामहृदयेनमः ६० भक्तवत्सलायनमः ६१ अदाह्यायनमः ६२ अच्छेद्यायनमः
---	--	---	--	---

६३ आधारायनमः	७६ परात्मकायनमः	११ पुंडरीकाक्षायनमः	७ वराहायनमः	२३ कर्मोध्यक्षायनमः
६४ वज्रांगायनमः	७७ समीरतनयायनमः	१२ आत्मभुवेनमः	८ नारसिंहायनमः	२४ सुरारामायनमः
६५ भुजविक्रमायनमः	७८ बोधेनमः	१३ संकर्षणायनमः	९ वामनायनमः	२५ विश्रामायनमः
६६ श्रीरामहृदयानंदायनमः	७९ तत्त्वविद्याविशारदायनमः	१४ विशुद्धात्मनेनमः	७१० जमदग्निजायनमः	२६ जगतीपतयेनमः
यनमः	यनमः	१५ विद्याराशयेनमः	११ रामायनमः	२७ जगन्नाथायनमः
६७ चिराद्युपेनमः	६८० अमोघायनमः	१६ सुरेश्वरायनमः	१२ कृष्णायनमः	२८ कर्पाशायनमः
६८ पूर्णपिंडजायनमः	८१ अमोघदृष्टयेनमः	१७ अचलोद्भारकायनमः	१३ शिवायनमः	२९ सर्वावासायनमः
६९ ध्यानशोलायनमः	८२ दिष्टदायनमः	१८ नित्यायनमः	१४ बुद्धायनमः	७३० सदाश्रयायनमः
६७० प्रज्ञातात्मनेनमः	८३ अनिष्टनाशायनमः	१९ सेतुकृतेनमः	१५ कलिपनेनमः	३१ सुग्रीवादिरुतायनमः
७१ रामनामामृताक्षनायनमः	८४ अर्थायनमः	७०० रामसारथयेनमः	१६ रामाश्रयायनमः	यनमः
यनमः	८५ अनर्थापहारिणेनमः	१ आनंदायनमः	१७ हरायनमः	३२ दांतायनमः
७२ मेघरूपायनमः	८६ समर्थायनमः	२ परमानंदायनमः	१८ नंदिनेनमः	३३ सर्वकर्मणेनमः
७३ मेघवृष्टिनिवारकायनमः	८७ रामसेवकायनमः	३ मत्स्यायनमः	१९ शृंगिणेनमः	३४ पुर्वंगमायनमः
यनमः	८८ अर्थिनेनमः	४ कूर्मायनमः	७२० चंडिनेनमः	३५ नखदारितरक्षसेनमः
७४ मेघजीवनहतवेनमः	८९ धन्यायनमः	५ निधयेनमः	२१ गणेशायनमः	३६ नखयुद्धविशारदायनमः
७५ मेघइयामायनमः	६९० सुररातयेनमः	६ शूरायनमः	२२ गणसेवितायनमः	

बृ.ज्यो.
धर्मस्कंध
॥ ७४ ॥

३७ कुशलायनमः	५२ गर्वायनमः	६६ शरणायनमः	८२ मेघनादसंहतराक्ष- सायनमः	९७ अथात्मविधायनमः
३८ सुवनायनमः	५३ पर्वतभेदनानयनमः	६७ जीवनायनमः	८३ क्षरायनमः	९८ सारायनमः
३९ शेषायनमः	५४ वज्रांगायनमः	६८ भोजिनमः	८४ अक्षरायनमः	९९ अथात्मकुशला- यनमः
७४० वासुकयेनमः	५५ वज्रवज्रायनमः	६९ नानाचेष्टायनमः	८४ अक्षरायनमः	८०० सुधियेनमः
४१ तक्षकायनमः	५६ भक्तायनमः	७७० चंचलायनमः	८५ विनितात्मनेनमः	१ अकल्मषायनमः
४२ सुवर्णवर्णायनमः	५७ भक्तवज्रनिवारणाय- नमः	७७० रुक्मस्थायनमः	८६ वानरेशायनमः	२ सत्यहेतवेनमः
४३ बलाढ्यायनमः	५८ नखायुधायनमः	७२ अस्वारुप्यध्वेनमः	८७ सतांगतयेनमः	३ सत्यदायनमः
४४ पुरजेनेनमः	५९ मणिप्रीवायनमः	७३ दुःखशान्तिनायनमः	८८ श्रीकंठायनमः	४ सत्यगोचरायनमः
४५ अवनाशनायनमः	७६० ज्वालितेनमः	७४ पवनात्मजायनमः	८९ शितिकंठायनमः	५ सत्यगर्भायनमः
४६ कैवल्यदीपायनमः	६१ मालितेनमः	७५ पावनायनमः	७९० सहायायनमः	६ सत्यरूपायनमः
४७ कैवल्यायनमः	६२ भारकरायनमः	७६ पवनायनमः	९१ असहनकायनमः	७ सत्यायनमः
४८ गरुडायनमः	६३ प्रौढप्रतापायनमः	७७ कांतायनमः	९२ अस्थूलायनमः	८ सत्यपराक्रमायनमः
४९ पद्मगायनमः	६४ क्षपनायनमः	७८ भक्तांगायनमः	९३ अनणवेनमः	९ अंजनीप्राणलिंगाय- नमः
७५० गुरवेनमः	६५ भक्तापनिवारका- यनमः	७९ सहनायनमः	९४ भर्गायनमः	
५१ क्लिकिरावहता- रातयेनमः		७८० बलायनमः	९५ देवायनमः	८१० वायुवंशोद्भवायनमः
		८१ मेघनादरिपवेनमः	९६ संसृतिनाशायनमः	

११ अश्रुतयेनमः	२५ वृकोदरायनमः	४१ दिगंबरायनमः	५५ नारायणपरायणा- यनमः	६९ नागकन्याभयचं- नेनमः
१२ भद्ररूपायनमः	२६ लंबोष्ठायनमः	४२ अकारादिहकारां- तायनमः	५६ जिष्णवेनमः	८७० ऋतुपर्णायनमः
१३ सुरूपायनमः	२७ कुंडलिनेनमः	४३ वर्णनिर्मितायनमः	५७ भविष्णवेनमः	७१ कपालभृतेनमः
१४ चित्ररूपधृतेनमः	२८ चित्रमालिनेनमः	४४ विग्रहायनमः	५८ रोचिष्णवेनमः	७२ अनाकुलायनमः
१५ मैनाकवंदितायनमः	२९ योगविदांवरायनमः	४५ उलूखलमुखायनमः	५९ प्रसिष्णवेनमः	७३ भगायनमः
१६ सुक्ष्मदशनायनमः	८३० विपश्चिनेनमः	४६ सिद्धायनमः	८६० स्थारुन्नेनमः	७४ अपायायनमः
१७ विजयायनमः	३१ कवयेनमः	४७ संस्तुतायनमः	६१ हरयेनमः	७५ अनपायायनमः
१८ जयायनमः	३२ आनंदविग्रहायनमः	४८ प्रथमेश्वरायनमः	६२ रुद्रानुकृतेनमः	७६ वेदपारगायनमः
१९ कर्तादिङ्मंडला- यनमः	३३ अनव्यशासनायनमः	४९ श्लिष्टजंवायनमः	६३ वृक्षकंपनायनमः	७७ अक्षरायनमः
८२० रुद्रायनमः	३४ फलानुसूनेनमः	५० श्लिष्टपाणयेनमः	६४ भूमिकंपनायनमः	७८ पुरुषायनमः
२१ प्रकटीकृतविक्रमा- यनमः	३५ अव्यधायनमः	५१ श्लिष्टजानेनमः	६५ गुणप्रवाहायनमः	७९ लोकनाथायनमः
२२ कंबुकंठायनमः	३६ योगात्मनेनमः	५२ शिखाधरायनमः	६६ सूत्रात्मनेनमः	८८० ऋक्षप्रभवेनमः
२३ प्रसन्नात्मनेनमः	३७ योगतत्परायनमः	५३ सुशर्मणेनमः	६७ वीतरागायनमः	८९ दृढायनमः
२४ ह्रस्वनासायनमः	८४० योगयोनयेनमः	५४ अमितशर्मणेनमः	६८ स्तुतिप्रियायनमः	८९ अष्टांगयोगायनमः
				८३ फलभुवेनमः

वृ.ज्यो.
धर्मस्कंध
॥ ७५ ॥

८४ सत्यसंधायनमः	११ इन्द्रियरिपवेनमः	१४ स्वर्लोकायनमः	१३० नंदीप्रियायनमः	४५ धर्मायनमः
८५ पुरुहुतायनमः	१०० धृतदंडायनमः	१५ भयहतेनमः	३१ स्वतंत्रायनमः	४६ धर्मप्रदायनमः
८६ इमज्ञानस्थाननिल- यायनमः	१ दशात्मकायनमः	१६ मानदायनमः	३२ मेखलिनेमः	४७ अर्थदायनमः
८७ प्रेतविद्रावणायनमः	२ अप्रपंचायनमः	१७ अमदायनमः	३३ डमरुप्रियायनमः	४८ पंचविंशतितत्त्वज्ञा- यनमः
८८ श्रमायनमः	३ सदाकारायनमः	१८ सर्ववश्यकरायनमः	३४ लोहांगायनमः	४९ तारकब्रह्मतत्परा- यनमः
८९ पंचाक्षरपरायनमः	४ शूरसेनाविदारका- यनमः	१९ शक्तयेनमः	३५ सर्वविदेनमः	९५० त्रिमार्गवसतिनेनमः
८९० पंचमातृकायनमः	५ वृद्धायनमः	२० अनंतायनमः	३६ धन्विनेनमः	५१ भीमायनमः
९१ रंजनायनमः	६ प्रमोदायनमः	२१ अनंतमंगलायनमः	३७ खड्गदायनमः	५२ सर्वदुष्टनिवर्हणा- यनमः
९२ ध्वजायनमः	७ आनंदायनमः	२२ अष्टमूर्तिधरायनमः	३८ शार्वायनमः	
९३ योगिनेनमः	८ सप्तजिह्वपतयेनमः	२३ नेत्रेनमः	३९ ईश्वरायनमः	
९४ वृंदवंदायनमः	९ धरायनमः	२४ विरूपायनमः	४० फलमुत्रेनमः	५३ ऊर्जस्वतेनमः
९५ श्रियायनमः	१० नवद्वारपुराधारा- यनमः	२५ स्वरसुंदरायनमः	४१ फलहस्तायनमः	५४ निष्कलायनमः
९६ शत्रुघ्नायनमः	११ प्रत्यग्रायनमः	२६ धूमकेतवेनमः	४२ सर्वकर्मफलप्रदा- यनमः	५५ शूलिनेनमः
९७ अनंतविक्रमायनमः	१२ सामगायकायनमः	२७ महाकेतवेनमः	४३ धर्माध्यक्षायनमः	५६ मालिनेनमः
९८ ब्रह्मचारिणेनमः	१३ षट्चक्रधाम्नेनमः	२८ सत्यकेतवेनमः	४४ धर्मफलायनः	५७ गर्जायनमः
		२९ महारायायनमः		५८ निशाचरायनमः

६९ रक्तांबरधरायनमः	६८ अजेयायनमः	७६ यशस्कुरायनमः	८४ श्रीमतेनमः	९२ श्रीपरिवारायनमः
९६० रक्तायनमः	६९ परीवादायनमः	७७ शंभुतेजसेनमः	८५ अंगदप्रियायनमः	९३ श्रीभुवेनमः
६१ रक्तमालाविभूषणा- यमनः	९७० सहस्रवदनायनमः	७८ सार्वभौमायनमः	८६ ईतिबुदेनमः	९४ उग्रायनमः
	७१ कवयेनमः	७९ विष्णुभक्तयेनमः	८७ स्मृतयेनमः	९५ कामदुवेनमः
६२ वनमालिनेनमः	७२ शाकिनीडाकिनी- यश्वरशोभृतप्रभंज- कायनमः	९८० पुवंगमायनमः	८८ बीजायनमः	९६ तारकायनमः
६३ शुभांगा यनमः		८१ चतुर्नैवतिमंत्रज्ञा- यनमः	८९ सुरेशायनमः	९७ भगवतेनमः
६४ श्वेतायनमः		८२ पौलस्त्यवलदर्पशे- नमः	९१० संसारभयनाशना- यनमः	९८ ज्ञेयनमः
६५ श्वेतांबरायनमः	७३ सद्योजातायनमः			९९ स्वस्तितदायनमः
६६ द्यूनेनमः	७४ कामगतयेनमः			१००० सुमंगलायनमः
६७ जयायनमः	७५ ज्ञानमूर्तयेनमः	८३ सर्वलक्ष्मीप्रदायनमः	९१ उत्तमायनमः	

अनेनसहस्रनाम्नाऽमुकद्रव्यसमर्पणेन श्रीहनुमदेवताप्रियताम् ॥ इति श्रीवृ० ध० उपासनास्तवकेहनुमदुपा-
सनाध्यायेहनुमत्सहस्रनामावलीनिरूपणं नाम प्रकरणं सप्तविंशम् ॥ २७ ॥

अथ हनुमज्जन्ममाहात्म्यकथा ॥ अथ तेसंप्रवक्ष्यामिजयंतीव्रतमुत्तमम् ॥ पुरातुकेसरीनामवानरोवानरप
मः ॥ १ ॥ तस्यभार्याजनीनामऋष्यभूकगिरौतपः ॥ चकारमुमहृद्धोरंससवर्षसहस्रकम् ॥ २ ॥ तपसातेन
संतुष्टःशंभुवाचवरं व्रणु ॥ सापिववेयशस्वतंमहाभक्तंमहाबलम् ॥ ३ ॥ वज्रदेहंपुत्रवरमुमाकांतस्तदाब्रवीत् ॥
एकादशोमहारुद्रस्तवपुत्रोभविष्यति ॥ ४ ॥ हस्तांजलिप्रसार्यैवममध्यानपराभव ॥ नेत्रोपिधायतिष्ठस्वबाहु
श्चात्रागमिष्यति ॥ ५ ॥ तवांजलौप्रसादंचदत्वांतर्धानमेष्यति ॥ तत्प्रसादंमक्षयित्वातवपुत्रोभविष्यति ॥ ६ ॥
इत्युक्त्वांतर्दधेशंभुःसांजनीतत्रसंस्थिता ॥ एतस्मिन्नंतरेराज्ञोयज्ञेदशरथस्यच ॥ ७ ॥ कैकेयीहस्ततोऽपिडंजहा
रचिह्निपक्षिणी ॥ गच्छंत्याकाशमार्गेणतदावायुर्महानभूत् ॥ ८ ॥ तुंडात्प्रगलितोपिडेवायुर्नीत्वांजलौजनेः ॥
क्षिप्तवान्सापितपिडंमक्षयामासतक्षणात् ॥ ९ ॥ नवमासेगतेपुत्रंमुपुवेसांजनीशुभम् ॥ त्रैवेमासिमितेपक्षे
पौर्णमास्यांकुजेऽहनि ॥ १० ॥ मौंजीमेखलयायुक्तःकौपीनपरिधारकः ॥ कर्णयोऽकुंडलेप्रातस्तथायज्ञोपवीत
कम् ॥ ११ ॥ प्रवालसदृशोवर्णोमुखेपुच्छेचरत्तकः ॥ एवंवानररूपेणप्रकटोऽभूत्क्षुधातुरः ॥ १२ ॥ आलोकय
न्दृशदिशंक्षुधाकांतस्तदांजनी ॥ अंतर्गृहेजगामाशुफलानयनकाम्यया ॥ १३ ॥ तदातुशुधितोबालोरुदन्द
द्वार्कमंडलम् ॥ आरक्तंचफलंमत्वाचोत्पपातातिचंचलः ॥ १४ ॥ जगर्जसिहवन्नादंकरपादौप्रसार्यच ॥ महा
चलाभुवश्चेतुर्दिशः सर्वाःप्रजज्वलुः ॥ १५ ॥ तदासचांजनीपुत्रोऽमनोवेगेनमारुतिः ॥ मुखंप्रसार्यनिकटंय
यौसूयस्यचांजसा ॥ १६ ॥ तत्रैवसिंहिकापुत्रंप्रसंतपिदारुणम् ॥ पुच्छेनताडयामाससापतद्भयविह्वलः ॥

॥ १७ ॥ पुरंदरमथागत्यपुच्छदुःखं निवेदयत् ॥ श्रुत्वाश्चर्यतदा चेद्रोवज्रमादाय सत्वरम् ॥ १८ ॥ देवसे
नासमायुक्तो सराहुस्तत्र चाययौ ॥ एतस्मिन्नंतरे वायुनंदनः सूर्यमंडलम् ॥ १९ ॥ हस्ते गृहीत्वानौ वास्तिफल
मित्याहमस्मि ॥ त्यक्त्वा कर्ममंडलं पश्चान्मातुर्निकटमाययौ ॥ २० ॥ तदा तु मार्गमध्येंद्रं राहुं देवगणैः सह ॥
युद्धोद्यतं च दद्वैवक्रो धसरं तलोचनः ॥ २१ ॥ राहुं च ताडयामास मेद्रान् देवगणास्तथा ॥ जघान क्षणमात्रेण युद्धं
कृत्वा सुदारुणम् ॥ २२ ॥ तदातिव्याकुलश्चेद्रोगृहीत्वा वज्रमुत्तमम् ॥ जघान वायुपुत्रस्य हनुर्देशे महाबलः ॥
॥ २३ ॥ हाहाकारस्तदा चासीत्पतितो वायुनंदने ॥ मूर्च्छितं च सुतं दद्वैवायुः क्रोधसमाकुलः ॥ २४ ॥ उवा
च वचनं तत्र देवानां तत्र शृण्वताम् ॥ येन मेधाति तोवालस्तमिंद्रं वातयाम्यहम् ॥ २५ ॥ अहं सर्वस्य जगतः प्राण
वायुर्न संशयः ॥ इत्युक्त्वाऽऽकर्पयामास श्वासोच्छ्वासं जलोकजम् ॥ २६ ॥ तदा व्याकुलिताः सर्वा ब्रह्मरुद्रा
दिदेवताः ॥ क्षणान्नमसमागत्य वायुं प्रोवाच पद्मभूः ॥ २७ ॥ पुत्रमुद्दिश्य जगतां नाशं कस्मात्करोषि हि ॥
वायुरुवाच ॥ ॥ नोत्थितो यदि मे पुत्रस्तदा हन्मि क्षणात्सुरान् ॥ २८ ॥ वायोर्वचनमाकर्ण्य विष्णुर्वचनमब्रवीत् ॥
पूर्णपिंडात्समुत्पन्नस्तव पुत्रोति निर्भयः ॥ २९ ॥ ब्रह्मणः कल्पपर्यंतं चिरं जीवी भविष्यति ॥ शिव उवाच ॥
ममनेत्रसमुत्पन्नश्चाग्निः सर्वान् दहिष्यति ॥ ३० ॥ तथापि तव संतानं नैव बाधां करिष्यति ॥ शूलादिममशस्त्राणि
यानि मान्यानि मे तथा ॥ ३१ ॥ ब्रह्मोवाच ॥ ब्रह्मास्त्रं ब्रह्मदण्डश्च ब्रह्मशापस्तथैव च ॥ अन्यानि मम शस्त्राणि
न बाधंते सुतंतव ॥ ३२ ॥ इंद्र उवाच ॥ मम शस्त्रवरं वज्रं नैव बाधां करिष्यति ॥ अस्य वज्रसमो देहो भविष्यति न सं

शयः ॥ ३३ ॥ हनौचपतितं वज्रं हनुमात्रामनामतः ॥ कुबेर उवाच ॥ बहुधा चासुरक्षयस्तव पुत्राद्भविष्यति ॥ ३४ ॥
यम उवाच ॥ कालदंडाद्भयं नैव तव ह्मनोर्भविष्यति ॥ वरुण उवाच ॥ भो वायो तव पुत्रस्य मम शक्तिर्भविष्यति ॥
॥ ३५ ॥ युद्धं कुर्वन्च्छमस्तन्न कदाचिद्भविष्यति ॥ अमलानपंकजां मालां विश्वामित्रो ददौ मुदा ॥ ३६ ॥ एवं दे-
वावरं दत्त्वा स्वं धामययुस्ततः ॥ वायुः स्वपुत्रमादाय चांजनीनिकटं ययौ ॥ ३७ ॥ अंजनीमारुतिं वीक्ष्य रुदन्
प्रेम्णा ततः परम् ॥ स्वां के निवेदय चालिङ्ग्य प्रेम्णा स्तनमपाययत् ॥ ३८ ॥ एवं ते हनुमज्जन्मकथितं च समासतः ॥
जयंती दिनमासाद्या निराहारो जितेन्द्रियः ॥ ३९ ॥ पूजां च महतीं कृत्वा राजौजगरणं चरेत् ॥ गीतवाद्यकथालापै-
र्नामसंकीर्तनादिभिः ॥ ४० ॥ हनुमन्नाटककथाप्रसंगेन विशेषतः ॥ ब्राह्मणान्मोजयेत्प्रातः स्वयं भुंजीत वाग्यतः ॥
॥ ४१ ॥ पठनाच्छ्रवणाच्चैव हनुमद्भक्तिमात्रमेवेत् ॥ ४२ ॥ चैत्रस्य शुक्लैकादश्यां मारुतेर्जन्मचोचिरेत् ॥ तत्कल्पभेदवि-
षयो विज्ञेयो नात्र संशयः ॥ ४३ ॥ इति श्रीहरिकृष्णविनिर्मिते बृ० ध० उपासनास्तवके हनुमदुपासनाध्याये हनु-
मज्जयंतिव्रतकथानिरूपणनाम प्रकरणं अष्टाविंशम् ॥ २८ ॥ अथ ग्रंथालंकारः ॥ श्रीमद्भ्राजसनेयगीतमकुलात्पद्मा-
तिविद्यावतां मान्यो गुर्जरपीडितोपपदकौ दीप्यः सहस्राक्षकः ॥ ज्योतिः शास्त्रविशारदातिमतिमाञ्छ्रीन्यङ्कटा-
ख्यो द्विजस्तज्जो वै हरिकृष्णसंज्ञक इमं चक्रे विदां प्रीतये ॥ १ ॥ दक्षिणे सुमहाराष्ट्रदेशे देवगिरिः पुरः ॥ औरंगाबाद-
नगरं चास्ति तत्र जनिर्मम ॥ २ ॥ प्रार्थये सर्वविदुषां श्वमध्वं मे पराधकम् ॥ यद्यत्र कुकृतं वा स्यादधिकं यत्र कुत्रचि-
त् ॥ ३ ॥ रोषमुत्सृज्य तत्सर्वं निर्मलं कुरुतादरात् ॥ अत्रावशिष्टो योगभागः स तु शेषे भविष्यति ॥ ४ ॥ इति श्रीमत्

ज्योतिर्विक्रवावतंसव्यङ्कटरामात्मजहरिकृष्णविनिर्मितवृहज्ज्योतिषार्णवेऽष्टमेधर्मस्कंधेतुतीयेऽपासनास्तव
केहनुमदुपासनानिरूपणं नामचतुर्दशोत्तरशततमोऽध्यायः ॥ ११४ ॥ श्लोकाः १४३५ समुदित ग्रंथसंख्या
२७०० ॥ समाप्तश्चायंहनुमदुपासनाध्यायः ॥ अथाग्रे श्रीसीतोपासनाध्यायोऽभिष्यति ॥

इदं पुस्तकं मुन्वय्यां खेमराज श्रीकृष्णदास इत्यनेन—स्वकीये “श्रीवेङ्कटेश्वर”
मुद्रणागारे मुद्रयित्वा प्रकाशितम् । शके १८२०, संवत् १९५५.

इति बृहज्योतिषार्णवेधर्मस्कन्धे हनुमदुपासनाऽध्यायः समाप्तः ।

विक्रमपुरस्तकों की संक्षिप्त-सूची ।

नाम.	को. क. भा.	नाम.	को. क. भा.
दुर्गासप्तशती—सातवीं भागों समेत	३-०	औषधी कल्पध्याय	१-८
दुर्गापातनाकल्पद्रुम	३-८	प्रशेसाध्याय	१-४
बृहज्ज्योतिषाणीय संहितास्कंध अ०	३-०	सप्तम्या प्रबोद्धिका अपहृती संग्रहाध्याय ३	०-३
उपोद्धाताशिवालिखित	०-१०	कूटश्लोक संग्रहाध्याय सटीक	०-११
भुवलाध्याय सटीक	०-१०	क्रियागुप्त चित्राख्यान अन्तर्बर्हिर्वापिकाध्याय ४	०-४
युद्धसंग्रह संज्ञ तंत्र बलाध्याय	०-६	सदाचारध्याय	०-१
सेनाव्यूह लक्षणध्याय	०-४	जातिनिरूपण	०-१
राजनीति राजधर्मध्याय	१-०	धर्मवृत्ति निरूपण	०-१
छाया पुरुष लक्षण	०-१॥	पापवृत्ति निरूपण	०-१
उदकार्गलाध्याय भाषाटीका	०-४	अभ्यासिक संग्रह	१-७
वर्णसंस्करणालिखित विवेकाध्याय	१-४	भक्तविराट् कौमुद वर्णचर्या	०-१
देवतावास निरूपणध्याय	०-२	जन्मचर्या	०-१॥
बालशिक्षाध्याय	०-॥	दिनचर्या	०-१२
बालग्रह निरूपणध्याय	०-१४	रात्रिचर्या	०-२
निरुद्धाध्याय	०-१	तान्त्रिक वर्णन	०-१॥

संपूर्ण पुरतकोका " बड़ा सूचीपत्र " अलग है जहाँ अनेक टिकट भेजकर भेगावाइये ।

पुरतकोके मिलनेका पता—लेमराज श्रीकृष्णदास, " श्रीवेङ्कटेश्वर " छायाग्रामा—बंबई.

162

163

॥ इति बृहज्ज्योतिषार्णवेधर्मस्कन्धे हनुमदुपासनाऽध्यायः ॥